A

1445

I

BIBLIOTHECA ACADEMIAE SCIENTIARVM HVNGARICAE
MDCCCXXVI

1965

FOTO:
N.I.

MTA KÖNYVTÁRA
BUDAPEST
KÉZIRATTÁR

AKADÉMIAI LEVÉLTÁR

1921

FOLYTATÁS

MAGYARHONI
FÖLDTANI TÁRSULAT
BARLANGKUTATÓ SZAKOSZTÁLYA
BUDAPEST,
VII. STEFÁNIA-ÚT 14.

19—1921. sz.

N A G Y S Á G O S E L N Ö K S É G !

A Magyarhoni Földtani Társulat Barlangkutató Szakosztálya, amely szakosztály hazánk egyetlen olyan testülete, amely a palaeolith korral s az azzal kapcsolatos kérdésekkel foglalkozik, eddig abban a szerencsés helyzetben volt, hogy tudományos törekvéseink elérésében hazánk legfőbb tudományos foruma, a Magyar Tudományos Akadémia is segitségére volt minden évbeni segélyével. 1921-ben ez a segély mindeddig elmaradt, pedig a mai nehéz viszonyok még jobban indokolttá teszik a segélyezést, mint az elmult időkben. Szakosztályunk működése nem szünt meg, de folyóiratának kiadása teljesen megbénult, a "Barlangkutatás" legujabban megjelent 1920.évi kötete 18,000 koronába került, amelyre a tagdijak alig valami fedezetet nyujtanak ugy, hogy a teljesen előkészitett 1921. évi kötetet nem tudja- a szakosztály megjelentetni. Ez okból a Szakosztály Vezetősége azon alázatos kéréssel fordul a Nagyságos Elnökséghez, hogy az eddig minden évben élvezett segitségével 1921. évben is legyen kegyes tudományos törekvéseinket támogatni s, amennyiben ez lehetséges, nagyobb adománnyal lehetővé tenni 1920-21. évi folyóiratkötetünk megjelenését.-

B u d a p e s t, 1921. december 17.

Hazafias tisztelettel:

Dr. Kadić Ottokár
alelnök.-

Dr. Kevenoi Aurél
titkár.-

MAGYARHONI FÖLDTANI TÁRSULAT
BUDAPEST
1913.
BARLANGKUTATÓ SZAKOSZTÁLYA

1489
1921. Érk. dec 19-én

Szives véleményadás végett
visszakérőleg tisztelettel köz-
löm a titkot. III. osztállyal
Budapest 1929. dec 19

Balogh
főtitkár

A III. o. 10.000 K segélyt
hoz javaslatba,

Balogh

Ig. Fán.

101/5

M.Tud.Akadémia.

1492/1921

A M.Földhitelintézet T.Pénzügyét

szerencsém van tisztelettel felkérni,hogy az Akadémia tisztviselőinek és altisztjeinek 1922.évi január 1-re a következő összegeket fizesse ki:

	fizetés	dr.segély	dr.pótlék 1922.évi össz.	cs.pótl.	összes lev.	fizete
Szily Kálmán	500	850	3000		4350	5 4345
Hellebrant Árpád	500	850	3000	400	4750	5 4745
Mészöly Gedeon	350	800	2600	1600	5350	143.50 5206.
Kottaun Nándor	300	300	3500	800	4400	3 4397
Munkácsy Mihály	283.32	800	2300	800	4183.32	2.82 4180.50
Zemplén Győzőné	241.66	800	2200	—	3241.66	2.42 3239.24
Zsirai Miklós	216.60	800	2000	-	3016.60	2.20 3014

Altisztek:	fizetés	dr.segély	dr.pótlék jan.részlet	cs.pótlék	összes	lev.	fizet
Király István	141.70	650	100	200	1091.70	100	991.70
Heredüs I.	104.17	650	100	400	1254.17	-	1254.1
Rados I.	118.34	650	100	200	1068.34	60	1008.3
Trokán J.	112.50	650	100	—	862.50	100	762.5
Cseri J.	108.34	650	100	600	1458.34	-	1458.34
Csima J.	100	650	100	600	1450	100	1350
Kiell I.	100	650	100	400	1250	60	1190
Horváth J.	100	650	100	400	1250	-	1250

Az osztálytitkárok,ügyész és nyugdijasok fizetési könyvük szerint fizetendők ki.

Budapest,1921.december 19.

Kiváló tisztelettel

főtitkár

A1911/1921

M.Tud.Akadémia.

1492/1921

A M.Földhitelintézet T.Pénztárát

van szerencsém értesiteni,miszerint Jónás ny.gondnok ur bejelentette,hogy sógornője elköltözött tőle. Ennek következtében kérem sógornője részére utalványozott családi pótlékot f.év deczember végével beszüntetni és fizetési könyvének elöjegyzését ebben az értelemben módositani.

Kiváló tisztelettel

Budapest,1921.deczember 19.

k. Balogh

főtitkár

1492/1924

FERENCZ JÓZSEF ORSZÁGOS RABBIKÉPZŐ INTÉZET
IGAZGATÓSÁGA
Budapest, VIII. Rökk Szilárd-utca 26.

447
911

A Magyar Tudományos Akadémia
Elnöki Titkárságának

Tisztelettel értesítem, hogy a Ferenc József Országos Rabbiképző Intézet f. hó 21-én d. u. 4 órakor az intézet dísztermében (Bp. Rökk u. 2) magyarországi tudományos működésének 50-ik évfordulója alkalmából dr. Goldziher Ignácz ünnepélyt rendez, amelyre a Titkárságot is meghívja.

Kiváló tisztelettel

Budapest 1921 dec. 1-én

Az igazgatóság:

Dr. Klein Sándor
s. k.

Dr. Blau Lajos
igazgató

IGAZGATÓSÁG

1493
1921

A megjelenésre felkértem
Szinnyei József o. titkár és
Munkácsi Bernát r. tag
urakat.

Fröltárba

Balogh

Láttam
Heinrich

Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársulat
Ungarische Allgemeine Kohlenbergbau Aktien-Gesellschaft

SÜRGÖNYCIM: — TELEGRAMME:
BRIKETT.

CEMENTGYÁR: — CEMENTFABRIK:
FELSŐGALLA.

MÉSZTELEPEK: — KALKWERKE:
FELSŐGALLA, MISKOLCZ.

KARBIDGYÁR: — KARBIDFABRIK:
FELSŐGALLA.

BRIKETTGYÁR: — BRIKETTFABRIK:
TATABÁNYA.

BÁNYÁK: — WERKE:
TATA (TOTIS)
DOROG, TOKOD

TELEFONSZÁMOK: — TELEPHON-NUMMERN:
149—85, 149—87,
149—86, 149—88,
b—53 (Interurban).

M. KIR. POSTATAKARÉKPÉNZTÁRI
SZÁMLA: 1685. SZÁM.

Budapest, 1921. december 19

V., Zoltán-utca 2—4.

Magyar Tudományos Akadémia

Budapest.

Kérjük mindennemü levelezést: „Budapest 41, póstafiók 125" cimre küldeni.
Wir bitten sämtliche Korrespondenzen: „Budapest 41. Postfach 125" zu adressieren.

Az Országos Szénbizottság a t. Cim számára
150 q tatai szenet

engedélyezett nálunk, melyet a szállitás időpontjában érvényben leendő legvégső napi árban fogunk számlázni.

A mostani rendkivüli viszonyok közepette szállitásokat csakis előzetes készpénzfedezet ellenében eszközölhetünk és ezért felkérjük, hogy az idecsatolt postatakarékpénztári befizetési lapon K 20,000.--t előre hozzánk juttatni sziveskedjék. Az ilyen előlegek után kamatot nem téritünk. Ezen előleg beérkezte után a fentebb emlitett szénmennyiséget elő fogjuk jegyezni.- A végleges árat - minthogy a fennforgó körülmények között termelési költségeink állandó változásának vagyunk kitéve - előre nem állapithatjuk meg; a számlaösszeggel szemben esetleg a t. Cim javára fennmaradó különbözetet folyószámláján nyilvántartjuk a következő alkalommal leendő elszámolás végett, vagy kivánságára vissza fogjuk küldeni. Amennyiben a számlaösszeg készpénzfedezetét m e g h a l a d n á, ugy a t. Cim tartozik az ezen alapon nekünk járó hátralékot pótlólag hozzánk juttatni.

Hangsulyozzuk, hogy a szóban levő megrendelést kifejezetten a termelési és szállitmányozási lehetőségek korlátai között vállaljuk és kikötjük, hogy reánk nézve a teljesitési hely *tatabányai* bányatelepünk vasuti állomása és ha a szenet a feladás után akár a feladó-állomáson, akár a szállitmányozás tartama alatt bárhol bárminemü veszély érné, ideértve az ugynevezett rekvirálások veszélyét is, ezt kizáróan a t. Cim viseli és tőlünk a vételár visszatérítését semmiféle okon nem követelheti. *Megjegyezzük, hogy az 1 1/2%-os forg.adó külön felszámitás tárgyát képezi.*

Teljes tisztelettel

MAGYAR ÁLTALÁNOS KŐSZÉNBÁNYA
RÉSZVÉNYTÁRSULAT.

Befizetési lap.

1198/1921

B

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET

Budapest. V., Bálvány-utcza 7. sz.

B/P.

Chèque- és clearingszámla a m. kir. postatakarékpénztárnál:
16117. szám.
Girószámla az Osztrák-Magyar Banknál.
Sürgönycím (Telegrammadresse): «Humus».

Budapest, 1921. deczember 21.

A Magyar Tudományos Akadémiának

Budapest.

Van szerencsénk értesiteni, hogy f. hó 20-án kelt becses utalványuk alapján a beküldött befizetési lap felhasználásával befizettünk ma a M. kir. póstatakarekpénztárnál a Magyar ált. kőszénbánya r.t., Budapest 1685 sz.csekk-számlája javára 150 q kőszén előzetes készpénzfedezete fejében

K. 20.000.-t,

mely összeget f. hó 21-iki értékkel a t. Akadémia folyószámadása ternére könyveztük.

Teljes tisztelettel

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET.

Ad 1498/1921.

A

Budapesti Czim- és Lakásjegyzék újra megjelenik.

A Franklin-Társulat örömmel értesíti a nagyközönséget, hogy a **Budapesti Czim- és Lakásjegyzék 1922-re szóló kötete az év elején** *meg fog jelenni.*

A háború alatti és utáni állapotok lehetetlenné tették 1916 óta, hogy a gazdasági és társadalmi élet szempontjából legfontosabb kiadványaink egyikét, a **Budapesti Czim- és Lakásjegyzék***-et újra megjelentessük.*

Most végre, nagy nehézségek leküzdésével bár, sikerült ezt a roppant munkával és fáradsággal járó, de közhasznú könyvet újra összeállítanunk. A **Budapesti Czim- és Lakásjegyzék 1922-re szóló új kötete elkészült** *és a jövő év elejére a* **közönség kezére kerül.** *Olyan lesz, sőt a lehetőséghez képest még tökéletesebb, mint az eddigi kötetek voltak. Részletes és pontos tükörképe a mai Budapest életének, a közéletnek, társadalmi életnek, gazdasági életnek ép úgy, mint a lakosságnak. Minden benne lesz és minden a lehető legmegbizhatóbban, amit a közönség egy jól szerkesztett czimtártól elvár. Az adatok helyességéről mindenképen gondoskodtunk, a mi a mai bonyolult állapotok között óriási fáradsággal és utánjárással volt egybekötve, úgy hogy a czimtárat mindenki teljes bizalommal használhatja, útbaigazításai után elindulhat, mert az a legnagyobb gondossággal van összeállítva.*

Beosztása és tartalma nagyjában ugyanaz maradt, mint a régebbi köteteké, a kipróbált formán, melyet a közönség már meg is szokott és eddigi bizalmával sankcionált, nem tettünk lényeges változtatást. Mellékelve megtalálja benne az olvasó Budapest kitünő kivitelü, a legújabb adatok alapján készült térképét is. Természetesen megvannak benne a Budapesthez rendőrileg csatolt szomszédos községek is: Ujpest, Rákospalota, Pestujhely, Kispest, Erzsébetfalva, Csepel.

A kötet kiállítása minden tekintetben békebeli minőségü lesz. *Kitünő papiros, tiszta nyomás, békebeli tartós, erős és csinos vászonkötés. A könyv ebben a tekintetben is ugyanazon a szinvonalon áll, mint a régebbi kötetek.*

A Budapesti Czim- és Lakásjegyzék előfizetési ára 1600 korona. *Ez a január 15-ig beérkező rendelésekre érvényes, későbbi rendelésekre kénytelenek leszünk drágább árat megszabni.*

Budapest, 1921 november hó.

Kiváló tisztelettel

FRANKLIN-TÁRSULAT

MAGYAR IRODALMI INTÉZET ÉS KÖNYVNYOMDA.

Franklin-Társulat nyomdája

A

1499

1921.

Hegrendettem

Szattárba

Balogh

M.Tud.Akadémia.

Az 1921.évi november 23-án a vallás-és közoktatásügyi miniszteriumban a pozsonyi Mária Terézia szobor-szétrombolása tárgyában Nagy Árpád miniszteri tanácsos,később Pekár Gyula elnöklete alatt tartott megbeszélés megállapodásai.

Jelen voltak: Czakó Elemér,Déry Béla,Domanovszky Sándor, Fejérpataky László,Gerevich Tibor,B.Forster Gyula,Hültl Dezső, Jeszenszky Sándor,Lázár Béla,Paur Géza,Petrovics Elek és Végh Gyula.

Megállapodások:

I.A szétküldendő iratot a következő intézetek,illetőleg egyesületek fogják aláirni s a saját kategoriájuk szerint velük érintkezésben levő intézet illetőleg egyesület vezetőségéhez juttatni:

1.Muzeumok /Régészeti,Szép- és Iparművészeti-./

2. Az Akadémián kivül a többi tudományos egyesület.

3.Irói és ujságírói egyesületek.

II.A szétküldendő irat felemliti a Mária Terézia szobor szétrombolását.Első melléklete lesz a még ép szoborról és a rombolás után készült fénykép,amelynek a szükséges példányszámban való sokszorosítását a miniszterium vállalta.

2.Utal arra,hogy az elszakított területeken már korábban az emlékek és műtárgyak egész sorozatát semmisítették meg.

3.Védekezés szempontjából kifejezi azt az óhaját,hogy Magyarország ezer éves kulturája fennállása alatt létesített szobrok,emlékek és egyéb műalkotások megóvandók és sértetlenül fenntartandók.

III.A szétküldendő irat szövegét egy szükebb bizottság állapítja meg,mig a külföldi nyelvekre lefordítása iránt a kultuszminiszterium intézkedik.

IV.Az iratot megküldik Magyarország külföldi barátjainak is,akiknek jegyzékét a külügyminiszteriumban állitják össze.

Hosszu vita folyt afelől, czélszerü-e felsorolni azon emlékeket és mütárgyakat, melyek a jövő szempontjából különös oltalomra szorulnának, valamint helyes és czélszerü-e ezen iratba a trianoni békeszerződés 177-ik czikkének 2. bekezdésére hivatkozni.

Az irat szövegét tudomásvétel czéljából a miniszterium Akadémiánknak is meg fogja küldeni.

Jegyezte és diktálta
Balogh Jenő

Láttam
Hekler

1500

1921.

Akadémiánk átirata 30 külföldi Tud. Akadémiához a pozsonyi Mária Terézia szobor és egyéb művészeti emlékek szétrombolása, illetőleg megrongálása tárgyában.

Az átirat másolatát megküldtem Thuránszky László attaché urnak [szíves tájékoztatás végett; Kúbigymin.-ium] és Nagy Árpád v. és k. min. tan. urnak.

1921. XII 20.

Balogh

Magam kaktus kedvűtre a Szerény mélkenyen
emlékek, a Kassai honvéd-emlékek, a Kékharsona mel-
lett honvédemlékek (Várban). Victor tudomásom va-
ról, hogy a Loch-nlovák albarban Barmay mind-
ezek hogyán még minden a magyar vadonra em-
lékeztető emlékeket eltávolítsák is.

Kiskegyek az Ones, magasállású tanítóknak te-
vő nilbamnáris emlékek (Nyitra, Munkács, Bras-
só) lerontása: a pozsonyi Petőfi-szobor megsemmi-
tása, a Lőcsei honvédszobor lerombolása.

Budapest, 1921. november hó 30.

2152.szám.

Kegyelmes Uram !

Mai napon kelt szives soraidra van szerencsém jelenteni, hogy a lekapcsolt részeken elpusztitott müemlékek lajstromát most készitik a Müemlékek Országos Bizottságánál, kb. egy héten belül tudom csak rendelkezésedre bocsájtani.-

Kérlek, méltóztass jelezni, hogy a lerombolt Mária Terézia szoborról s a szóbanforgó jegyzékről hány példányszámot készittessünk az Akadémia számára. Kivánságtokhoz mérten dr.Ybl Ervin miniszteri titkár úr fog gondoskodni a példányszámok kézbesitéséről.

Magamat szives jóindulatodba ajánlva, vagyok

szolgálatrakész tisztelettel

Czaróthy

1408/1921.

SZÓZAT A KULTURVILÁG LELKIISMERETÉHEZ!

Mi, magyar irók és müvészek, müvészet rajongásunkban mélyen sértett szivvel fordulunk hozzátok, a müvelt világ kulturáját képviselő szellemi hősökhöz, kik szivetek minden dobbanását, agyatok minden gondolatát a tiszta szép és a nemes erkölcs kultuszának szentelitek. A fájdalom minden kinja fojtogetja torkunkat, mikor arra gondolok, hogy a szellemi elvakultság megfosztotta ujra az emberiséget egy müvész csodás álmától, egy halhatatlan müremeket tiportak a sárba, zuztak össze, semmisitettek meg feneketlen gyülöletükben. Meghalt ujra a szépség egy darabja. A pozsonyi származásu magyar szobrász, Fadrusz János pozsonyi csodás márványszobra Mária Terézia királyi emléke, politikai gyülölet áldozata lett. Kötelekkel rángatták a porba, darabjait törmelékké zuzták, a zseni nagy alkotását, a lovasszobrászat kimagasló emlékét. S tették ezt abban a Pozsonyban, melyben a müvész született és nevelkedett, pozsonyi polgárok gondozták, fiuknak tekintették, kiket a müvész atyjaként tisztelt utolso leheletéig. Átgázoltak a pozsonyiak szivén, éppen azt a müemléket semmisitvén meg, melyre a város is oly méltán volt büszke, melyet ugy ápolt, mint szemük fényét, rajongó szeretettel véve körül. A vandalizmusnak ilyen példája - három évvel a vészes világháboru után - páratlan és egyedülálló minden kulturnép történetében. A csehek, a kulturáltságukkal fennen dicsekvő csehek e tette fölött ítélkezzetek ti, világ irói és müvészei, mi nagy bánatunkban és mély szégyenkezésünkben hozzátok fordulunk gyászos keservünkkel. Mikor fog kiürülni a keserüségek pohara? Meddig és mit kell még elszenvednie leigázott nemzetünknek?

A MAGYAR IROK ÉS MÜVÉSZEK NEVÉBEN.

Ad 1302/
1904

MÉLYEN TISZTELT ELNÖK UR!

Az a brutális vandalizmus, mellyel a csehek nagy művészünknek Fadrusz János pozsonyi remekét, Mária Therézia szobrát megsemmisitették, minden művészileg érző ember lelkét mélyen megrendítette.

A Szinyei-Merse Pál társaság megbizásából szózattal fordulunk a világ iróihoz és művészeihez, tiltakozva a vad merénylet ellen.

A szózat német, francia, angol és olasz nyelven fog elkészülni, közölve a szobor reprodukcióját, eredeti alakjában és mai gyászos romjaiban.

Tisztelettel kérjük, kegyeskedjék a szózatot az elnöksége alatt álló társaság nevében aláirni, s amennyiben külföldi jeles iró, tudós, vagy művész személyes ismerőse volna, azoknak cimét velem közölni, hogy megfelelő példányt küldhessek.

Hazafias üdvözlettel:

Dr. LÁZÁR BÉLA

az Ernst Muzeum igazgatója

Nagymez-u. 8 sz.

1300/1920.

Lázár Béla urnak
választottam ő.
Trattárba Balogh

Lajos Béla
az Ernst Múzeum igazg.
Bp.
VI. Vörösmarty-u. 8

Méltóságos Uram!

A Szinnyei-Merse Pál-Társaság felhivta Akadémiánkat, csatlakozzék ahhoz a mozgalomhoz, mely a magyar irók és müvészek nevében az egész kulturvilág előtt tiltakozik Hadrusz János Mária Terézia szobrának megsemmisitése ellen.

A M.Tud.Akadémia alkalmat fog találni arra, hogy ebben a kérdésben megfelelő módon nyilatkozzék, azonban nem szokott más társaság által kezdeményezett actióhoz csatlakozni és abban részt venni.

Midőn az elnök ur megbizásából ezt az álláspontunkat tiszteletttel közlöm, felhasználom az alkalmat kiváló nagyrabecsülésem kifejezésére.

Budapest, 1921. november 15.

Lajos Béla
az Ernst-Múzeum igazg.
Bp.
VI. Wagner-u. 8.

Méltóságos Uram!

A Szinnyei-Merse Pál-Társaság felhivta Akadémiánkat, csatlakozzék ahhoz a mozgalomhoz, mely a magyar irók és müvészek nevében az egész kulturvilág előtt tiltakozik Padrusz János Mária Terézia szobrának megsemmisitése ellen.

A M.Tud.Akadémia alkalmat fog találni arra, hogy ebben a kérdésben megfelelő módon nyilatkozzék, azonban nem szokott más társaság által kezdeményezett actióhoz csatlakozni és abban részt venni.

Midőn az elnök ur megbizásából ezt az álláspontunkat tisztelettel közlöm, felhasználom az alkalmat kiváló nagyrabecsülésem kifejezésére.

Budapest, 1921. november 15.

Ad 1302

A megszállott területek elpusztított, illetőleg megrongált műemlékeinek lajstroma.

Erdély.

Kolozsvár: A Mátyás-szobor feliratát megváltoztették, illetőleg feliratából a betűket ugy verték le, hogy egy gunynév maradt meg. A mellékalakok bronz-zászlóit megcsonkitották. Egy alkalommal egy suhancz felmászott a szoborra és nyilvános tetszés mellett felpofozta. A kiváló műemléket, Padrusz mester alkotását csak az mentette meg, hogy az oláhok Hunyadit magukénak jelentették ki.

" A Kárpátok őre nevü nemzeti áldozatkészség szobrát /Kolozsvári Szeszák műve/ ledöntötték és szétforgácsolták.

" A Tudományegyetem oromzatán Ferencz József szobrának fejét letörték, az utcán suhancok lapdáztak vele.

Brassó: A Cenk-hegyi milleniumi emléket felrobbantották.

Szatmár: Kolcsey Ferencz szobrát szétzuzták.

Marosvásárhely: Kossuth szobrát megcsonkitották.

" Bem szobrát megrongálták.

" Rákóczi szobrát a Marosba lökték.

Petőfi domborművét összetörték.

" Bocskay szobrát lerántották és összetörték.

Arad: A vértanuk szobrának hatóságilag elrendelt lehordását a lakosság megakadályozta.

" Kossuth szobrát megcsonkitották.

Nagyszalonta: Kossuth szobrát lerombolták.

Arany János szobrát ledöntötték.

Zilah: Wesselényi szobrát /Padrusz alkotása/ elpusztitották.

Jegenyár: Petőfi szobrát eltávolitották.

Nagykároly: Kossuth szobrát ledöntötték.

Más országot: Az 1848-49. szabadságharcok emlékszobrát elpusztitották.

Lévai: Dávid Ferenc vértanu unit. püspök szobrát összetörték.

Szászsebes: A Bocskay István ord.lovag.szobrát ledöntötték.

Szászfalva: A Siculicidium emlékoszlopot ledöntötték.

Felső-Magyarország.

Kassa: Honvédemlék fejét levertók, és az emléket eltávolitották.
Kossuth szobrot lerombolták.

Nyitra: A várhidon állott XVIII. századbeli Mária szobrot elpusztitották.

" A várkapu fölött levő, általunk mementók jellege miatt eltürt 1. lipót-kori kétfejü szasos kőcimert levertók.

Lévény: A milleniumi oszlopot felrobbantották.

Zobor: " " " "

Pozsony: Mária Terézia szobrát lerombolták.

" A dóm szárnyasoltárán egy szoborcsoporttan lévő Ferenc József alakot levertók.

Lőcse: A honvédemléket elpusztitották.

Körmöczbánya: A honvéd emlékoszlopot elpusztitották.

Losoncz: A honvédemléket elpusztitották.

" Kossuth szobrát eltávolitották.

Nózsahegy: A XVIII. századbeli Mária szobor /Patrona Hungariae/nyakába koldustarisznyát akasztottak, ami élénk világot vet a csehek lelkiműveltségére. Erről a Prágor Tagblatt is cikkezett és Klofáč interpellált.

Beszterczebánya: Az erdőigazgatóság épületéről a diszes magyar cimert levertók.

A Felvidéken a csehek a feszületeket rendszerint megcsonkitották. Erről a kulturattrocitásról a Bohemia is megemlékezett, az olasz orvosok pedig nőnány száz megcsonkitott feszület képét publikálta.

Érsekujvár: Kossuth szobrát ledöntötték.

Délmagyarország.

Nagybecskerek: Kiss Ernő szobrát a vicinális vasuthoz erősitett kötélvel rántották le.

Zombor: Leiningen szobrát ledöntötték.

Versecz: A honvédemléket lerombolták.

Ujpalánka: Szent István szobrát ledöntötték.

Csáktornya: A várat kifosztották. A régi emlékeket és az értékes XVII. századbeli gobelineket a zágrábi muzeumba vitték. A Festetich könyvtárat és képtárat is elvitték. A régi várfalakat elhordták és gazdasági épületeket épitettek a kövekből.

SZÓZAT A KULTURVILÁG LELKIISMERETÉHEZ!

Mi, magyar irók és művészek, művészet rajongásunkban mélyen sértett szivvel fordulunk hozzátok, a müvelt világ kulturáját képviselő szellemi nősökhöz, kik szivetek minden dobbanását, agyatok minden gondolatát a tiszta szép és a nemes erkölcs kultuszának szentelitek. A fájdalom minden kinja fojtogatja torkunkat, mikor arra gondolunk, hogy a szellemi elvakultság megfosztotta ujra az emberiséget egy művész csodás álmától, egy halhatatlan müremeket tiportak a sárba, zuztak össze, semmisitettek meg fenéketlen gyülöletükben. Meghalt ujra a szépség egy darabja. A pozsonyi származásu magyar szobrász, Fadrusz János pozsonyi csodás márványszobra, Mária Terézia királyi emléke, politikai gyülölet áldozata lett. Kötelekkel rángatták a porba, darabjait törmellékké zuzták, a zseni nagy elkotását, a lovasszobrászat kimagasló emlékét. S tették ezt abban a Pozsonyban, melyben a művész született és nevelkedett, pozsonyi polgárok gondozták, fiuknak tekintették, kiket a művész atyjaként tisztelt utolsó leheletéig. Átgázoltak a pozsonyiak szivén, éppen azt a müemléket semmisitvén meg, melyre a város is oly méltán volt büszke, melyet ugy óvtak, mint szemük fényét, rajongó szeretettel véve körül. A vandalizmusnak ilyen példája - három évvel a vészes világháboru után - páratlan és egyedülálló minden kulturnép történetében. A csehek, a kulturáltságukkal fennen dicsekvő csehek a tette fölött itélkezzetek, ti, világ irói és művészei, mi nagy bánatunkban és mély szégyenkezésünkben hozzátok fordulunk gyászos keservünkkel. Mikor fog kiürülni a keserüségek pohara? Meddig és mit kell még elszenvednie leigázott nemzetünknek?

A MAGYAR IROK ÉS MÜVÉSZEK NEVÉBEN.

BELA LAZAR

DOCTEUR - ÈS - LETTRE

CHEVALIER DE L'ORDRE DE LA COURONNE D'ITALIE

MEMBRE DE LA SOCIÉTÉ DE PETŐFI

BUDAPEST, HONGRIE

Méltóságos Uram

Jbl Erwin ur Szécsére
van percussions a hiszatt
elküldeni. Tisztelettel

Dr. Lászár Béla

Berzeviczy Albert elnök megnyitván az ülést me-

leg és kegyeletes szavakban emlékezik meg Goldziher Ignácról,a nagy tudósról,hü hazafiról,ki sokáig viselte az Akadémia I.osztályának elnöki tisztjét s összes akadémiai tagtársai nagyrabecsülését és szeretetét birta.

Azután kifejezést adott az Akadémia felháborodásának a szomszéd államokban nemzeti emlékeink ,köztük művészi remekművek vandál elpusztitása fölött. A müvelt emberiség kulturlelkiismeretének kell az ily cselekedetek ellen tiltakoznia s a müveltségben vezető nemzetek kötelessége volna a pártfogásuk által hatalomhoz jutott népeknek ily barbár cselekedetekkel szemben megállj-t kiáltani.

UNGARISCHE AKADEMIE DER WISSENSCHAFTEN.

Nr. 1500/1921.

ZUSCHRIFT

AN DIE AKADEMIEN DER WISSENSCHAFTEN.

NICHT nur Betrübnis, sondern auch Empörung rief in der Ungarischen Akademie der Wissenschaften, als einer Wachstätte der europäischen Zivilisation, jener Vandalismus hervor, mit welchem auf den durch den Trianoner Friedensvertrag von Ungarn losgerissenen Gebieten durch die Nachbarnationen von künstlerischem Gesichtspunkte bedeutsame Denkmäler und Kunstwerke vernichtet werden. — Auf den erwähnten Gebieten wurde auch bisher schon eine ganze Serie überaus wertvoller Kunstdenkmäler und Kunstwerke vernichtet. Den zur Kenntnis unserer Akademie gelangten authentischen Daten zufolge wurden schon vor geraumer Zeit auf dem losgetrennten Gebiete alle dort befindlichen Millenniumsdenkmäler, ferner das Kassaer Honvéddenkmal, die Honvédstatue zu Lőcse, das Honvéddenkmal bei Héthárs (Komitat Sáros) zerstört, und in Pozsony das Petőfidenkmal verstümmelt. Überdies ordnete im tschechoslovakischen Staate eine Regierungsverordnung die Entfernung aller, an das ungarische Imperium erinnernden, Gedenktafeln an.

Seinen Höhepunkt erreichte jedoch dieser Vandalismus dadurch, dass in der alten Krönungsstadt Ungarns, Pozsony (Bratislava), in der auch der ungarische Reichstag längere Zeit hindurch seine Sitzungen hielt, das künstlerische Prachtwerk eines sehr begabten ungarischen Künstlers, des Bildhauers Johann Fadrusz Marmordenkmal unserer Königin Maria Theresia, auf barbarische Weise zerstört wurde. Die Bedeutung des Kunstwertes dieses Denkmals beweist der Umstand, dass sein Schöpfer, Johann Fadrusz, der ein nicht nur daheim, sondern auch im Auslande anerkannter bedeutender Künstler war und in jungen Jahren starb, auf der Pariser Weltausstellung im Jahre 1900, der letzten Weltkonkurrenz, auf der die berufensten Kritiker der zivilisierten Nationen unter der Ägide der französischen Künstler entschieden, die grösste Auszeichnung (Grand Prix) mit noch zwei anderen ungarischen Bildhauern erhielt.

Für diese Zerstörungen gibt es gar keine Entschuldigungen, weil Ungarn diese Denkmäler, wenn es dazu aufgefordert worden wäre, gerne übernommen hätte, weil ferner drei Jahre nach der Lostrennung sich die Kriegsleidenschaften schon längst gelegt haben könnten, insbesondere auf Seiten der sogenannten Sieger, und weil jene Zerstörungen mit Wissen, ja sogar unter dem Schutze der Behörde vollführt wurden: verletzen solche Taten wahrhaftig das Kulturgewissen aller wirklich zivilisierten Nationen.

Die Ungarische Akademie der Wissenschaften ersucht achtungsvoll die Schwesterakademien, sie mögen solchen beschämenden barbarischen Handlungen gegenüber ihr Protestwort erheben und zugleich in entsprechender Art jenem ihrem Wunsche Ausdruck verleihen, dass die während des tausendjährigen Bestandes Ungarns geschaffenen und auf den losgetrennten Gebieten derzeit noch in unversehrtem Zustande befindlichen Denkmäler, Kunstwerke und sonstigen künstlerischen Schöpfungen bewahrt und unversehrt erhalten werden mögen.

Überdies wäre vom Gesichtspunkte des internationalen Rechtes die Organisierung des Rechtsschutzes auch auf diesem Gebiete erwünscht.

Wenn das Autorenrecht durch internationale Verträge geschützt wird, um wievieles eher ist ein solcher Fall der Bestrafung zuzuführen, wenn das Kunstwerk durch barbarische Hände zerstört oder verstümmelt wird. Eine solche Rechtsnorm wäre das Zurgeltungbringen jener, in der öffentlichen Meinung aller zivilisierten Nationen schon längst herausgebildeten Auffassung, dass die Bilderstürmerei eine zu verurteilende Handlung ist.

Es ist daher ein berechtigtes künstlerisches Interesse, zu wünschen, dass entweder im Wege von Schiedsgerichten, oder durch Schaffung neuer Organisationen und internationalen Rechtsnormen sowohl vom Gesichtspunkte der Prävention, als auch der Genugtuung, alles geschehen möge, was hinsichtlich des Schutzes der Kulturgüter und der Kunstwerte, sowie der Minoritätsrechte, derartig barbarischen Zerstörungen gegenüber notwendig und zweckdienlich ist. Auch in dieser Angelegenheit ersuchen wir um die wirksame Unterstützung der Schwesterakademien.

Gegeben in der am 28. November 1921 gehaltenen Plenarsitzung der Ungarischen Akademie der Wissenschaften.

ALBERT von BERZEVICZY, m. p.
PRÄSIDENT.

HUNGARIAN ACADEMY OF
LETTERS AND SCIENCES.

ADDRESS

TO THE ACADEMIES OF THE WORLD.

The Hungarian Academy of Letters and Sciences, as one of the outposts of European civilisation, learnt with sorrow and indignation of the vandalism with which the neighbouring nations demolish monuments of art and of historic interest on the territories severed from Hungary by the Treaty of Trianon. A whole series of monuments and objects of art have already been destroyed on the above-mentioned territories. According to authentic reports received by the Academy all the monuments erected in commemoration of Hungary's millennial State-existence have been pulled down at an earlier stage of the occupation, as also the Honvéd-monuments at Kassa, at Lőcse and near Héthárs (in county Sáros), while Petőfi's statue at Pozsony has been mutilated. In the Czecho-Slovak State a Government decree ordained the removal of all memorial tablets, relics of Hungarian sovereignty.

But this vandalism culminated in the demolition of Queen Maria Theresa's marble statue, the *chef d'oeuvre* of a Hungarian sculptor of genius, John Fadrusz, erected in the ancient coronation town of the Hungarians, Pozsony (Bratislava) for a lenghty period the seat of Hungarian Parliament. To prove the artistic value of this statue we will only mention the fact that the artist, who died young after having gained the acknowledgement of foreign countries besides that of his own, was, at the World Exhibition at Paris, 1900, the last world-competition where the ablest critics of the world were judges under the aegis of the French artists, accorded the highest distinction (grand prix) together with two other Hungarian sculptors.

There is no excuse for these acts of violence, for Hungary, if invited thereto, would have taken over these monuments with the greatest readiness, and further, because three years after the occupation the passions roused by the war might have been expected to cool, especially on the winner side, and because the destruction was carried out with the knowledge of the authorities and even with their protection. Such proceedings must affect the conscience of all truly civilised nations.

The Hungarian Academy has the honour to request their sister-Academies to raise their voice in protest against such barbaric actions, and at the same time, in some appropriate form express the wish that the statues, monuments and other objects of art, created during the millennary existence of Hungary which are still existing and unharmed on the territories severed, should be guarded and preserved intact.

The ordering of legal protection would be desirable from the point of view of international law too, which should extend its competence to this field of human activity.

If authors rights are protected by international agreements how much more ought the barbaric demolition or mutilation of monuments of art be subject to punishment. The enactment of such a law would be an assertion of the principle, already accepted by public opinion among all civilised nations, that the actions of iconoclasts are open to censure.

It is therefore only rightful to demand that, whether by means of courts of arbitration or by new organisations and new regulations of international law, everything possible should be done that may seem expedient and necessary for the protection of objects of art and the rights of minorities as regards similar barbaric destruction on the one hand to forestall (prevent), on the other hand to give satisfaction and redress. In this matter we also request the efficient support of the sister Academies.

At the Plenary Meeting of the Hungarian Academy of Letters and Sciences Budapest.
Budapest 28-th November, 1921.

ALBERT BERZEVICZY
PRESIDENT.

ACADÉMIE DES SCIENCES
DE HONGRIE

No. 1500/1921.

NOTE

AUX ACADÉMIES DES SCIENCES.

L'ACADÉMIE hongroise des Sciences a ressenti non seulement de la tristesse, mais aussi de l'indignation, en apprenant le vandalisme, avec lequel, dans les territoires arrachés à la Hongrie par le traité de Paix de Trianon, les nations limitrophes détruisent les souvenirs et créations artistiques. Dans les territoires mentionnés, toute une série de précieuses oeuvres d'art ont jusqu'ici été détruites. D'après les données authentiques parvenues à notre Académie, ont été détruis déjà anciennement, dans les territoires désannexés, tous les monuments millénaires, ainsi que celui des Honvéds à Kassa, la statue des Honvéds à Lőcse, le monument des Honvéds à Héthárs (Comitat de Sáros) et, à Pozsony, a été mutilée la statue de Petőfi. En outre, en Tchéco-Slovaquie, une ordonnance ministérielle a prescrit la destruction de toutes les plaques commémoratives rappelant le régime hongrois.

L'apogée de ce vandalisme a, toutefois, été atteint par le fait qu'à Pozsony (Bratislawa), l'ancienne ville du couronnement, dans laquelle furent longtemps tenues les séances de la diète de Hongrie, a été détruite d'une manière barbare la statue en marbre de notre reine Marie-Thérèse, chef d'oeuvre de Jean Fadrusz, l'un des sculpteurs hongrois les plus doués. La valeur artistique de cette statue est prouvée par le fait que son auteur, Jean Fadrusz, sculpteur dont le talent fut apprécié non seulement chez nous, mais aussi à l'étranger, et qui mourut à la fleur de l'âge, remporta, en compagnie de deux autres sculpteurs hongrois, le grand prix, c'est-à-dire la plus haute distinction, au dernier concours international de l'exposition universelle de Paris en 1900, où le jury, composé des représentants les plus compétents des nations civilisées, décerna les récompenses sous l'égide des maitres de l'art français.

Ces destructions, pour lesquelles n'existe aucune excuse, car la Hongrie, si elle y avait été invitée, se serait empressée de reprendre ces souvenirs, qu'en outre, trois ans après la désannexion, l'effervescence de la guerre, surtout du côté des prétendus vainqueurs, aurait dû être calmée, et que ces destructions furent exécutées au vu et au su des autorités et même sous leur protection; ces destructions, disons-nous, outragent le sentiment cultivé de tous les peuples vraiment civilisés.

L'Académie hongroise des Sciences a l'honneur de prier les Académies-Soeurs de vouloir bien faire entendre leur protestation contre de si honteux actes de barbarie, et exprimer en même temps, de la manière voulue, le désir que soient sauvegardés et maintenus intacts les statues, souvenirs et autres créations artistiques, se trouvant encore dans les territoires désannexés, et érigés au cours du passé millénaire de la Hongrie.

En outre, au point du vue du droit international, une organisation protectrice sur ce terrain serait aussi désirable.

Si le droit d'auteur se trouve protégé par les traités internationaux, à plus forte raison devrait-on punir les délits où des mains barbares détruisent ou mutilent des oeuvres artistiques. Une telle loi serait la consécration d'un principe depuis longtemps reconnu par l'opinion de tous les peuples civilisés, à savoir que la destruction d'oeuvres artistiques constitue une action coupable.

L'intérêt légitime de l'art est donc d'exiger que, soit au moyen d'un tribunal d'arbitres, soit par la création de nouvelles institutions et de règles internationales, aussi bien au point de vue de la prévention, qu'à celui de la répression, soient prises toutes les mesures efficaces nécessaires pour protéger l'avoir de l'humanité en oeuvres artistiques contre de telles destructions barbares, violant les droits des minorités. C'est également dans ce but que nous sollicitons l'efficace appui des Académies-Soeurs.

L'Académie Hongroise des Sciences, réunie en sa séance de novembre 1921, tenue à Budapest.

ALBERT DE BERZEVICZY m. p.
PRÉSIDENT.

1500/1921.

Jegyzék

melyeknek

azon külföldi Akadémiákról, a M.Tud.Akadémiának a Mária Terézia szobor szétrombolása alkalmából készült körirata megküldendő:

	Institut de France	Paris
	Académie des Beaux-Arts	"
	Royal Society	London W./Burlington House/
	British Academy	" "
	Royal Institution of Great Britain	London
	Institut Egyptien	Kairo
	Amer.Acad.	Boston
	Academy of Sciences	New York
	Acad.of Sciences	Washington
	Acad. Colombiana	Bogotá
	Acad. nacional de Ciencias	Cordoba
	R.Asiatic Society	Bombay
	Asiatic Society of Bengal	Calcutta
	Asiatic Soc.of Japan	Tokyo
	Bat.Genootschap van Kunsten en Wetenschappen, K.	Batavia
	Acad. R.des Sciences ~~xxxxxxxxxxxxxxxxxx~~ , ~~Brüssel~~	Bruxelles
	Acad.R.des Beaux-Arts	Brüssel
	Kgl.Akad.der Wissenschaften	München
	Akad. der Wissenschaften	Berlin
	R.Society of Edinburgh	Edinburgh
	R.Irish Acad.	Dublin
	R.Accad.delle Scienze dell'Istituto,	Bologna
	R.Accad.di Scienze,Lettere ed Arti,	Padua
	~~Akademie der Wissenschaften~~ Accademia Naz. dei Lincei	Roma
	K.Akad. van Weetenschappen	Amsterdam
	Ges.der Wissenschaften	Christiania
	Akad.der Wissenschaften	Wien
	Akad.der Wiss.	Agram
	Acad.Real das Sciencias	Lissabon
	Kgl.schwed.Akad.der Wissenschaften,	Stockholm
	~~Kgl.spanische Akad.~~	Madrid
31.	Academia R. de Ciencias	

12./12.

Ad 1361/1921.

M.Tud.Akadémia.

-ia

1500
1921.

Átirat a Tudományos Akadémiákhoz.

Nemcsak szomoruságot,de felháborodást keltett a M.Tud.Akadémiában,mint egyuttal az európai civilisatio egyik őrhelyén az a vandalismus, amellyel a trianoni békeszerződés által Magyarországtól elszakitott területeken a szomszéd nemzetek a müvészeti szempontból jelentős emlékeket és müalkotásokat pusztitják.

Az emlitett területeken már eddig is a nagybecsü müemlékeknek és müalkotásoknak egész sorozatát semmisitették meg. Az Akadémiánkhoz érkezett hiteles adatok szerint már régebben leromboltattak az elszakitott területen levő összes millenáris emlékek,továbbá a kassai honvédemlék,a lőcsei honvédszobor,a Héthárs mellett /Sáros vármegyében/levő honvédemlék és megcsonkittatott Pozsonyban a Petőfi-szobor.Ezen felül a cseh-szlovák államban kormányrendelet hagyta meg a magyar uralomra emlékeztető minden emléktábla eltávolitását.

De tetőpontját érte el ez a vandalismus az által,hogy Magyarország régi koronázó városában,melyben a magyar országgyülés is hosszu időn át üléseit tartotta,Pozsonyban/Bratislawa/ egy nagy tehetségü magyar müvésznek,Fadrusz Jánosnak müvészi remekét,Mária Terézia királyunk már-

ványszobrát barbár módon megsemmi-
sitették.E szobor müvészeti értékének
jelentőségét bizonyitja,hogy készi-
tője,Fadrusz János ,aki nemcsak itt-
hon,hanem a külföldön is elismert je-
lentékeny müvész volt és fiatal ko-
rában halt el,1900-ban a párisi vi-
lágkiállitáson ,az utolsó világver-
senyen,amelyen a müvelt nemzetek leg-
hivatottabb birálói ,a franczia mü-
vészek égisze alatt határoztak,a
legnagyobb kitüntetést/ Grand prix/
kapott,két más magyar szobrásszal
együtt.

Ezek a rombolások,melyekre nincs
semmi mentség,mert ezeket az emléke-
ket Magyarország,ha arra felszólit-
tatik,szivesen átvette volna,mert
továbbá,három évvel az elszakitás
után a háborus szenvedélyek már rég
lecsillapodhattak volna,különösen az
ugynevezett győztesek részén és mert
azok a pusztitások e hatóságok tud-
tával,sőt védelme alatt hajtattak
végre: az ily tények sértik az összes
valóban müvelt nemzetek kulturlelkiis-
meretét.

A M.Tud.Akadémia tisztelettel
kéri a társ-akadémiákat,hogy az ily
megszégyenitő barbár cselekményekkel
szemben tiltakozó szavukat emeljék
fel és egyuttal megfelelő módon fe-
jezzék ki azt a kivánságukat,hogy

ványszobrát barbár módon megsemmi-
sitették.

a Magyarország ezer éves fennállá-
sa alatt létesitett s az elszakitott
területeken ezidő szerint még épség-
ben levő szobrok,müemlékek és e-
gyéb müalkotások megóvassanak és
sértetlenül fenntartassanak.

Ezen felül a nemzetközi
jog szempontjából a jogvédelem szer-
vezése ezen a téren is kivánatos volna.

Ha a szerzői jogot a nemzet-
közi szerződések védik,mennyivel in-
kább büntetés alá veendő az az eset,
ha a müvészi alkotást barbár kezek
megsemmisitik vagy megcsonkitják.
Ilyen jogszabály érvényre juttatása
volna annak a minden müvelt nemzet
közvéleményében régen kialakult fel-
fogásnak,hogy a képrombolás ~~elitélendő~~ büntetendő cselekmény.

Jogos müvészeti érdek ennek
folytán kivánni azt,hogy akár a dön-
tő biróságok utján,akár uj szervezе-
tek és nemzetközi jogszabályok al-
kotása által mind a megelőzés,mind
az elégtétel szempontjából megtör-
ténjék mindaz,ami a kultura javai-
nak és a müvészeti értékeknek vé-
delme és a kisebbségek jogai tekin-
tetében ilyen barbár rombolásokkal
szemben szükséges és czélravezető.
E tárgyban is kérjük a társakadémi-
ákmak hathatós támogatását.

Budapesten,a M.Tud.Akadémia 1921.
évi november 28-án tartott összes
üléséből.

Diktálta
Balogh Jenő
főtitkár

1500/1912

Académie Hongroise
des Sciences.

No. 1500/1921.

Appel

aux Académies des Sciences de l'étranger.

L'Académie ~~des~~ Hongroise des Sciences a appris avec une profonde indignation la nouvelle des actes de vandalisme, commis par les nations voisines, qui ont occupé les territoires détachés de la Hongrie depuis la guerre, actes, qui tendent à détruire les monuments les plus importants de l'art hongrois, restés dans ces territoires.

En effet, toute une série d'oeuvres d'art, des statues en premier lieu, ont déjà été anéanties par les nouveaux maîtres. Selon des rapports, qui sont parvenus à la direction de notre Académie, et qui méritent toute confiance, ont été detruits ou enlevés: tous les monuments élevés lors de la fête millénaire de l'Etat hongrois, les monu-

Académie Hongroise
des Sciences.

No. 1500/1921.

Appel
aux Académies des Sciences de l'étranger.

L'Académie ~~des~~ Hongroise des Sciences a appris avec une profonde indignation la nouvelle des actes de vandalisme, commis par les nations voisines, qui ont occupé les territoires détachés de la Hongrie depuis la guerre, actes, qui tendent à détruire les monuments les plus importants de l'art hongrois, restés dans ces territoires.

En effet, toute une série d'oeuvres d'art, des statues en premier lieu, ont déjà été anéanties par les nouveaux maîtres. Selon des rapports, qui sont parvenus à la direction de notre Académie, et que méritent toute confiance, ont été détruits ou enlevés: tous les monuments élevés lors de la fête millénaire de l'état hongrois les monu-

-ments des Honveds de Kassa, de Lócse et de Héthárs (com. Sáros) et la statue du poète Petoefi à Presbourg.

D'autre part, en Tchéco-Slovaquie un arrêt ministériel a ordonné la suppression de toutes les plaques commémoratives rappelant le souvenir du régime hongrois.

Or, ce vandalisme vient de commettre son plus grand forfait en détruisant à (Presbourg) Pozsony d'une manière barbare la statue de marbre de Marie-Thérèse, ce chef d'œuvre du génie hongrois de Jean Fadrusz. Qu'il nous soit permis de rappeler ici que le sculpteur Jean Fadrusz était un artiste connu à l'étranger et surtout à Paris, où le grand prix lui fut décerné par le jury de l'Exposition universelle de 1900.

On ne saurait excuser ces actes de barbarie; on a beau prétexter, surtout de la part des ~~me~~ vainqueurs, la surexcitation des âmes provoquée par la guerre trois ans après sa liquidation, d'autant moins que ces démolitions ont eu lieu au vu et au su des autorités publiques,

qui prêtaient même leur assistance aux iconoclastes. Un pareil crime offense sans doute la dignité des nations civilisées!

L'Académie Hongroise des Sciences a l'honneur de prier les Académies-Sœurs de vouloir bien élever leur protestation contre de ces honteux actes de barbarie et d'intervenir en faveur de la conservation intégrale des statues, des monuments d'art d'origine hongroise, qui se trouvent encore à l'heure actuelle dans ces territoires détachés de la Hongrie.

D'autre part il serait désirable de mettre ces œuvres d'art sous la protection de garanties internationales.

Si le droit d'auteur est protégé par des traités internationaux, il serait d'autant plus juste d'assurer la même protection aux œuvres d'art et poursuivre en justice leur démolition et leur mutilation. En effet, une telle codification de la protection des œuvres d'art correspond à cette opinion généralement répandue que l'iconoclasme est un délit.

L'intérêt légitime de l'art est d'assurer la conservation des monuments artistiques par la création d'une loi internationale appelée à prevenir et à réprimer toute tentative coupable. Nous osons mettre toute notre confiance, sous ce dernier rapport, dans la collaboration généreuse et efficace des Académies de l'Étranger.

L'envoi de cet appel a été résolu le 28 novembre 1921 dans la séance plénière de l'Académie Hongroise des Sciences.

Albert de Berzeviczy m. p.

président.

L'Secrétaire Perényi

1500/1921.

A Magyar Tudományos Akadémia III.Osztálya 1921.évi november hó 21-én zárt ülésén felvett jegyzőkönyv.

Horváth Géza r.t.,osztályelnök elnöklete alatt jelen voltak: id.Szily Kálmán t.tag; - Hutyra Ferencz,Ilosvay Lajos,Istvánffy Gyula, Kürschák József,Mágocsy-Dietz Sándor,Rados Gusztáv,Tangl Károly,Zimányi Károly r.tagok;Bugarszky István,Degen Árpád,Fejér Lipót,b.Harkányi Béla,Hoor-Tempis Móritz,Konek Frigyes,Mauritz Béla,Mikola Sándor,Oltay Károly,Pálffy Móricz,Preisz Hugó,Rejtő Sándor,Richter Aladár, Sigmond Elek,Szarvasy Imre,Winkler Lajos l.tagok.

Jegyző:Fröhlich Izidor r.tag,osztálytitkár.

1.Elnök megnyitja az ülést,üdvözli az osztály egybegyült tagjait és felkéri az osztálytitkárt az ügyek előterjesztésére.

2.Osztálytitkár felolvassa az osztálynak folyó évi október 7-én és október 24-én tartott két zárt ülése jegyzőkönyvét,melyet az osztály végig hallgat és megjegyzés nélkül hitelesit.

3.Főtitkár irásbeli felszólitására az Osztály a Korányi Frigyes emlékünnepélyt rendező bizottságba képviselőjeül az ülésen jelenlevő Preisz Hugó tagtársat kéri fel,aki e tiszteséget el is fogadja.

4.Osztálytitkár bemutatja a londoni "Zoological record "tudományos irodalmi vállalat előfizetési felhivását. - Tudomásul szolgál.

5.Osztálytitkár bemutatja Lechner Károly l.tag véleményes jelentését Dobó Istvánnak a Képes Krónikában megjelent, "Távolbaérzés " /Telepathia/czimü czikkéről,melyet a főtitkárság kérésére készitett.Az osztály a Kir.m.Természettudományi Társulatot fogja megkérdezni,nem használhatná-e e jelentést.

6.Osztálytitkár jelenti,hogy az osztály 1921.évi október 24-i és ~~1921.évi október 31~~ 31-iki összes ülés határozata szerint az Osztály helyesirási jelentéséi másolatát f.évi november 5-énátadta a főtitkárságnak s ez ezeket az Akadémia helyesirási bizottságának,kézbesitő elismervény ellenében szolgáltatta át.Egyébiránt,az akadémiai kézbesitő könyv 1917.iki részéből kiderült,hogy az osztály e jelentése eredetijét Tolnai Vilmos l.tag ,az Akadémia helyesirási bizottsága előadója,már 1917. évi október 24-én vette át s az átvételt saját névaláirásával megerősitette. - Tudomásul veszik.

7.Dékány Imre müszaki nyug.főtanácsos Temesvárott /Disztér 2.I.4., értekezést küld be a kör kiegyenesitése és négyszögesitése tárgyában, s kéri a választ testvére,Dékány László kecskeméti polgármester nevére Az osztály ujra kijelenti,hogy ily tárgyu dolgozatot egyenesen visszaszármaztat.

8.Osztálytitkár jelenti,hogy Devecis del Vecchio Ferencz személyesen és igen meleg tartalmu levélben is megköszönte az osztálynak a halhai Kruspér István r.tag tetemeinek diszsirba helyezése körül felmerült költségek fedezésére megszavazott és kiutalt 1000 K-t és kéri,hogy az esetleg ebből fennmaradó összeget egy szerény sirkő-alap és a Magyar Mérnök és Épitész-egylet /által/ alakitandó Kruspér István-alapitvány létesitésére fordithassa. - Az osztály e kérelemhez egyhangulag hozzájárul.

9.Intézkedés a mai előadó ülésen beérkezett kéziratok tárgyában:

a/.Rados Gusztáv r.tag: " Adalék a quadratikus maradékok elméléthez " 1-5 félives lap.

b/.Kerékjártó Béla vendég - " A torus periodikus transformatiói " 1-10 félives lap.

c/.Szarvasy Imre /r.tag/: "Gázreactiók csendes kisülések hatására " czimü értekezése kéziratát később fogja beadni.

Minthogy Rados és Kerékjártó értekezései nem terjednek tul egy-egy fél nyomtatott iven,az osztály elhatározza,hogy Értesitőjében fognak megjelenni.

Költségvetési tervezet.

10.Osztálytitkár jelenti,hogy a főtitkár felszólitására az osztály mai zárt ülésén az 1922.évi költségvetéssel fog foglalkozni.

Előzőleg jelenti,hogy az 1921.évről szóló záró-számadást nem mutathatja be,mert az év még nem fejeződött be s a folyó évben még tetemes kiadások lehetnek:de az 1921.évre felvett 180.000 K előirányzati összeg csak kisebb részében használódott fel.Részletesen pedig jelzi,hogy az 1921.évre szóló munka tervezete az osztálynak/ v.ö. M.T.Akadémia Értesitője 373-377.füzete /1921.évi folyama / 151.és 152. lapját/ eddig csak kisebb részben valósulhatott meg;ugyanis az Euler

opera omnia folytatása fedezésére kiadható volt 5000 K ; a Kruspér István r.tag tetemei diszsirba helyezése költségeihez való hozzájáruláskent 1000 K és az Osztály Értesitőjére eddig csak 400 K.

Emliti,hogy Richter Aladár: "Peperomia pereskiaefolia"(ae) czimü munkája táblái néhány hét mulva elkészülnek és Budapestre érkeznek s ekkor kiszedett szövege végső korrekturája elvégezhető s az értekezés is kiadható.

A hazai mathematikai és természettudományi buvárlatoknak a külföld előtt való megismertetése czéljából létesitendő folyóirat még nem volt meginditható.

A III.osztály elhunyt tagjai felett az 1921.évben emlékbeszédet nem tartottak.

Az Osztály Értesitője 1921.évi kötete részére a mult évekből visszamaradt negyvenöt,általában véve röviditett értekezés már ki van szedve és közülük már 36 végleg kijavitva; a többi kilenczenek végleges javitása csak néhány nap kérdése.A kötet terjedelme 25-27 nyomtatott ivet tesz ki;minden valószinüséggel még az 1921.év folyamán fog megjelenni; költségei a részére előirányzott 120,000 K -át 30-40,000 K-val tullépni fogják. Tudomásul veszik.

A mi az 1922.évi költségelőirányzatot illeti,az Osztály,tekintettel a folyton emelkedő nyomdai árakra ,kijelenti,hogy határozott és részletes költségvetést nem készithet el,hanem az Igazgatótanácsot arra kéri,hogy a folyó évre megszavazott 180,000 K maradékán kivül az 1922. évre 300,000 K engedélyeztessék.

Ez összegekből 1/.kiadni óhajtja: Richter Aladár:"Peperomia pereskiaefolia " czimü értekezését. 2/. Beszerezni kivánja a Leonhardi Euleri opera omnia 1922.-ben megjelenendő köteteit. 3/.A külföld számára létesitendő folyóiratot megindítani kivánja.4/. Az Osztály elhunyt tagjai felett tartendő emlékbeszédek kiadására. 5/.A Mathematikai és Természettudományi Értesitő 1922.évi,azaz XXXIX. kötete kiadását.

Fröhlich Izidor, r. tag,

osztálytitkár.

1503

III. Osztály

A Magyar Tudományos Akadémia

1921. évi november hó 21. napján

tartott zárt ülésén felvett

jegyzőkönyv.

(Másod-példány).

1921

A MUZEUMOK ÉS KÖNYVTÁRAK ORSZ. FŐFELÜGYELŐSÉGE

Tekintetes Uram!

Szíves soraira válaszolva, a Társulat Köri Bizottság nevében köszönettel vesszük, hogy a M. Tudományos Akadémia 200,000 K. val járul hozzá a Tudományos Sajtóvállalat fejlesztéséhez.

Magyarázatosságnak ez iratban kifejtett bővebb felvilágosítását külön is megköszönve, maradok készen Tisztelettel, hogy e megajánlott összegből a „Magyar Tud. Intézmények és Társulatok Társulat Köri Bizottsága" c. betétszámlánkra az Orsz. Központi Hitelszövetkezet Mátyás utcai főintézetéhez intézni szíveskedjék átutalását.

Minthogy a szerkesztés teljes felszerelése ezekben napokban van a befejezés előtt, a kiadóhivatal is megalakult, a sajtóvállalat végleges megalakulása a jövő héten

már meg is történhetik. A megalakulás napját előröleg közölni fogjuk Nagyméltóságoddal.

Minden kiválásunk meg van, hogy legkésőbb február 1-én az üzem megindulhat.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte kifejezését

Dr. Lyiteő Gedeon
a M. Ind. Ipt. és Társ. Társulatköri B. titkára

Budapest, 1921. december 22.

Ad 1505
1921

Az Ig. Tanácsnak bejelentettem;
helyeslőleg tudomásul vétetett.

1922 jan. 23.

Balogh
főtitkár

Kegyelmes Uram!

Nagyon sajnálom, hogy a hétfői ülésen nem jelenhettem meg. November 2ttikéig ágyban kúrálom tüdőhurutban; pár napra mulaszthatlan kötelezettségem.

A nyomda alapításához a Társulat választmánya Nov. 23án, 200 ezer koronát szavazott meg. Akkor úgy tudtuk, hogy elsőbbségi részvényeket kapunk és követeléseinket fedezheti a részvénytársaság vagyona.

Azóta megtudtam, hogy 4000 db. elsőbbségi részvényből 2000 dbot, egy millió K. értékben, lefoglalt a M. Kir. Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium kezelésében levő Déri Frigyes-féle

alap; 2000 db-os pedig a másik egy millió K.
erejéig, az Országos Központi Hitelszövetkezet;
míg a tudományos társulatok csak törzsrészvényeket kapnak. Ebből következik, hogy ha a részvénytársaság feloszlik, vagy felszámol, az előbbiegyi részvények követeléseinek kielégítése megelőzi a törzsrészvények követeléseinek kielégítését.

A nyereség felosztásában mutatkozik ugyan a törzsrészvények javára valami kedvezmény: de erre kisebb százalékos és nagyobb. Ugyanis: a bevételből levonva a szabályszerűleg megállapított leírásokat és a kiadásokat, a maradékból 5%-ot a tartalékalapra, 10%-ot az igazgatóság javadalmazására kell fordítani; ezek után le kell vonni az előbbiegyi részvények javára 5% kamatot; a mennyi pedig ezután marad, 50%-át kapnak a törzsrészvényekkel rendelkező társulatok visszatérítés címén, a részükre végzett munka arányában, a másik 50%-ból

kapjak a törzsrészvények osztalékaikat, mely 5%-t nem haladhat meg, és ha még minden volna maradvány, ezt a tartalékalaphoz, vagy más, a közgyűléstől létesítendő alaphoz kellene csatolni.

Tehát: a törzsrészvényesek részesülhetnek visszatérítésben és 5%-nál nem nagyobb osztalékban: de minden előjoguk a részvénytársasági vagyonnal szemben támasztható követelések kielégítésére.

Mindhogy a Társulat Közgyűlése Nov. 23án a helyzetet még nem látta tisztán, az ügyet dec. 21én újból fogja tárgyalni.

Ha a tervezők adatai helyesek, a nyomda 1,800,000 K. tiszta nyereségre számíthat.

Kérdések elő jönnek: de némely tényezőt nem vehetnek számításba. Ilyenek pl. hogy a nagy nyomdák nem fognak-e össze az új vállalat megbuktatására? Nem fogjae reklámrendelet megakadályozni, hogy a nyomda

a Mária Terézia lakásányában maradhasson legalább addig, amíg saját otthont szerezhet.? stb.

A Társulat részére megszavazott segélyből Kérlek Kegyeskedj az Elnökségnek utalványozni. A nyugtákat az elnök és a pénztáros irják alá!

Addig is tiszteletem kitüntetését vagyok,

Kegyednek, Uram,

Budapesten, 1921 dec. 8a

Készséges szolgája

Ilosvay Lajos k.f.

B

2/

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET

B/P.

Budapest, 1921. december 28.

A Magyar Tudományos Akadémiának

Budapest.

Van szerencsénk értesíteni, hogy a t. Akadémia *folyószámláját*

értékkel elismertük, ellenben

f. hó 22-én 1505/1921 sz.a. kelt becses levelük alapján a t. Akadémia nevében és részjegyei fejében az Országos Központi Hitelszövetkezet Nádor utcai főintézetének a " Tudományos Intézmények és Társulatok Társulatközi bizottsága " ott vezetett folyószámadása javára megtéritett

K. 200.000.-val

f. hó 28-iki *értékkel megterheltük.*

Teljes tisztelettel

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET

1921. IX. 27. 2000 — 212994 — "Pátria" r.-t., Budapest

Ad 1505
1921.

Doxaanovszky Sándor ur óhajára.

Méltóságos Uram !

Szerencsém van tisztelettel értesiteni, hogy Akadémiánk folyószámlájáról a Tudományos Intézetek és Társulatok Könyvnyomdai Részvénytársasága számlájára az Országos Központi Hitelszövetkezethez a M.Tud.Akadémia részjegyei fejében K 200.000 -t /kettőszázezer / átutaltattam a M.Földhitelintézet utján.

Budapest,1921.deczember 22.

Kivál[illegible] tisztelettel

k. Balogh

főtitkár

Méltóságos Horánszky Dezső
urnak

M.Tud.Akadémia.

1505

1921.

A M.Földhitelintézet T.Pénztárát

tisztelettel felkérem, szíveskedjék Akadémiánk számlájáról a " Tudományos Intézmények és Társulatok Társulatközi Bizottsága " számlájára az Országos Központi Hitelszövetkezet Nádor-utczai főintézetéhez a M.Tud.Akadémia részjegyei fejében átutalni K 200.000 azaz kettőszázezer koronát.

Budapest, 1921.deczember 22.

Kiváló tisztelettel

k. Balogh

főtitkár

1506
1921

1506/1921.

Tisztelt Nagyságos Uram !

Sajnálattal értesültem becses leveléből, hogy az Akadémiai Értesitő egyes füzeteit és Fournier müvének III.kötetét nem méltóztatott megkapni.

A Könyvkiadó Hivatal vezetőjét felhivtam, hogy az Értesitőnek elmaradt füzeteit elküldje és ha azok bármily okból 8-10 napon belül nem érkeznének meg,kérném Nagyságodnak szives értesitését.

Hettner :Anglia világuralmi törekvési cz. müve elhagyta a sajtót ,de az Igazgatótanács egyes tagjainak aggodalma van aziránt,hogy a teljesen megváltozott gazdasági viszonyok között időszerü-e a könyvet most közzétenni ?Azért későbbi elhatározás tárgya,hogy ez a kötet publikáltatni fog-e.

Fournier :Napoleon élete III.kötetének szétküldése néhány hét előtt kezdődött. 1921.évi tagsági illetmény fejében 50 K és póstai költség czi-

men 33K 50 f. küldendő be az Akadémia Könyvkiadó Hivatalához /V.Akadémia-utcza 2./; a hivatal vezető-je a kötetet póstára fogja tenni.

Egyuttal tájékozásul szerencsém van mellékelni a Könyvkiadó Vállalat uj aláirási felhivását.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1921. december 22.

főtitkár

k. Balogh

Dr. HÜBNER EMIL

1508

1921.

A Magyar Tud. Akadémia
Ikt. Főtitkári hivatalának

Budapest.

Az Akadémia kiadványait körül-
belül 15 év óta Könyvtáram az állandó
fizetési kedvezménye mellett kapja.
A forradalmak alatt megnövekedett
szétküldése a kiadványoknak, majd a kiad-
ványok teljes kiáruja, bárminő hajnalatos
volt reánk nézve, ért teljesen mélyáryo-
ni tudtuk s abba beletörődnünk itt a vi-
déken. Abban reménykedtünk ugyanis,
hogy a viszonyok jobbra fordulásával visz-
szatér az akadémiai kiadványok postai
expediciója. Annak idején a pénzutal-
ott kiadványok meg is érkeztek együtte-
sen s a Könyvkiadó vállalat körlevél é
megkapták az 1920 év elején. –
Most már az lehetett reménkedni, hogy
a megfelelő fizetést postán kezdhet

/.

fogjuk venni. Azonban az idő multá
val egész 1920 és későbbi pakaiban, majd
a folyó 1921 évben semmiféle kiadvány
meg nem küldetett. A 7. évi nyarán
érkezett az Akadémiai Értesítő 378–80 ik egye-
temi ív. Ily látnivik egész véletle-
nül. Ebből tudtam meg, hogy időköz-
ben felvettek meg az Akadémia
kiadványai, amelyek az általányfize-
tőknek járnak.

Az elmaradt Akad. Értesítő
-megfelelő számait megrendeltem a
könyvkiadó hivatalhoz czímzett le-
velező lapon. Eredménytelenül.

Időközben tudtam meg az ujsá-
gok révén, hogy a könyvkiadó hivatal
Lalandet új ujjában megjelent Fourrier.
Napoleon élete III. kötete s Stettner: Anglia
világuralmi törekvései czímü kötet,
amelyek nálunk nem kaphatók meg
s egyáltalán nem tudom megálla-
pítani, hogy mely munkák jelentek meg
s melyek nem kaphatók meg.

Illúthagy ezáltal a kapcsolat felvé-
tele meg bám nakitre az Akadémiával
sig nem tudom figyelemmel kísérni az
akadémia kiadásában megjelent mun-
kákat — másrészt azokhoz a postaban
expedíció miatt nem is juthatok — mél-
tóztassék elhinni, mily kellemetlen
állapot ez itt vidéken annak, aki a tu-
dományos és irodalmi mozgalmakat fi-
gyelemmel akarja követni s azok eredmé-
nyeit munkásságában fel is akarja hasz-
nálni.-

Ezért fordulok most körtelenül
a tek. főtitkári hivatalhoz, hogy akar-
ban a Könyvkiadó hivatalhoz ismét e-
redménytelen levelet írni, — hogy mél-
tóztassék oda hatni, hogy az Akadé-
miai kiadványok az általányfizetők-
nek postran expediáltassanak, mert
ez hiszem ezzel sokkal olcsóbb lenne
magamnéve.

Mélózzanál továbbá a Könyvkiad.-

dó hivatalt megírtam, hogy könyvtáram-
nak az Akad. Értesítő elmaradt 361–368
füzetei, a Könyvkiadó vállalatban
megjelent Napoleon III kat., Anglia világ-
hatalmi törekvései a: kötetek, ellen-
még apóra megjelent füzetekre meg-
küldeni kívánják.

Megjegyzem még, hogy eziránt
nem vagyok tájékozva az átalányfizetés,
összege felől. Annak idejében én valamely
összeget előre is fizettem. Az átalányfize-
tés összege semmiesetben, hajlandó vol-
nám felemelt összegben is megfizetni.
Nem tudom ennek történt e-e-mai e-e-
kimerítő rendezése.

Igen köszönöm a tek. Főtitkári
hivatal, mint Körkonyvára vonatkozó
rendelkezéseit
tudomásul veszem és kiválóan
vagyok nagyra

Ezeglés 1921 XII/15.

Gyulai Emil

másodelyes:

Kegyelmes Uram !

Tisztelettel kérem, kegyeskedjék intézkedni, hogy az idemellékelt meghivó sokszorositassék, és szétküldessék. A Bizottság tagjai panaszkodtak nálam, hogy sem ülési meghivót nem kapnak, sem Akadémiai Értesitőt. Tisztelettel kérem Excellenciádat, kegyeskedjék e panaszokat orvosolni.

Fogadja Excellenciád mély tiszteletem őszinte nyilvánitását.

Budapest, 1921 december hó 14.-én.

Melichjanus

~~Bizottsági~~ előadó.

1507/1920.

Zsirai ig. urat felkértem a meghívók szétküldésének szíves ellenőrzésére.

Az Akad. Ért. a segédtagok nak is megküldendő.

Balogh

TELEPHONE
"GERRARD No. 905."

The Royal Society

Burlington House

London, W. 1.

December 13th.1921.

Dear Sir,

I We beg to acknowledge herewith the receipt of the books sent to the Royal Society, as per your list enclosed. We desire to say that we do not ask for books upon Literature, history, language, the fine arts,etc., but only for those dealing with the natural sciences. Perhaps you will kindly note this, and so save the transmission of much unwanted matter.

II We wish also to draw your attention to the fact that we still want the two following volumes,which have never reached us:-

Mathematische und Naturwiss.Berichte aus Ungarn.

Vol.30,1914.

Mathematikai es Természettudományi Közlemények.

Vol.32,1914-.

III We are despatching two large parcels of our own publications to your Academy this week.

I am,

Yours faithfully,

F. A Foulke

Assistant Secretary
and Librarian.

The General Secretary,
Magyar Tudomanyos Akademia,
Budapest.

1508

1921.

II A kért kötetek elküldé
sére Kottaun urat felkértem

III. Főkönyvtárnok
urat értesítettem

Irattárba.

Balogh

1508
1921

Royal Society

London, W 1.

Burlington House .

Dear Sir ,

I have the honour to send you the two desired following volumes

Mathematische und Naturwiss.Berichte aus Ungarn.

Vol.30,1914.

Mathematikai és Természettudományi Közlemények.

Vol.38,1914.

Budapest,27th Dec. 1921.

I am

Yours faithfully

L. Balogh

General Secretary

Ad 1508/1720

1511
1921.

To the National Academy of Sciences

Washington

Szives pártolás czéljából szerencsém van tisztelettel megküldeni Cáti Béla budapesti távirda és műszaki igazgató urnak a washingtoni National Research Council-hoz intézett kérvényét.

A Magyar Tudományos Akadémia reménnyel tekint a komoly magyar elektrotechnikus tudományos és gyakorlati szempontból jelentős kisérleteinek eredményei elé s ezért bátorkodik felkérni a washingtoni National Academy of Sciences igen tisztelt elnökségét, méltóztassék az Egyet felkarolni és National Research Councilnál való szives pártfogásával a kérelem kedvező elintézését biztositani.

We take the liberty to send you Mr.Béla Cáti's /Budapest/petition to the National Research Council in Washington.

The Hungarian Academy of Sciences hopefully looks forward to the results of the severe Hungarian electrical engineer's experiments,important scientifically as well as practically and therefore respectfully requests the President of the National Academy of Sciences in Washington to take an interest in this matter and by kind intercession to secure the fate of the petition.

Yours faithfully

Budapest, 5th Dec.,1921.

President

A kiadmány tervezetét a III. osztály zárt ülése hozta javaslatba

Olvastam
1921 dec 21. Balogh

Budapest
XII. 5.
Rexp

15/10
1921.

Std 1512/1921.

Sonderabdruck aus der

ELEKTROTECHNISCHEN ZEITSCHRIFT

1920, Heft 26.

(Nachdruck nur mit Genehmigung des Verfassers und der Redaktion der Elektrotechnischen Zeitschrift und mit Quellenangabe gestattet.)

Vielfachtelephonie und -telegraphie mit schnellen Wechselströmen.

Auf den Artikel von Herrn K. W. WAGNER in der „ETZ“ 1919, S. 383 u. 394 sei es mir erlaubt, einige Bemerkungen zu machen. In „ETZ“ 1913, S. 604 habe ich unter dem Titel „Werden die Zeichen bei Wechselstromtelegraphie verlängert?“ folgendes geschrieben: „An die Frage der Wechselstromtelegraphie knüpft sich solches Weltinteresse, daß Deutschland nicht eine nur hemmende Rolle spielen kann.“ In der Erwiderung erschien dem Herrn WAGNER die Fortsetzung der Diskussion mit mir fruchtlos. Ich habe dann auch gesagt „wenn Herr Dr. K. W. WAGNER sein Experiment weiter verfolgt und einmal auch mit Hochfrequenzströmen arbeiten wird, wird er darauf kommen, daß ich immer recht hatte, und seine Theorie auch gut ist, seine Experimente richtig sind, usw.“ Ich freue mich außerordentlich, daß die Anregung des Herrn E. v. LEPEL, die Versuche der Herren Faßbender und Habann zu den Resultaten führten, von welchen Herr WAGNER eben in dem Artikel berichtete. Mir tut es nur leid, daß vor einem Jahrzehntel eben wegen der deutschen Anschauungen die Wechselstromtelegraphie und die Wechselstromtelephonie einen solchen Stich bekommen hat, welche das risikoführende Kapital und die angstvollen oberen Staatsbehörden direkt von den weiteren Versuchen zurückschrecken könnten. Im sehr wertvollen und praktischen Artikel des Herrn WAGNER will ich nur das herausheben, welches einigen Telegraphendirektionen wieder zu irrigen Ansichten Grund geben könnte. Ich weiß, schade genug, wie die Behörden vor einem Jahrzehntel gegen Schnelltelegraphie mittels Wechselströmen entgegen waren.

1. Dämpfungsmessung. Ohne Kondensator verursachen die vagabundierenden Ströme eine falsche Ablesung. Ich bin sicher, daß Herr WAGNER ohne Fehler gemessen hat; ob aber die balkanischen Telegrapheningenieure, wenn sie das Verfahren anwenden, gut messen, scheint mir zweifelhaft. Unbedingt muß man die Anfangs- und Endmessungen miteinander vertauschen, und nur wenn die beiden Messungen dieselbe Dämpfung geben, können wir ruhig sein.

2. Die sogen. Leitungskonstanten sind variable Leitungskoeffizienten. Der Widerstand wechselt mit der Stromstärke, die Ableitung mit der Spannung, zum Beispiel verdoppelt zehnmal größere Spannung die Ableitung.

Eben das, daß die beobachteten und die berechneten Dämpfungswerte nahezu miteinander übereinstimmen, ist ein Zeichen dafür, daß außer der Hautwirkung auch andere Erscheinungen hervortreten, welche noch nicht genug durchgeforscht sind. Ich empfehle, die Dämpfungsmessungen von 10 zu 10 km zu machen; Herr WAGNER wird fühlen, daß die sogenannten Prüfverbindungen die kühnsten Stromverdränger sind. Ich kann jetzt keine Meßresultate vorführen, weil die Rumänen, milde gesagt, die nötigen Apparate aus Budapest nach Bukarest transportiert haben. Vielleicht wird der rumänische Telegraphendirektor, Herr A. Maior, der auch ein kühner Fechter der Wechselstromtelegraphie und -telephonie war, später mit diesbezüglichen Daten dienen.

In meinem Artikel „The use of telegraph lines for longdistance telephony“, „The Electrician“ Bd. 72, 1914, S. 607 u. 647, habe ich eben die schrittweise Dämpfungsmessung durch den Endwiderstand $\sqrt{\frac{R+jwL}{G+jwC}}$ für das Ermitteln der Linienfehler empfohlen. In diesem Artikel habe ich auch angegeben, wie durch Abdrosselung der Nachbarleitungen die Widerstandserhöhung sich verkleinern läßt. Einmal habe ich die Telegraphenleitung zwischen Budapest—Szeged (Theiß—Maros-Ecke) pupiniziert und Versuche mit Starkstrommikrophon gemacht. 200 km von Szeged östlich und westlich von Budapest bis Plattensee konnten die Eisenbahntelephone nicht gebraucht werden wegen des starken Überhörens. Die Sprechenergie ist in den Nachbarleitungen verloren gegangen, weil eben diese nicht verdrosselt waren; wenn man am Endpunkte wenigere Energie bekommt, sagt man gewöhnlich, daß der Widerstand sich vergrößert hat.

3. In dieser Vergrößerung spielt natürlich der „Skineffekt“ auch eine Rolle; es ist aber unbedingt nicht zutreffend, daß Eisendrahtleitungen wegen des hohen Dämpfungszuwachses durch den Skineffekt der Eisenleiter ausscheiden müssen. In Deutschland, wo man die Eisendrahtleitungen zahlreich anwendet, erreicht man eine höhere Vergrößerung des Widerstandes, als zum Beispiel in Australien, wo zwischen Port Darwin (Nordaustralien) und Adelaide (Südaustralien) im allgemeinen nur zwei Leitungen (Nr. 2 und 40, 1939 miles = 3102 km Entfernung)

verlaufen. Die Vergrößerung des Widerstandes einer einzigen Leitung kann man durch Induktivspulen genug ausgleichen.

4. Herr WAGNER spricht von Spulenleitungen. Es ist ganz klar, daß er an Pupinspulenleitungen denkt; nun kann es aber vorkommen, daß der kubanische Telegraphen-Generaldirektor den Plan einer mehrfachen Telephonverbindung zwischen Florida und Kuba mittelst Nebenschlußspulen eben darum verwarf, weil er sich erinnerte, daß „Spulenleitungen für die schnellen Wechselströme praktisch undurchlässig sind.“ Es wäre Zeit, einmal den Unterschied zwischen den verschiedenen Spulenleitungen auch zu betonen. Die Ozeantelephonie mit Nebenschlußspulen und mit einer Niederfrequenz-Wechselstromtelephonie ist gelöst; wir müssen acht geben, daß Deutschlands Feinde nicht eben die Ausdrücke des Herrn WAGNER, der in dieser Hinsicht wirklich Unerreichtes geschaffen hat, ausnützen, mißbrauchen, und dazu verwenden können, daß der altgewohnte Konservatismus solcher Länder, wo eben die vielen Einzel- und Eisenleitungen das Verfahren am besten verwirklichen könnten, seine Anwendungen verhindere und auch vollends vernichte.

Budapest, 8. III. 1920. Béla Gáti.

Erwiderung.

Herr GATI glaubt, einen Widerspruch zu finden zwischen meiner Arbeit über die „Vielfachtelephonie und -telegraphie mit schnellen Wechselströmen“ in der „ETZ“ 1919, S. 383 ff, und zwischen früheren Arbeiten von mir in der „ETZ“ 1910, S. 163 f. und 1912, S. 1289 ff. Die Arbeiten betreffen aber verschiedene Dinge. In dem einen Fall handelt es sich darum, ob man bei einem langen Kabel mit großer Zeitkonstante und hoher Dämpfung durch die Verwendung von Wechselströmen an Stelle von Gleichströmen die Telegraphiergeschwindigkeit erhöhen kann. Diese Frage habe ich seinerzeit verneint. In dem zweiten Fall handelt es sich dagegen um die Frage, ob und wie man bei Leitungen mit niedriger Zeitkonstante und mäßiger Dämpfung die Ausnutzung erhöhen kann, indem man schnelle Wechselströme zur gleichzeitigen Übertragung mehrerer Nachrichten verwendet. Diese Frage habe ich bejaht. In beiden Fällen habe ich die Antwort durch Versuchsergebnisse belegt. Die Gründe, weshalb das Mehrfach-Fernsprechen und Telegraphieren mit Hochfrequenz auf Leitungen erst in letzter Zeit zu einem praktischen Erfolg kommen konnte, dürften aus der geschichtlichen Einleitung zu meiner Arbeit in der „ETZ“ 1919, S. 383 ff. hervorgehen.

Die Dämpfungsmessungen müssen, wie Herr GATI mit Recht hervorhebt, unter Beachtung gewisser Vorsichtsmaßregeln ausgeführt werden. Sofern die Leitungskonstanten von der Stromstärke oder Spannung abhängen, haben die Ergebnisse selbstverständlich nur für die bestimmte Stromstärke oder Spannung Geltung, bei welcher gemessen worden ist. Indessen kommt eine Abhängigkeit des Widerstandes von der Stromstärke nur bei Eisenleitungen in Betracht, eine Abhängigkeit der Ableitung von der Spannung nur bei ziemlich minderwertigen Isoliermaterialien, z. B. bei feuchten Faserstoffen.

Was nun die Verwendung von Eisenleitern angeht, so lassen unsere neuerdings an solchen Leitungen ausgeführten Messungen wenig Hoffnung, die Eisenleitungen in nennenswertem Umfange mit wirklicher Hochfrequenz betreiben zu können. Etwas besser sind die Aussichten für die Ausnutzung dieser Leitungen mit verhältnismäßig tiefen Frequenzen im Bereich der hörbaren Töne.

Berlin, 26. V. 1920. K. W. Wagner.

Adresse pendant:
Béla Gáti, Budapest, IX., Üllői-út 22.
Adresse télégraphique:
BELAGATI BUDAPEST.

Druck von H. S. Hermann & Co. in Berlin

3p

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET

B

B/P.

Budapest, 1921. deczember 20.

A Magyar Tudományos Akadémiának

Budapest.

Van szerencsénk értesíteni, hogy a Magyar Tudományos Akadémia *folyószámláját*

a t. Akadémia könyvkiadó vállalata által a Baranyai és pécsi gazdák szeszfőző szövetkezete, Pécs, adománya címen ma lefizetett

K. 1.000.-val

f. hó 21-iki *értékkel elismertük, ellenben*

értékkel megterheltük.

Teljes tisztelettel

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET

1921. XI. 12. 2000 — 213698 — "Pátria" r.-t., Budapest

1514
1921.

Elővirat 1458
1921

Összes ülésen bejelentetett

Irattárba

1921 dec 12 Balogh

Hiv. rendelk. a. 799

Értesitvény.

Alulirt pénztár részéről a mai postával Magy. Tudományos Akadémiának a magyar kir. Kincstárnoknál aláírt 1912 évi 32.95 számu rendelete folytán 5000 K f azaz: Ötezer kor.

mint

megküldetik.

Pest 1912 évi dec. 17

Magyar kir. vallási pénztár.

Hogy a fönnebbi küldemény

K fillérnyi összegben

hiány nélkül megérkezett, és a

tétel száma alatt bevételeztetett, igazoltatik.

Kelt 191 évi

346

Ft: 270579/21
Magy. Tudományos Akadémia Bpen.

Jelen értesitvény kitöltve és az aláirásokkal ellátva 3 nap alatt a küldő pénztárhoz visszaszármaztatandó.

108. r. sz. I. Kis-fogalmi. Értesitvény postai pénzküldeményről.

M. kir. állami nyomda. Budapest, 1914. — 1755.

1515/1922

Sorszám: ..... Makó, 1917. ..... hó ..... n.

Liszt és kenyér fogyasztási igazolvány.

Érvényes a kiadástól számitott 20 napra.

Minden szelvény ellenében naponként 400 gr. liszt vagy 560 gr. kenyér váltható. Aki szelvényeit előbb elfogyasztaná ugy „igazolványt“ 20 nap eltelte előtt nem kaphat. Uj igazolvány váltása esetén a régi bemutatandó.

A szelvényeket a pontozott vonalnál kell levágni.

400 gr. liszt vagy 560 gr. kenyér	400 gr. liszt vagy 560 gr. kenyér	400 gr. liszt vagy 560 gr. kenyér	400 gr. liszt vagy 560 gr. kenyér
400 gr. liszt vagy 560 gr. kenyér	400 gr. liszt vagy 560 gr. kenyér	400 gr. liszt vagy 560 gr. kenyér	400 gr. liszt vagy 560 gr. kenyér
400 gr. liszt vagy 560 gr. kenyér	400 gr. liszt vagy 560 gr. kenyér	400 gr. liszt vagy 560 gr. kenyér	400 gr. liszt vagy 560 gr. kenyér
400 gr. liszt vagy 560 gr. kenyér	400 gr. liszt vagy 560 gr. kenyér	400 gr. liszt vagy 560 gr. kenyér	400 gr. liszt vagy 560 gr. kenyér
400 gr. liszt vagy 560 gr. kenyér	400 gr. liszt vagy 560 gr. kenyér	400 gr. liszt vagy 560 gr. kenyér	400 gr. liszt vagy 560 gr. kenyér

A szelvényeket a pontozott vonalnál ke levágni.

Ad 1515/1921.

18.631 al.
1921

A Magyar Tudományos
Akadémia Főtitkári hivatalának

Budapest

Utalással févi december hó 16-án 1433-szám alatt kelt átiratára, értesítem a Főtitkári hivatalt, intézkedtem aziránt, hogy a kiutalt 30000 koronа a Magyar Földhitel intézetnek küldessék el.

Makó, 1921 december 21-én.

[illegible]

h. alispán.

B

3/

B/P.

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET

Budapest, 192 1. deczember 21.

A Magyar Tudományos Akadémiának

Budapest.

Van szerencsénk értesíteni, hogy a Magyar Tudományos Akadémia *folyószámláját*

a t. Akadémia könyvkiadó hivatala által, az alant felsoroltak adománya cimen, ma lefizetett

K. 45.000.-val

f. hó 22-iki *értékkel elismertük, ~~ellenben~~*

Csanád vármegye,	Makó	K. 30.000.-
Nógrád "	Balassagyarmat	" 10.000.-
Komárom "	Tata	" 5.000.-
	összesen	K. 45.000.-

értékkel megterheltük.

Teljes tisztelettel

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET

Vezérigazgató

1921. IX. 27. 2000 — 212994 — "Pátria" r.-t., Budapest

1515

1921.

Összes àldsen

B

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET

Budapest. V., Bálvány-utcza 7. sz.

B/P. 21

Chèque- és clearingszámla a m. kir. postatakarékpénztárnál:
16117. szám.
Girosámla az Osztrák-Magyar Banknál.
Sürgönycim (Telegrammadresse): «Humus».

Budapest, 1921. deczember 21.

P. A Magyar Tudományos Akadémiának

Budapest.

Van szerencsénk értesiteni, hogy a Magyar Kir. Állampénztártól Szolnok, póstatakarékpénztár utján a Jász Nagy Kun Szolnok vármegye törvényhatósági bizottsága által engedélyezett adomány fejében

K. 5.000.- érkezett be hozzánk, mely összeget f.é. november 29-én kelt 1405/ 1921.számu levelük alapján folyó hó 22-iki értékkel a t. Akadémia folyószámadása javára könyveztük.

Teljes tisztelettel

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET.

1516
1921

A Magyar Tudományos Akadémiának

Budapest.

Van szerencsénk értesíteni, hogy a Magyar Kir. Allampénztártól Szolnok, pósta[illegible]kpénztár utján a Jász Nagy Kun Szolnok vármegye törvény-hatósági bizottsága által engedélyezett adomány fejében

K. 5.000.- érkezett be hozzánk, mely összeget f. é. november 29-én kelt 1405/1921.számu levelük alapján folyó hó 22-iki értékkel a t. Akadémia folyószámadása javára könyveztük.

Teljes tisztelettel

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET.

B

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET

BUDAPEST V., BÁLVÁNY-UTCZA 7. SZ.

CHEQUE- ÉS CLEARINGSZÁMLA A M. KIR POSTATAKARÉK-
PÉNZTÁRNÁL: 16117. SZÁM.
GIROSZÁMLA AZ OSZTRÁK-MAGYAR BANKNÁL.

B/P.

Budapest, 1921. deczember 30.

P. A

Magyar Tudományos Akadémiának

Budapest.

Van szerencsénk értesiteni, hogy f. hó 22-én 1921/2 sz.a. kelt utalványak alapján átutaltunk mai napon póstatakarékpénztár utján fizetési utalványnyal Prácser Albert esperes plébános urnak, Magyarpolány, Veszprém megye, a Quintilianus forditása II. kötetének irói dijhátraléka fejében

K. 5.650.-t,

mely összeget f. hó 30-iki értékkel a t. Akadémia folyószámadása terhére könyveztük.

Teljes tisztelettel

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET.

Ed 1/18/1921.

M. Tud.Akadémia.

A M.Földhitelintézet T.Pénztárét

tisztelettel kérem, hogy szíveskedjék értesiteni,

hogy a nov.4-én kiállitott 26 ------- Könyvtár sz. utalvány alapján

mikor küldetett el N.V. Martinus Nijhoff-nak / Haag/

30 holland forint 55 cent összegü kifizetésünk .

Kiváló tisztelettel

Budapest,1921.deczember 28.

dr Balogh

főtitkár

15 19/1920.

M.Tud.Akadémia.

Igen tisztelt Osztálytitkár Ur !

Van szerencsém tisztelettel értesiteni ,hogy Akadémiánk f.évi decz. 19-én tartott összes ülésében a tisztelt I.osztály előterjesztésére gr.Zichy István urnak,mint vendégnek :A magyarság őstörténete a nyelvtudomány világánál cz. értekezés bemutatására a személyes felolvasási engedélyt megadta.

Budapest,1921.deczember 28.

Kiváló tisztelettel

Balogh

1520/1921.

Nagyméltóságu Miniszter Ur !

Van szerencsém tisztelettel kérni, hogy a M.Tud.Akadémia részére engedélyezett államsegély utolsó részletének / 250.000 K-nak/ utalványozását elrendelni kegyeskedjék.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem nyilvánitását.

Budapest, 1921. deczember 29.

elnök

Nagyméltóságu

Dr Vass József

vallás-és közoktatásügyi miniszter urnak

Budapest.

1521/
1521.

Nagyságos Tanár Ur !

Nagybecsü soraira az Elnökség és a Könyv-
kiadó-Bizottság tagjaival történt megbeszélés alap-
ján van szerencsém tisztelettel közölni ,hogy

I.A fordítói tiszteletdijnak emelése iránt
a Könyvkiadó-Bizottság ülésén előterjesztést fogok
tenni ,de a Bizottság határozata nélkül nem vagyok
feljogositva a/már felvett tiszteletdij emelésére.

II. Hettner könyvének kiadása tárgyában ag-
godalmak merültek fel arra nézve,hogy a könyv a köz-
bejött gaudasági és egyéb változások következtében
nem időszerütlen-e .Az Igazgatótanács és a Könyvkiadó
Bizottság több már bekivánt adat megszerzése után
fog e tárgyban véglegesen határozni.

Fogadja Nagyságod kiváló tiszteletem kifejezését.

Budapest 192 dec. 29.

Dr. Balogh

főtitkár

1522/1920.

Nagyságos Titkár Ur !

Meleg köszönettel vettem a Magyar Titkárság kiadványait és azokat Akadémiánk könyvtárába fogom juttatni.

Hálás leszek a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal folyóiratának megküldéséért is.A kivánt kiadványok elküldése iránt intézkedtem.

Fogadja Nagyságod megtiszteló jelölése alkalmával őszinte szerencsekivánatait és igaz nagyrabecsülésem kifejezését

Budapest,1921.december 29.

ks Balogh

főtitkár

1523/1921

SECRÉTARIAT ROY. HONGROIS
PRÈS LA SOCIÉTÉ DES NATIONS

Genève, 1921. december 7-én.
4 bis, ch. de Miremont.

Nagyméltòsàgu Fötitkàr Ur,

hàlàs köszönettel vettem okt. 21-i, 1176/1921. sz. nagybecsü levelét és a mellékelt jegyzékben felsorolt kiadványokat.

Külön csomagban van szerencsém a Tekintetes Akadémiának megküldeni a N. Sz. II. Közgyülésének határozatait,

Magyarország fölvételére vonatkozò dokumentumokat,

a kisebbségek jogainak védelmére vonatkozò néhány dokumentumot,

a N. Sz. elömunkálatait a szellemi munka nemzetközi szervezésére vonatkozólag.

Kérem szives értesitését, szüksége volna-e a Tekintetes Akadémiának a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal tud. havi folyòiratára (Revue Internationale du Travail)?

Nagyon hàlàs lennék, ha Nagyméltòsàgod az Akadémia àltalànos jellegü kiadvànyait, azonkivül az elsö és màsodik osztàlyòk kiadvànyait tovàbbra is kegyes volna küldeni. Ezeken kivül tisztelettel kérem a Gombocz-Melich-féle Magyar Etymologiai Szòtàr eddig megjelent füzeteinek szives elküldését. A postai és egyéb költségek fejében rendelkezési alapomból ezer koronàt leszek bàtor a Tekintetes Akadémiànak àtutaltatni.

Nagyméltòsàgod szives értesitését kérem afelöl, hogy a

1523/1921

Nemzetek Szövetsége Fötitkàrsàgànak havi szemléjét (Résumé mensuel des travaux de la S. d. N.), ~~amelynek~~ a Fötitkàrsàg informatiòs osztàlyàtòl rendszeresen kapni méltòztatik-e?

Részemröl nagyörömmel àllok a Tekintetes Akadémia, valamint tudòs tagjainak rendelkezésére minden, a Nemzetek Szövetségét illetö, ügyben, különösen a N. Sz.-vel összefüggö tudomànyos kutatàsoknàl (pl. Àllandò Nemzetközi Biròsàg szervezete, szellemi munka szervezése stb.).

Fogadja Nagyméltòsàgod mély tiszteletem kifejezését.

Baranyai Zoltán
a N. Sz. melletti magy. kir.
Titkàrsàg vezetöje

Nagyméltòsàgu
BALOGH JENÖ urnak,
a Magyar Tudomànyos Akadémia Fötitkàrànak

Budapest

B/P.

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET

Budapest, V., Bálvány-utcza 7. sz.

Chèque- és clearingszámla a m. kir. postatakarékpénztárnál:
16117. szám.
Giroszámla az Osztrák-Magyar Banknál.
Sürgönycim (Telegrammadresse): «Humus».

Budapest, 1921. deczember 31.

P.

A Magyar Tudományos Akadémiának

Budapest.

Van szerencsénk értesiteni, hogy f. hó 30-án 1921/9.sz.a. kelt becses utalványuk alapján átutaltunk mai napon póstatakarékpénztár utján fizetési utalványnyal a Természettudományi Társulatnak engedélyezett akadémiai segély cimén a Társulat elnökségének, Ilosvay Lajos elnök ur kezéhez K. 50.000.-t, mely összeget f. hó 31-iki értékkel a t. Akadémia folyószámadása terhére könyveztük.

Teljes tisztelettel

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET.

Ad 1524/1921

MAGYAR FÖLDHITELINTEZET

Budapest, 1921. december 31.

A Magyar Tudományos Akadémiának

Budapest.

Van szerencsénk értesíteni, hogy f. hó 30-án 1921/9.sz.a. kelt becses utalványuk alapján átutaltunk mai napon pósta-takarékpénztár utján fizetési utalványnyal a Természettudományi Társulatnak engedélyezett akadémiai segély cimén a Társulat Inökségének, Ilosvay Lajos elnök ur kezénez K. 50.000.-t, mely összeget f. hó 31-iki értékkel a t. Akadémia folyószámadása terhére könyveztük.

Teljes tisztelettel

MAGYAR FÖLDHITELINTEZET.

Tisztelt Nagyságos Uram !

Van szerencsém értesiteni,hogy Széchenyi István dr. ~~öröksége~~ hagyatékát nem az Akadémia,hanem Történelmi Társulat adja ki.Sürgető becses levelét közvetlenül a Társulat ez ügyeit intéző tisztelt tagjához továbbitottam.

Kiváló tisztelettel

Budapest,1921.december 30.

dr Balogh

főtitkár

1526
/1921

Igen tisztelt Barátom !

Hálás lennék, ha most kapott nagybecsü emlékbeszédedkorrektúráját minél előbb visszakaphatnám.

Régi igaz nagyrabecsüléssel tisztelő tagtársad

Budapest, 1921. deczember 30.

k. Balogh

Áldásy A. ő mlga. főtitkár

1527
1921.

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET

BUDAPEST V., BÁLVÁNY-UTCZA 7. SZ.

B

CHEQUE- ÉS CLEARINGSZÁMLA A M. KIR POSTATAKARÉK-PÉNZTÁRNÁL: 16117. SZÁM.

GIROSZÁMLA AZ OSZTRÁK-MAGYAR BANKNÁL.

B/P.

Budapest, 1921. deczember 29.

A

Magyar Tudományos Akadémiának

Budapest.

Van szerencsénk értesiteni, hogy korábbi előjegyzésünk szerint a M. kir. belügyminiszterium 1915. évi deczember 16-án kelt 40297 számu utalványa alapján a megfelelő nyugta ellenében felvettünk f. no 22-én a M. kir. központi állampénztártól a külföldi történeti kutfőgyüjtemények beszerzési ára fejében

K. 2.000.-t,

mely összeget f. nó 23-iki értékkel a Magyar Tudományos Akadémia folyószámadása javára könyveztük.

Teljes tisztelettel

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET.

1528/1941.

M.Tud.Akadémia.

Igen tisztelt Tanár Úr !

Van szerencsém előre jelezni,hogy a Magy.Külügyminiszterium szives közvetitésével iparkodni fogok a már régóta kiválogatott könyveket kisebb-nagyobb csomagokban Méltóságod intézetéhez juttatni.

I.Igazgatótanácsunk előtt javasolni szándékozom,hogy Akadémiánk rendeljemeg Almásy Antal urnak : Ungarisches Privatrecht cz.müvéből különböző tudományos intézetek könyvtárai közti szétosztás czéljából egyelőre 50 példányt.

Tisztelettel kérem szives közlését a következőkről:

1.A megvásárolt példányok árát hova és milyen módon utaljuk át?

2.Mivel czélszerü volna ,hogy a külföldi tudományos intézeteknek küldendő példányokat Méltóságod intézkedése alapján a kiadó közvetlenül Berlinből küldje szét,szives volna-e Méltóságod felhivni az illető czéget ,hogy erre vállakozzék és felmerülő kiadásait átutalás végett Akadémiánknak számitsa fel.

3.Magyarországon a négy egyetem ,a Kuria,a tizenegy kir lyi tábla, a koronügyészség és a tizenegy kir.főügyészség könyvtárának szánok egy-egy példányt ,Akadémiánk könyvtárának pedig két példányt.Szó lehetne még egyes magánjogi szemináriumok könyvtárairól is.Nem óhajt-e Méltóságod még valamely belföldi intézet részére példányokat s általában hány példányt méltóztatnék hozzánk küldetni? /Legczélszerübb volna Akadémiánk Könyvkiadó Hivatala ,V.Akadémia-utcza 2./

II.Almásy ur müve második kötetének segélyezésének tárgyában a II.osztály ugy határozott ,hogy ezt annak idején Akadémiánk teljes jóakarattal fogja megfontolás tárgyává tenni ,de ez iránt költségvetési okokból kötelezőleg most még nem határoztam.

III.A Jahrbücher IV.füzetét ,amely alé nagy érdeklődéssel nézek még nem kaptam meg.

IV.Más uton már melegen megköszöntem Méltóságodnak egy fiatal

1529/1921.

történész elhelyezése iránt tett nagylelkü ajánlatát. Ez ideig csak Angyal Dávid professor ur ajánlottja Szeberényi ur jöhet kombináczióba, aki azonban csak juniusban utazhatnék Berlinbe. Több más tanár urat, igy a debreczeni történet-professorokat is felkértem, hogy tudakozódjanak e kitüntetésre érdemes fiatal történészek felöl.

V. Akadémiánk ügyészének fia Bánszky László ur a berlini egyetem orvosi karára beiratkozás végett legközelebb fel fogja keresni Méltóságodat, ez uton is ajánlom őt Méltóságod jóindulatába.

Fogadja Méltóságod kiváló nagyrabecsülésem kifejezését.

Budapest, 1921. deczember 30.

főtitkár

1530/1921. sz.

Magyar Királyi Minisztérium!

Fraknói Vilmos O.
Püspök úr, a Magyar Tud.
Akadémia kitűnő tagja
1913 folyamán a magyar ál-
lamnak ajándékozta a
Rómában, a Piazza del
Collegio Romano levő épü-
letét az ott működő tör-
téneti intézet céljaira. A magyar
állam e nagylelkű adomá-
nyát akkoriban 1913 ápri-
lis 19-iki átiratával bizalmasan vette
tudomásul az intézet vezetőségét. Ma-
gyar Tudományos Akadé-
miát bízta meg

az intézet ügyeinek vezetésével.

Vaáry collega úrnak tolvaj
alaszon fordítás végett átadandó!...
azután Kiadandó.

XII. 29.

Vezetni

Mellékelve V. Mario Corbino
olasz Kir. vallás- és közoktatás-
ügyi miniszter úrnak

Római

és megyjitására a magyar
Történettudományos Akadémiának
pótkötése intézkedésével 1917/14-
ben megállapított és részletes munka-
programmal a Magyarok eredete című
irodalmi tudományos feladat
kitűzésére. A magyar ős
hazának területét körülvevő vidé-
kek történetét és irodalmát művelő
tudósokból (a klassika filológusok)
történet (és archeológusok körül-
ből hétfőjeit meghívta és megvizs-
gálását az Akadémia 1914
április hónapra.

Ehhez képest a beérkezett
pályaművek bírálói az intézet
megvizsgálás határidejének
el nem éltével, hogy a bírálók
véleménye után a versenytárgyi hatá-
rozat időpontjának megállapítását
megismerhessük az intézet műkö-
dését is még tovább hosszabbítani.

A versenyzőknek és versenyek
kiírójának az akadémia 1918. már-
cius 6-án tartott ülésén a bírálók
jelentése és az intézet javaslata
alapján a versenytárgyi határozat
hozatalára, miáltal az in-
tézet működésének megszüntetése

kellő hatóságnak intézkedni
talt.

A magyar kir. kormány
a békeszerződések teljesítésére,
valamint a béke megkötése
után tett összes egyéb kötelezettségeinek
az olasz kir. kormánnyal
és intézkedései alól felmentésére és viszontagságaira nézve, amennyiben az ebben a tekintetben megindított tárgyalások mindaddig függőben maradnak, amíg a magyar kormánynak kivonatos kérelmére a Szövetséges Hatalmak valamely hivatalos képviselője Budapestre nem érkezik, felhatalmazást kap arra, hogy a fenti tárgyra vonatkozólag közvetlenül tárgyaljon, és a szükséges megállapodásokat megtegye.

Az olasz kir. kormány mindazokat a kötelezettségeket, amelyeket a békeszerződések rendjén a magyar kormány részére előírnak, a magyar kormánnyal szemben fenntartja magának.

Ezen kötelezettségek megszüntetésére nézve az olasz kormány hajlandónak nyilatkozik arra, hogy a magyar kormánnyal közvetlenül egyezményt

Római történeti irodalmunk
birtokában nehány év alatt annyi-
ra jutott, a hol ez ideig Tacitusunk
kapcsolatában volt, még tovább
haladni alig lehetne. Ezen
kívül az ujabb kutatások
eredményeit is nagy
részben ismeretlenek
előttünk. Ez okból
szükségesnek látszik
ezen irodalom
jelenlegi állapotát
röviden ismertetni.
Ez ismertetés
azonban nem lehet
czélja, hogy az irodalom
minden termékét sorra
vegye és megítélje
hiszen ez nagy terjedelmű
munkát igényelne.
Ez ismertetés
csak azon
munkákra
szorítkozik,
melyek
vagy
tudományos
haladást
képviselnek,
vagy pedig
a közönség
figyelmét
különösen
magukra
vonták.

Bizalmatlanságom forrásaim
iránt mint az irodalomtörténet
egy birtokában
egy részét
egy részét
egy részét

hon, az ebből kiindulható és
tudományos igazak ily fölt
ételek arról a kiindulásból
kiindul mellőzésével a
magyar nyelvet belterjének
abban a irányban tartotta vele
és elvégzésében, hogy a nemzet
magyar történeti intézkedő ország
alapításának intézményei fenn
tartásával tudományos nélkülöz
ven kiindulhassanak, tehetsé
sük o zok által és tudományos
fáradság, a magyar államnak
visszaadják, hogy minden
ül mindig megfelelhessen.
Magyarországot tartja kiindu
kódásnak is a magyar tudomá
nyos (és művészi) [és művészi] tevékenységnek alkalmi kü
lönféle kifejlődését elemezni kí
vánó. Ebben és reménylem,
hogy magyarországot mél
tányolni fogja onkét is kiindul
hat, mert a magyar tudomá
nyosság által a kiindul magyar
országi történet fejlődésének is nem
elmaradhatlan alapja, hogy a kiindul

[illegible]

[illegible]

[illegible]

1530/1921

Kivül:

A S. E. Sua Eccellenza

O. Mario Corbino

R. Ministro della Pubblica Istruzione.

Roma

(Palazzo di Ministero dell'
Istruzione Pubblica)

Belül:

1530
1921.

Eccellenza!

Il vescovo Mons. Guilelmo Fraknói, socio onorario dell' Accademia Ungherese di Scienze, donò nell' anno 1913 allo Stato Ungherese il suo villino, situato à Roma nel Piazzale del Policlinico 139, destinandolo ad istituto di studii storici ungheresi. Lo Stato Ungherese accettando il dono generoso nell' autunno del 1913 ne prendeva possesso ed affidò alla Accademia Ungherese di Scienze la direzione dell' istituto.

Quanto all' organizzazione ed all' apertura

della Scuola Ungherese l'Accademia prese durante il 1913/14 le misure necessarie ed una delle sue commissioni elaborò un programma speziale di studio per i diversi scienziati, destinati à recarsi à Roma. Oltre alle ricerche appartenenti alla sfera della storia ungherese e della storia universale la sfera d'attività dell'istituto fu destinata ad estendersi alla storia d'arte, alla filologia classica ed all'archeologia e dall'Accademia l'apertura di esso per l'autunno del 1914.

La guerra mondiale scoppiata frattanto rendeva impossibile l'apertura dell'istituto, ma avevamo ferma fiducia, che terminata la guerra adagio (jól van így!) adagio si potessero riprendere le relazioni scientifiche internazionali e che non sarebbe stato giusto l'istituto a trovare impedimento nel cominciare la sua attività.

Ma le nostre speranze ed i nostri progetti furono delusi, quando il R. Govetno Italiano col suo decreto dell'anno 1918 sequestrò

l'edifizio dell'istituto con tutti suoi mobili e la biblioteca. Così il principio dell'attività dell'istituto venne rimesso a tempo indefinito.

Il R. Governo Ungherese durante le trattative di pace e dopo la sottoscrizione di essa ha fatto ripetutamente dei passi, perchè l'istituto venga svincolato dal sequestro e reso alla sua destinazione, ma le trattative in proposito sono rimaste fino ad oggi senza resultato. È vero bensì, che in grazia alla liberalità straordinaria del R. Governo Italiano l'edifizio dell'istituto venne lasciato all'uso delle Legazioni ungheresi à Roma ed ivi furono posti prima gli ufficii, poi alcuni impiegati delle Legazioni, ma la riconsegna dell'istituto — malgrado le molteplici assicurazioni — finora non è avvenuta.

Non occorre, che io mi dilunghi in parole per metter sott'occhio all'Eccellenza V., supremo dirigente dell'insegnamento e della cultura Italiana, quanto grande sia il danno,

che proviene alla scienza ungherese dal forzato ritardo dell' istituto ad intraprendere la sua operosità. Le ricerche storico-politiche e di cultura storica — concernenti il medio evo — nei due decennii passati s' indirizzavano principalmente verso le relazioni italo-ungheresi sperialmente riguardo all' epoca degli Angioini e di Mattia Corvino, — secondo il programma di studio dell' istituto le ricerche sulla storia delle arti avrebbero risentito l' influenza dell' arte Italiana sull' arte ungherese ed avrebbero dimostrato gli effetti di questa influenza. Saremmo costretti à differire questi nostri studii per lungo tempo, se l' istituto non ci sarà riconsegnato, ed i nostri investigatori così sarebbero privati degl' immensi tesori scientifici d' Italia e sperialmente di Roma, e ~~x~~ resteremmo, come attualmente lo siamo, inceppati in ogni ricerca scientifica. Sa-

rebbe impossibile per noi di continuare e com-
~~di continuare a~~ pletare quella vasta impresa,
che la commissione Accademica per l'istitu-
to Romano iniziò pochi anni fa sotto il tito-
lo Sylloge Tacticorum Graecorum, i di cui
volumi, che dovranno esser pubblicati, sono
direttamente dipendenti dalla materia
trovabile solamente nelle biblioteche Ita-
liane.

Secondo le stipulazioni del fondatore
l'istituto è destinato anche ad alloggio
per gli scienzati inviati à Roma per i
suddetti lavori, perchè possano nel modo più
intensivo assolvere i compiti loro assegnati.
Senza l'istituto saremmo impediti di ap-
parire degnamente nella palestra scienti-
fica in Italia secondo l'esèmpio delle altre
nazioni civili e saremmo per lungo tempo
esclusi dai Vostri tesori scientifici. E siamo
persuasi, che neppure per l'Italia e per

la ~~Città~~ ~~Eterna~~ eterna sarebbe indifferente,
se si diminuisse il numero degli istituti, che
da una parte allettano i ricercatori di sci-
enza e d'arte stranieri e dall'altra parte
intendono trattare scientificamente le scam-
bievoli relazioni intellettuali e gli effetti
di esse fra l'Italia e l'estero. E qual
contentezza (per la Nazione Ungherese) riavere in consegna il suo
~~E~~ Istituto Romano!

Qual presidente della commis-
sione Accademica, à cui è affidata la
direzione dell'istituto, mi rivolgo con
piena fiducia a V. E., come al capo
supremo dell'insegnamento e delle i-
stituzioni scientifiche d'Italia, perchè
la bontà Vostra influisca in favore della
nostra domanda, cioè, che l'Istituto Un-
gherese di studii storici, il quale secondo
le intenzioni del suo fondatore ha per sua

destinazione ricerche scientifiche, sia libera-
to dal sequestro e riconsegnato allo Stato Un-
gherese, suo possessore, perchè detto istituto pos-
sa incominciare quanto prima la sua attività.
Il mondo scientifico ed i cultori dell'arte un-
gherese sarebbero molto obbligati a V. E., se
voleste proteggere e promuovere questa nostra
domanda. Credo e spero, che V. E. valuterà
convenientemente gl'interessi, che si con-
nettono coll'apertura del nostro istituto se-
condo i circoli scientifici ungheresi, e non
ricuserà di favorire la nostra domanda
sulla riconsegna dell'istituto stesso.

Pregando V. E. gradire i sensi della
mia più alta considerazione mi onoro sot-
toscrivermi

dell'Eccellenza V.

dev.mo

Budapeste li 26 dic. 1921

presidente dell'Accademia
ungherese di scienze.

1530/1121.

Rom, am 9. December 1921.

Eure Excellenz!

Jn Befolgung des sehr geschätzten Auftrages vom 14. Mai l. J. No: 657/1921 habe ich nicht ermangelt, dem Portier N. Onori die demselben bewilligte Gratifikation im Betrage von 750 Lire aus dem h. a. erliegenden Depots auszuzahlen.

Die diesbezügliche Empfangsbestätigung beehre ich mich anruhend in Vorlage zu bringen und zu melden, dass mich Portier Onori ersucht hat, Euer Excellenz für die gütige Bewilligung dieser Gratifikation seinen ganz ergebensten Dank auszusprechen. Nach Auszahlung dieser Summe verbleibt noch ein Kassarest von 2559 L 02 c., welchen Betrag ich in meiner Amtskasse deponiert habe.

Gleichzeitig beehre ich mich Euer Excellenz zu melden, dass mir vom kgl. ung. Unterrichts-Ministerium ein Schreiben zugekommen ist, laut welchem mir im Namen der kgl. ung. Regierung für meine Tätigkeit in Angelegenheiten des römischen ung. historischen Jnstitutes der Dank ausgesprochen wird. Jch bitte Eure Excellenz meinen ganz ergebensten und tief gefühltesten Dank für die gütige Verwendung in dieser Beziehung entgegennehmen zu wollen und versichert zu

sein,dass ich auch in Zukunft,falls sich irgend eine Gelegenheit ergibt,bestrebt sein werde,meine bescheidenen Kräfte zum Wohle dieses Jnstitutes einzusetzen.

Die anlässlich der Beschlagnahme des Palazzo di Venezia von mir abtransportierten und im Namen der kgl.spanischen Botschaft deponierten ärarischen Einrichtungen dürften demnächst zwischen den hiesigen ungarischen und österreichischen Gesandtschaften, nach den gewissen Procentsatz, aufgeteilt werden.Unter diesen Sachen befinden sich auch die Einrichtungen für 8 Künstler-Ateliers,welche noch vor dem Kriege von den beiden Unterrichts-Minist.angeschafft worden sind.

Meiner unmaßgebenden Ansicht nach hat auf diese Sachen die %mäßige Aufteilung keine Anwendung,sondern müssten alle diese Einrichtungsgegenstände zur Hälfte diesen beiden Unterrichtsbehörden ausgefolgt werden. Wie Eure Excellenz aus beiliegendem Verzeichnis gütigst ersehen wollen,handelt es sich um 3 Maler- 3 Bildhauer- und 2 Architekten-Ateliers.Ausserdem gehört zu jedem dieser Ateliers eine einfache Schlafzimmer-Einrichtung.

Jch weiß nicht welche Entscheidung das kgl.ung. Unterrichts-Ministerium in dieser Beziehung zu treffen gedenkt.Sollte aber die Absicht bestehen diese Sachen zu veräussern,wie es bereits vom österr.Unterrichts-Ministerium bezüglich der 4 für österr.Kün-

stler reservierten Ateliers angeordnet worden ist, so möchte ich bitten,mir die Schlafzimmereinrichtung der 4 ungarischen Künstler-Ateliers gegen Erlag des Kostenpreises überlassen zu wollen,da ich knapp vor der Pensionierung stehe und gezwungen bin,mir durch Zimmervermieten oder Einrichtung einer kleinen Pension den Lebensunterhalt für meine Familie zu verschaffen.

Jch wäre Eurer Excellenz ewig dankbar,wenn Eure Excellenz die grosse Güte hätten, diesbezüglich an kompetenter Stelle ein Wort für mich einzulegen und wollen Eure Excellenz überzeugt sein,dass nur die durch die unglücklichen Kriegsereignisse geschaffene Lage mich zwingt,diese Bitte zu stellen.

Jndem ich mir erlaube Eurer Excellenz zu den Weihnachts-Feiertagen und zum Jahreswechsel meine aufrichtigsten Glückwünsche zu entbieten,bitte ich Hochdieselben den Ausdruck meiner Ehrfurcht zu genehmigen.

a Schwerdt

stler reservierten Ateliers angeordnet worden ist, so möchte ich bitten,mir die Schlafzimmereinrichtung der 4 ungarischen Künstler-Ateliers gegen Erlag des Kostenpreises überlassen zu wollen,da ich knapp vor der Pensionierung stehe und gezwungen bin,mir durch Zimmervermieten oder Einrichtung einer kleinen Pension den Lebensunterhalt für meine Familie zu verschaffen.

Jch wäre Eurer Excellenz ewig dankbar,wenn Eure Excellenz die grosse Güte hätten, diesbezüglich an kompetenter Stelle ein Wort für mich einzulegen und wollen Eure Excellenz überzeugt sein,dass nur die durch die unglücklichen Kriegsereignisse geschaffene Lage mich zwingt,diese Bitte zu stellen.

Jndem ich mir erlaube Eurer Excellenz zu den Weihnachts-Feiertagen und zum Jahreswechsel meine aufrichtigsten Glückwünsche zu entbieten,bitte ich Hochdieselben den Ausdruck meiner Ehrfurcht zu genehmigen.

A Schwartz

1531/1921.

Ateliers im Palazzo di Venezia in Rom.

Einrichtung für jeden der 8 Schlafräume der Reisestipendiste

1 Bett	zusammen	somit	8
1 Betteinsatz	"	"	 8
1 Nachkasten mit Marmorplatte	"	"	8
1 Waschkasten " " "	"	"	8
1 Linoleum-Unterlage	"	"	8
1 Kleiderständer	"	"	8
1 kleiner Tisch mit Lade	"	"	8
4 Sessel	"	"	32
1 Fauteuil	"	"	8
1 Schirmständer (im Vorraum)	"	"	8
1 dreiteilige Matrazze	"	"	8
1 Rosshaar-Kopfpolster	"	"	8
1 Federpolster	"	"	8
1 Sommerdecke 1	"	"	8
1 Winterdecke	"	"	8
6 Polsterüberzüge	"	"	48
6 Leintücher	"	"	48
12 Handtücher	"	"	96
1 Bettvorleger (Matte)	"	"	8
1 Komplettes Waschservice sa t Glas u.Flasche			8
1 Kleiderkasten mit einem oberen Fach f.Hüte			8
1 Ladenkasten (trumeaukasten)			8
6 Kleiderhalter			48

Einrichtung für jedes der 3 Malerateliers:

3 Staffeleien verschiedener Grösse	zusammen somit	.....	9
1 drehbares Stockerl	" "	.....	3
1 kleines Ablegebrett	" "	.....	3
k grosses " "	" "	.....	3
1 Tisch mit Lade.	" "	.....	3
2 Podien fuer Modelle	" "	.....	6
3 Sessel	" "	.....	9
1 Modellier-Drehstuhl	" "	.....	3
1 einfaches Waschzeug	" "	.....	3
1 Kleiderrechen	" "	.....	3
1 Wandspiegel	" "	.....	3
1 Hammer	" "	.....	3
1 Zange	" "	.....	3
1 Bohrer	" "	.....	3
1 offenes Bücherregal	" "	.....	3
4 Stockerl	" "	....	12
2 Modellmatrazzen	" "	.....	6

Einrichtung für jedes der 3 Bildhauerateliers:

2 kleine Drehstühle (hoch)		zus.somit	6
1 Modellpodium mit Drehscheibe	"	"	3
1 Drehscheibe	"	"	3
1 kleines Ablegebrett auf 2 Eisenstützen	"	"	3
1 grosses " " " " "	"	"	3
1 Tisch mit Lade	"	"	3
3 Sessel (mit Fournier)	"	"	9
1 Wandspiegel	"	"	3
1 einfaches Waschzeug	"	"	3
1 Bohrer	"	"	3
1 Drahtzange	"	"	3
1 Reisszange	"	"	3
1 Hammer	"	"	3
1 grosse Zange	"	"	3
1 Schraubenzieher	"	"	3
1 Franzosen (Schraubenschlüssel)	"	"	3
1 Kleiderrechen	"	"	3
1 offenes Bücherregal	"	"	3
4 Unterlagsklötze	"	"	12
4 Stockerl	"	"	12

Einrichtung für jedes der 2 Architekten-Ateliers.

1	grosser Zeichentisch mit Lindenholzplatte u.Lade	zus. somit	2
1	drehbares Stockerl	" "	2
1	kleines Ablegebrett	" "	2
1	grosses " "	" "	2
3	Sesse	" "	6
1	Tisch mit Lindenholzplatte u.Lade	" "	2
1	einfaches Waschzeug	" "	2
1	Kleiderrechen	" "	2
1	offenes Bücherregal	" "	2
1	Spiegel	" "	2
4	Stockerl	" "	8
3	Reiseschienen verschiedener Grösse	" "	6
3	Dreieecke	" "	6
2	Kurvenlineale	" "	4
1	eisernes Lineal zum Beschneiden der Zeichnungen	" "	2
1	Hammer	" "	2
1	Zange	" "	2
1	Bohrer	" "	2

Nagyméltóságú Főtitkár Úr.!

A M.T. Akadémia Könyvtárának Országa a portómentesség megszüntével, „egyszerű" postaküldemények után 603 Kor-50 fill. (Hatszázhárom Korona 50 fill.) összeget fizetett Ki, a mit ezennel tisztelettel bejelentek.

Tisztelettel

Budapest, 1924. dec. 29

Szily Kálmán

1532/1920.

C!

Nagyméltóságu Főtitkár Ur!

Kegyelmes Uram!

1920-ban a Magyar Tudományos Akadémia a sumir kérdésről benyujtott dolgozatomat pályadijnyertes műnek minősítette s a Fáy alapitvány kamataival jutalmazta. Munkámat szeretném a biralat részéről felhozott kivánságoknak a fiszpelembevételével s további érleléssel is teljesen nyomtatásra állapotba hozni, miért is mély tisztelettel arra kérem Excellenciádat, legyen kegyes lehetővé tenni, hogy pályamunkám benyujtsak, elfogadtak s a Magyar

Tudományos Akadémia irattárában őrzött
eredeti példányát jelen soraim átadója Dr.
Erdős Károly ref. tanárképző intézeti tanár úr
átvehesse és elhozhassa.-

Egyuttal hogy az I. osztály azon határoza-
tának is eleget tehessek, mely a sumir szó-
anyag lexicalis feldolgozására is felhív (v. ö.
Akadémiai Értesítő 1920. évf. 361-365. füzet
44. lap), igen kérem Excellenciádat, kegyeskedjék
Dr Erdős Károly urtól részemre megparancsolni meg-
küldetni Galgóczi János-nak a kör., az Akadémia
őrzött kéziratait: 1., A sumir és ural-altaji nyelv-
rokonság kérdéséhez; 2., Sumir-magyar szószedet;
3.) Sumir nyelvtan.- E három utóbbit tartós
kölcsönzés formájában nyugtatnám,- az első ter-
mészetesen saját tulajdonom, melylyel szabadon

rendelkezésem. –

1533/1921

Szívem szerint kívánom s minden erőmmel rajta is leszek, hogy a sumir kérdés végleges tudományos megoldása rendjén magyar tudományosságunknak biztosíttassék az a szerep, melynek betöltéséből nemzetünk részére megbecsülés, méltányolás s jövő felsámolásunkat is mun-kálni hivatott elismerés fakad. –

Nagyméltóságodnak előre is hálás köszönetem s igaz tiszteletem kifejezésével vagyok

Debreczen, 1921. december 26-án

készséggel kész:

Margalits mp.
egyetemi ny. r. tanár.

A kért munkákat kiadtam
Irattárba.

Balogh

K i i r t c z i k k

a M. Tud. Akadémia II. osztálya 1921. deczember 12-én tartott zárt ülésének jegyzőkönyvéből.

4. Osztálytitkár bemutatja a főtitkár ur átiratát, mely szerint Ballagi Géza tagtársunk hátrahagyott müvének kézirata 1914 óta a Franklin-Társulatnál őriztetett és hogy visszaküldése iránt a szükséges intézkedések megtörténtek.

Az osztály az értesitést köszönettel tudomásul veszi és megkéri a főtitkár urat, hogy a mü kiadása felőli akadémiai határozatról az osztályt tájékoztatni szivesked jék.

Jegyzőkönyvi kivonat.

Nagymélt óságú

Balogh Jenő v. b. t. t.

főtitkár úrnak

1534/1921.

Kutatásaim eredményét levél
ben közöltem a M. II. osztály
lyal

Frattámba.

Balogh

B

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET

B/P. *Budapest, 1921.* deczember 27.

A Magyar Tudományos Akadémiának

Budapest.

Van szerencsénk értesíteni, hogy a Magyar Tudományos Akadémia *folyószámláját*

a t. Akadémia könyvkiadó hivatala által
Győr vármegye, Győr, adománya cimen lefizetett

K. 2.000.-val

f. hó 28-iki *értékkel elismertük, ellenben*

értékkel megterheltük.

Teljes tisztelettel

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET

1921. XI. 12. 2000 — 213698 — "Pátria" r.-t., Budapest

1535/1921.

K i i r t c z i k k

a M. Tud. Akadémia II. osztálya 1921. deczember 12-én tartott zárt ülésének jegyzőkönyvéből.

7. Magyary Géza r.tag felolvassa részletes jelentését Almási Antal német nyelven irt magyar magánjoga felől. A jelentésben mindenekelőtt elvi megállapitást kér, hogy Akadémiánk czéljainak megfelel-e idegen nyelvü munkák támogatása; véleménye szerint igen, mert Almási Antal müve teljesen tudományos alapon dolgozza fel a tárgyat és igy nagyon alkalmas arra, hogy a magyar jogi felfogást és jogrendet idegen nyelven széles körben megismertesse. Ennek alapján javasolja, hogy az Akadémia igazgató-tanácsa kerestessék meg, hogy a mü első kötetéből 10.000 koronáig terjedő összegért bizonyos számu példány megvásárlását elhatározni méltóztassék; mely példányoknak hazai, de főleg külföldi tudományos intézmények közt leendő szétosztása felől a főtitkár ur a saját hatáskörében intézkednék.

Az osztály többek hozzászólása után mindenek előtt köszönetét nyilvánitja Magyary Géza r.tagnak behatató és részletes jelentéseért. A javaslatot elfogadva, azt pártolólag terjeszti az Igazgató-Tanács elé, oly kérelemmel, hogy Almási Antal

Nagyméltóságu Balogh Jenő" v. b. t. t.
főtitkár úrnak

1536/1921.

müvéből 10.000 koronáig terjedő összegért példányokat venni és azok szétküldésére a főtitkár urat meghatalmazni méltóztassék. Az osztály e javaslata a mü I.kötetére értendő, a II. kötet hasonló támogatásának kérdésével az osztály annak idején fog foglalkozni.

Fej érő a Akadémia
ostályfőtitkára

A II.-o. javaslata alapján az Ig. Tanács a mü I kötetének megszerzésére 10.000 K.-t megszavazott. Erről Gragger Róbert prof és Almási Antal urakat értesítettem.

Budapest 1922 jan. 24.

Balogh

Magyary Géza r.tag jelentése a Magyar Tudományos Akadémia II.Osztályához Dr Almási Antal kir.itélőtáblai biró,egyetemi magántanár kérvénye tárgyában,melyben " Ungarisches Privatrecht czimü munkájához az Akadémia támogatását kéri.

Tekintetes Második Osztály !

Dr Almási Antal budapesti királyi itélő táblai biró,a magyar magánjog magántanára a kolozsvári Kir. Ferencz-József tud.egyetemen,beadványt intézett a M.Tud.Akadémiához,melyben tőle anyagi támogatást kér német nyelven megirt magyar magánjogának kiadásához. A munka czime : " Ungarisches Privatrecht." Két kötetre fog terjedni.Kiadását a berlini egyetem Magyar Tudományos Intézete vállalta el. Az első 302 oldalra terjedő kötet tördelt korrekturában teljesen készen van; a szerző a korrekturát kérvényéhez csatolta is.

Kérvényében a szerző munkájáról a következőket mondja.Igen fontos nemzeti érdek,hogy a külföld az ezer éves magyar jógi kulturát közvetlenül is megismerje,azért több évi fáradságos munkával megirta német nyelven,szigoruan tudományos szinvonalon,az összes források pragmatikus és kritikai feldolgozása alapján a magyar magánjog rendszerét.A már kiszedett első kötetben a magyar magánjóg általános jellemzését és a szomszédos germán jogokhóz való viszonyát feltüntető bevezetésen kivül az általános részt,a család és az örökjógot adja elő.Ez utóbbi kettőt azért,mert mindenek-elött hazai jogunk legsajátosabb és legnemzetibb részét akarta a külföld elé tárni. Minthogy a második kötet csak abban az esetben jelenhetik meg,ha az első kötetből legalább 300 példány kel el,a szerző azt kéri,hogy a M.Tud.Akadémia nála ennek a kötetnek megfelelő számu példányát rendelje meg s erre a czélra egy nagyobb összeget forditson .Az igy megvásárolt példányokat a M.Tud.Akadémia a külföldi testvérintézeteknek küldhetné el,hogy az által a magyar jóg

tudományos ismeretét a külföldön előmozditsa.Ezenfelül a szerző azt is kéri,hogy az Akadémia a második kötet kiadásának támógatását is helyezze neki kilátásba.

Mielőtt a szerző kérelmei és az ő munkája felől véleményes jelentésemet előterjeszteném,egy elvi kérdést kell tisztáznom.A kérdés t.i. az,vajjon a M.Tud.Akadémia idegen nyelvü munka kiadását, akárcsak abban a formában is,mint ezt a folyamodó kéri,előmozdithatja-e vagy sem ? Az Alapszabályok 1.§-a értelmében a M,Tud. Akadémia oly tudományos intézet, " melynek czélja a tudomány és irodalom magyar nyelven müvelése és terjesztése." Az eszközök,melyeket az Akadémia erre a czélra igénybe vehet az Alapszabályok 2-9 §-ában vannak felsorolva.Ezek között szerepel irodalmi munkák iratása,fordittatása és kiadása is.Irodalmi munkák kiadásáról az Alapszabályok két helyen is tesznek említést, a 6.és 7.§-ban.A mi kérdésünk szempontjából a 6 §-nak van különös jelentősége,melynek értelmében a M.Tud.Akadémia "tudományos ismereteket eredeti és forditott munkák kiadása által terjeszt. " E szerint ,habár a M.Tud.Akadémia tudománynak és irodalomnak csupán magyar nyelven müvelésére és terjesztésére van hivatva,nincs kizárva,hogy ebből a czélból idegen nyelvü munkát is kiadjon.Ebben a §-ban ez a jelző "eredeti " épen az idegen nyelvü munkákra vonatkozik,mellyel szemben a másik jelző :"forditott " a magyar nyelvre forditott munkák kiadására céloz.És ha csupán elvileg nézzük a dolgot,egészen eltekintve az Alapszabályok rendelkezésétől,be kell látnunk,hogy előfordulhatnak esetek,melyekben a tudománynak és irodalomnak magyar nyelven müvelése és terjesztése czéljából ,szükségesnek mutatkozhatik,hogy a M.Tud.Akadémia idegen nyelvü munkát adjon ki.

Jelen esetben azonban nem is erről van szó,hanem arról, hogy a M.Tud.Akadémia idegen nyelven irt munkának megjelenését és befejezését bizonyos számu példány megvásárlása által elömozditsa . Az Alapszabályokban ez mint tudománymüvelési és terjesztési eszköz nincs kifejezetten felemlitve.Ha azonban a M.Tud.Akadémia odáig mehet,hogy a tudománynak és irodalomnak magyar nyelven müvelé-

se czéljából idegen nyelvü munkát kiadhat,annál inkább megteheti azt, hogy egy ilyen munka kiadását segélyezi,mert az ilyen segélyek kétségkivül kevesebb mint e kiadás.Az iránt pedig a legkisebb kétely sem merülhet fel,hogy a M.Tud.Akadémia a magyar szerzö által idegen nyelven megirt oly munka kiadásának segélyezése által,mely az egész magyar magánjog rendszerét dolgozza föl,a magyar tudományosságnak kiváló szolgálatot tesz.Az ilyen munkának jotékony hatása lesz a magyar magánjognak magyar nyelven müvelésére.De különösen közvetlenül hozzáférhetövé teszi a külföld számára a magyar jogalkotó szellem egyik legeredetibb megnyilatkozását és egyik legösibb intézményét,a magyar magánjogot.

Ha ezek szerint a szerzö kérelmének teljesitése elvi akadályokba nem ütközik,az a kérdés merül felül,vajjon a szerzö munkája a segélyezésre formájánál és tartalmánál fogva érdemes-e és hogy milyen nagyságu legyen a segélyezés.[2]

Dr Almási Antal a magyar magánjogi irodalom egyik legkiválobb,legalaposabb és legtudományosabb irányu müvelöje.Irodalmi tevékenysége,melynek jegyzékét mellékelten van szerencsém csatolni,több mint két évtizedre nyul vissza.A szoban levö német munka tehát nem egy kezdö munkája,hanem már meglehetösen hosszu irodalmi pálya eredményének leszürése.Ami már most az elsö kötetet illeti,amelynek segélyezéséröl szó van,erre nézve azt kell kiemelnem,hogy szerzö igen helyesen járt el,mikor a szokásos beosztástól eltéröen a család-és öröklési jog rendszere feldolgozását az elsö kötetben adja.Egészen helyes az ö megitélése,hogy a mi szempontunkbol az a legfontosabb,hogy a külföld a magyar magánjognak legnemzetibb és legeredetibb intézményeivel ismerkedjék meg elsö sorban.Ezek pedig minden kétségen felül család-és öröklési jogunk.Irodalmi értékét tekintve pedig az elsö kötet a legmagasabb tudományos követelményeknek is megfelel.A legszabatosabb tudományos rendszerességgel,az irodalmi és forrásanyag teljes felhasználásával igen hü képét adja a magyar magánjog feldolgozott részének .A kötet terjedelmes elöszavában a szerzö igen értékes áttekintést nyujt a magyar magánjog fejlödéséröl.Kifejti,hogy a magánjogunk idök folyamán minö különböző befolyások hatása alatt fejlödött,

mely részekben maradt legeredetibb és melyekben érezteti a külföldi,föleg pedig a német és osztrák jog nagyobb befolyását.Igen kimeritöen tárgyalja továbbá a szerző a magyar magánjog forrásait és igen jó áttekintést nyujt a magyar magánjog irodalmáról.Nagyon értékes a kötetnek a jogügyletek dogmatikájárol szóló része is.A jogügyletek általános elvei jogunkban még nem nyertek szabályozást,ugy hogy a szerzö e részben csak az elméletre és a biroi gyakorlatra támaszkodhatott.A kötet tulnyomo részét a személyi jog,névszerint a családjog teszi ki,melyet az öröklési jog-~~xxxxxxxxx~~ról szólo rész követ.Ezt a két tárgykört a szerzö az egész tételes joganyag és a biroi gyakorlat igen kimeritö felhasználásával tárgyalja és mindkettöről igen tiszta képet nyujt. Általában a kötet minden részében megnyilatkozik a szerző igen magas foku tudományos jogászi képzettsége, s ö nem is habozott,hogy elvi álláspontjait a tételes joganyag feldolgozásánál kellöen kidomboritsa.Mindezek aiapján a kötet teljes mértékben érdemes arra,hogy kiadását a M.Tud.Akadémia anyagi támogatásban részesitse.A kötet mindenesetre igen jó hatással lesz a magyar magánjognak magyar nyelvü irodalmára,de különösen nagy értékü abból a szempontból,hogy a külföldet oly kimeritöen és oly tudományos felkészültséggel tájékoztatja a magyar magánjog legeredetibb jellegü intézményeiröl mint ezt eddig még elérnünk nem sikerült.

A segélyezés mértékére nézve abból kell kiindulnom,hogy a szerzö előadása szerint a második befejező kötet megjelenése csak akkor remélhető,ha az elsö kötetböl legalább 30_0 példány kel el és hogy az elsö kötet ára 32 márkában van megállapitva.A M. Tud.Akadémia természetesen nem vállalkozhatik arra,hogy az egész 300 példányt megvásárolja.Legfeljebb 50-60 példány megvásárlását határozhatja el.Ennyi példány megvásárlására, tekintettel az árfolyam ingadozására körülbelül 10.000 K volna szükséges. Ennélfogva azt van szerencsém inditványozni,méltoztassék a tek.Igazgató Tanácsnak javaslatba hozni,hogy a Főtitkár Ur a szerzö mun-

kájának első kötetéből 10.000 K értéket meg nem haladó példányszámot vásárolhasson. A megvásárolt példányokat természetesen külföldön kell terjesztenünk. E mellett nem szabad megfeledkeznünk belföldi terjesztéséről sem. Hogy mely bel-és külföldi tudományos intézeteknek küldjünk példányt, erre nézve legmegfelelőbbnek vélném, ha ezt a Főtitkár Ur belátására méltoztatik bizni. Ő legjobban fogja tudni megválasztani azokat a tudományos intézeteket és könyvtárakat, amelyeknek szükséges lesz egy-egy példányt küldeni, hogy a szemeink előtt lebegő czélt minél biztosabban tudják elérni.

Végül a szerzőnek még arról a kérelméről is kell véleményes jelentésemet előterjesztenem, hogy a Tud. Akadémia a munka II. kötetének segélyezését is helyezze kilátásba. Önként értetődőnek tartom, hogyha a tek. Akadémia a munka első kötetéből bizonyos számu példányt megvásárol, ugyanannyit a második kötetből is vásároljon, feltéve természetesen, hogy az a tudományos követelményeknek teljesen meg fog felelni. Mindezáltal még sem tartanám kívánatosnak, hogy a tek. Akadémia erre nézve már most tegyen kötelező ígéretet, amint hogy egyáltalában nem vélem czélszerűnek, hogy az Akadémia, nem ismervén anyagi helyzetének alakulását, messzebb jövőre nézve vállaljon anyagi kötelezettségeket.

A szerző a második kötet segélyezését illetőleg véleked-désem szerint csupán arról volna értesitendő, hogy ezt annak idején a M. Tud. Akadémia teljes jóakarattal fogja megfontolás tárgyává tenni, ha ez iránt az Akadémiához folyamodni fog. Méltóztassék ilyen értelemben határozni.

Budapest, 1921. deczember 12.

Thaqary Géza

1536

1921.

Dr Almási Antal eddigi irodalmi működése

1. Ellenjogok(Budapest 1900 77 oldal.) Az anyagi jogi kifogásoknak az adós magánjogaiként való magyarázata, Bekker megállapitotta, hogy az anyagi kifogás az adós ellenjoga a hitelezővel szemben. Almási erre alapitja fejtegetéseit és mit első majd két étizeddel azelőtt, hogy a német elmélet is erre az útra terelődött, felállitja a jogfelfüggesztő(visszatartás, megtartási jog, kezes előperlési jogastb.), a jogszüntető (beszámitás, megtámadás stb.) és az igénykizáró (elévülés) ellenjogoknak rendszerét, tisztába hozza ezeknek perbeli és peren kivüli érvényesitését és főleg azt, hogy ez érvényesités az adósnak magánjogi értelemben veendő egyoldalu ügylete, amely az ellenjogot majd keletkezteti(a jogfelfüggesztő és igénykizáró ellenjogoknál), majd pedig azt megszünteti(a jogszüntetőknél.)

2. A tilos cselekmény a magánjogban(1907 . 303 oldal.) A tilos cselekménynek mint általános magánjogi ténynek a rendszerét adja. Megállapitja, hogy a magánjogban minden védett érdeket sértő és kötelesség tudatos emberi magatartás a tilos cselekmény fogalma alá esik és annak elvileg egységes joghatásait létesiti. Ezen, valamint többi monografikus dolgozatának éredményeit a magyar magánjogról irt rendszeres munkájában elméletileg is értékesiti, úgy hogy az utóbbiban a német jogászvilág nem csupán a magyar magánjog nemzeti intézményeinek tartalmával ismerkedik meg, hanem ezeket teljesen egyéni , sjátosan magyar keretben is veheti tudomásúl.

A könyv három részből áll, az első a magánjogi tilos cselekmény személyi előfeltételeit: a beszámithatóságot, a vétkességet, az okozatosságot és a részességet vizsgálja a magánjogi szempontból. Elsőnek vizsgálja ezeknek a magánjogi és ezen belül az egyes tilos cselekmények körén belül való módosulásait.

A második rész a tilos cselekmény tárgyi tényálladékának elha-tárolása egyfelől a büntetendő cselekményektől, másfelől a magánjogon belül a jogügyletektől és a közömbös cselekményektől . Mindegnek nagy gondot fordit a határvonalak elvi és pontos megállapitására és különösen a szerződészegés és a tilos cselekmény szembeállitása útján fejleszti tovább az idevágó elméletet.

A magánjogi tilos cselekmény egyes fajaiként a személyjogi , csa-
ládjogi és örökjogi tilos cselekmény typusát emeli ki és fejti az
azok jellemző vonásait ecseteli a végett, hogy e typusok szerint
az addigi elmélettel éles ellentétben a tilos cselekmény joghatá-
sait ne csupán a kártérítésben , hanem ezen felül abban a számos
más jogparancsban is lássa , amely a tilos cselkmény létesitette
jogellenes helyzet helyreállitását és a tilos cselekmény elkövető-
jének anyagi magánjogi hátrányokkal való sujtását célozza.

A harmadik rész a tilos cselekmény eme kiegyenlitő és sujtó hatá-
sainak(Almási[illegible] még e műszavakat is elsőként al-
kalmazza) a kifejtése és különösen azoknak a vagyoni és a nem va
gyoni tilos cselekmény fajainál való eltérését hozza tisztába.

3. A dologi forgalom(1910. 417 oldal).

A dologi jog általános tanainak dogmatikai megalapozása . E mono
grafia tartalmát Almási a német nyelvü magyar magánjog általános
részében igen sok helyen , különösen pedig a jogok tárgyairól szó
ló 89-107 oldalakon, továbbá a jogügyletek alkatáról szóló123-
128 oldalokon gyümölcsözően értékesiti.

Az ingatlan tulajdonjogát e munkában oly alapokra fekteti, amely
az azóta bekövetkezett törvény[illegible] teljes mértékben
ben helyesnek bizonyult. Különösen az államhatalomnak és az ingat
lan-tulajdonosnak egymás közötti viszonyát világitja meg az a fel
fogása, hogy az ingatlan tulajdon csupán a földfelület forgalmi
értelemben veendő felszinére (és az azzal egybefüggő a forgalom ál-
tal megszabott alsó és felső szomszédos rétegére[illegible]) terjed
ki és mindaz ami ezen felül , vagy alúl van, a tulajdonosnak csu-
pán privilegiumként jutott, amely felett azonban elvben az állam
rendelkezik.

A mű a dologi ügyletnek és különösen a dologi szerződésnek egész
uj elméletét tartalmazza, amennyiben azt két egyoldalu ügylet: a
dologi joggal való felhagyás és az uj dologi jog megragadásának
összetétele gyanánt fogja fel és ez alapon magyarázza a rendes,
a kivételes és a hibás tényállású dologi ügylet magánjogi jelen-
ségeit, valamint a dologi és a kötelmi jog határmesgyéit , külön-
sen pedig az osztrák törvénykönyvből hozzánk származott és itt
számos homályt keltett dologhozi jogokra vonatkozó jogtételeket

Nagytekintetü Tudományos Akadémia!

Mély tisztelettel alulirt abban a meggyözödésben, hogy igen fontos nemzeti érdek, hogy a külföld az ezer éves magyar jogi kulturát közvetlenül is megismerje, több évi munkában német/ nyelven , szigoruan tudományos szinvonalon, az összes források pragmatikus és kritikai feldolgozása alapján megirtam a m a g y a r m a g á n j o g r e n d s z e r é t.

A könyv kiadása a nyomdai költségek óriási megdrágulása folytán szinte leküzdhetetlen nehézségekbe ütközött. Végre is a berlini egyetem Magyar Tudományos Intézete vállalta el . Az elöleges tiszteletdijról a fontos nemzeti érdek megvalósulása érdekében lemondtam.

A munka első kötete/ az itt mellékelt korrektura tanusága szerint épen most van megjelenőben. Az első kötet/ terjedelme 21-22 nyomtatott iv, tartalma a magyar magánjog általános jellemzését és a szomszédos germán jogokhoz való viszonyát feltüntető bevezetőn kivül az általános részre, a családjogra és az örökjogra terjed ki. Ez utóbbi kettőre azért , mert mindenek előtt hazai jogunk legsajátosabb, legnemzetibb részeit akartam a külföld elé tárni.

Az első kötet ára 32 márkában van megszabva. A második kötet hasonló terjedelmü és az élők közötti vagyonjogot : a dologi és a kötelmi jogot öleli fel. Ára a terjedelemhez képest lesz majd megállapitva.

A második kötet csak az esetben jelenhetik meg, ha az elsőből megfelelő példányszám kel el (legalább is 300 példány.)

Ezek alapján azzal a kérelemmel bátorkodom a nagytekintetü Akadémia elé járúlni:

méltóztassék a mü második kötete megjelenését azzal elömozditani,

hogy nálam az első kötetből annyi példányt méltóztatik megrendelni, amennyi egy nagyobb támogatási összegből kitelik, továbbá, hogy a második kötetből ugyanannyi példányszám majdani megrendelését kegyesen kilátásba méltóztatik helyezni.

Úgy a szóban forgó hazafias és tudományos cél, mint az a megfontolás, hogy az ekként megszerzett példányokat a nagytekintetü Tudományos Akadémia külföldi testvérintézeteknek juttathatja és ekként a magyar jog tudományos ismeretének terjesztését nagy fokban elömozdithatja, arra bátorit, hogy kérelmemet ujólag kegyes párt fogásába ajánljam.

Anagytekintetü Tudományos Akadémiának

mély tisztelettel

Budapesten 1921 évi november hó 4-én

Dr Mendl Antal

egyetemi magántanár, kir. it
táblai biró.

Szíves véleményadásra a II. osztály megkéri Meszlery Géza r. tagot.
Bp. 1921 nov. 16.
Jelenvolt
osztálytitkár

A Nagytekintetü Magyar Tudomá -

nyos Akadémiának

Budapesten

Kérvénye

dr Almási Antal egyetemi magán tanár, kir. itélőtáblai bírónak,
(lakik Budapest II. Retek utca 53)



német nyelvü , két kötetes, magyar magánjoga támogatá sa iránt.

Ay. Mellékelve az I. kötet korrektúrája I-VII és 1-302 oldalak.

is.

4. Az egyoldalu jogügylet(1913. 125 oldal)

E munkában Almási ismét a magánjogi dogmatikának egy teljesen el hanyagolt területét veszi beható vizsgálat elé és ebben is uj e redményeket tudott elérni.

Az egyoldalu ügylet jelentőségének, elismerésének tartalmának , cimzésének és visszavonásának rendszeres és teljesen önálló , ú úttörő taglálása közben az egyoldalu ügyletnek/ különösen azon jelenségeit világitja meg, amelyek a jogrendszer összes, vagy leg alább is azok több részében játszanak szerepet, vagyis az általá lános jelentőségü és jellegü egyoldalu ügyleteket vázolja és ezo azok révén a személyjogi ügylet abszolut erejének magyarázatát adja, a joglemondás tanait hozza napfényre, ezt élesen elválaszt- ja a joglerontó egyéb ügyletektől és igy ismét a magánjogi dogma tika kimélyitésén fáradozik.

A nő eredményeit a magyar magánjogról szóló munkájának 128-130 ol dalain értékesiti, épügy mint az ellenjogokról szóló eredményeit az id. mű160-161 oldalain.

5./A//Tilós/cséleK/////////// A h-áború hatása a magánjog ra ((A Magyar Jogászegylet magánjogi dijával kitüntetett mű)1917. 125 oldal

A háborus magánjog dogmatikájának megalapozása. Átfogó alapelvek rendszere, amelyek a háborús jogalkotásban és jogalkalmazásban ös ösztönszerüleg,a kényszer ny-omása alatt fejlett erőket öntudatos sá tette és elsőnek fejtette ki a magánjognak a háború kövekezté ben beállt közjogiasitását és ennek okát : a háború következtében veszélyeztetett államcélnak a magánjog útján való biztositásának szükségét.

Ebből fejti le [a háború hatását] a háborus magánjog ügyletellenssé gét és forgalomellenességét, az [illegális] ügylet jelentőségének a hábo rús magánjogban való megváltozását és csökkenését, a hatósági in tézkedések és rendelkezések magánjogi/ hatásainak szokatlan töme gét, a háborús szállitásokkal kapcsolatos visszaélések magánjogi é és büntetőjogi hátrányait, a haborús hazaárulás vagyonjogi követ kezményét , amely utóbbiról megállapitja, hogy az lényegileg a

korrekt

vagyonjogi jogképesség részleges elvételével egy jelentőségü. Után a jogalkalmazás háború beilleszkedésének, vagyis a háborús gazdasági lehetetlenülés vagyonjogi hatásaiban kifejezésre jutott bírói gyakorlatnak a képét rajzolja, amelyet szintén a háborús jogalkotás alapgondolatával; az államcélnak a háború következtében a magánérdekek és célok fölé kerülésével magyaráz.

Kisebb munkái:

6] Jogügyletek a Tervezetben (1902), 7] A jogcímes dologi ügylet hatásai a magánjogi Tervezetben(1904) ,8] Kereskedelmi ügyletek magánjogi előfeltételei (1906), 9] A negativ interesse a magánjogi tervezetben(1906) 10] Törvényes/~~kötelmek/a/Tervezetben/(1904)~~ kötelmek a Tervezetben (1904) 11] A jogok védelme (Fodor féle Magánjog I. kötete) 12] Perrendtartás és a magánjog(1912), 13] A perképesség viszonya a magánjogi jog= és cselekvőképességhez(1912), 14] A második Tervezet személyi és családjoga(1913) , 15] A 'stornodij'(Pénzintézeti Szemle 1917 évfolyamában) , 16] A bankszerü kölcsön(ugyanott), 17] mezőgazdasági ingatlanok tulajdona(Jogállam 1921 évi május havi füzet), 18] Az ellenségek közötti szerződések(Békejog és Békegazdaság I. evfolyam decemberi füzetében) és igen sok a szakfolyóiratokban évek hosszu sora óta megjelent cikke.

1/7

Kegyelmes Uram!

Bátorkodva fogom kezembe a tollat, amidőn
boldogtalanságom tanújától" nejes családom s
a fűtetlen lakás ölén Excellenciádhoz,
mint a M. T. Akadémia i. t. főtitkárához
fordulok oly ügyben, melynek hűvását —
vájn nézve viszonylagosan jobb időkben —
még a nyár elején mellőztetett meg-
penditeni.

Sorozatosan, a <u>háborús idők folyamán</u>
<u>megjelentetett akadémiai munkálataim</u>
<u>pótlólagos honorálásával</u> volt szó, mint-
hogy 1) vagy nem kaptam semmit (neve-
zetesen a németül kiadott munkálataim
után), — 2) vagy csak ívenkénti 60 koronás-
kat a magyarja után.

A minémű megjelentek újrahonorálásánál
enlékezetem szerint Excellenciád kegyes
volt kilátásba helyezni, gondolom julius
folyamán, arral a kijelentéssel,

hogy a magyar nyelven megjelent
munkálatok után kapandó 7200-
7500 koronákat (:" pontosabban majd
utána nézek" — mondá Excellen-
ciád :) később fogná kiadni kegyel-
mes Uram.

Annak idejében sóhajtó és
<u>megjelent</u> munkálataim, jóvoltából
való pontos kimutatását

Excellenciádhoz jöttem volt és ez az akadémiai ügyben talán felfedezhető lesz.

Én dolgozni jöttem Budapestre — nem gyülölködni. Távol áltam tőle bujtott e földön azonban nyomorkenyéren élni tengődnöm és ép azért kijelentem Excellenciád, mint jóakaróm előtt, hogy életem eddig leélt részletének szinte szerint is „legkiadósabb" karácsonyát most élem át.

Keiztelen vagyok Kérni akadémiai segítséget oly címen, amit Excellenciád méltányosnak s kintalanságnak is méltóztatott minősíteni.

Hálásan megköszönöm horvátországi való jóságát.

Budapest, 1921. december hó 24-n,

mély tisztelettel:

Richter Aladár
l. t.

M. v. Kérem Excellenciád kegyes intézkedését a csatolt címszalag megszerzésére, mert úgy tapasztalom, hogy végleges budai lakásomra is küldik az Akadémia nyomtatványait — ami nyomdai termékek indokolatlan pazarlását jelenti.

R. A.

Helyes lakcímem: VIII. Nepszinház-utca 32 sz. III em. 1. ajtó

1538/1921.

Nagyméltóságú Tud. Akadémiai Elnök és Főtitkár Urak,

Kegyelmes Uraim!

A m. kir. Vallás- és Közokt. Minister úr e hó 12.-én kézbesíttette velem azokat az irományokat, amelyekkel engem, az irántam sohasem elégséges meg nem háláltható jóságával volt tud. akadémiai elnökség előtt illettek.

Nyomban vá, e hó 13.-án kihallgatáson jelentem meg a Minister úr Ő Excia előtt és a hü mámolattam szabott hivatalos bevándorlásomat a politikai állantitkári tárca átvételének is átadtam.

Mindenekelőtt, kérem, méltóztassanak tudomásul venni, mert ez a legkevesebb, amivel én Excellenciádtok jóságának tartozom.

Lelkem fájdalmát növeli az a kétségbeesés, hogy ezek után fegyelmi tálhatom-e az akadémiai ülésekre, hol lelki üdülést keresek a pozsonyi „csel" sárkozottsága után?

Tanúságtételben ítélkező akad. Főtitkár úr Őexcziájának ez irányban való tájékoztatását mély tisztelettel kéri

Budapest, 1921. dec.-hó 16.-án.

Excellenciádtok alázatos szolgája

Richter Aladár l. t.

Ex
Corres

Nagyméltóságú politikai Államtitkár Úr!

A m. kir. Cultusministerium főiskolai ügyosztálya tud arról, hogy részem hullása idején mentettem meg a „Pozsharszky-legatum" két milliós értékét Pozsonyból: Budapestre, amit 1919 nyári gróf I. miniszterkedésének idejében, igen kegyetlen viszonyok közepette, ingyen szerettem meg Szász-országból a magyar nemzeti kultúra javára.

Most egy évre annak, hogy megfekütetem miatta a pozsonyi ozanatoriumot s utána Nevebély proj. Velinikáját 1920. nov. - 1921. jan.-ig s ha nincs 1919 nyári gróf: Családommal együtt nyomorúltul elpusztultunk volna.

A magyar államhatalom segítsége mindmáig elmaradt, még a törvény szerint kijáró anyagiak tekintetében is: holmi pótlékok, gyors(?) segély, lakbérpótlék stb.:o:).

Súlyos sebemből alig hogy felépültem: neki fekütetem négy nagyobb akadémiai munkálatom publikálásának előkészítéséhez, amiben a Magyar Tud. Akadémia, a maga legnehezebb időiben, —

Nagyméltóságú politikai Államtitkár Úr!

A m. kir. Cultus-minister-ium főiskolai ügyosztálya tud arról, hogy vérem hullása árán mentettem meg a „Pozsharsky-legatum" két milliós értékét Pozsonyból: Budapestre, amit Apponyi gróf II. miniszterkedésének idejében, igen kegyetlen viszonyok közepette, nagyon szerettem meg Szász-országból a magyar nemzeti kultúra javára.

Most egy éve annak, hogy megfeküdtem miatta a pozsonyi ozaenatorium-ot s utána Verebély prof. klinikáját 1920. nov. - 1921. jan.-ig s ha nincs Apponyi gróf: Galdelommal együtt nyomorúltul elpusztultunk volna.

A magyar államhatalom segítsége mind-mindig elmaradt, még a törvény szerint kijáró anyagiak tekintetében is: holmi pótlékok, gyors(?) segély, lakbérpótlék stb. stb.).

Súlyos sebemből alig hogy felkápásztam: neki feküdtem négy nagyobb akadémiai munkálatom publikálásának előkészítéséhez, amiben a Magyar Tud. Akadémia, a maga legmelegebb időiben, —

a legnagyobb készséggel siotett segit-
ségemre, midőn
Vass Minister Őexja engem, a
nevezett legatum rendezése okából,
időlegesen a Magyar Nemz. Muzeum-
hoz osztott be.
Tudományos törekvéseim akadémiai
és ministeriális pártolását a Magyar
Nemz. Muzeum, növénytári osztályának
azon bolseviista- csoportja, amely-
tudvalévőleg szerint az osztály veze-
jét jún illo tempore: elcsapatta és
az intrigáik halmazatával illetek
— most rajtam próbálja ki a
maga szégyenletesen gonosz erő-it;
gondoskodni tudván arról, hogy ta-
valyi „klinikai karácsonyom" után
a legmelegségesebben megkeseritteseik a
jelenlegi is.
Bejelentett engem a M. Tud. Akade-
mia elnökségé előtt, hogy megbiva-
sitsa munkáim kiadatását, no
meg két-tagú Családom existenciáját.
A Minister úrhoz juttatott s engem
halálosan megbántó jövetelének
napjában Őexciájától e hó 13.-ik meg-
történt kihallgatásom kor akta szerüleg
és arra kérlem, hogy
Nagyméltóságod elnöklete alatt és
Velem szemben elfogulatlan kebelbeli,

/.

bizottság hallgassa meg engem:
megadnám a nyugalmasabb tudományos munka folytatásának a lehetőségét számomra,
mert így tovább élni, de dolgozni sem lehet.

Erre pedig nincs elegendő erőm, hogy én, aki elsőnek (a hihetőleg utolsóként) alkottam meg az erdélyi Magyar Tudományos Egyetlen botanikus múzeumát, melynek pár ja, jó, ha kettő van Európában; —

---

7 és szerettem meg hozzá a terület 20 kat. holdját a Kolozsvári Házsongárd oldalán; 1- — 1- — 2- — 2- — 2- — 5-

---

1 egyoldali beállításaival

---

akhoz, hogy egyedül bizakodjam meg a szabadkőműveséggel párosult bolseviznus gonosz lelkületével, amely a kasztjaira tudná juttatni — a római pápa őrentségével együtt: Linné-t is.

Ezért kérem a nm. Cultusz Kormányt arra, hogy

tudományos egyéniségem karakterét ismerő tábornál meltóztatnék

bizottság hallgassa meg engem:
megadnám a nyugalmasabb tudo-
mánymunka folytatásának a le-
hetőségét számomra,
mert így tovább élni, de
dolgozni sem lehet.
Nem pedig mint „elegendő” erőm, hogy
én, aki elsőnek (s bizhetőleg utolsóként)
akartam meg az egyetlen Magyarország
egyetlen botanikus múzeumát, melynek
pápja, jó, ha kettő” van Európá-
ban; —
aki minden állami segítség nél-
kül három évi munka árán dol-
gozta ki Zichy János miniszter meg-
bízásából az új birodalmi botanikus
kert és intézet részletes terveit, mi-
latt számlik gyülölködő” évében mai
napig ellenségeim bizalmamat és jó-
akaratomat fenntig kimerítették, —
mondom: „nincs elegendő” erőm”
ahhoz, hogy egyedül birkózzam meg
a szabadkőművességgel párosult bol-
sevizmus gonosz lelkületével, amely
pokrétfája tudná juttatni — a vónai
pápa Őszentségével együtt: Linné-t is.
Ezért kérem a m. Kultuszkormányt
arra, hogy
tudományos egyéniségem karakterét
ismerők táborából méltóztassék

1) a most más életem fölött ítélke-
ző bizottság tagjául megkérni dr.
Glossay Lajos prof.-urat, aki Jankó-
vich Miniszter volt államtitkársá-
két engem akadémiai székét,
Kolozsvári professzorságom idősza-
ki munkájának a közepén is igen
jól ismer; továbbá

2) méltóztatnék, akkor tanúkként
meghallgatni a Kolbi Szárnyvesség
nekünk inkább rideg világából
az engemet közvetül- közvet
jól ismerő Péterfy Viktor és Palágyi
János urakat, akik, — bár a
Szárnyvesség vezető egyéniségei,
kulturi érzékének megnyilatkozá-
sából nincs miért tartanom; —
továbbá: — Csengery János, Apáthy,
3, Márki I., Kenyeres Balázs, Buday Kál-
mán, Istvánffi Gyula és — hogy
„jogász" is legyen: Lukács Adolf,
fizikusként Jangl Károly is meg-
hallgatandók volnának a tekin-
tetben, hogy

egyáltalában a magyar nemzeti tudo-
mányosság érdekében állhat-e további
meghurcoltatásom és hogy megérdemli-e
azt Richter Aladár?

A mai nehéz időkben nem idéz-
hetem a magyar tudományt elé j.

a Külföld diszvarrás mestereit, akiknek oldala mellett dolgoztam, 1891-ik vagy szóval a legújabb időkig, —

szemben például azzal a példátlanul hálátlan tanítványnyal, aki minden tudását nálam szerezte meg, akit — mea maxima culpa — ajánlatomra habilitáltak és ajánlatomra tettek meg „kolozsvári utódommá."

Életemnek ez a legnagyobb tévedése, amellett, hogy magyar irodalmi botanikus kutatóit és botanikus műrajzait küzdöttem, sőt <u>fejedelmi</u> ajándékát <u>hortam</u> meg olyat, mit magyar botanikus még soha!

Az eredmény: ellenségeink diadala s napjainkig látása annak, hogy testileglelkileg hogyan nyomorog népes családom. Nagyanyám nincs. Könyveimmel együtt megfosztottak a herbariumomtól, sőt edes Anyám arcképétől is. Szóval megfizettek engem s „pirultak" ma is.

Bizalommal kérem Excellenciádat védelmét.

Budapest, 1921. dec.-hó 15.-n,

mély tisztelettel

Richter Aladár

Másolat: szigorúan hivatalos titok

Nagyméltóságú

dr. Pekár Gyula

Vallás- és közokt. politikai

államtitkár úrnak

Budapest

Tisztelt

dr. Richter Aladár

szolgálatra ideiglenesen a

M. Nemz. Múzeumhoz

beosztott egyetemi tanár,

M. T. Akadémia tagja —

egy bolsevista-szabad-

kőműves csoporttól

illetve társaktól ins-

pirált delegátusa, —

tovább a folyó hó 13.-i ko-

hallgatása kapcsolatá-

ban hivatalos elő-

terjesztésemet élő

Kedves Barátom !

Gróf Teleki Pál tisztelt társunk a Föld-
rajzi Társaság f.évi május 7.-én tartandó jubileumi
ünnepélyre Akadémiánk dísztermét kérte. Ennek foly-
tán f.hó 3-án keltezett levelemet ugy kell módosi-
nom, hogy a Petőfi Társaság májusi ülését nem lenne
alkalmas erre a napra tüzni, mert bár a heti ülésterem
rendelkezésre állna, Pekár államtitkár ur bizonyára
a Földrajzi Társaság ünnepén lesz elfoglalva, amelyre
a külföldi földrajzi társaságokat is meg fogják hivni.

Melegen üdvözöl régi barátod

Budapest, 1922. január 17.

k. Balogh

főtitkár

Ad 1539.

Kedves Barátom !

Nagybecsü leveledre van szerencsém tisztelettel közölni,hogy Akadémiánk heti ülésterme január-április hónapokban a megjelölt napokon a Petőfi -Társaság rendelkezésére áll.

Május 14-én a heti ülésternet azért nem vo - na czélszerü igénybe vennetek,mert amint a két példányban mellékelt ülésszorunkból látod ,Akadémiánk ünnepélyes közülése ugyanezen a napon fog tartatni. Tisztelettel kérlek tehát,sziveskedjél májusi ülésteknek napját pótlólag ,esetleg telefonon velem közölni.

Régi igaz nagyrabecsüléssel tisztelő barátod

Budapest,1922.január 3.

kr Balogh

főtitkár

PETŐFI TÁRSASÁG
FŐTITKÁR
BUDAPEST, V, SZEMERE-U. 6
TELEFON: ~~101-98~~ 123-50.

A Magyar Tudományos Akadémia
másodelnöki Főtitkári Hivatalához

Budapest

Akadémiai Főtitkár ur.

A Petőfi Társaság elnöksége mély tisztelettel bátorkodik kérni a Magyar Tudományos Akadémiát, hogy ki ülésteremét a Társaság felolvasó ülései számára az 1922. év első hónapjaiban kegyeskedjék eddig gyakorlatban volt lekötelező jóindulatával a Társaságnak rendelkezésére bocsátani.

Üléseit a Társaság mindenkor a hó második vasárnapján d. e. ½11 órakor tartja, tehát:

január hó 8-án,
febr. „ 12-én,
marcz. „ 12-én,
április „ 9-én,
május „ 14-én.

Budapest, 1922. dec. hó 22-én.

A Petőfi Társaság elnöksége megbízásából
Mély tisztelettel:

Szinnyei Ernő
főtitkár
(Tel. 123-50)

1539/1921.

B

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET

Budapest, V., Bálvány-utcza 7. sz.

B/P. 61

Chèque- és clearingszámla a m. kir. postatakarékpénztárnál:
16117. szám.
Giroszámla az Osztrák-Magyar Banknál.
Sürgönycím (Telegrammadresse): «Humus».

Budapest, 1921. deczember 21.

A Magyar Tudományos Akadémiának

Budapest.

Van szerencsénk értesiteni, hogy dr. Bánszky János ur f.hó 19-én benyujtotta nálunk báró Podmaniczky Gézáné urnő, 1921. junius 20-án kelt 100.000.- koronás alapitó levelét, melyet a t. Akadémia letétjében őrzött alapitó levelekhez csatoltunk.

Teljes tisztelettel

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET.

Kaós Zoltán

[illegible]

1540/1921.

Trattárba

Balogh

MAGYAR
Helikon
szerkesztősége
Budapest, IV., Váci-utca 20
Telefon 43-27.

Igen fontos!

Kegyelmes
Méltóságos
Nagyságos *Uram!*

A MAGYAR HELIKON szerkesztőbizottsága kultúrális életünk évtizedek óta érezhető nagy hiányát szándékozik pótolni, mikor tervbe vette egy lexikon kiadását, mely a francia „Lexicon contemporaine"-ek mintájára felölelné az utolsó negyed század irodalmi, művészeti, tudományos, közgazdasági, politikai stb. élet összes jelentős alakjának életrajzát. Egy ilyen tisztán biográfiai lexikon megteremtésére az adta a legfőbb impulzust, hogy meglévő lexikonaink e tekintetben nem elégítik ki az igényeket: részint elavultak, részint pedig hiányosak. A folyton rohanó idő új embereket dobott a felszínre, régi emberek pályáját új vágányokra lendítette és így mindinkább érezhető egy olyan lexikon szükségessége, mely biztos tájékoztatást nyújtana a jelen világmozgató törekvéseinek alakulásában irányító erővel bíró személyek életadatait illetőleg.

Ezenkívül azonban volt egy másik ok is, mely életrehívta vállalkozásunkat. Minthogy a lexikon — nagyon természetesen — elsősorban a magyar kultúrális élet alakjait szándékozik hangsúlyozni, az idegen államokban való elhelyezés folytán beszédesen fogja dokumentálni a külföld előtt a magyar kultúrális viszonyok jelentős értékeit.

Céljaink feltárásával egyidejűleg kérjük szíves hozzászólását úgy általános szempontjainkhoz, mint az egyes szakkérdésekhez. Alább közöljük szétküldendő kérdőíveink egyes pontjait, melyeknek esetleges kibővítéséhez szintén tanácsát kérjük. Egyben vagyunk bátrak értesíteni, hogy a szerkesztői előmunkálatok már hónapok óta folynak és így rövidesen abban a helyzetben leszünk, hogy tekintetbe vehetjük az esetleges megjegyzéseket.

A kérdőív tervezett pontjai:

A kérdőív kitöltőjének neve
Születésének helye (helység, vm., ország) és ideje (év, hó, nap)
Végzett tanulmányai
További önéletrajzi adatok, különös tekintettel tudományos, irodalmi, művészeti és közéleti működésére
A kérdőív kitöltőjének működési köre
Művei (eredeti munkák, fordítások)
A kérdőív kitöltőjének munkásságával foglalkozó művek jegyzéke (könyvek, nagyobb ismertetések, tanulmányok; hazaiak és külföldiek)
Egyéb megjegyzések

Budapest, 1921 december hó.

Kiváló tisztelettel

a szerkesztőbizottság nevében

felelős szerkesztő

1541/1921.

Az osztálytitkár urakkal ésmé-
tekre megbeszéltem. Az iratban
felvetett kérdésekhez egyik osz-
tály sem óhajtott hozzászólni.

Irattárba.

Budapesten 1922 jan
Bilogh
főtitkár

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET

B/L. sz. B

Budapest, 192 2 január 2.

A Magyar Tudományos Akadémia Főtitkári Hivatalának

B u d a p e s t.

A t. Akadémiához ma a következő szövegü levelet intéztük:

" *Van szerencsénk értesíteni, hogy* a t. Akadémia

folyószámláját

a Magyar Tudományos Akadémia Könyvkiadó Hivatala

által ma lefizetett

K 89.894.51 f.-el

folyó hó 3.-i *értékkel elismertük, ellenben*

értékkel megterheltük. "

Teljes tisztelettel

MAGYAR FÖLOHITELINTÉZET

1921. XII. 19. 2000 — 214314 — "Pátria" r.-t., Budapest.

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET

B/L. sz. B

Budapest, 1922 **január 2.**

Magyar Tudományos Akadémia

B u d a p e s t.

Van szerencsénk értesíteni, hogy **a t. Akadémia**

folyószámláját

a Magyar Tudományos Akadémia Könyvkiadó Hivatala
által ma lefizetett

K 29.894.51 f.-el

folyó hó 3.-i *értékkel elismertük, ~~ellenben~~*

~~értékkel megterheltük.~~

Teljes tisztelettel
MAGYAR FÖLOHITELINTÉZET

1921. XII. 19. 2000 — 214314 — "Pátria" r.-t., Budapest.

Ad 1542

1921.

1921 December

Eladott Könyvek: 13602.50 : 3 = 45342.83 nettóba 45342.83	9068567	november áthozat:	12406036	
Nettó ár	2904110	Ruadíjnak	576950	29894.51
Vállalatra	3422810	Részére	2412501	
	15395487		15395487	

Vállalatra: 11027.60.
Eladott Könyv: 18866.91

K 29894.51

1921 december 31

MAGY. TUDOM. AKADÉMIA
KÖNYVKIADÓ HIVATALA
BUDAPEST

Kokas

1919.					1925.					
1920.					1926.					
1921.					1927.					
1922.					1928.					
1923.					1929.					
1924.					1930.					

70039 KERTÉSZ JÓZSEF BUDAPEST 79716

Tekintetes Főtitkári Hivatal !

A m.kir. Ferenc József Tudomány-Egyetem alulirott tisztviselői és alkalmazottai az Akademia könyvkadó vállalatának a mellékelt jegyzékben felsorolt növeit akarvan megvásárolni,azzal a tisztelettel teljes kéréssel fordulunk a Tekintetes Főtitkári Hivatalhoz,hogy részünkre e célból szerény anyagi helyzetünkre való tekintettel minél nagyobb kedvezményt nyujtani szíveskedjék.

Arra való hivatkozással,hogy mindnyajan nemrégiült tisztviselők lévén,akik nehezen összegyüjtött kis könyvtárunk jó részét magunkkal sem hozhattuk,s a mai magas könyvárak mellett sem uj könyveket nem vásárolhatunk,sem az esetleges hiányokat pótolni nem tudjuk,tisztelettel kérjük fenti kérelmünknek kedvező elintézését.

Budapest, 1921. decemberhó 19-én.

Dr Puskás Endre
egyetemi könyvtári tiszt.

Bánkeszi Sándor
egy. könyvtári őrök.

Winiskaudy Lajos

Killyén István.
egy. könyvtári napidíjas.

1543/1921.

A meglevő könyvek 50%-kal
vezménnyel kiadhatók.

Részvény tagtárs és
Kottaun mint értesítettem,

Balogh

Heute verſchied ſanft nach kurzer Krankheit im 78. Lebensjahr unſer lieber Vater und Großvater

Dr. Max Noether

Profeſſor an der Univerſität Erlangen.

Göttingen, Berlin, Erlangen, den 13. Dezember 1921.

Emmy Noether Göttingen
Fritz und Regina Noether mit Kindern
Robert Noether
zugleich im Namen aller Verwandten.

Univers.-Buchdruckerei Junge & Sohn, Erlangen

A 7444 1921.

Max Noether † K.b.

Mathematicus.

M.Tud.Akadémia.

A Hornyánszky-czég t.Igazgatóságát

szerencsém van tisztelettel felkérni, hogy a Mathematikai és Természettudományi Értesitő nyomatásához szükséges papirmennyiséget a czég a raktárán őrzött papirunkból a közeli napokban jelentkező Franklin-Társulatnak kiszolgáltatni sziveskedjék.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1921. deczember 29.

k Balogh

főtitkár

1545/1921.

Az Ullmann-pályázat tek. bíráló bizottságának

M. Tud. Akadémia

Alulírott miniszteri fogalmazó arra kérem a tek. bíráló bizottságot lenne szives két évvel meghosszabbítani a „Világháború hatása a külkereskedelem alakulására" címmel kiirt pályázatot abban az esetben, ha a pályadijra érdemes munka eddig nem érkezett volna be. A háborus évek rendkivüli fejlődésü külkereskedelmi statisztikáinak feldolgozása jelenleg még számos országban nem ért ett még meg a tudományos összehasonlitásra s még mindig nincs meg a kellő időbeli eltávolodás a világháborus külkereskedelem végleges elbirálására.

Bp. 1921 dec 27.

Dr. Laile Tivadar
miniszteri fogalmazó
a m. kir. Központi statisztikai hivatalnál
(a M. Tud. akademia Bolák-dijának
nyertese)

II. Keltai-Ferenc-a 5

+ M. Tud. Akadémia

Ullmann-pályadijának

ek. bíráló bizottságához

1546/1921.

Kérésére

Dr. Saile Ferenc

min. fogalmazónak

A beadvány az új pálya-
tételek megállapításánál
figyelembe vételett.

Jegyzőnek
osztálygyűlésre

Irattárba.

Budapest

az Ullmann pályázat 2-
ével való megbízatásáról

1 V - tbn

24/1921. szám

Nagyméltóságú Elnök úr!

A Zemplénvármegyei Közművelődési Egyesületnek tudomására jutott, hogy a Magyar Tudományos Akadémia komolyan foglalkozik azzal a tervvel, hogy Károlyi Sándor és Károlyi Lajos történelmi nagyjaink sírjait és a Károlyi-féle emlékművet magába foglaló szépkalmi Károlyi-parkot eladja.

Egyesületünk választmánya foglalkozott ezzel a tervvel és ezt nemzeti szempontból lehetetlennek tartja, óvást emel az ellen, és ezt jegyzőkönyvi kivonatban ideiratoltan Nagyméltóságod hozzáintézi megküldi.

Sátoraljaújhely, 1921. december 29.

Kiváló tisztelettel

Gyurjánszky

ügyvezető alelnök.

Kiss Sándor
I. od tiszt

1 drb melléklet.

1549/1921

Kivonat

a Zemplénvármegyei Közművelődési Egyesület 1921 december 23-án tartott választmányi ülésének jegyzőkönyvéből.

3./p. Tárgyalta folytatólagosan a választmány a Magyar Tudományos Akadémiának tulajdonában levő széphalmi Karinczy-parknak eladásának a tervét, amely az utóbbi időben határozott alakban lett közhírré tétetve. Az eladás szándékának indító okai állítólag az volnának, hogy az Akadémiának nincs anyagi ereje a parknak és a Karinczy-emlékek fenntartására.

A választmány tiltakozik a nemzeti hála és kegyelet által megszentelt arany helynek elidegenítése ellen, ahova el kell zarándokolni a későbbi nemzedékeknek is áldozva kegyeletes szívvel szellemi törzsénekünagy emlékeinek.

Amidőn tiltakozását a Magyar Tudományos Akadémia elnökségének tudomására adja, egyúttal felkéri Zemplénvármegye törvényhatóságát, tegyen előterjesztést a Magyar Tudományos Akadémiának oly irányban, hogy adja át a széphalmi Karinczy-parkot és az emlékműveket a törvényhatóság kezelésébe, amely a vármegyei közművelődési alap-

Kl 1579/1920.

ból esetleg a Közművelődési Egyesület igénybevételével úgy a pártból, mint az említett körökből fenntartani a maga erejéből is képes lesz.

Tk. m. f.

A kiadmány hitelére

Dongó s.k.

ügyvezető alelnök.

M.Tud.Akadémia.

Zemplén vármegye Közmüvelödési Egyesületének

Sátoraljaújhely

1921.évi deczember hó 29-én kelt irata alapján van szerencsém közölni,hogy Akadémiánk Igazgató-Tanácsa f.hó 23-án tartott ülésében akként határozott,hogy a Kazinczy-alapitvány telekkönyvi tulajdonában levő széphalmi ingatlanokat továbbra is egész terjedelmükben , változatlannl fenn kivánja tartani és saját kezelésében gondoskodik a mauzoleum és sirok jókarban tartásáról,ugyszintén a diszkert ápolásáról.

Kiváló tisztelettel

Budapest,1922.január 27.

ks Balogh

Angyán Elek

ügyvez. alelnök h.

főtitkár

Ad 1549/1922.

A KOLOZSVÁRI M. KIR. FERENC JÓZSEF TUDOMÁNYEGYETEM
BÖLCSÉSZET-, NYELV- ÉS TÖRTÉNETTUDOMÁNYI KARA.

ad. 206 Bk. sz.
1921/22.

Nagyméltóságú Titkár Úr!

A Szinyéri karinczy-kör választmánya tiltakozó memorandumot csatolva felkérte karunkat, intézzen a maga nevében is tiltakozó iratot a Magyar Tudományos Akadémiához melyben igyekszik elteríteni abbeli szándékától hogy a Szigligeti Karinczy-jutalmat is másoléumot nagyrésben árúba bocsássa.

Minthogy a tek. Akadémia vallatóképeni szándékát nem ismerjük, bátor vagyok-e tárgyban nagyméltóságodtól szives tájékoztatást kérni a dolog mibenléte felől, mert addig, míg azt nem ismerjük, sem pro sem contra állást nem foglalhatunk.

Kiváló tisztelettel

Szeged, - 1921 évi december hó 29-én

nagyméltóságodnak

őszinte híve

L'Osgeni János
p. i. dékán.-

nagyméltóságú
dr. Balogh Jenő akadémiai titkár úrnak
Budapest
V. Akadémia u. 2.

1550/1921.

2

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET

A/Bs.

A

Budapest, 192 1.december 30.

Magyar Tudományos Akadémia

Budapest.

Van szerencsénk értesíteni, hogy

a Magyar Tudományos Akadémia *folyószámláját*

gróf Andrássy Sándor ur megbizásából a gróf Andrássy Aladár ur akadémiai alapitványa II.félévi kamatának kiegyenlitésére megtéritendő

K. 50.-- val

folyó hó 30.-iki *értékkel elismertük, ellenben*

értékkel megterheltük.

Teljes tisztelettel

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET

1921. XI. 12. 2000 — 213698 — "Pátria" r.-t., Budapest

1532/

†

A BUDAPESTI KIRÁLYI MAGYAR PÁZMÁNY PÉTER TUDOMÁNY-EGYETEM RECTOR MAGNIFICUSA ÉS TANÁCSA, ÚGYSZINTÉN AZ ORVOS-TUDOMÁNYI KAR TANÁRTESTÜLETE mély fájdalommal tudatja, hogy

JENDRASSIK ERNŐ

m. kir. udvari tanácsos, orvosdoktor, a belorvostan nyilv. rendes tanára, az egyetemi II. sz. belklinika igazgatója, a M. Tud. Akadémia levelező tagja, a kir. orvosegyesület, a Gesellschaft deutscher Nervenärzte rendes, a párisi Société anatomique, a Société de neurologie és a Philadelphia neurological society levelező tagja stb. stb.

folyó évi deczember hó 21-én, életének 63-ik és egyetemi tanárságának 28-ik évében elhunyt.

A megboldogult földi maradványai folyó évi deczember hó 23-án d. e. 11 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartásai szerint a kerepesi-úti temető halottas házából ugyanazon temetőben örök nyugalomra helyeztetni.

Budapest, 1921. évi deczember hó 21-én.

AZ ÖRÖK VILÁGOSSÁG FÉNYESKEDJÉK NÉKI!

1553/1921.

A

Magyar Tudományos

Akadémia tek. Elnök-

ségének,

Budapest.

†

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a forrón szeretett apa, férj és testvér

JENDRASSIK ERNŐ dr.

m. kir. udv. tanácsos, egyetemi ny. r. tanár, a II. sz. belklinika igazgatója, a m. tud. Akadémia rendes tagja

életének 64-ik évében, folyó évi deczember hó 21-én váratlanul elhunyt.

Szeretett halottunkat folyó évi deczember hó 23-án délelőtt 11 órakor temetjük a **kerepesi ut melletti temető halottasházából** a róm. kath. anyaszentegyház szertartása szerint ugyanazon temetőben lévő családi sirboltba.

Az engesztelő szent gyászmiseáldozat folyó évi deczember hó 24-én délelőtt 10 órakor fog a belvárosi plebániatemplomban a Mindenhatonak bemutattatni.

Budapest, 1921. deczember hó 21-én.

EMLÉKE ÖRÖKKÉ ÉL KÖZÖTTÜNK!

özv. dr. Jendrassik Ernőné szül. **Borhegyi Klára**

Jendrassik Géza
Jendrassik Évi
gyermekei.

Jendrassik Alfréd
Jendrassik Kornél
testvérei.

Községi temetkezési intézet Dunajobbparti telepe Margit-körut 66. sz. Telefon: 42-42.

Nyomt. Buschmann F. utódai IV. Ferencz József-rakpart 6-7.

1554/1921.

Nagyméltóságú



Balogh Jenő úr
és b. családjának

H.

I. Ménesi út 35.

A M. KIR. FERENC JÓZSEF TUDOMÁNYEGYETEM
BÖLCSÉSZET-, NYELV- ÉS TÖRTÉNETTUDOMÁNYI KARA.

2058/k szám.
1921/22.

Nagyméltóságu Elnök Úr!
Tekintetes Akadémia!

A Szegeden elhelyezett, mindenéből kifosztott m.kir.Ferenc József Tudományegyetemnek egy kara sem küzd annyira az új kezdet nehézségeivel, mint a legtöbb tudomány szakot magában foglaló bölcsészet-, nyelv és történet tudományi kar, mellyel az a baleset is megtörtént, hogy az intézetek felszerelésére felvett 4.000.000 koronából, sajnos tévedés következtében seminariumainak és intézeteinek tanszerekkel és könyvekkel való felszerelésére semmit sem juttattak.

Minthogy ily körülmények között a legszükségesebb könyveket sem tudjuk beszerezni, Karunk nevében mély tisztelettel fordulok a Tek.Akadémiához, azzal a tisztelettelteljes kéréssel, kegyeskedjék azon meglevő kiadványaiból, melyek a bölcsészeti, philologiai és történeti tudományokra vonatkoznak, seminariumaink számára egy-egy példányt megküldeni; hogy igy alapvetésül legalább a legfontosabb magyar nyelvü müveknek birtokához jussunk.

Fogadja Nagyméltóságod és a Tek. Akadémia mély tiszteletem kifejezését, mellyel vagyok

Szeged, 1921.dec.23.

alázatos szolgálja



L. Gerencsér
e. i. dékán.

Nagyméltóságu

Dr. Balogh Jenö a Magyar Tudományos Akadémia főtitkárának,

Budapest.

1555/1921.

Felolvíttetett az Ig. Tanács ülésén, azonban az Ig. Tanácsnak az volt az álláspontja, hogy mivel ugyanezeket a munkákat Akadémiánk Ig. Tanácsülése 1921 május 6-iki Akad. Ért. 1922. évf. 55 l. 8 pont alatt már egy példányban átengedte a jelenleg Szegeden működő Ferenc József tud. egyetem könyvtárának a szemináriumok könyvtári részére csak egyes, válogatott, kisebb számú könyveket adhatna, Ezt rövid után közöltem Isenger I. r. tag urral.

Irattárba.

Balogh
főtitkár

A Kent István-Akadémia Nagytekintetű Elnökségének Budapest.

Gulyás Pál, a Kt István-Akadémia rendes tagja, a Kt István-Akadémia kiadásában legujabban megjelent „Kommunista könyvtárpolitika" czimü füzetében személyemről és kiadóhivatalomról olyan dolgokat állit, amik ellen kénytelen vagyok a nyilvánossághoz fordulni, de egyben szeretném kijelenteni, hogy Gulyás P. magát a Kent István-Akadémiát is tendenciózusan félreveszette, mert hacsak nem ez lebegett volna szeme előtt, a Kt István-Akadémia bizonyára nem lett volna kapható arra, hogy G. Pálnak mindet és ezután is nyujtson hozzá és önfeláldozó, munkaképes, kazafias és az illetékes bennfentes emberek által a multban állandóan elismert és többször kitüntetett kulturális munkálkodásomnak a nagy nyilvánosság előtt történő megpiszkolására.

Mint fiatal irónak közel álló állami hivatalnok, akinek most már „nyugdijas", nem egyéb abban az anyagi helyzetben, hogy a mai hallatlanul magas irodalmi árak mellett a magam kiadásában megjelenő könyvben mindazokat G. P.nak hamis állitásait. A Kt István-Akadémia vezetőségéhez fordulok tehát azzal a tiszteletteljes kéréssel, hogy ha — bizonyára gyönyörüségemüleg — mindet és abszolut megcáfolta G. P.nak a személyem és munkálkodásom megalázására elsütt vádjait, méltóztassék nekem is mindet és ezután nyilvános bocsánatkérésemet G. P. vádjai és vádjaimnak ellene a nyilvánosság előtt megvételemre.

Kérem a nagyhatu elnökséget, hogy most készülő, 2—3 hét alatt befejezésre kerülő és mintegy 7—8 nyomtatott

London. Devisenschluss vom 192

Páris .....

Brüssel .....

Zürich .....

Amsterdam .....

Newyork .....

Madrid .....

Mailand .....

Berlin .....

Wien .....

Bukarest .....

Newyork. Devisenschluss vom 192

London látra .....

„ 60 napra .....

Páris .....

Berlin .....

Brüssel .....

Zürich .....

Madrid .....

Amsterdam .....

Róma .....

Belföldi ezüst .....

Külföldi ezüst .....

Zágráb. Devisenschluss vom 192

Berlin .....

Budapest .....

Bukarest .....

Mailand .....

London .....

Newyork .....

Páris .....

Prag .....

Zürich .....

Wien .....

Közigazgatási r. t. Budapest.

vóre terjesztendő <u>választmányunk</u> a kir. József-
Akadémia által a legközelebbi időben kiadandó
s a kész kiadványtól mintegy 100 példányt díj-
mentesen rendelkezésemre bocsátani méltóz-
tatnék.

Amidőn még hirtelettel arra kérnem a nagyt.
Elnökséget, hogy elhatározásáról engem érte-
síteni fáradjon, vagyok stb

Budapest (I. Horthy Miklós-út 65. II. 4) 1921.
dec. 27-én Mihalik József, a Magy. Tud.
Akadémia tagja.

London. Devisenschluss vom 192

Ad 1556/1921

Páris .....
Brüssel .....
Zürich .....
Amsterdam .....
Newyork .....
Madrid .....
Mailand .....
Berlin .....
Wien .....
Bukarest .....

Newyork. Devisenschluss vom 192

London látra .....
„ 60 napra .....
Páris .....
Berlin .....
Brüssel .....
Zürich .....
Madrid .....
Amsterdam .....
Róma .....
Belföldi ezüst .....
Külföldi ezüst .....

Zágráb. Devisenschluss vom 192

Berlin .....
Budapest .....
Bukarest .....
Mailand .....
London .....
Newyork .....
Páris .....
Prag .....
Zürich .....
Wien .....

Közigazgatási r. t. Budapest.

Nagyméltóságú Elnök Úr,

Kegyelmes Uram!

Gulyás Pál, a Szent István-Akadémia tagja, akit egyébként a Műszemmel és Könyvtárnak Ben. József-előkészítője másodelőadója és népkönyvtári szakreferense, »Kommunista könyvtárpolitika« című alatt könyvet írt s ez a könyv a Szt. István-Akadémia kiadásában e napokban megjelent.

Tudja rejtély volt előttem, miért »távolítottak« el engem egy évi előtt hivatalomból, mert az erre vonatkozó vall. és közoktatásügyi miniszteri rendelkezés minden indokolás nélkül hagyta. Még nem ismerte, mi volt a „bűnöm", a melyért engem olyan súlyos helyzet a közszolgálatból eltávolítaniok. Sőt ennél később is történt: egy névtelen kiküldött bizottság 8 pontra szóló vádbeli megállapításokra felszólított engem, de rendes, törvényes eljárás alá nem vontak, törvényes bíróság elé nem állítottak, nem nyújtottak alkalmat, hogy a magam igazolására tanukat állíthassam, ellenben — mint utólag tudomásomra jutott — ellenem általam ismeretlen tanúkat hallgattak ki, akiknek vallomásait még sem ismerem s

végül elítéltek a miatt, hogy kérdem: kik, miért, minő indokok alapján tették ezt.

Úgy látom: vádlóim voltak a bíráim és azért volt fő az, hogy a fő dolog nekem sikerült az igazságot megtalálnia és az én megjelenési kötelességemnek eleget tennie.

Most Fulyás Pál fürdéből legalább egy fejezetét olvashatom annak az oktalan ármánynak, a mivel egy érdekházasságnak sikerült az igazságot megtalálni és az én megjelenési kötelességemet megakadályozni.

Mint a M. Tud. Akadémia tagja, kötelességemnek tartom Excellentiádnak, a M. Tud. Akadémia elnökének, mély tisztelettel bejelenteni, hogy Fulyás P. feltételei és tudatos rágalmai ellen teljes erőmmel felléptek. De tudom is be fogom igazolni, hogy Fulyás P., amikor fürdében fürdőgazdával folytatkozik, nem mond igazat és hogy becsületes munkámat megakadályozta.

Mint a M. Tud. Akadémia tagja, kötelességemnek tartom Excellentiádnak, a M. Tud. Akadémia elnökének, mély tisztelettel bejelenteni, hogy Fulyás P. feltételei és tudatos rágalmai ellen teljes erőmmel felléptek. De tudom is be fogom igazolni, hogy Fulyás P., amikor fürdében fürdőgazdával folytatkozik, nem mond igazat és hogy becsületes munkámat megakadályozta. Ez 40 évi munkásságomban ismeretlen tény.

E levelemmel egyidejűleg a 1/. alatt másolatban idézett levelet intézem a Szent István-Akadémia elnökéhez. Ha az elnökség teljesíteni fogja jogos kérésemet, a Szt. István-Akadémia által kitűzött vállalatomból származva fogja látni a nagy nyilvánosság, milyen módszerrel lehet e tudományos vi-

pályában a legbecsületesebb emberek is könnyűre kerülnek!

Ha az elnöknek nem teljesítik kívánságát, válasziratom kiadására olyan módot kell igénybe vennem, amilyen módot találni tudok: hiszem, hogy ha nem is sokan, de akadnak még megmaradt hazánkban olyan gazdagok, akik az igazság kiderítésében készséggel fognak a megbuvszolt becsületes polgár ember oldalára állni és rendelkezésére bocsátani.

Excellentiádat mély tisztelettel arra kérem, méltóztassék ezt a bejelentésemet tudomásul venni és ha annak pályázatát méltóztatnának látni, a M. Tud. Akadémiának is tudomására hozni.

Fogadja Nagyméltóságod Elnök úr, kiváló tisztelettel kifejezését, melyben vagyok

Budapesten, 1921. dec. 27-én.

Nagyméltóságod

alázatos szolgája

Mihalik József

a M. Tud. Akadémia Hagyja.

1556/1921.

B

B/P. ✓ sz.

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET

Budapest, V., Bálvány-utca 7. sz.

Chèque- és clearingszámla a m. kir. postatakarékpénztárnál: 16117. szám

Giroszámla az Osztrák-Magyar Banknál.

Budapest, 1921. deczember 23.

P. A Magyar Tudományos Akadémiának

Budapest.

Van szerencsénk értesiteni, hogy a Franklin társulat magyar irodalmi intézet és könyvnyomdától póstatakarékpénztár utján

mai napon

200.000.- K - f., azaz: Kettőszazezer korona ----------

érkezett hozzánk, mely összeget f. hó 27-iki értékkel a Magyar Tudományos Akadémia

folyószámlája javára könyveztük.

Teljes tisztelettel

MAGYAR FÖLDHITELINTÉZET.

Kaós Jolban

Nyomtatványminta 222. — 1921. IX. 1000. — 212787 — "Pátria" r.-t., Budapest.

1557/1921.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA.

Tekintetes

Balassa József úrnak,

a M. T. Akadémia biz. tagjának.

Hivatalból.

Portomentes.

Budapest

VII., Kertész-utcza 45.33

1521.

Érsekújvári püspök urnak
válaszoltam. A kéziratot
a könyvtárba 1922 jan. 5-én
visszavittem
Kattára.

Balogh

Absender:

„HELFT ÖSTERREICHS KINDERN.
AMERIK. KINDERHILFSAKTION
WIEN I,
ELISABETHSTR. 9

A Domagó M. T. Akadémia főtiskárának hivatalának lesz szíves.

1558/ [illegible]

Postkarte

Deutschösterreich
Kronen

An M. T. Akadémia
főtiskárának
in Budapest
V. Akadémia u. 2

30/XII.

T. K. Mandátumom a Kézirat. Meg-
kaptam mondott körülmény E. idézhes
vonatkozásaiért, melyet fokozott vé-
gében érdeklődés miatt akkor (x egész)
titkosan és nagyon fontosnak és kiktől
gyakorlatilag vonatkozva, várhatók,
három hónapon és idegen nyelvtelen
nyelven terjesztettek és végül szóban hagy-
tak.

A Kéziratot a legközelebbi futárral
C jan. 2 vagy 3 indul) küldöm. Kérjem
kedjék telefonon tudakozni a Kassáról
és akademiai szolgák küldését a futár
kiséretbe.

A kézirathoz utalványt elmaradt
40 magyar korona, mely összeget
a két akademiai tagja remuneratiójá-
ra maltozteté fordítani.

Boldogabb új évet kívánván,
igaz tisztelettel vagyok hálás tisz
Frakinóy Károly

Elszámolás

150 q szén szállítási költségeiről
1921. decz. 23-án.

1. Tuvardíj Felsőgalla-Bpest	K.	1575
2. Helypénz		164
3. Illeték à 2K. + 1½% forg. adó		304·50
4. Klein Ármin: befuvarozás (à 20K + 1½% f.a)		~~3405~~ 3045·—
5. Kell: villanyos-költségek		25
		K. 5113·50

Felvétetett Ut 140. Pal. és bh. 5,000 K.

A hiányként mutatkozó 113·50 a házi pénztárból fedeztetett. (l. 1921. decz.-i 7. kiadási tétel)

Z.

1559
1921

6/87 – 60 no fomentar

1559/1921.

„BLOKUS" NYOMDAI MŰINTEZET RESZVÉNYTÁRSASÁG

Nyugta.

25 Kor. azaz huszonöt koronáról mely összeget villamos költség fejében felvettem, szemszálitáskor.

S.

Budapest 1921 XII/23

Kell István

A március 31-dikére kitűzött összes ülés elmarad, mert a nyomda nem készült el a költségvetéssel.

1919. III. 24.

Főtitkár

KLEIN ÁRMIN

fuvaros

Budapest, V., Váci-ut 108. Telefon 165-95.

*Budapest, 19*21 december 23.

Számla

Magyar. Tudományos Akadémia

urainak

XII/23	1½ vagon szén			
	befuvarozása fel-			
	rakással és lehordással			
	együtt súly 150q á 20			3000 K
	1½ forgalmi adó			45 „
			Összesen	3045 Korona

4.

Köszönettel felvettem

KLEIN ÁRMIN
fuvaros
VI. ker., Csángó-utca 2.
Telefon: 165-95.

1 KORONA

XII/23

4706 STEIN ÉS HEIMLER, BALATON-U. 8. TEL. 125-96

HADI SZÉNBEHOZATALI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

.....szám. Budapest, 192.....

T. ..... urnak / uraknak

Budapest

Tisztelettel értesitjük, hogy pénztárunknál a mai napon lefize tett / ttek ..... K ..... f,

azaz ..... koronát és ..... fillért,

mely összeget ..... q ..... szén utáni illeték fejében .....

.....

..... forditottuk.

3.

Tisztelettel

HADI SZÉNBEHOZATALI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

2

Háztartási szén. 22661 Budapest, 192

..... számu jegyzék

a ..... cég részére kiállitandó

szén-, koksz-, brikett-kiszállitási jegyekről.

1	2					3		4	5		6
Név, foglalkozás	Lakás					Mennyiség		A kiállitott utalvány sorszáma	Mennyiség		Megjegyzés
	ker.	utca, ut. tér, dülő	szám	emelet	ajtó	zsák	métermázsa		zsák	métermázsa	
Kovács	V	Váci út	71				50				
								41825			

Kovács

A Hadi Szénbehozatali Részvénytársaság tölti ki:

Könyvelés:

A fenti cég megterhelendö:

..... q magyar szén á ..... fill. ... ... K .....

..... q porosz koksz á ..... fill. ... ... K .....

_____ q Összesen: K _____

.....
könyvelte.

.....
kiállitotta.

A kiszállitási jegyeket kiállitotta:

.....

Ellenőrizte:

.....



levél.

(z üzletszabályzat és az illető vényesek).

A kocsi		
száma és sorozata [1])	tulajdonos pálya jele [1])	rakszilya (kg) rakterülete (m²)
057836	Ffr3	15000
		1096
Fuvarlevélszám		
Rovatlapszám		

[1]) Ha az árut a feladásnál a feladó rakta be, ez által töltendő ki.

Cím: Tudományos Akadémia

ban
ben

(Lakás)

Rendeltetési állomás Budapest-Lipótváros

Rendeltetési hely [2])

Az esetleg kivánt szállitási utirány

Alkalmazandó díjszabások

[2]) Akkor töltendő ki, ha a rendeltetési hely nem azonos a rendeltetési állomással.

Cim vagy jel és szám	Darabszám	A csomagolás neme	Tartalom	Valóságos elegysúly kg
057836	1	KOCS	BARNA SZÉN	15000
2600			1 Darab	
2600			Sár K	
15000			Lipót	

A szállitási érdek bevallása } betükkel

Fuvarlevél másodpéldányt, feladási vevényt, nyugtakönyvi elismervényt kivánok [3])

[3]) A nem kivánt törlendő.

Nyilatkozat az esetleges vám- és adóhivatali vagy rendőri kezelés iránt; az illető kisérőokmányok és mellékletek és ólomzárak megjelölése. Egyéb törvényileg vagy szabályzatilag megszabott vagy megengedett nyilatkozatok

Magunk rakottuk be
Magyar Általános Koszénbánya
Részvénytársulat

A felvételi elismervény kiszolgáltatását igazoló bélyegző.

Kiállittatott

A feladási állomás bélyegzője.

Mérleg-bélyegző.

A rendeltetési állomás bélyegzője.

Kiadás tételsza (a rendelte állomás

Utánvét

ré

telje

A feladó á kifizettete

K

Kiadási tételszám (a rendeltetési állomáson)

A feladónak a bérmentesítésre vonatkozó bejegyzése: **átutalva**

Utánvét részletezve: 4555

Utánvét teljes összege betükkel — Készpénzelőleg: **Huszonegy korona**

Beszedés után kifizetendő:

K	f

A feladó által kifizettetett K	f	Számla	Kikerekített súly kilogramm	Díjszabási osztály	Díjtétel 100 kg	Az átvevőtől beszedendő K	f
		Utánvét: Készpénzelőleg				21	
		Utánvét: Beszedés után kifizetendő				2 —	
		Utánvéti jutalék	15000			1426	
		Fuvardíj -ig					
		Illeték a szállitási érdekbevallásért				1479	
		Felvételi elismervény és bélyegilleték				150	
		Lerakási illeték				1875	
		Mérlegilleték				1575	
		Fuvardíj -ig					
		Illeték a szállitási érdekbevallásért					
		Fuvardíj -ig					
		Illeték a szállitási érdekbevallásért					
		Összeg . .					

Kelt Budapest 1921 évi XII hó 19 -án.

A feladó aláirása és lakása:

Magyar Általános Készenbánya Részvénytársulat

Általános észrevételek:

A fuvarlevélnek vastagon bekeritett része a vasut, a többi része a feladó által töltendő ki. (Lásd azonban [1]) jegyzetet).

Az átmeneti bélyegzők sorrendben a fuvarlevélezen felének hátoldalára nyomandók.

M. kir. állami nyomda Budapest, 1918.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi Miniszteriől.-

99044/1921. szám.
VIII.d.

A folyó évi március hó 14-én 430/1921. és folyó évi julius hó 7-én 807/1921. szám alatt kelt nagybecsü átiratairа van szerencsém a Magyar Tudományos Akadémiát tisztelettel értesiteni, hogy a Wodianer-jutalmak ügyében kiküldött bizottságának folyó évi március hó 14-én tartott ülésén tett javaslata alapján Csongor Dániel debreczeni-belsőóhátta-nyai, Serly Ferencz a vállaji róm. kath. elemi iskolához beosztott menekült beregszászi, Muhy Sándor szolnoki, Sárközy Kálmán tanai, Imreh Lajos kiskunhalasi, Cságoly József kaposvári, Havas Pál gyönyösi és Kálnai Károly sárisápi állami elemi iskolai igazgató-tanitó, továbbá Trautwein Gyula romhányi, Mészáros Gyula sárospataki, Horváth György ikervári, Székely Lajos gyulai és Szigethy Odön tapolczai róm. kath. elemi iskolai tanitó részére elismerésem kifejezése mellett egyenként /: 1000 :/ E g y e z e r korona jutalomdijat adományoztam.-

Egyben van szerencsém A Magyar Tudományos Akadémiát tisztelettel értesiteni, hogy a szóban forgó jutalmakra a jövő évre vonatkozó javaslatoknak legkésőbb folyó évi november hó 30-ig leendő beküldésére a kir. tanfelügyelőket annak idején már felhivtam.-

Budapest, 1921. évi deczember hó 23-án.

bassy

A Magyar Tudományos Akadémiának.

B u d a p e s t.-

1560/1921

Tudomásul van.

Irattárba.

1921 december

Balogh
főjegyző

Az Igazgató -Tanács junius 10-én tartott üléséhez.

4.Elnök ur előterjeszti,hogy a gr.Tisza István emlékbizottság felszólitotta Akadémiánkat néhai Tisza István t.tagtársunk politikai és történelmi munkái,államiratai,beszédei és levelezése kiadásának gondozására azzal,hogy erre a kiadásra eddig mintegy 2.000.000 K-át gyüjtött össze,a gyüjtés azonban még folyik és az összeg kétségtelenül emelkedni fog.

A II.osztály f.hó 6-án tartott zárt ülésében készséggel vállalkozott a kiadás gondozására,az Igazgató-Tanácsnak az ajánlat elfogadását hozta javaslatba azzal,hogy a kiadás munkáját egy bizottság végezné,a melybe az emlékbizottság és a Magyar Történelmi Társulat is meghivandók volnának.A II.osztály részéről kiküldött bizottság tagjai;Csánki Dezső osztályelnök, elnöklete alatt Berzeviczy Albert elnök,Balogh Jenő főtitkár,Concha Győző r.t.,Fejérpataky László osztálytitkár,Buday László és Hegedüs Lóránt l.tt.

Az elnökség is a legmelegebben ajánlja,hogy az Igazgató-Tanács adja meg a bizottságnak és az elnökségnek a felhatalmazást, mindazon intézkedések megtételére,melyek ezen kegyeletes és irodalmi szempontból is jelentős vállalkozás végzésére szükségesek.

Beöthy Zsolt ig.t. kiemeli,hogy a vezetése alatt álló Tisza István-emlékbizottság az Akadémiához mint a leghivatottabb tudományos társasághoz fordult.Körülbelül 10-12 kötetnyi anyagnak bevezetéséről és tudományos feldolgozásáról lesz szó.Kéri, vállalkozzék az Akadémia ezen kulturális és hazafias feladat végzésére és ajándékozza meg a történelmi és politikai irodalmat és a magyar közlelket ezzel a munkával ,a mely a magyar nemzeti erkölcsnek és országunk fejlődésének csak hasznára lehet.

Az emlékbizottság kéri ,hogy 1./ a kiadás ügyeit intéző akadémiai bizottságban képviselve lehessen ; 2./ a munkán legyen feltüntetve,hogy „az Akadémia kiadása, az emlékbizottság felkérésére" ~~megbizásából~~; 3./ az előbeszédben mondassék el a vállalkozás története.

Ezekkel szemben az emlékbizottság felajánlja legteljesebb anyagi támogatását és felemliti, hogy a könyvkiadók és , kiadó társaságok részéről már is kedvező ajánlatok érkeztek, ugy hogy a kiadásból az Akadémiára nem fog anyagi kár hárulni./

Az elnök ur megköszöni az emlékbizottságnak, hogy megtisztelő választása az Akadémiára esett.

Az Igazgató-Tanács a maga részéről is köszönettel fogadja az emlékbizottság ajánlatát, az elnökségnek és a Tisza István emlékbizottságnak a kért felhatalmazást megadja, a Beöthy Zsolt ig.tag által érintett feltételeket elfogadja s a maga részéről a bizottságba Herczeg Ferenc másodelnököt küldi ki.

1561

1921.

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
TÖRTÉNELMI BIZOTTSÁGA.

A II. osztály jutalomtételei. 1.

~~A Történelmi Bizottság javaslata a II. osztályi nagygyűlésen kitűzendő pályatételekre.~~

~~I. Kanizsay-jutalom.~~ 1.

Gróf Dessewffy Aurél jellemrajza.

Jutalma Kanizsay Károly alapítványából 800 korona.

Határnap: 1922. December 31.

A jutalom csak abszolut becsü munkának osztható ki. A kiadás joga egy évig a szerzőt; azontúl az Akadémiát illeti.

... 2.

~~II. Lónyay-jutalom.~~ (Egyéni pályázat.)

Mátyás Király udvari szervezete történetök.

Jutalma a Kisfaludi Lónyay Henrik alapítványból 1000 korona.

A munka tervrajza valamely hivatalosan kitűzött tárgyat illetőleg 1921. December 31-ig küldendő be a Ny. Titk. Akadémia főtitkári hivatalához.

A legjobb tervrajz beküldőjét a mű megírására szólítják fel. A jutalom csak a kész munkának osztható ki.

A jutalmazott munkát pedig kiadni tartozik, ha ez nyílt versenyre alkalmas nem lenni, a tulajdonjog az Akadémiára száll.

0

2.

3.

~~2. Vigyázat jutalom.~~

A Diplomatika története Magyarországon.

Jutalma van ifj: Bogdán Virgiliő Sándor emlékére
lett alapítványból 2000 korona.

Határnap 1922 December 31.

A pályatétel utóbb változtatott, tudományos becsű munkát; mely azonban: A pályatételnek megfelel a nevező kiadni: határozik, ha az nyíl lefolyása alatt nem tesz; a tulajdonjog az Akadémiára száll.

~~A Jutalom Bizottmány határozata~~
~~bírálatából.~~

~~Bíráló~~
~~bíz. tag~~

4. (Nyílt pályázat.)

A phaenomenologia történeti és kritikai vizsgálata.

Jutalma a Lukács Kristina - alapítványból 2000 korona.

A munka tervrajza, valamely kidolgozott fejezet kíséretében, 1922 decemberben 31-ig küldendő be a M. Tud. Akadémia főtitkári hivatalához.

A legjobb tervrajz beküldője a mű megírására megbízást nyer. A jutalmat csak írásbeli becsű, teljesen kész munka nyerheti el. Ha a nyertes a jutalmazott munkát egy év alatt ki nem adja, a tulajdonjog az Akadémiára száll. A jutalmazott munka címlapján kitüntetendő, hogy az a Lukács Kristina-féle jutalmat nyerte el.

0

3.

5.

A M. Tud. Akadémia a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank alapitványából 2000 koronát tüz ki az 1917-1921 évi időkörben magyar nyelven nyomtatásban megjelent oly munkák legjobbikának jutalmazására, a mely a közgazdasági életre vagy a pénsügyi gazdálkodásra gyakorlati fontossággal biró valamely kérdést kellő tudományos készültséggel tárgyal. Ily mü nemlétében a jutalom oly munkának adatik ki, a mely a hazai közgazdasági és pénzügyi ismeretek előbbrevitelében számottevő irodalmi terméknek ismertetik el.

Felszólittatnak mindazok, a kik e jutalomra igényt tartanak, hogy az emlitett időszak alatt megjelent munkájukat az 1921. év deczember 31-ig a főtitkári hivatalhoz küldjék be. E figyelmeztetés azonban nem zárja ki azt, hogy oly be nem küldött munka is pályázhassék, a melyről a birálóknak tudomásuk van.

6.

Fejtessenek ki a különböző elméletek, a melyek a pénz természete körül Knapp óta fölmerültek.

Jutalma az Ullmann alapitványból 800 korona.

Határnap 1922. deczember 31.

A jutalom csak abszolut becsü munkának itéltetik oda. A jutalmazott munkát szerzője kiadni tartozik; ha ezt egy év lefolyása alatt nem teszi, a tulajdonjog az Akadémiára száll.

7.

/: Nyilt pályázat. :/

A népszaporodás fejlődése Magyarországon, tekintettel a különböző vallásfelekezetekre.

Jutalma Kőrösy József alapitványából 1000 korona.

A pályamunka tervezete, egy teljesen kidolgozott fejezet kiséretében a szerző nevével ellátva 1922. deczember hó 31-ig küldendő be a M. Tud. Akadémia főtitkári hivatalához.

A legjobb tervrajz beküldője a mü megirására megbizást kap. A jutalom kedvező birálat esetén csak a kész munkának adatik ki. A jutalmazott munkát szerzője kiadni tartozik ; ha ezt egy év leforgása alatt nem teszi, a tulajdonjog az Akadémiára száll.

(Már hirdetett jutalomtételek.)

(6)

1581.

1921

MAGYAR
TUDOMÁNYOS
AKADÉMIA. K. K. B.

Kottalnur mutatta be

25. s.
1921

Tisztelt Uram!

A. évi július 25-én kelt 6. sorsz. alatt tisztelettel a következőkről értesítem:

1). A M. Tud. Akadémia Könyvkiadó Bizottsága f. évi február 21-én tartott ülésében azt határozta, hogy a vállalat füzetes példányainak bolti ára 60, fűzött példányainak bolti ára 100 kor. Mindkét a bolti árt dolgozói ára kedvezményben nem részesítheti.

2). Határozata a nevezett bizottság f. évi június 6-án tartott ülésében azt határozta, hogy az alkalmazottak ezen fizetési osztályát, hogy az 1921-től 1923-ig terjedő új egyetemi tanfolyam alatt előadásra kerülő fizetési tárgyak (füzet) a mindenkori érvényes bolti ár felével megvásárolhatják. Ha a fizetési példányt ismétlik, akkor ehhez az összeghez járul a fizetés ára, ön-

fizetési vizsgához. Vizsgáik tovább-

—/—

magukat az alálírók a nemzetközi postai
hálózatba visszavették. Az új alálírási jogosultság
f. évi szeptember hóban fog megállapíttatni.

Kiadó hivatal

Fináczy
Előadó

1921. VII. 26.

1582
1921

Róma, 1901 évi január 15-én.

Méltòságos Uram !

Schleicher konzul ur àltal tölem kért nyilatkozatot, hogy Méltòságodnak itt lévo butorainak bérbevételére többé nem reflektàlok mellékelten csatolom.

Mivel az olasz kormány Méltòságodnak butorait eddig még mindég nem oldotta fel a sequester alól, továbbà, hogy én a Magyar-Történelmi-Intézet villàjàban lakàst nem kaptam, kénytelen voltam magamnak egy butorozott lakàst keresni, amit talàltam is és màr be is költözködtem. Nagyon sajnàlom, hogy igy kellett cselekednem, nem maradt egyéb hàtra, mert családostúl Pensioban lakni huzamosabb ideig nem lehet. Jelenleg elég drágàn lakom, fizetek 600 liràt havonta, a fizetésemnek a fele csak lakbérre megy igy hogy a megélhetésem ma hòlnap lehetetlenné fog vàlni. Az àrak itten napròl napra felmennek, azòta a miòta Méltòságod elutazott az àrak àtlag 80%-150% emelkedtek.

Méltòságos Uramnak a [illegible] àtadott könyveket àtküldtem Pestre és abban a reményben vagyok, hogy azok meg is érkeztek. Lassan ment az elküldés, de futàr hiànyàban hamaràbb nem küldhettem.

Itt semmi különös ujsàg nincs, de mégis valami ami Méltòságos Uramat is érdekli, t.i. egy patkàny a könyvtàrban nagy kàrt csinàlt, a legtöbb

könyvről leette a bőr illetve a pergament kötetet, sok pénzbe fog a kerülni a mai árak mellett azokat újból rendbe hozatni.

Fogadja Méltóságos Uram tiszteletem mély kifejezését

Distl Sikorlemmus

konzuli iroda főtiszt

Czim.Roma 26, Via Andrea Cesalpino 1, Piano 3.

1583

1921

MEGHIVÓ.

HERCEG FESTETICS TASSILO ŐFŐMÉLTÓSÁGA VÉDNÖKSÉGÉVEL ÉS PÁRTFOGÁSÁVAL,
A KISFALUDY TÁRSASÁG IRODALMI RENDEZÉSÉBEN
1921. ÉVI JULIUS HÓ 2-ÁN ÉS 3-ÁN ÜNNEPELJÜK KESZTHELYEN

A KESZTHELYI HELIKONI ÜNNEPEK SZÁZADOS FORDULÓJÁT,

HÁLÁDATOS SZIVVEL HÓDOLVA EZ ÜNNEPEK HALHATATLAN NEVÜ ALAPITÓJA S KOSZORUZOTTJAI DICSŐ ÁLDOTT EMLÉKÉNEK.

E KÉT NAPOS IRODALMI ÜNNEPÉLYRE, MELYEN KEGYELETES HÓDOLATUNKNAK AZ ORSZÁG LEGKIVÁLÓBB IRÓI ÉS MŰVÉSZEI ADNAK MÉLTÓ KIFEJEZÉST, HAZAFIAS ÉRZÉSSEL MEGHIVJA

A Magy. Tud. Academia Elnökségét

A KESZTHELYI RENDEZŐ-BIZOTTSÁG.

BEJELENTÉSEK, A RÉSZTVEVŐK PONTOS SZÁMÁVAL S NEVÉVEL, A KESZTHELYI BIZOTTSÁGHOZ (REISCHL IMRE K. BIRÓ KEZEIHEZ) INTÉZENDŐK JUNIUS HÓ 14-IG. INDULÁS BUDAPEST DÉLI VASUTRÓL JULIUS HÓ 1-ÉN DÉLI 12 ÓRAKOR.

AZ ÜNNEPÉLYEK MŰSORÁT KÉSŐBB KÖZÖLJÜK.

Vela 1

1894

Nagytekintetű

Magyar Tudományos Akadémia!

1. alatt csatoltam bemutatom „Szabad-e tovább követni Marxot?" címen megjelent művemet és mély tisztelettel kérem, méltóztassék azt bírálatban részesíteni.

Művemben az anyagi termelés multját és jövőjét, valamint a magyarországi Kommunisták diktatúrájának tanulságait olyan formában igyekeztem tárgyalni, melyet az egyszerű munkás is megérthessen, hogy a mű népnevelési célra alkalmas legyen.

A mondott cél érdekében tartózkodtam a számadatok és idézetek túlságos halmozásától és lehetőség szerint csak olyan műveket és olyan adatokra hivatkoztam, amelyek a diktatúra alatt széles körben ismeretesekké váltak.

A célhoz alkalmazott előadási forma azonban nem menthetett fel az alól, hogy műveimben legjobb tudásom és lelkiismeretem szerint tudományos igazságokat adjak elő.

Annak eldöntése végett, hogy mennyiben sikerült célomat megvalósítani és a tudományos igazságot megközelíteni, művemet a nagytekintetű Akadémia nagybecsű bírálata alá bocsátom.

Mély tisztelettel

A Tanyaja Szücskálmán

Bírálatra felkértem
Buday László és Fellner
Frigyes l. t. urakat, mint
a Sztrokay díj bíráló bi-
zottságának tagjait.

Buday társam
bíráló jelentését
alább közölte

Balogh
főtitkár

A bírálók véleménye
kedvezőtlen volt.

Irattárba

Budapest 1921 V-6

Balogh

Érk. 1921. január 18.
6. sz. Sztrokay-jutalom

A magyar tudományos Akadémiához

Kérvénye 1585/1921

V. T. nyugalmi Sellés Kálmán, az igazságügyminisztérium törvényelőkészítő ügyosztályában alkalmazott kir. bírósági jegyző, budapesti, I. Ráth György u. 20 sz. a. lakosnak

„Szabad-e tovább követni Marxot?" című művének bírálata iránt.

(Sztrokay bíz.

A mellékelt könyvet a könyvtárba küldtem.

VI Balogh

1 mellékletet.

jp. rea.

J E L E N T É S A W A H R M A N N M Ó R J U T A L O M R Ó L ;

A M.T. Akadémia ügyrendje 144 § -nak c. pontja úgy intézkedik, hogy 1921-ben néhai Wahrmann Mór alapitványának kamataiból 2000 K , azaz kétezer koronával, az ipar terén a megelőző 6 év alatt szerzett érdemek megjutalmaztassanak. A jutalom okvetlenül kiadandó, mégpedig oly magyar állampolgárnak, aki az ipar terén " akár a tudomány előbbrevitele, akár a gyakorlati találmányok, szerkezetek, vagy szervezetek vagy intézmények fejlesztése és fölvirágoztatása szempontjából az illető évközben legnagyobb érdemeket szerzett ".

Az alólirott bizottság tanácskozásait megkezdvén, mindenekelőtt megállapitotta, hogy az Akadémia az Ügyrend szerint az 1920. nagy-gyülésen kihirdette, milyen szakú, és mely időközre terjedő munkásság megjutalmazása kerül 1921-ben sorra, és felhívta mindazokat, akik e jutalomra igényt tartanak, hogy 1920 dec. 31-ig jelentkezzenek. E hirdetés az Akad. Értesitő jan. - máj. havi füzetének 56. oldalán lett közzététetve.

Mivel 1920 dec. 31-ig senki sem jelentette be az Akadémiánál a jutalomra való igényét, az alólirott bizottság a jutalomra érdemest az Ügyrend 144 § -nak e/ pontja értelmében csak azoknak sorából kereshette, akiknek érdemeiről, eredményes működéséről a bizottság tagjainak tudomása volt.

A bizottság különösen három olyan magyar honpolgár érdemeit mérlegelte, akik példás szorgalommal és kitartással, szervező tehetségükkel, tudásukkal és találmányaikkal a magyar ipart fejlesztették, a magyar munkának és tudásnak nemcsak itthon, hanem külföldön is becsületet és hirnevet szereztek; ezek K a n d ó K á l m á n , b. W e i s s M a n f r é d, és V o l l G y ö r g y.

K a n d ó K á l m á n korszakot alkotó érdeme, hogy a nagy vasutak villamositására először mert alkalmazni nagy feszültségü áramot. Midőn 1899-ben megnyilt a három fázisura épitett burgdorf- thuni vasut Swaitzban, kiváló európai szakértők véleményének meghallgatása után a munka-vezeték feszültségét 750 voltban állapitották meg. Kandó ugyanezen évben kötötte

meg az olasz Valtellina-vasut villamositására vonatkozó szerződését, amely szerint a munka-vezeték feszültségét 3000 voltra állapitotta meg. Abban az időben ez oly merész lépés volt, hogy a külföldi szakkörök a legnagyobb kétkedéssel néztek a kivitel elé. Annál nagyobb volt az elismerés, midőn a Valtellina-rendszer a legtökéletesebb müszaki és gazdasági sikerekre vezetett.

Kandó ezirányú érdemeit 1903-ban Lipthay Sándor r.t. mint előadó a Wahrmann dijjal kapcsolatos jelentésében a következő szavakkal méltányolta: " Kandó a nagy-feszültségü forgó-áramot a fővasutak elektromos vontatására alkalmassá tette, és az ő rendszere szerint felszerelt 106 km hosszú olaszországi Valtellina vasuton annak gazdaságos voltát fényesen beigazolta, idegen földön becsületet szerzett a magyar munkásságnak és tág látókört nyitott a nagy-vasutak további fejlődéséről ".

E jelentésben kifejezésre jutott remények valóban be is váltak.

Kandó Kálmán ugyanis 1906 jun. 1-én kilépett a Ganz és társa cégtől és George Westinghouse-nál foglalt állást, egyelőre mint tanácsadó mérnök Budapesten. 1907-ben Olaszországba utazott és ott a vadó-i gyárat alapitotta és vezette. Ennek a vállalatnak a háború kitöréséig administrateur delegue-je, majd alelnöke volt. Ez a gyár szállitotta az olasz villamos vasutak mozdonyainak közel 90 %-át, azaz kb. 200 drb 2000-2500 LE mozdonyt. E villamos mozdonyok a legjobb és legtökéletesebb szerkezetüek. E tökéletes mozdonyok különös jellemvonása a gépszerkezeti résznek és a villamos felszerelésnek teljes harmóniája. Kandó lángesze ugyanis a mechanikai és a villamos részt egyformán uralja. Ő épen olyan kiváló mozdony-szerkesztővé vált, mint amilyen kitünő elektrotechnikus.

A Kandó-féle villamos mozdony tonnánként közel 40 LE-t fejt ki, mig az összes egyébb villamos mozdonyok csak 15-21 LE-t.

Kandó Olaszországból közvetlenül az olasz hadüzenet előtt ért haza. 1917 novemberben a Ganz és Trs. Danubius cégnél a müszaki igazgatói állást foglalta el, 1918 végén pedig a vezérigazgatói állást. Az ő tekintélyének, erélyességének és bátorságának köszönhető, hogy hazánk e legnagyobb vállalata még a kommün alatt is megtartotta munkaképességét.

Kandó a háboru alatt uj villamos vontatási rendszert dolgozott ki, az u.n. fázis-váltós rendszert. E rendszer gondolata alapjában nem uj, mert például az amerikaiak a Norfoll-Western vasuton már 1914 óta hasonló mozdonyokat járatnak. De az ottani eredmény nem kielégitő, mert

az egész rendszer lelke az u.n. fázis-váltó, mely a munka-vezetékről levett egyfázisú energiát háromfázisúvá alakítja át, nem találta meg a maga mesterét. Kandó megoldása - amely azonban még a gyakorlatban kipróbálva nincs - nemcsak kiküszöböli az amerikai rendszer hibáit, hanem oly tulajdonsággal bir, amely korszakalkotóvá válhat a villamos vontatás terén. Különösen fontos a Kandó-féle uj rendszernél , hogy 50 periódusú, tehát általános ipari hálózatból közvetlenül táplálható, ami a villamos müvek gazdaságos kihasználására rendkivül fontos és energia gazdaságunkat egészen uj alapokra fekteti.

Kandó, mint villamos-mozdony szerkesztő világhirű és a háború előtt tanácsát Németországtól kezdve Amerikáig mindenfelé kikérték.

Minthogy Kandó Kálmán 1906 év óta végzett működésével az elektromos lokomotivok szerkezetét oly mértékben tökéletesitette, hogy ezeknek fajlagos szén-szükséglete az olasz vasutak adatai szerint a gőz-lokomotivok szén-szükségletének felénél is kisebb s mert legujabb rendszerével lehetővé fogja tenni azt is, hogy a nagy vasutak céljaira szolgáló elektromos energiát a periódus szám változtatása nélkül az ipar is felhasználhassa, igy eddigi működésével az energia tökéletesebb kihasználását és a szén-fogyasztás csökkentését mozdította elő.

Az elmondottakból következik, hogy Kandó Kálmán a tudományt nagy lépéssel vitte előbbre, s azonfelül a lokomotivok szerkezetét is tökéletesitette, miért is őt a M.T.A. ügyrendjének 144 § értelmében a Wahrmann dijra érdemesnek tartjuk.

---

b. **Weiss Manfréd** érdeme, hogy kis műhelyét, amelyben kezdetben csak néhány munkás dolgozott világhirű nagyipari vállalattá fejlesztette, és hogy eközben szakadatlanul azon fáradozott, hogy a magyar ipart a külföldi, de főleg az osztrák és a német ipartól lehetőleg függetlenitse.

E célból gyár-telepét már 1900-ban sárgaréz öntő-műhellyel bővitette; ezzel egyidejűleg a sárgaréz-lemezekhez hengerjáratot, az alakos sárgaréz rudakhoz pedig alakos sajtót állított fel;

1902-ben nagyméretű vörösréz henger-müvel bővitette gyárát és azzal a távirdai és egyébb elektromos vezetékek drótjait, valamint a lokomotivok tüzszekrény lemezeit tömegesen gyártotta;

1911-ben a folyasztott acél termelésére alkalmas Martin kemencét állitott fel;

1914-ben pedig elektromos acél-gyártásra rendezkedett be; s végre 1916-ban elektrolitikai réz-kiválasztóval bővitette telepét.

E körültekintő eljárásával sikerült függetlenitenie a magyar ipart a külföldtől vas-, acél-, sárgaréz-, vörösréz-, alpakka- , és nikkel-ötvözetek, valamint az e fémekből készitett drótok és lemezek tekintetében.

Szervező tehetsége azonban nem elégedett meg ezzel, hanem egyidejűleg a tüzelő anyagok jobb kihasználásának kérdésével is foglalkozott. E célból már 1897-ben barnaszén generátort állított fel, amelynek termékével szivó gáz motorokat müködtetett. De amint látta, hogy a szivó gázmotorok nem felelnek meg a nagy-ipar követelményeinek, az egész felszerelést kidobta, és a rostély tüzelés fejlesztéséhez fogott. Központositott kazántelepet létesitett, a kazánokat automatikus etető készülékekkel s tökéletes elégést biztositó rostélyokkal szerelte fel. Hogy pedig az energiát gazdaságosabban kihasználhassa, a kohászatban eddig alkalmazott külön gőzgép-egységek helyett 1915-ben nagyobb teljesitményü elektromos centrálét állitott fel, amelynek energiájával az egyes mühelyekben felállitott elektromótorokat hozatta müködésbe.

b. Weiss Manfréd ezzel az energia gazdálkodás szempontjából követendő példát nyujtott a magyar iparnak.

A háború utolsó éveiben komolyan fogott hozzá gyártelepe rekonstrukciójára vonatkozó terveinek kidolgozásához, hogy a háború után a béke-cikkek gyártására zavartalanul térhessen át. Ez irányú terveinek végrehajtását azonban a kommunizmus, majd pedig a román megszállás akadályozta meg, sőt ez utóbbi gyártelepét jóformán tönkretette.A románok ugyanis 1600 waggon gépet s fémet vittek el tőle, vagyis gyári felszerelésének közel felerészét. A sors e csapásán b. Weiss Manfréd nem esett kétségbe, hanem ifjú hévvel és lelkesedéssel fogott gyártelepének rekonstrukciójához, mégpedig oly irányban, hogy csonkitott országunk nélkülözhetetlen iparcikkeit itthon gyárthassa.

Minthogy a Martin kemencék, az elektromos pestek, a vas-hengermü-

vek és a prések még rendelkezésére állottak, oly cikkek gyártásába fogott, melyekkel piacunkat eddig a zólyomi, zolyóm-brezói, hernádvölgyi és a resicai gyártelepek látták el, mert e gyártmányok csonkitott országunkba való behozatala ez időszerint még lehetetlen. Hozzáfogott tehát a vaslemezek és a heggesztett vas-csövek tömeges gyártásához; a vasuti kerék abroncsok hengerlésére, valamint a dinamó-lemezek gyártására pedig most rendezkedik be. A préseket olyképpen alakitotta át, hogy ezekkel a gazdasági gépek tömeges gyártását megindithassa. Teljes erélyyel fogott hozzá az ekék gyártásához, valamint a vetőgépekéhez is; a boronák gyártásának előkészitését pedig folyamatba vette.

b. Weiss Manfréd ezzel mezőgazdaságunknak a többtermelés irányában való fejlesztését is lényegesen előmozditotta, sőt mintszerű gyártási folyamatával az előállitási költségeket az eddigiekkel szemben majdnem a felére csökkentette, s ezzel lehetővé tette, hogy a gazdasági gépeket még a kis-gazda is megvehesse.

Nem mellőzhetjük itt annak a felemlitését is , hogy b. Weiss Manfréd gyártelepét nemzeti szellemben vezeti. Ámbár a külföldi szakemberek tudását és tanácsát ő is igénybe veszi, gyártelepének igazgatását, az egyes mühelyek vezetését mégis kizárólag nemzeti szempontból megbizható hazai szakerőkre bizza.

Végre felemlítjük még, hogy b. Weiss Manfréd munkásainak jólétével is behatóan foglalkozik. A telepén levő csecsmő-otthon oly mintaszetű berendezésű, hogy annál tökéletesebbet külföldön sem találunk, munkáskórházában pedig, melyet a legtökéletesebb orvosi müszerekkel szerelt fel, a tisztaság mintaszerű. A munkások olcsóbb megélhetésének biztositására nagyarányú beszerző szövetkezet létesitett, élelmezésükről pedig a gyártelep kantinja gondoskodik.

Minthogy b. Weiss Manfréd a felsoroltak szerint az ipari szervezetek és intézmények fejlesztése és felvirágoztatása szempontjából az elmult hat év alatt nagy érdemeket szerzett, ezért őt a M.T.A. ügyrendjének 144 § értelmében a Wahrmann dijra érdemesnek tartjuk.

9

V o l l G y ö r g y malomiparunkat a többtermelés irányában fejlesztette.

1890-ig ugyanis a malomiparban a hasáb-szita rendszere divott, s minden törőszéknek és szitának az etetése, illetőleg a termény felöntése kézzel történt. E berendezés hátrányait Haggenmacher Károly törekedett megszüntetni. E célból nagy munkateljesitményű sik szitát szerkesztett abban a reményben, hogy ezzel a folytonos üzem problémáját is megtudja majd oldani. Szerkezete azonban, ámbár igen elmés volt , a gyakorlatban mégsem vált be; épen ezért a malomipari berendezésekkel foglalkozó gépgyárak továbbra is a hasáb-szita rendszere mellett foglaltak állást;

A gyakorlat e tartozkodó álláspontja miatt Haggenmacher, szerkezete hiányainak kiküszöbölésére a Wörner gyárat kérte fel, ez pedig e feladattal Voll György mérnökét bizta meg. Voll a reábizott feladatot rövid idő alatt oly sikeresen oldotta meg, hogy a monori Horn-féle malmot már sik-szitákkal teljesen önmüködő üzemüre rendezhette be.

E berendezés oly sikeres volt, hogy ennek folytán Voll Györgyöt 1897-ben az Első Magyar Gazdasági Gépgyár r.t. igazgatójának hivták meg. Nehéz viszonyok között vette át Voll ez igazgatói állást. Ekkor ugyanis a német cégek már oly erős versenyt fejtettek ki Magyarországon, hogy legnagyobb malmaink általuk rendeztették be telepeiket. Voll a helyzet komoly voltát felismerve, nemcsak a sik szita gyökeres javitásához fogott, hanem egyidejüleg a gabonamosók, darafajtázók, dercetisztitók; valamint az automatikus etető készülékek tökéletesitéséhez is. Szerkesztői tevékenységének eredményeit egységes rendszerré foglalta össze a nyitrai Árpád malomban s ezzel oly nagy sikert ért el, hogy berendezését nemcsak a hazai molnárok,hanem a külföldiek is tanulmányozták s rendeléseikkel annyira ellátták, hogy a magyar piacot a német cégek ismét elvesztették.

Meg kell még emlitenünk, hogy a háború kitörése után Voll azon fáradozott, hogy a magyar malmok hamar alkalmazkodhassanak a háborús viszonyokhoz. E célból az eddig divó sokféle lisztfajta gyártása helyett 3 félének a gyártására rendezte be a magyar malmokat és azonfelül olyan kukorica csirátlanitót s kukorica-őrlőket szerkesztett, amelyekkel malmaink 28% csiraolajat termelhettek, holott az amerikai szerkezetekkel

legfeljebb 15% olajra voltak képesek szert tenni.

Minthogy malomiparunk regenerálása nagyrészt Voll György szerkesztői és szervezői tehetségének köszönhető, sikeres müködését az Akadémia elismerésére méltónak tartjuk.

A felsoroltak szerint Kandó Kálmán és b. Weiss Manfréd egyaránt érdemesek a Wahrmann dijra, de mert a M.T.A. csak egy dijjal rendelkezik, a dij odaitélésénél a bizottságnak azt kellett irányadóul vennie, hogy e két férfiu müködési köre közül melyik felel meg inkább az alapitvány szellemének.

Erre útmutatást nyújt a 144 § c. pontjának szövege, mely elsősorban a tudomány előbbrevitelét emliti s csak ezt követőleg az intézmények fejlesztését. Ez okból a bizottság az 1921 évi Wahrmann dijra K a n d ó K á l m á n urat hozza javaslatba.

Budapest, 1921 évi március hó 23-án.

Rejtő Sándor l. tag
e l ő a d ó

Dr Horváth Géza r. t.
e l n ö k

Győry Endre r. t.

Fenyő Béla r. t.

Horn Ármin l. tag

b i z o t t s á g i t a g o k.

1586

1921

A M. TUD. AKADÉMIA

1921. ÉV MÁJUS HÓ 8-ÁN, VASÁRNAP DÉLELŐTT ½11 ÓRAKOR

TARTJA

LXXXI. ÜNNEPÉLYES KÖZÜLÉSÉT,

MELYRE A TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

BARÁTAIT HAZAFIAS TISZTELETTEL

MEGHÍVJA

Az ünnepélyes közülés tárgyai:

1. *Elnöki megnyitóbeszéd,* BERZEVICZY ALBERT akad. elnöktől.

2. *Főtitkári jelentés,* BALOGH JENŐ főtitkártól.

3. *A magyar vitézség nagy napjai.* (Képek a háborúból.) Székfoglaló, JÓZSEF FŐHERCZEG Ő FENSÉGE ig. és t. tagtól.

4. *Honfibú.* Költemény, KOZMA ANDOR tiszt. tagtól.

5. *Dante.* Székfoglaló, PROHÁSZKA OTTOKÁR r. tagtól.

Kelt BUDAPESTEN, a M. Tud. Akadémia 1921 május 4-én tartott nagygyűléséből.

Balogh Jenő,
főtitkár.

Hornyánszky V., Budapest.

1587

1921

Nagyméltóságú Főtitkár Úr!
Kegyelmes Uram!

Örömmel értesültem, hogy a M. T. Akadémia kegyes volt esetleg pályámnak odaítélni a Sámuel-díjat. Mélységes hálával mondok ezért köszönetet a M. T. Akadémiának. Kérem Nagyméltóságodat, kegyeskedjék köszönetemet illetékes helyen tolmácsolni. A jutalomdíjat köszönettel megkaptam.

Köszönetemet megismételve vagyok Nagyméltóságú Főtitkár úrnak mélyen tisztelő híve

Pannonhalmán, 1921. máj. 14.

Dr Klemm Antal.

1588
1921

Kegyelmes Uram,

méltóztatott velem hivatalosan közölni,
hogy a Magyar Tudományos Akadémia
I. osztályába levelező tagnak választott.
Őszinte hálával veszem tudomásul
ezt a tudományos működésemet
érdemen felül jutalmazó kitüntetést
abban a reménybeu s azzal az elhatá-
rozással, hogy a jövőben is minden
erömmel szolgáljam a magyar tud-
ományt s közreműködjem Akadémiánk

1591
1921

magasztos feladatainak megoldásában.

Székfoglalóm időpontját illetőleg az osztálytitkár úrral fogok legközelebb érintkezésbe lépni.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló nagyrabecsülésem kifejezését, melyhez vagyok

Budapesten 1921 május 15-én

Nagyméltóságod

legalázatosabb híve

Dr Török Aurél

Nagyméltóságu Főtitkár Úr!

Kegyelmes Uram!

Nagy örömmel vettem Nagyméltóságodnak f. évi május hó 6-án 570/921. sz. a. kelt nagybecsü értesitését, a melynek értelmében a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjainak sorába választott.

Ezt a számomra nagy kitüntetést azzal akarom meghálálni, hogy tehetségemhez képest minden erőmmel törekszem közreműködni az Akadémia tudományos feladatainak megoldásában.

Nagyméltóságod szives kérdésére van szerencsém egyszersmind bejelenteni, hogy székfoglaló értekezésemet a Vasúti üzemtudomány köréből a jövő évad második felében szándékozom megtartani.

Budapest, 1921. május hó 11-én.

Nagyméltóságodnak

szolgálatkész hive:

Zelovich Kornél

müegy. nyilv. rendes tanár

1590

1921

ORSZÁGOS RÉGÉSZETI ÉS EMBERTANI TÁRSULAT

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA TEKÍNTETES FŐTITKÁRI HIVATALÁNAK

B U D A P E S T .

AZ ORSZÁGOS RÉGÉSZETI ÉS EMBERTANI TÁRSULAT tiszteleti elnökéhez báró FORSTER GYULA v.b.t.t. Önagyméltóságához intézett átiratukra van szerencsém a tekintetes FŐTITKÁRI HIVATALT értesiteni a fenti TÁRSULAT választmányának megbizásából, hogy, miután az ARCHAEOLOGIAI ÉRTESITŐ XXXVII. köteteért a hozzájárulási dijat a TÁRSULAT még 1917-ben befizette az Akadémia pénztárába, a XXXVIII, kötetért járó 900/:kilenczszáz:/ korona hozzájárulási dijat a TÁRSULAT pénztárosa márczius hó 2.-án befizette az AKADÉMIA folyószámlájára.

Maradok kiváló tisztelettel:

Budapest, 1921.márczius hó 5.-én

Dr Kuzsinszky Bálint

1589

1921

Nagyméltóságu Miniszter Ur !

A Magyar Tudományos Akadémia birtokában levő adatok szerint Bittermann Olga nemzeti müvelődésünk nagy harcosának, Kazinczy Ferencznek egyenes leszármazottja s minthogy születési hibájánál fogva keresetképtelen s ezeszélád amugy is sulyos szükséget szenved, a M.Tud.Akadémia készséggel vállalkozott arra, hogy az emlitett körülményeket Akadémiánk egyik legnagyobb tagja szegény leszármazottjának kegydijért folyamodása alkalmával Nagyméltóságod jóakaratu figyelmébe ajánlja.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánitását.

Budapest, 1921 julius 8.

k. Balogh

főtitkár

Nagyméltóságu

Hegedüs Lóránt

pénzügyminiszter urnak

Budapest.

1592

1921

Akad Ért.

Jelentés

a Budapesti Fővárosi Egyesült Takarék-
pénztár alapítványából hirdetett pályá-
zatról.

A Budapesti Fővárosi Egyesült Taka-
rékpénztár alapítványából hirdetett nyílt
pályázatra, melynek pályatétele „Magyaror-
szág kereskedelmi viszonyainak mérlegelése
Mária Terézia korában" volt, egyetlen egy terje-
delmes munka érkezett dr. Eckhart Ferenc levelező tag-
tól, a melyhez a szerző egy kidolgozott fejezetet
is csatolt.

Dr. Eckhart Ferenc mint a Hofkammer-
archiv levéltárnoka már régebben feltűnt alap-
os gondossággal történeti tanulmányaival. Hiva-
talánál fogva is a legkedvezőbb helyzetben volt,
hogy a hirdetett tételt megoldja, mert kezei közt
voltak azok a hivatalos iratok, a melyek az
akkori határságok adatgyűjteményeit, terveit, tár-
gyalásait és határozatait tartalmazzák. E
kedvező helyzet művelhetőségében a pályázó többet
is igér, mint a mit a tétel magában, mert ez
csak a kereskedelmi viszonyok mérlegelését
tűzte ki célul, míg a pályázó Mária Terézia
kormányának gazdasági politikáját is fel
akarja dolgozni.

A munkának a tervrajzban adott
vázlata szerint a pályázó abból az alapgon-
dolatból akar kiindulni, hogy Szilézia elvesz-
tése milyen hatással volt Mária Terézia gaz-
dasági politikájára. Ez általános politikájának
szemében tér azután rá a magyar viszonyok-
ra. E részben sorra veszi az ősterményt, az
ipar és a kereskedelem viszonyait, a melyek-
kel kapcsolatban rámutat arra, hogy a hatá-
ságok az illető gazdasági ággal szemben mi-
lyen irányú gazdasági politikát folytattak. A gazdasági
ágak viszonyainak és az illető ágban észlelhető
politikának részletes tárgyalása után az u.
n. bevező fejezetben összefoglaló áttekintésben szá-
mol be az eredményekről: a politika okairól
és hatásáról az ország gazdasági helyzetére

általában. — Ez az elbírálás alapos átgondolásra vall. A tervrajz részletei is azt árulják el, hogy ~~a~~ a pályázó alapos módszerével látja tárgyának földolgozásához s az idevonatkozó irodalom anyagát is teljes ismeretben vette számba vette számlálának elkészítésében. Idegen tárgyakhoz nem kalandozik el, tehát tömör földolgozásra nyújt kilátást. E részben legfeljebb azt lehetne kifogásolni, hogy az árbéri kérdéssel nem foglalkozik behatóbban, ámbár ennek kapcsolatba a földmíveléssel a legarosabb. Viszont el kell ismerni, hogy ez a tárgy egyúttal is oly fontos alapos földolgozása indig olyan irányú tanjedelmet kíván meg, hogy hosszabb tárgyalása a munka szerkezetét megnehezítené.

A tervezethez mellékelve van az ipar-politikáról szóló fejezet, a melynek egy részét kivonatban már ismeri a Tek. Akadémia a pályázó nem régen tartott és nagy tetszéssel fogadott székfoglalójából. Pontos bemutatás ez a kormányhatóságok tárgyalásairól és állásfoglalásairól a magyar ipar kérdésében. Különösen a Commerzbankról és az államosítás befolyása nyer részletes méltatást az államosítás egyik tagjának b. Borié-nak a magyar ipar érdekében való határozott föllépése hatása. A jóindulat azonban, mely Borié-ban megvolt, hiányzott az államosítás többi tagjaiban s a Commerzbankkal határozott rokonszenvvel viseltetett a magyar ipari kívánalmakkal szemben. Érdekessége a fejezetnek, hogy a királynét, a ki hajlott Borié irányzata felé, ettől a szándéktól mikénti tévitik el többi tanácsadói.

Ha a pályázó a gazdasági politika egyéb ágaira is hasonló értékes anyagot fog föltárni, gazdaságtörténeti irodalmunkat becses munkával fogja gazdagítani. Vagyok tehát kilátással javasolni a Tek. Akadémiának, méltóztassanak dr. Eckhart Ferenczel a munka megírásával megbízni s öt felhívni, hogy a megállapítandó határidőre mutassa be a kész munkát.

Budapest, 1921 március 15.

Dr. Domanovszky Sándor
l. tag

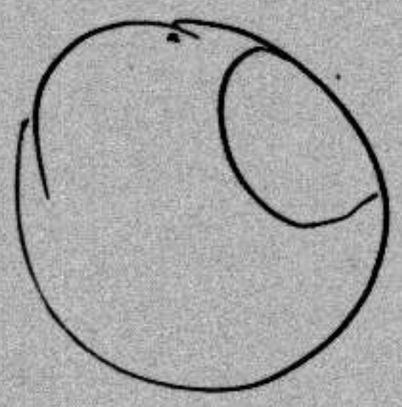

1593

1921

Akad. Ért.

JELENTÉS A LUKÁCS KRISZTINA-

PÁLYÁZATRÓL.

Tekintetes Akadémia!A Lukács Krisztina alapitvány kamatai ez alkalommal "A tótság letelepedése Magyarországon a középkorban " cz, tétel megoldására voltak kitüzve és az esetleg vállalkozó szakférfiak nyilt pályázaton nyujthatták be tervezeteiket egy kidolgozott fejezet kiséretében.A kérdés megoldására Dr. Mályusz Elemér nyujtott be programmot egy már korábban e tárgykörből készült kész munka kiséretében, a mely Turócz megye kialakulását és betelepitését tárgyalja.

Az ajánlat ,a mely a Tek. Akadémia elött fekszik minden tekintetben a legkomolyabb. Mályusz dr. ugyan nem nyujt megállapitott tervet az elkészitendő mü anyagának elrendezéséről. Nem akar a priori vázlatot adni, a melyet az elvégzendő adatgyüjtési munkálatok esetleg teljesen romba döntenének, hanem az előmunkálatok módszertani irányelveit ismerteti, a melyek figyelemmel tartásával a kérdést megakarja oldani s ez elvek helyességének igazolására,képességeinek bizonyitására mellékeli a Turóczi fensikról irt kéziratos munkáját.

A régi Északmagyarország egész településtörténetét föl akarja dolgozni. Első föladata az 1526 után keletkezett telepek kiválasztása volna. Következő célja annak a kimutatása ,hogy a XV. század falvai közül melyek keletkeztek kimutathatólag a megelőző két évszázadban,A tulajdonképeni megoldás azután azon sarkalnék,hogy az igy korábbiaknak visszamaradt maygar és tót lakosságú helységek csoportjai közül az egyes völgykatlanokban és fensikokon,melyik csoport a régibb keletü.Turócz megyében a tót lakósság a régibb, a magyar a XIII. sz. folyamán telepszik szintén igan jelentékeny számban.Hogy másutt a viszonyok hogyan alakultak, arra vonatkozólag---- igan helyesen mondja--"jóslásokba bocsátkoznunk nem szabad,az eredménynek a részletes vizsgálat folyamán kell kialakulnia."Erre a részletes

vizsgálatra,a teljes okleveles anyag fölkutatására és földolgozására kéri a megbizatást előre is jelezve, hogy az Országos Levéltár anyagát már fölvette, a családi levéltárak fölkutatása azonban még nagy és hosszú munkát követelne meg,amely a tornyosuló nehézségek mellett munkaerejét esetleg egy évtizeden át is igénybe venné.

A megoldandó kérdések világos megállapitása és a Turócz megyéről benyujtott munka teljes garantiát nyujtanak arra,hogy az ajánlkozó a kérdést nagy szakavatottsággal és alapos lelkiismeretességgel fogja megoldani.Szükségesnek tartjuk azonban,hogy a Turócz megyét tárgyaló munkát is méltassuk.

Ez a munka 212 kiadott és 1044 kiadatlan oklevél alapján készült s a szerző nagy alaposságáról tesz tanuságot .A mai Zólyom, Turócz,Liptó és Árva megyékre kiterjedt zólyomi kir. uradalom ismertetéséből indul ki,Pompásan jellemzi ennek primitiv gazdasági viszonyait és igazgatási szervezetét,valamint azt a munkát, a melyet a kir. igazgatás e területen végzett. A mai Turócz megye területén az eredetileg kimutatható öt földvár lakossága a XIII. sz. elejére 32 falura szaporodott. Ez a haladás tette szükségessé a korábban egységes igazgatású zólyomi erdőispánság területének fölosztását kisebb egységekre. Igy alakult meg Turócz, majd két-három évtizeddel utóbb Liptó megye. Ez a differenciálódás éppen összeesett avval a korral, amikor a korábbi királyi megye nemesi megyévé alakult át. Turóczban a XIII.század elején a lakott helyek még mind a folyóparton vagy a hegyek lábainál voltak, a közbülső sik vidék betelepitése a XIII. században történt és ugyszólván teljesen a magyarság érdeme volt. Mályusz a felkutatott oklevélanyag alapján a legapróbb részletekig belevilágit ebbe a munkába, amely a megyét akkor 28 uj községgel gazdagitotta. Értekezésének két utlosó fejezetében még két nehéz problema megoldására vállalkozik. Az első a XIII. sz. adományosaival, a jobbágyfiukkal (filii jobbagionum) foglalkozik, akikből a megye köznemessége fejlődött. Ez a fejezet tehát a régi szállásterülettel szemben, ahol a köznemesség fejlődése egyészen más volt,

0

a periferiák köznemességének alakulását mutatja be., a másik fejezet pedig a megyei autonomia, nevezetesen a szolgabirói intézmény a régi megyékétől eltérő fejlődését. Az adatok és a gondolatmenet szilárdan megalapozott felépitése, az elméletnek adatszerü, pontos kifejtése, a higgadt ovatosság, mely minden tulhajtástól megóvta a szerzőt, sokat olvasott, mélyen gondolkozó lelkiismeretes kutatóra vallanak.

Ezek alapján csak avval a javaslattal járulhatunk a Tek. Akadémia elé, méltóztassék dr. Mályusz Elemért "A tótság letelepedése Magyarországon a középkorban" c. tétel kidolgozásával megbizni.

Legyen szabad azonban e javaslatom még egy lépéssel túlmenni. A felvidéki cseh uralom mai rendszere még jó ideig nagy nehézségeket fog gördíteni a helyszinén végzendő kutatás elé. Ha az ajánlkozó azalatt a hozzáférhető anyaggal foglalkozik is, a kész művet csak több évi munka után fogja benyujthatni. A mai viszonyok közt egy ilyen nagy apparátussal végzendő feladathoz a jutalom elenyészően csekély. Viszont a bemutatott részlet - noha a kitüzött feladatot teljesen nem oldja meg- annak igen jelentős és az egész kérdésre világot vető önálló részét öleli fel s magában is - "teljesen kész, önálló tudományos becsü munka", melynek mielőbbi kiadása nagyon kivánatos volna. Javasoljuk ezért, hogy a megbizás megadásával egyidejüleg a jutalmat a Lukács Krisztina- féle jutalom szabályzatának mindenben megfelelő "Turóczmegye kialakulása" cimü mü kiadásának előmozditására már most méltóztassék kiadni.

Budapest, 1921.március 19.

Dr. Károlyi Árpád
lev. tag

Dr. Domanovszky Sándor
lev. tag

1594

1921

Akad Ér

Jelentés az Ipolyi Arnold-jutalomról.

Tekintetes Akadémia! Az 1920. évi nagygyülés az Ipolyi Arnold-féle alapitvány szabályai értelmében kiküldött hármas bizottság — Csánki Dezső r. tag elnök, Áldásy Antal és Hóman Bálint l. tagok — javaslatára megbizta Domanovszky Sándor l. tagot „A szepesi városok árumegállitási joga" cz. mü megirásával, melyet a szerző az 1920. deczember 31-ére kitüzött határidőre be is adott.

A 629 ivrétü lapra terjedő kézirat nagyobbik felét a feldolgozás alapjául szolgáló oklevéltár foglalja el. Szerző, ki középkori magyar kereskedelem- és vámtörténeti buvárkodásai közben átkutatta a szepesi és pozsonyi káptalani, szepesvármegyei, iglói, késmárki és lőcsei városi levéltárakat, az 1269 és 1570 közti időszakból 160 kiadatlan oklevelet közöl és 26 egyszerü átirólevélnek, 16 már kiadott oklevélnek regestáját adja. Az oklevéltár ilyképen felöleli a tárgyra vonatkozó teljes felkutatható anyagot s általában a középkori magyar kereskedelem történethez értékes, uj adatokat szolgáltat. A szövegmásolásban és kritikai felszerelésben a szerző a legteljesebb akribiával járt el, mindenben az Akadémia történelmi bizottsága által imént megállapitott modern közlési szabályokhoz ragaszkodva. Az oklevéltár tartalmi és alaki tekintetben egyaránt becses speciális forrásgyüjtemény.

A feldolgozásban a Szepesség kialakulásának, a lengyel kereskedelmi forgalomba való bekapcsolódásának és a vezető városok közt a XIV. században kitört ellentét keletkezésének vázolása után a szerző a külföldi irodalom legujabb eredményei és hazai forrásadatok alapján áttekintést ad az árumegállitási jog keletkezéséről, kialakulásáról és természetéről, megvilágitva annak nagy gazdaságtörténeti jelentőségét. A munka további folyamán a tőle napvilágra hozott hatalmas forrásanyagra támaszkodva, de felhasználva a korábbi kutatás eredményeit is, részletesen tárgyalja a szepesi városok közt 1358 és 1570 közt az árumegállitási jog kizárólagos birtokáért folyt százados pör történetét, amely pör körül, mint tengely körül forog a szepesi városok árumegállitási jogának története.

./.

0

Az árumegállitási joggal kapcsolatban ki kellett terjeszkednie a szepességi kereskedelmi utak kérdésére is, mit nagyon érdekesen világit meg.

Mindent összefoglalva:

A benyujtott munka nemcsak a czimül irt tárgyat dolgozza fel a legnagyobb alapossággal, hanem középkori gazdaságtörténetünk egyik legfontosabb, irodalmunkban elhanyagolt problemáját, az árumegállitási jog kérdését általánosságban is kritikai megvilágitásba helyezi. A lelkiismeretes kutatáson, biztos kritikával felépült munka méltó folytatása a szerző korábbi kereskedelemtörténeti munkásságának s minden tekintetben értékes nyeresége a magyar gazdaságtörténeti irodalomnak.

Tisztelettel javasoljuk, hogy a jutalmat a szerzőnek kiadni és a munka kiadását mielőbb lehetővé tenni méltóztassék.

Budapest, 1921. márczius 20.

[illegible]
l. tag.

[illegible]
r. tag, elnök.

[illegible]
l. tag.

1595

1921

P R O T O K O L L

der Übergabe und Übernahme der Bibliotheca Zrinyiana.
Stattgefunden am 21. August 1921. in Zagreb.

1.

Dr. Zoltán Ferenczi, Direktor der kön. ung. Universitäts-Bibliothek zu Budapest und dr. Bálint Hóman, Custos derselben Bibliothek, Mitglieder der Ungarischen Akademie der Wissenschaften, als Vertreter der Ungarischen Akademie der Wissenschaften übergeben die von der Universitäts-Bibliothek zu Zagreb -laut Protokoll vom 5.Juli 1918. in Zagreb- geliehenen Bücher der Bibliotheca Zrinyiana.

Alle Bücher und Handschriften sind nach dem detaillierten Verzeichnis des Protokolls vom 5.Juli 1918. verglichen durch Dr. Viktor Novak und dr. Bálint Hóman.

2.

Die Direktion der kön. Universitäts-Bibliothek zu Zagreb übernimmt dieb Bibliotheca Zrinyiana und erklärt dass die Ungarische Akademie der Wissenschaften alle Bücher und Handschriften, geliehen am 5. Juli 1918. zurückerstattet hat.

Abgeschlossen und unterschrieben

Zagreb, 21. August 1921.

Dr. Zoltán Ferenczi
Direktor der k. Univ.-
Bibliothek in Budapest.

Kr. univerzitetska biblioteka ZAGREB

Dr. Fr. Fancev
Direktor der kgl. Univ. Bibliothek
in Zagreb.

BUDAPESTI K. TUD.-EGYET. KÖNYVTÁR IGAZGATÓSÁGA

Dr. Viktor Novak
Prof. Bogdan Stanojević

A).Prilog zapisniku

o primo-predaje bibliotecae»Zrinyae».

1). CATALOGUS omnium librorum bibliotecae Chaktomiensis excellentissimi atque illustrissimi domini comitis Nicolai a Zrinio Bani.Anno domini 1662.die 10. Octobris. R.3579.

2). ELEGIE (Zrinyi) R.4082.

3). FORGACH,Franz. De statu reipublicae Hungariae. R.3580.

4). Az köz etkeknek fözeseröl valo rövid iégzes. R 3496.

5). Az ragh hyres Nyls het szep ágaival... R 3578.

6). Historia od Troie,kako zu Troiu zbogha Helene czeszaricze sene Menelaussa kralia Gercskoga. R 3495.

7). Eötödik Károly császár ideiben az militiarul irt tractatusbul valo extractus minden rendekre nézve.Svendi Lazar militiájarol irt tractatusnak extractusa minden rendekre nézve. R.3494.

8). Sammelbande von Handschriften politischen Inhalts in italienischer Sprache.

1).Lettera di un Milanese.

2).Risposto di un Napolitano

3).Questiones quinque...

4).Sopra gli affari del mondo.

5).Risposta dal Caraccena...

6).Lettera scritta dal duca

7).Instruzione del christianissimo . . .

8).Instruzione trad.dal Spagnuolo...Signore Balii di Valenze ambasciatore al nuovo suceessore in Roma.

2

9). Propositione fatta al re christianissimo in Amiens...et risposta ...scrittura presentata al signor Conte di Pignoranda...Risposta del signore del conte di Pignoranda.

10). Osservationi de gl'ambasciatori di Francia...

11).Osservationi degl'ambasciatori di Francia.

12). Sopra il regno di Candia...

13).Prophetia no.7.

14). Relatione del regno di Persia..In nome . .

15).Al santitissimo pontefice Urbano VIII.

16).Della dannosa ma bene...Historia.... R.3581.

17. Si spiega . . .

9).

1).Bilancio della carte di Roma.

2).Trattato di conclaue.

3).Relatio del seraglio del gran Turco...

4).Discorso...

5).L'Achitophele... R.3585.

10). Pietra di Paragone delli veri interessi..R.3582.

11). Al fine..ch'è quanto il cavallier Giovani Battista Nani hà postato riferine al senato nel ritorno dall'ambasciata estraordinaria di Vienna, dalla quale s'incamino nel ritorno,che faceva verso Venetia l'anno 1660 à quella di Parigi. R.3587.

12).

1).Il silentio sula punta del dito.

2).Vitta del eminentissimo signor card.Mazzarino...

3).La caduta di donna Olimpia.

4).Risposta del Marchese di Carracena...

5).Relatione dei Cosachi.

6).Lettera scritta della regina d'Inghilterra,,

7).La Italia repredata

8).Rimproveri in dialogo...

9).Il ricorso di Pasquino .

10).La natività d'Italia.

11),Raggioni di stato...

12).Le trombe sanitate.

13).Manifesta

14).Lettera scritta dal duca.. R 3584.

1)

13) La Papeide...

2).Manifesta il re....

3).Nativita d'Italia...

4).Scrittura

5).Il capucino confortatore...

6).Lettera scritta dal secretario Ballarino R.3586.

(Zrinyi)

14). Adriai tengernek Syrenáyá.

3 nenumirane pagine, pag.1-157; (158-159 pagine).

pag.160.-169.170.-174.razne ; 175-176.pag.;177-80.prazne.

R.4090.

II.

1).Fortificatio militaris.Vol.I.II.(vol.I.= fol.56;

fol.1.nije uvezan; vol.II.fol. 41). R.3573.

2).Missale Romanùm. Fol.256. R.3575.

3).Zwölffer,Johann: Anmerkungen über die augsburgische Pharmakopoe. 13 + 670 + I-III. R.3576.

4).Seneca Mnaeus : Epistolae 11-100; 66/76 (kao jedna)

+I-II.Folii sa razdijeljeni u dvije grupe.

R.3577.

5).Regola per drissar cavalli tanto per uso di guerra

come per manegg.: di piacere. Pag.47.

Slika 1-8.; R 3583.

6).Aristoteles: Philosophiae Rudimenta. Vol.I.II.III.

In sextiones divisae (1-12 fol).

Vol.I.1-152.pag.+8 - 29.sextio.

Vol.II.30-76.sextiniones.

Vol.III.77-118 5. R.3490.

4

7). Sermones philosophici et theologici.

Fol.1-107+1-91+1-118. R.3491.

8). Zrinyi Adamus : Manuscriptum ex jure civili.Pag.1-213.(osta-

lo prazno). R.3492.

9). WLASSIM Ignatius : Compositiones syntacticae poeticae et

retoricae. Fol.1-193. R.3493.

5

B/ PRILOG ZAPISNIKU

o primo-predaje bibliotecae »Zrinyanae».

Opaska.

P.700.

+ 1. SCHRENCK,Jacobus : Imperatorum,regum atque archiducum,principum nencon comitum,baronum,nobilium,clarissimorum virorum imagines...Oeniponti,1601. fol.

+— 2. LÖNEYSSEN,Georg Engelhardt: Von Zeumen-Gründlicher Bericht des Zeumens...Grüningen,1588. fol.

+— 3. AENEAS,Sylvius. Aetates mundi.S.l.1647. fol.

+— 4. LIVRE de contrfaits d'architecture.S.l.et a. fol.

+— 5. AUGUSTINUS Sanctus Aurelius: De civitate dei libri XXII...Parisiis,1586. fol.

+ L 6. BEYERLINCK,Laurentius: Magnum theatrum vitae humanae...Lugduni,1656. 8 Stück fol.

+ L 7. PALLADIO,Andrea.L'architettura,divisa in quatto libri.Venetia,1642. fol.

+ L 8. GADDI,Jacobus.De scriptoribus non ecclesiasticis Graecis,Latinis,Italicis primorum graduum in quinque teatris scilicet philosophico,poetico,historico,oratorio,critico,critico-historicum et bipartitum opus. Florentiae et Lugduni,1648-1649. 2 tom. fol.

6

Opaska.

P.700.

9. CALEPINUS, Ambrosius: Dictionarium. Cum appendiculis Henrici Farmesii Eburonis et vocabolaria volgare et latino. Venetia, 1610. fol.

10. CHOKIER de Surlet, Joannes a. Thesaurus politicorum, aphorismorum... Leodii, 1645. fol.

11. CROMER, Martius: De origine et rebus gestis Polonorum libri XXX... Basileae, s.a. (155). fol.

12. DANTE, Alighieri: Dante con l'espositioni di Christoforo Laudino... Venetia, 1596. fol.

13. UFANO, Diego : ARCHELEY... Franckfurt, 1614. fol.

13.Adl.1. ERARD de Bar-Le Duc, Jean. Fortificatio... Frankfurt a.M. 1604. fol.

13.Adl.2. TERRET, Jacob: Architectura et Perspectiva etlicher Festungen, Stätt, Kirchen, Schlösser und Häuser... Oppenheim, 1613. fol.

13.Adl.3. BOILLOT, Joseph: Artificis defen et divers instruments de guerre... Strassburg, 1603. fol.

14. FRACHETTA, Girolano: Il seminario de governi di stato et di guerra... Venetia, 1617. fol.

15. FRANCESCO di Santa Maria: Riforma de scalzi... In Bologna, 1662. fol. tom.2.

16. CARAMUEL de Lobkowitz, Juan.: Caramuelis Dominicus... Viennae in Austria, s.a. (1655). fol.

28.

28.

P.700.

17. LUITPRAND, episcopus. Opera... Antverpiae, 1640.
fol.

18. CHRONICA, Turcica, In quibus Turcorum origo principes imperatores, bella praeliagia caedes et exponuntur, et Machometicae religionis instituta etc. percensetur.
Francofurti ad M. 1578. fol.

19. BOTERO, Giovanni. Le relationi universali divise in sette parti. Impressione quinta. Venetia, 1622.

20. FRITACH, Adam : L'architecture militaire...
A Leide, 1635. fol.

21. CALEPINUS Ambrosius: Dictionarium cum multis novis ejusdem Calepini et cornucopie et aliorum authorum additionibus..Venetiis, 1513. fol

22. ASTOLFI Felice: Della Officina historica libri quarto. Venetiis, 1659. 4.

23. REUSNER, N. Epistolarum Turcicarum libri V.
Francofurti, ad M. 1599. 4.

23. adl. 1. REUSNER, N. Continuatio operis epistolarum Turcicarum. Francofurti, 1599. 4.

23. adl. 2. REUSNER, N. Operis collect. epistolarum Turcicarum liber 9-11. FRANCOFURTI, 1599. 4

24. MARTINI, M. Sinicae historiae decas prima.
Monachii, 1658. 4.

25, SCHÖDEL, M. Disquisitio historico politica de regno Hungariae. Argentorati, 1630. 4.

26. MARINO, G.B.: Strage de gli innocenti. Venetia, 1633. 8.

Adl. 26. MARINO, G.B.: Della Gerusalèmme distrutta canto settimo. Venetia, 1633. 8.

27. CATANEO, G. Dell'arte militare libri cinque.
Brescia, 1608. 5 libri. 4.

28. MOTUS, Animorum in Europa et vicina Asia.
Upsaliae, 1656. 4.

28. Adl. 1. GABRIIS, Lucas de: Injustitia armorum Sueicorum in Palano. S.l. 1657. 4.

28. Adl. 2. BIORENKLOU, M. Memorabilia bina reg. Majestatis Sueciae nomine. (Francofurti ad M.; 1657). 4.

8

Opaska.

P.700.

28.Adl.3. LABORES,Moguntini - electorales,praevii et electorii.S.l.,1657. 4°

28.adl.4. COLLEGIUM electorale di eligendo.Romanorum imperatore.S.l.(1657). 4°

28.Adl.5. CENSURA,Repetita amica in collegium electorale de eligendo Romanorum imperatore.S.l.(1657). 4°

28.Adl.6. CENSURA censurae im collegium electorale amicae.S.l.1658. 4°

28.adl.7. SERIES priorum annexorum collegio deputatorum.S.l.et a. 4°

28.adl.8. SERIES posteriorum annexorum collegio deputatorum.S.l.et a. 4°

28.adl.9. COLLEGIUM reliquorum imperii deputatorum ad collegium elect.de praes.statu imperii.etc. S.l.1657. 4°

28.adl.10. SENTENTIA,Electorum de omnium desideriis. S.l.et a. 4°

28.adl.11. RESPONSE d'un gentilhomme allemand a un sien amy Parisien.Francfort,1658.4°

28.adl.12. LETTRE d'un gentilhomme romain.S.l.1658.4°

28.adl.13. GRAMOUT,A.duc.de et Lionne,H.de. Memorabilia bina.Francofurti,1658. 4°

28.adl.14. BIÖRENKLOU,M.Memoriale ad sac. Romani imperii electores.Francofurti ad M. 1658. 4°

28.adl.15. LABORES electorii.(Francofurti) 1658. 4°

28.adl.16. OXENSTIERNA,G.comte d'.Manifest.Kopenhagen 1657. 4°

28.adl.17. FRIEDRICH III.kön.v.Dän.u.Norwegen.Ius feciale armatae Daniae.Copenhagen, 1657. 4°

28.adl.18. RESPONSIO ad duo scripta Danica.Francofurti,1658. 4°

Opaska.

P.700.

28.adl.19. SCHULTZ,P. (Pseud.Negeschius,P.) Comparatio inter Claudium Tiberium et Olivarium Cromwellium.S.1.1657. 4°

28.adl.20. REMONSTRATION,gethan an ihre May.In Franckreich.S.1.1658. 4°

29. BAUHINUS,C.Theatrum anatomicum.Francofurti, 1605. 8°

30. PALLAVICINO,S.Istoria del concilio di Trento Roma,1664. 4°
P.1.,2.,3.

31. VALLE,Pietro della. Viaggi.Roma,1650. 4
Tom.1.

32. MASCARDI,A. Prose vulgari.Venetia,1620. 8°
2 Parti.

33. MOZZOLINO,S.(pseud.Prierates,S.) Summae Sylvestrinae.Venetiis,1606. 8°

34. VENANTIUS,V.Trattenimenti civili.Roma,1653. 4°

35. RICHTER,G.Appendix ad regulas historicas. Gorlici,1614. 4°

35.Adl. GUILLIMANN,F.: De rebus Helvetiorum libri V. Friburgi AVent.;1598. 4°

36. AMMIRATO,Scipio. Dissertationes politicae... Helenopoli,1609. 4° Ex o

37. BELLI,Francesco Accidenti di Cloramindo,principe della Ghenuria.Descritti in otto libri.Venetia,1639. 4°

38. URBANUS,VIII.papa. (Mapheus Barberini)Poemata Antwerpiae,1634. 4° Dedicatio Urbani VIII

39. GENTILIS,A.:De legationibus libri tres.Londini,1585. 4°

Opaska.

P.700.

40. GUEVARA,A.de.Horologii principum libri III. Lipsiae,1606. 4°

41. LOSCHI,A.Conte: Compendi historici.Bologna, 1655. 8°

42. PÁZMÁNY,P.(pseud.Joannes Themicius.) Logi alogi.Posonii,1612. 4°

43. CHEMNICIUS,M. Examinis consilii Tridentini opus integrum.Francofurti,1599. Pars 1-2. 8°

44. BIBLIA Latine. S.l.et a. 8°

45. VIRTU,La - trionfante per musica introduzione ad un ballo de segnaci del valore.Viennae d'Austr.1664. 4°

46. CASELIUS,I.Epitafijos Joanni Borcholdo.Helmaestadii,1594. 4°

46.Adl.1. CASELIUS,Programma p.p.Idib.nov.1593.Helmaestadii,1594. 4°

46.adl.2. CASELIUS,ad principem Huldericum,epistola genethliaca.Helmaestadii,1592.4°

46.adl.3. CASELIUS,Secundus Luhiades.Helmaestadii, 1592. 4°

47. ZRINI,M.Groff.Adriai tengernek syrenaia. Bechben,1651. 4°

48. MEXIA,Pedro. Le vite de tutti gli imperadori Romani de Guilo Cesare sin a Massimiliano...Venetia,1625. 8°

2 ist.

49. BOXHORN,Marcus Zverius.Historia universalis sacra et profana a Christo nato ad annum usque 1650...Lugduni Batavorum,1652. 4°

50. WILLER,Georgius.Collectio in unum corpus omnium librorum Hebraecorum Graecorum,Latinorum nennon germanice,italice,gallice et hispanice

P.700.

50. scriptorum,qui in mundinis Francofurtensibus ab anno 1564.usque ad mundinas autummales anni 1592.diversis in locis editi,venales extiterund...Francofurti,1592. 8°
3 tomi in 1 vol.

51. SIRI,Vittorio.Il Mercurio...Casole,1644-1647. 8°
1-2 tomi.

52. CASALIUS,Joannes.Baptista. De profanis et sacris veteribus ritibus.Romae,1644. 8°
2 partes in 1 Vol.

53. MONTLUC,Blaise de - Commentari.Tradotti dal Francese dal Vincenzio del Buonaccorso Pitti,Fiorenza,1630. 8°

54. ROY,Henricus van (pseud.Regius Henricus).Philosophia naturalis.Amstelaedami, 1661. 4°

Adl. 54. VOET,D.Physiologia. Amstelodami,1661. 4°

55. CARION,I. Tertia pars chronici.Francofurti, 1594. 8°

56. BECMANN,C. Manuductio ad latinam linguam.Hanoviae,1629. 8°

57. SLEIDAN,I. Les oeuvres.S.l.(Col.Allobe). 1597.Tome,1. 8°

58. KEMENY,I.Gilead Balsamuna.Saros Patakon, 1659. 4°

59. RAIMONDI,E. Il novissimo passatempo politico, historico e economico.Venetia,1660. 8°

60. TESAURO,E.comes.Inscriptiones.Romae,1667. 8°

61. VALERIUS,Maximus,cum selectis variorum.Lugd. Batav. 1655. 8°

62. BUCHOLTZER,A.Index chronologicus.Gorlicii, 1599. 8°

/2

Opaska.

P.VOO.

63. OSORIO,H.De rebus Emmanuelis,Lusitaniae regis. gestis libri duodecim.Coloniae,1597. 8°

64. GUAZZO,S.:De civili conservatione libri quatuor.Argentorati,1614. 8°

65. VERGILIUS,Maro P. Opera.Tiguri,1587. 8°

66. CAESAR,C.I.Commentariorum de bello Gallico libri III.,civili Pompeiano lib.II., Alexandrino lib.I,Africo lib.I.Hispaniensi lib.I.Colon.Agripp.1579.8°

67. LIPSIUS,I.De constantia libri duo.Lugd.Bat. 1591. 8°

67.adl.1. MORNAY sieur du Plessis Marly,Phil.de.Vitae matisque atque adeo humanarum actionum christiana ac pia consideratio. Herbornae,1594. 8°

67.adl.2. TAURELLUS,A.De vita et morte libellus.Noribergae,1586. 8°

67.adl.3. STRADLING,I.De vita et morte contemmenda libri duo.Francofurti,1597. 8°

68. CICERO Marcus Tullius.Libri philosophici... Argentorati,1574. 8° Ex o

2 tomi in 1 vol.

69. VOSSIUS,I. Observationes ad Tomponium Melam de situ orbis.Hagae Comitis, 1658. 4°

70. PETTHö,G.Rövid magyar cronica.Becsben;1660.4° Ex o

71. CANEPARIUS,P.M.: De atramentis cujuscunque generis.Londini,1660. 4°

72. DOMMER,I.Vita Jacobi Despotae Moldavorum reguli.Witebergae;1587. 4°

73. AVANCINUS,N.Cyrus,nudis nuptialibus Leopoldi et Claudiae Felicis.Graecii, 1673. 4°

Opaska.

P.700.

74. PLUTARCHUS Chaeronensis.Vitae parallelae.Francofurti,1606. 8°
Tom.3.

75. BOCCALINI,Trajano,Ragguagli di Parnasso...Venetia,1637.Centuria I.et II.et parte terza in 1.Vol. 8°

76. CYGNE,M.du.Explanatio rhetoricae.Coloniae Agrip. 1670. 8°

77. LIVIUS,T.Historiarum ab urbe condita decas quarta.Basileae,1554. 8°

78. VERGILIUS,Maro P.Philippi Melanchthonis scholiis illustratus.Moguntiae,1554. 8°

79. MERCURIUS Gallobelgicus.Res in Gallia et Belgio, etc.gestae Coloniae Agrippinae et Francofurti,1595-1613. 8°
Tom.2,3.et 5.

80. HOMERUS.Odyssea...Argentorati, (1573) 8°

81. SCOTO,Frl: Itinerario. Venetia,1665. 12°

82. TARACHIA,A.Il carcere illuminato.Venetia, 1690. 12°

83. PRAECEPTA rhetorices pro gymnasiis societatis Jesu.Viennae Austr.(1669). 8°

83.Adl.1. SOAREZ,C.Praecepta rhetorices pro gymnasiis soc.Jesu.Viennae 1672). 8°

83.Adl.2. SOAREZ,C. Fabulae rhetoricae.Viennae,(1672).8°

83.adl.3. DEMOSTHENES.Oratoriones Olythiacae et Philippicae,graeci et latine.Viennae,s.a. 8°

83.adl.4. HOMERUS Iliados liber primus.Dilingae,1655. 8°

83.adl.5. GRETSER,I.Institutionum linguae graecae liber tertius.Viennae,1629. 8°

83.adl.6. CANIS,P.Catechismus graecolatinus.Viennae, 1672. 8°

84. FONSECA,P.da .Institutionum dialecticarum li-

14

Opaska.

P.700.

bri acto-Coloniae,1623. 8°

84.adl. FONSECA,P.da.Definitiones,divisiones ac regulae ex logica et physica Aristotelis.Coloniae Agripp.1622. 8°

85. FABRICIUS Chemnicensis,G.Elegantiarum fuerilium ex M.Tullii Ciceronis epistolis libri tres.Pragae,1581. 8°

86. DIALOGO,capitoli et ragionamenti,Della famossima compagnia della Lesina---.Venetia,1627. 8°

86.adl.1. CONTINUATIONE de gli ordini et capitoli della compagnia della Lesina.Venetia,1619. 8°

86.adl.2. CONSULTO delle matrone,seconda additione à gli ordini capitoli della compagnia della Lesina.Venetia,1619. 8°

87. SURIUS,L.Commentarius brevis rerum in orbe gestarum ab anno 1500-1567.Coloniae 1567. 8°

88. ALVAREZ,E,Institutiones grammaticae.Nissae, 1614-1615. 3 libri. 8°

89. SPERONI,S. Dialoghi.Vinegia,1552. 8°

89.adl. MEDICO Hebreo,L. Dialoghi di amore.Vinegia, 1552. 8°

90. MARAVIGLIA,Josephus.Maria.Vaticinia gloriae Bavaricae.Venetiis,1663. fol°

91. GESNER,Conradus.Historia animalium.Figuri, 1551. Lib.1. fol° Ex

92. STRADA,Fabinianus.De bello Belgico...an 1578.usque ad a.1590.Romae,1647. Decas : 2. fol°

93. TENSINI,da Crema,Francesco cav.La fortificatione guardia difesa et espugnatione delle fortezze,esperimen- Ex 6

P.700.

tatae in diverse guerre.Venetia,
1630. 3 libri in 1 tom. fol.

94. BIBLIA latine.Biblia sacra ex Sebastiani Castalionis postrema recognitione...Basileae,1573. fol.
2 tomi in 1 vol.

95. LIPSIUS,Justus.Opera omnia.Postrenum ab ipsoaucta et recensita.Nunc primum copioso rerum indice illustrata.Antwerpiae,1637. 4.
T.1-4.

96. CLARUS,Julius.Opera omnia...Lugduni,1661. fol.

97. JOVIUS,Paulus: Opera..Basil.,1578. fol.

98. JOVIUS,Paulus: Vitae illustrium virorum. Basileae,1577-1578. fol.
2 tom.in 1 Vol.

98.adl.1. JOVIUS,Paulus: Elogia virorum literis illustrium...Basileae,1577. fol.

98.adl.2. JOVIUS,Paulus: Regionum et insularum atque lucorum descriptiones..Basileae,1578. fol.

98.adl.3. JOVIS,Paulus: Elogia virorum bellica virtute illustrium..Basileae,1575. fol.

99. SPECKLE,Daniel: Architectura von Vestungen...Strassburg 1589. fol.

100. BONFINIUS,Antonius. Rerum Hungaricorum decades quatuor cum dimidia..Hanoviae, 1606. fol. ex 0

101. PLINIUS,Secundus,Caius Caecilius: Historiae naturalis ll.XXXVII.aptissimis figuris excultii..Venetiis,1513.fol. ex 0

16

Opaska.

P.700.

102. CASALIUS, Joannes Baptista : De urbis ac Romani olim imperii splendore.. Romae, 1650. fol.

103. GALLICIUS eques Josephus...Monachii, 1676. fol.

104. KIRCHER, Athanasius: Magnes...Romae, 1654. fol.

105. SCRIPTORES rerum Hungaricarum-varii, historici, geographici...Francofurti, 1600. fol.

106. KOLDINA, Pawel Krystyan z. Práwa mestská kralowstwj Českeho. W Starem Meste Prazskem, 1618. fol.

107. PÁRMÁNY, Péter: Hodoegus igazsagra vezerlö kalauz...Posonban, 1637. fol.

108. DöGEN, Matthias: Architectura militaris moderna. Amstelodami, 1647. fol.

109. PÁRMÁNY, Péter : A' római Anyaszentegyhaz szokasából minden vasarnapokra es egy nehány innepekre, rendelt evangeliomo krul predikacziok...Posomban, 1636. fol.

110. EXEMPLAR reconciliationis cum Hungaris factae 23. junii anno 1606. nec non conditiones pacis Turcicae. Patakini, 1653. 4.

111. GUALDO, Priorato conte Galeazzo. Vite et azzioni di personoggi militari e politici. Vienna 1675. 4.

112. TRABER, Zacharia. Nervus opticus. Viennae Austr. 1675. 4.

Opaska.

P.700.

113. ZRINI,Adamus comes a. Disputatio juridica..
Viennae Austr.1679. fol.

114. FIASCHI,Cesare: Trattato dell imbrigliare
atteggiare e ferrare cavalli.Pado-
va,1628. 4.

114.adl. SCACCO,Filippo.Trattato di mescabria.Pado-
va,1628. 4.

115. BIONDI,Gio.Francesco cav. L'istoria delle
guerre civili d'Inghilterra tra le
due case di Lancastro e Torc...
Venetia,1637-1644. 4.
3 tom.in 1 vol.

116. BISACCIONI,Maiolino conte.Historia delle
guerre civili de gli ultimi tem-
pi.Venetia,1652. 4.

117. HUGO,Jacobus.Vera historia romana...Romae,
1655. lib.1. 4.

118. ARIOSTO,Lodovico,Orlando Furioso...Vene-
tia,1587. 4.

119. MENOCHIO,Gio.Stephano.Economica christia-
na...Venetia,1656. 4.

120. MARINO,Gio.Battista cav.L'Adone Poema...
Venetia,1623. 4.

121. LYRA,Nicolaus de Postille maiores totius,
anni...S.l.1515. 4.

122. BALLINO,Giulio.Disegni delle piu illustri
citta et fortezze di mondo...Vene-
tiis,1569. Part.1. 4.

123. BIBLIA Latine.Biblia sacra vulgatae edi-
tionis...Antwerpiae,1605. 4.

124. SCUALDI,Vincenzo.L'Uticense aristocratico
overo il catone.Bologna,1645. 4.

125. VITRUVIUS,Pollio Marcus,I diesi libri dell
architettura...Venetia,1629. 4.

Opaska.

P.700.

126. DIO Nicaeus Cassius. Rerum Romanarum a Pompeio Magno ad Alexandrum Mamae apitome authore Joanne Xiphilino. Lutetiae,1551. 4°

126.adl. DIO Nicaeus Cassius. Rerum Romanarum a Pompeio Magno ad Alexandrum Mamae filium epitome Joanne Xiphilino authore et Guilielmo Blanco Albinsi interprete.Lutetiae,1551. 4°

127. GARZONI,Tomaso. La piazza universale di tutte professioni del mondo.Venetia,1651. 8°

128. BENTIVOGLIO,Guido card.Memorie.Venetia, 1648. 8°

129. RAIMONDI Eugenio.Il novissimo passatempo pollitico.Venetia,1639. 8°

130. FERRARIUS,Joannes Baptista. Flora...Amstelodami,1646. 8°

131. CAMPANA C.Le historie del mondo.Venetia, 1599.Vol.1. 8°

132. KIRCHER,A.Scrutinium physico-medicum contag.luis. Romae,1658. 4°

133. GUALDO Priorato conte Galeazzo.La historia.Venetia,1648. 4°
Parte 3(dell anno 1640-1646).

134. PONTANUS a Braitenberg Georgius Bartolodus...Coloniae Agrippinae 1611. 4°

135. RICCI,Josephus.De bellis Germanicis libri decem..Venetiis,1648. 8°

136. TANARA,Vincenzo.L'economia del cittadino in villa,libri VII.Impressione terra.Bologna,1651. 8°

Opaska. 19

137. LEONI,Gio Battista. Vita di Francesco Maria di Montefeltro della Rovere IIII.duca d'Urbino.Venetia,1605. 4°

138. REVAY Petrus comes de.De Sacrae coronae regni Hungariae ortu,virtute,victoria,fortuna,annos ultra DC clarissimae brevis commentarius.Augustae Vindelicorum, 1623. 4°

139. APPIANUS Alexandrinus.De civilibus Romanorum bellis historiarum libri quinque... Moguntiae,1529. 4°

140. CONTI,Natale.Le historie de suoi tempi.Venetia,1589. Parte 1. 8°

141. MATHIEU,Pierre.Giuditio politico sopra la vita di Luigi XI. re di Francia...Venetia,1637. 8°

141.adl. MATHIEU,Pierre.Historia verace delle guerre seguite fra le due gran corone di Francia e di Spagna,durante il regno de re Francesco I.Henrico II. Francesco II.Carlo IX.Henrico III. et Henrico IV.infino alla pace di Veruins et alla morte di Fillippo II.re di Spagna...Venetia,1638. 8°

142. BOTERO,Giovanni. Le relationi universali divise in sette parti.Venetia,1622. 7 parti in 1 vol. Ex o

143. FUCINA di Marte,nella quale con mirabile industria e con finissima tempra in instituzioni militari saprestano tutti gli ordini appartenenti a qual si voglia carico,essercitabile in guerra. Venetia,1641. 8° Ex o

144. DEBRIO,M.A.: Disquisitionum magicarum libri sese.Moguntiae,1624. 4 Ex o

145. FIASCHI,Cesare : Trattato dell'imbrigliare, attegiare e ferrare cavali,divo in tre libri.Impressione quinta.Padova, 1628.

Opaska.

P.700.

146. CAMERARIUS,P.Operae horarum subcisivarum.Francofurti,1602-1609. 4°

147. GRISONE Federico. Ordini di cavalcare...
Venetia,1610. 4°

148. VENUTI,Filippo.Dittionario generale volgare et latino...Venetia,1566. 4°

149. BRANDI,Gio.Antonio. Chronologia de sommi pontefici...Roma,1627. 4°

150. CHEMNITIUS,Martinus.Examen decretorum concilii Tridentini.Francofurti ad Moenum,1599. 8°
Pars 3-4.

151. CARION,Joannes. Chronicon...Francofurti ad M.1594. 8°

152. SYLLON de...Ministro stato...Venetia, 1639. 4°

153. GLAVINICH,F.Historia Tersattana.Udine, 1648. 4°

154. POMO,P.Saggi d'historia.Venetia,1640. 4°

155. LIPSIUS,I.Politicorum sive civilis doctrinae libri sex.Antwerpiae, 1596. 8°

155.adl. LIPSIUS,I.Ad libros politicorum notae et de una religione liber.Antwerpiae, 1596. 8°

156. LINDSPüR,G.L.:Dissertatio de successionibus ac mutationibus imperiorum ac mutationibus imperiorum ac familiarum.Ingolstadii,1638. 4°

157. GUICCIARDINI,F.Dell'historia d'Italia libri XVI.(Firence,1561.) 8°

157.adl. GUICCIARDINI,F.Dell'historia d'Italia ultimi quattro libri.Treviso,1604. 8°

P.700.

158. EFFEREN,W.F.ab.: Manuale politicum christianum de ratione status.Ed.sex.Possavii, 1634. 4°

159. BOLIUM Diogenicum strepitu suo collaborat dynastis christianis bellum in Turcas parantibus.S.l.et a. 4°

159.adl.1. DOMANN,I. Pro Westphalia ad Just.Lipsium apologeticus.Helmaestadii,1591. 4°

159.adl.2. FRANCKEN,Chr.: Analysis rixae christianae.Pragae,1595. 4°

159.adl.3. RANZOW,H.de.Calendarium Ranzovianum anni 1592. Lipsiae,1592. 4°

159.adl.4. CONSULTATIO,De expedita Holandiae,Zelandiae et Ditionis ultraject.Luxemburgi, 1591. 4°

160. TOMASINI,I.P.Petrarcha redivivus.Patavii, 1635. 4°

161. FORGACH baro de Gymes,F.De Sigetho Hungariae propugnaculo.Witebergae, 1587. 4°

162. STUBENBERG,I.W.a. Norma seu regula armentorum equinorum.Viennae Austr.1662. 4°

163. CELLARIUS,Andreas.Architectura militaris... Amstelodami,1656. fol°

164. CAUSSIN,N.La corte santa.Venetia,1637. 8°

165. SARDI,P.Discorso sopra la necessita et utilita dell architettura milit.Venetia,1642. 4°

166. PELLICIARI,da Modona,p.Avertimenti in fattioni di guerra.Venetia,1619. 8°

167. PALLAVICINO,F.Baccinata overo Battarella per le Api Barberine.S.l.(Villafranca) 1642. 8°

Opaska.

P.700.

168. MINADOI,Giov.Tomaso.Historia della guerra fra Turchi et Parsiani...Turino, 1588. 8°

169. DREXEL Hieramias.Opera.Editione altera. Monachi,1629. 8°

170. VEGETIUS,Renatus,Flavius.De re militari libri quatuor..Lugduni,Batavorum, 1592. 8°

171. AESOPUS Vita di Esopo Frigio.Venetia, 1656. 12°

172. BRUSONI,G.La Poeta Smarrita,Venetia, 1662. 12°

173. SPERLING,I,Institutiones physicae.Witebergae,1609. 8°

173.adl. BEGUIN,I.Tyrocinium chymicum.Wittenbergae,1634. 8°

174. ARIOSTO,L.Orlando furioso.Venetia,1543. 8°.

174.adl. DOLCE,Lodovico.Espositione di tutti i vocaboli et luochi difficili. Venetia,1543. 8°

175. LUCANUS,M.A.De bello civili libri decem. Lugduni,1539. 8°

176. JOSEPHUS Flavius.LIX.ultimi di Giosefo de le antichita Giudaiche.Vinegia 1549. 8°

177. TATARET,P.Joannis Duns Scoti in summulas (ut aiunt) Petri Hispani sibtilissimae enarrationes.Venetiis, 1571. 8°

178. BASTA,Conte d'Hust Giorgio.: Il mastro di campo generale.Milano,1625. 8°

Opaska.

P.700.

178.adl.1. BASTA conte d'Hust,Giogio: Il governo della cavalleria leggiera.Milano,1625. 8°

179. COSE,Le - Maraviglose dell'alma città di Roma,..Roma,1636. 8°

180. DONZELLINI,H.Epistolae mundi procerum.Venetiis,1574. 8°

180.adl.1. NIGER,F.: De conscribendis epistolis traetatio.Venetiis,1573. 8°

180.adl.2. TATARET,P.In Gymnasio subtilium universae Aristotelae logicae explanatio.Venetiis,1571. 8°

181.mix. BACON baron od verulan,Francis : Opere morali.Vioe : Saggi morali...Venetia, 1639. 12°

182. AUSONIUS,Decius: Varia opuscula diligentar recognita.Basileae,1523. 8°

183. FRANCINI,Girolamo: Le cose maravigliose dell'alma citta di Roma...Roma, 1595. 8°

183.adl. SANTI SOLINORI. Stationi delle chiese di Roma...Roma,1595. 8°

184. VALLE,Battista della: Vallo libro pertinente a capitani per retenere et fortificare una città con bastioni... In Venegia,1558. 8°

184.adl.1. FRONTINUS,Sextus Julius: Astutie militari.. In Venetia,1543. 8°

184.adl.2. CHOUL,Wilhelmus du: Discorso sopra la castrametatione...S.l..(Padova) 1559. 8°

185. SOAREZ,Cyprianus: De arte rhetorica libri tres... Coloniae,1612. 8°

186. ORTENSE,Evangelista: Specchio d-essempi da diversi s.auttori estratto..

P.700. Opaska.

196. di nuovo ristampato et coretto.
In Venetia,1608. 8°

187. COMENIUS,Joannes Amos.Joanna lingua latinae.S.l.et a. 8°

188. MARAVIGLIA,Giuseppe Maria: Degli errori de Savi consagrati a Minerva.
Venetia,1662. 8°

189. MAXIMUS Taurinensis.Opus insigne homiliarum hyemalium et aestivalium tam de tempore quam de sanctis ... Coloniae,1535. 8°

190. FROSSARDUS et Comineus .Historiarum opus omne. Amsterdami, 1546. 8°

191. TRIEU,Philippe du: Manuductio ad logicam ...Herbipoli,1620. 8°

Ad191. ARISTOTELES.Definitiones,divisiones,ac regulae ex logica et physica.. Coloniae Agrippinae,1638. 8°

192. VAGLIERINO,Giov.Battista.L'arcadia in Brenta..Vacalerio.In Bologna, 1680. 12°

193. SAVARO del Tizzo,Gio.Francesco,Il Polimante.Venetia,1651. 12°

194. STRAPAROLA da Carravaggio,Giov.Francesco. Le piaceboli notti...In Venegia,1556. 8°

195. BELIANIS,.La seconda parte dell'historia ...Verona,(1587). 8°

196. LOOS,Cornelius: Illustrium Germaniae scriptorum catalogus..Moguntiae 1581. 8°

196.adl.1. SANDER,Nicolaus: De justitia Britannica. ..Ingolstadii,1584. 8°

P.700
196.adl
197.
197.ad
198
199
200
201
202
203
204
205
206

P.700.

196.adl.2. LINDANUS Wilhelmus Damasi. De fugiendis nostris seculi dolis.....
Coloniae,1580. 8°

197. LACKNER,Christophorum: Galea Martis...
Tubingae,1625. 8°

197.adl. LACHNER,Chrisostophorus: Aphorismis politici..Tubinagae,1625. 8°

198. KIRCHNER,Athanasius: Oedipus Aegyptiacus ....Romae,1652-1653. fol°

199. HONDORFF,Andreas: Thatrum historicum... Francofurti,ad M.1575. fol°

200. MARIA Francesco di Santa. Riforma di scabri di nostra signora del Carmine...Genova,1654. fol°
Tomus 1.

201, MYNSINGER a Frundeck,Joachimus.Apotelesma. ....Basileae,1555, fol°

202. LOTHICIUS,Joannes Petrus.Rerum Germanicarum sub Mathia Ferdinandis II.et III.imp.gestarum ab anno 1617. ad 1643.libri.Francofurti ad M. 1646.-1650. 2 tom. fol°

203. CUSPINIANUS,Joannes, De consulibus Romanorum commentarii...Basileae, fol°

204. LIVIUS,Patavinus.Titus.: Libri omnes quotquot ad nos pervenere....Francofurti 1588. fol°

205. LYCOSTHENES Conradus: Theatrum vitae humanae...Basileae 1565 fol°

206. GUICCIARDINI,Franciscus.Omnium Belgii... Amstelodami,1613. fol°

26

P.700. OPASKA.

207. DUMOULIN,Charles (pseud.Molinaeus Carolus) Commentarii in consuetudines Parisienses...Parisiis 1675.-1678. 2 par.in 1 vol. fol.

208. THUCYDIDES,Laurentio Valla interprete. Nunc postremo correctus et ex Graeco innumeris locis emendatus.Basileae 1564. fol.

209. NATALIS,Petrus episcopus.Catalogus sanctorum et gestorum eorum ex diversis veluminibus collectus.Editus a.... Lugduni, 1519. fol.

210. FOX,John.Rerum in ecclesia gestorum... Basileae, 1559. Pars.I. fol.

211. JOSEPHUS;Flavius.Histoire des Juifs Ecrite sous le titre de antiquites Judaipques...Amsterdam,1681. fol.

212. EDER,Georgius.Oeconomia bibliorum...Coloniae Agrippinae, 1571. fol.

212.Adl. EDER,Georgius.Partitiones cathechismi catholici... Coloniae, 1571. fol.

213. KIRCHER,Athanasius.Ars magna lucis et umbrae in decem libros digenta... Romae, 1646. fol.

214. SAVORGMANO conte di Belgrado.Mario.Arte militare terestre e maritima... Venetia, 1614. fol.

215. LIVIUS,Titus.Historiarum ab urbe condita libri qui extant XXXV...Venetiis, 1566. fol.

216. Fyartidem opus [redacted]S juris Hungarici..Viennae Austriae 1628. fol.

217. STEPHANUS Carolus.Dictionarium historicum..Ed.Postrema.Genevae,1650. 8°. Ex O

Opaska. 2

P.700.

218. DAVILA,Enrico Caterino.Historia delle guerre civili di Francia.Venetia, 1642. 8°

219. ALBERTUS,Magnus.Sermones notabiles.Ulm, (1554.) 8°

220. GUALDO Priorato,Gal.conte.Historia della maestà di Christina.Alessandra. Roma, 1656. 4°

221. BELLAY,Gionn.Pietru du. Ifigene.... Venetia, 1639. 4°

222. GUICCIARDINI,F.Lottini G.F. Sansovini F.Propositioni.Vinegia, 1583. 8°

223. PETRARCA,F. Il Petrarca col 1° espositione di A.Velutello.Venetia, 1568. 8°

224. ENYEDI,György.Az o es vy testamentum beli helyeknek...Colosvarban,1619. 4°

225. SCAPPI,B.Dell arte del cucinare.Venetia, 1643. 4°

226. GABELMAN,N. Monomachiae Hungaroturcicae carminum libri duo. Patavii, 1590. 4°

227. ASTOLFI,G.F.Della officina istorica libri IV.Venetia, 1622. 8°

228. CAMPANA,Cesare: Delle histoire del mondo libri tredici....Venetia, 1596. 4°

229. BRUSONI,Lucius Donitius.Pacetiarum exemplorumque libri VII.Basileae, 1559. 4°

230. ANDREINI,Francesco.Le brabure del capitano Spavento divise in molti regionamenti in forma di dialogo.Venetia,1618.1624. 2 partes in 1.Vol. 4°

231. CORIO,Bernardino.L' Historia di Milano volgarmente scritta..Padova, 1646. 4°

28.

Opaska.

P.700.

232. AMMIRATO,S. Discorsi,sopra Cornelio Tacito.Venetia, 1607. 8°

233. ZUCCHI,Nicolas.Nova de machinis philosophia,in qua paralogismis antique delectis,explicantur machinarum virem unico principio,singulis immediato.Romae, 1649. 4°

234. MALVEZZI marchese,V. Discorsi sopra Corn. Tacito.venetia, 1835. 8°

235. MATHIEU,P.della historia delle guerre intestine.Venetia, 1638. 8°

236. PARUTA,Paolo.Discorsi politici...Venetia, 1599. 4°

236.Adl. PARUTA,Paolo.Soliloquio...Venetia,1599. 4°

237. GUICCIARDINI,Grancesco.La historia d'Italia...Genova, 1636. 4°
2 tom. in 1 Vol.

238. HOMERUS Odyssep.Ejusdem Batracho,myomachia, seu catelecta.Omnia graece et latine edita cum praefatione d.Giphanii.Argentorati, 8°

239. VALLE,Pietro della Viaggio.La Persia. Roma, 1658. Partie I.II. 4°

240. MARGOTTI, Lanfranco.Lettere...Venetia, 1642. 4°

241. FABRI de Hilden,Guillaume.Observations chirurgiques...Geneve, 1669. 4°

241.Adl.1.SEVERIN Marc Aurele.De la medicine efficace ou la maniere de guerir les plus grandes et dangereuses maladico... Geneve, 1668. 4°

241.Adl.2. OBSERVATIONS et histories chirurgiques.. Geneve, 1669. 4°

Opaska.

P.700.

242. DAVITY,Pierre. Les estats empires et principauter du monde...ROuen;1633. 4°

243. PRONTUARIO de le medaglie de piu illustri et fulgenti huomini et donne...Lione,1553. 2 parti in 1 Vol. 4

244. MAJOLI,Simone episc.Colloquia sive dies caniculares...Helenopoli,1608-1609. 4°
Tom.II.III.

245. COLLIADO,Luigi. Prattica manuale dell artiglieria..Milano,1606. 4°

246. WESENBEC,Mathaeus. Commentaria ac praelectiones in tertium librum codicis cujus non modo singuli tituli sed etiam singulorum titulorum omnes ferme leges et in his pleraeque materiae processunales explicantur...Witebergae;1609. 4°

247. MARIALES,Xantes (pseud.Torelli,Pietro Paulo cav).Istravaganze nuovamente seguite & del regno di Francia..Colonia,1646. 4

248. BODIN,Joean. Demonomanis de gli strigoni... Venetia,1592. 4°

249. AMBASCIATORE,Il perfetto-trasportato dall idioma Spagnole e Francese nell Italiano per Mutio Ziccata.Opera politico-historica.Venetia,1649. 4°

250. BOCCACCIO,G.Il Decamerone. Vinegia,1516. 8°

251. CASTELLANI,Giacomo (pseud.Valerio Fulvio Savoisano) Avviso di Parnaso..Antopoli, 1618. 4°

251 adl.1. CASTELLANI,Giacomo (pseud.Valerio Fulvio Savoiano) Castigo essemplare di calunniatori.Avviso di Parnaso.Antopoli, 1618. 4°

30

Opaska.

P.700.

251.adl.2. CASTELLANI,Giacomo.Allegatione per confirmare quanto si scrive nell annotationi all aviso di Parnasso,al numero 57.cavata dalla vita di Bartolomeo dalla Casa,..Antopoli,1618.

252. GIRAFFI,Alessandro.Le rivolutioni di Napoli...Venetia,1647. 8°

253. PERACA,Martin.De los sermones del advviento con sus festividades en dos partes.Impression segunda.Salamanca,1607. 8°

254. BIBLIA,Latina. Biblia sacra...Lugduni, 1581. 4°

255. LIVIUS,Titus.Historiarum ab urbe condita decastertia.Basileae,1556. 4°

256. BIBLIA Latine. Biblia sacra...Norembergae 1527. 8°

257. SMETIUS a Leda,Henricus.Prosodia promptissima..Francofurti,1660. 8°

258. CASMANN,Otho.Scholae tentationum praecipue divinarum..Francofurti, 1604. 3 libri in 1 vol. 8°

258.adl.1. PUTTEN.Erycius van der. Epistolarum fercula secunda...Hanoviae,1603. 8°

258.adl.2. PUTTEN,Erycius van der.Musathena..Hanoviae,1602. 8°

258.adl.3. PUTTEN,Erycius van der Suada auspicalis.. Hanoviae,1606. 8°

258.adl.4. PUTTEN,Erycius van der. Epistolarum promulsis...Francofurti,1601. 8°

258.adl.5. PUTTEN,Erycius van der.Historiae Insubriae libri VI..Lovanii,1614. 8°

258.adl.6. PUTTEN,Erycius van der.Democritos..Lovanii,1612. 8°

Adl.1.

265.

27

Opaska. 3/

P.700.

259. BARCLAY,Giulielmus. De potestate papae...
Hanoviae,1612, 8°

260. PONTANUS,Jacobus : Attica bellaria...Fran»
cofurti,1644. 8°

261. CICERO,Marcus Tullius.Libri tres de offi-
ciiis...Lipsiae,1546. 8°

262. SUETONIS Tranquillus,Caius XII.Caesares..
Lugduni,1545. 8°

263. VALERIUS,Maximus.Dictorum et factorum me-
morabilium libri X.Parisiis,1507.8°

264. JUSTINIANUS.Johannis Pomereschi tirocinium
juris.Lipsiae et Jenae,1684. 8°

265. THOMAEUS,Leonicus,N. De varia historia li-
bri tres.Lugduni,1532. 8°

Adl.1. 265. AUGUSTINUS Sanctus,Aurelius.Tetractationum
libri II.Lugduni,1536. 8°.

265.adl.2. PLUTARCHUS.Homeri vita. Basileae,1537. 8°

266. BECKER,Georgius: Orator extemporaneus...
Lipsiae,1664. 12°

267. FROISSART,Jean.Historiarum opus...Argen-
torati, 16°

268. TERESA de Jesus,santa.Lostobros de la madr
dre...fundadora de los monesterios d
dé monjas y grayles Carmelitas des-
calcos de la primera regla.En Barce-
lona,1588-1589. 8°
3.lib.en 1.vol.

269. CALPRENEDE,de Coste de la.: Cleopatra...Ve-
netia,1653.-1655. 18°
Vol.2.-4.

270. LAKNER,Christophorus. Galea Martis..Tubin-
gae,1625. 8°

270.adl.1. LAKNER,Christophorus. Actus aeconomicus..
Francofurti,1619. 8°

Opaska.

P.700.

270.adl.2. LAKNER,Christophorus.Electio trigoniana delegatorum nunciorum orationibus clara.Francofurti,1617. 8°

270.adl.3. LAKNER,Christophorus. Aphorismi politici ...Tubingae,1625. 8°

271. BOUTUGNUT le Vayer de,Roland.Mitridate.. Venetia,1655. Vol.2. 12°

272. CALPRENEDE de Coste de la. La Cassandra. Tradotta dal Francese dal conte Maiolino Bisaccioni.Venetia,1652. Parte 3.et 4-5. 12°

273. SPACH,Israal. Nomenclator scriptorum philosophicorum atque philologicorum.. Argentinae,1598. 8°

274. SCUDERY,Magdeleine de.: Artamene..Paris, 1656. 8°.
Part.1-5.;7. 9-10. (8 kom).

275. CAUSSIN,Nicalas. La corte santa.Tradotta dal Francese dal co. Teofilo Forni. Bologna,1650-1652. 8°
Parte 1-3.

276. SERENI,de Luco.Francesco Maria.Il Fausto.. Viennae d'Austria,1663. 8°

277. BOCCACCIO,Giovannu.Icasi de gli huomini illustri...In Fiorenza,1598. 8°

278. CICERO,Marcus Tullius.Rhetoricorum ad C. Herennium libri quatra.Ejusdem de inventione libri duo.Ex Petri Victorii ac Pauli Manutti castigationibus.Lugduni,1551. 16°
2 tome in 1 vol.

279. MARTIALIS,Marcus Valerius.Epigrammaton libri XIV.Antverpiae,1567. 16°

P.700.

280. CICERO,Marcus Tullius.Ex...insignium sententiarum elegans e perutile compendium ...Lugduni,1554. 16°

280.adl. DYCTIS Cretensis et Dares Phruygius.De bello Troiano historia...Lugduni,1569. 16°

281. CAUSINUS Nicola. Gli homini di Bato e di dio. Bologna,1630. 8/

282. BOEHME,Johannes Mores,leges in ritus omnium gentium,ex multis rerum scriptoribus collecti.Lugduni,1556. 8°

282.adl. PLATOL Gnomologia,antea duobus libris distincta,nunc per locos communes perqumm opposite digesta,Nicolao Liburnio Veneto colectare.Lugduni, 1555. 8°

283. POSSEVINO Antonius(pseud.Nicolaus Mylonius). Responsiones ad viri cujusdam pii septemtrionalis interrogationes,qui de salutis aeternae comparandae ratione,ac de vera ecclesia cupiebat institui,opera...in lucem editae. Ingolstadii,1582. 12°

284. MERULA,Paulus.Cosmographiae generalis libri tres...Amsterdami,1636. 12°
2 part.in 1 Vol.

285. BUCHMANN,Georgius: Paraphrasis psalmorum Davidis poetica.Londoni,1580. 16°

286. TERENTIUS,Afer Publius.Comoediae..Lugduni,1560. 16°

287. NADANYI,de Keres Nadany,Johannes.Florus Hungaricus..Amstelodami,1663. 12°

288. LUSITANUS.Lusitania vindicata.S.l.et a. 12°

289. ORTELIUS Abraham : Theatrum orbis terrarum..Antverpiae,1570. fol°

Opaska.

P.700.

289.adl. ORTELIUS, Abraham: Nomenclator Ptolemaicus ...Antverpiae, 1584. fol.

290. SERLIO, Sebastiano: Regole generali di architettura...Venetia, 1544. fol.

291. GOTTFRIED, Joannes Ludovicus: Archontologia cosmica..Editio secunda. Francofurti, 1649. fol.
3 libri in 1 vol.

292. ISTHVANFI, Nicolaus : Historiarum de rebus Ungaricis libri XXXIV...Coloniae Agrippinae, 1622. fol. Exo

293. TORRE, R. della, Astrolabio di stato. Venetia 1647. 8. Exo

294. CHRONICA turcica, in quibus Turcorum origo principes, imperatores, bella, praelia etc..Francofurti, 1578. fol
3 tomi in 1 vol.

295. PALLAVICINO Sforza card. Istoria del concilio di Trento. Roma, 1656-1657. fol
2 partes.

296. SPECKLE, Daniel: Architectura von Vestungen wie die zu unsere Zeiten an Stätten, Schlössern, Claussen, zu Wasser, Land Berg und Thal mögen erbauet werden. Jetzt auffs neue übersehen, verbessert und verrechnet. Strassburg, 1608. fol.

297. REUSNER, Elias. Genealogia imperatorum, regum, principium, comitum, baronum, et dynastarum Germanorum totius orbis christiani...Francofurti, 1592-1612. fol.

298. MARTI, I. (pseud. Aretius, Benedictus) Commentarii in Domini Nostri Jesu Christi novum testamentum..Bernae, 1607. fol.
3 partes in 1 vol.

P.700.

299. LOSCHI, Alfonso conte: Compendi historici. Venetia, 1652. fol.

300. ROO, Gerardus de: Annales rerum belli domique ab Austriacis Habspurgiae gentis principibus a Rudolfo primo usque ad Carolum V. geatarum. Oeniponti; 1597 fol.

301. ANNALES Sultanorum Othmanidarum, a Turcis sua lingua scripti... Francofurti, 1596. 4.

302. MÜNSTER, Sebastianus. Cosmographiae universalis libr. VI... Basileae, 1559. fol.

303. MANNAGETTA, Joannes Wilhelmus. Corona duodecim caesarum ex domo Austriaca... Viennae, 1654. 4.

304. MADASDY Franciscus de. Mausoleum potentissimorum et gloriosissimorum regni postolici regum et promorum militantis Ungaruae ducum... Norimbergae; 1664.

305. CAUSINIUS, Nicola : La corte santa Massime delle due Corti santa e profana tradotta del T. Foni. Bologna, 1651. Parte 3.

306. VELESLAVIN Adam Daniel. Politia historica. W Starem Meste Praskem, 1584. 4.

307. HELTAI, Gaspar: Chronica az Magyaroknak dolgairol... Colosward, 1575. 4.

308. HERBERSTEIN, Neyperg et Guettenhag. lib. Baro in Sigismundus. Rerum Moscoviticarum commentarii. Viennae Austriae, 1549. 4.

309. BENTIVOGLIO, Guido card. Della guerra di Flandra. Venetia, 1645. 4.
3 part. in 1 Vol.

310. ZICCATTA Il consigliere di Stato. 1646. 4.

311. SCYLITZES, Joannes Curopalates. Historiarum compendium. Venetiis, 1570. 4.

P.700.

312. LISTI, Laszlo baro. Magyar Mars a vagy Mohach mezejen történt veszedelemnek emlekezete. Bechben. 1653. 4°

313. SOUSA de Macedo, Antonius de. Lusitamia liberata ab injusto Castellanorum dominio. Londini, 1645. 4°

314. PTOLOMAEUS, Claudius. Geographia... Padova, 1621. 4°

315. PAPROCKY z Glagol a z Paprocke Wuly Bartholomej. Zrcadlo markgrab stariji, Morawskeho. Dokonana gest tato kryha skrze...jazyken polskyjm, a w czesky preložena skrze Jana Wodičku Radiče Prašskiho. Olomutii, 1593. 4°

316. LIPSIUS, Justus. Saturnalium sermonum libri duo qui gladiatoribus. Editio ultima. Antverpiae, 1604. 4°

316. adl. 1. LIPSIUS, Justus. De amphitheatro liber... Antwerpiae, 1604. 4°

316. adl. 2. LIPSIUS, Justus: De militia Romana libri quinque... Antwepiae, 1602. 4°

316. adl. 3. LIPSIUS, Justus. Analecta... Antverpiae, 1602. 4°

316. adl. 4. LIPSIUS, Justus: Poliorceticon... Antwerpiae 1605. 4°

317. KHUNRATH Henricus. Amphitheatrum sapientiae arternae solius verae christiano kabalisticum, divino-magicum.... Hanoviae 1609. 4°

318. CARAMUEL, Sacri rom. pax. Viennae 1602.

319. ARTICULI diaetales Posonienses anni 1655. (Posonii, 1655. fol°

320. VECTIGAL regium reformatum. Viennae Austriae 1656. 4°

P.700.

321. RUSCELLI,Jeronimo. Le impresse illustri Aggiuntovi nuovamente il quarto libro da Vincenzo Ruscelli da Viterbo.Venetia,1584. 4°

322. BEDA presbyter.Hymnus de mystica XII.lapidum significatione.Viennae,1530. 4°

Adl. 323. FABER,I.Sermones pro ss.eucharistiae sacramento.Viennae Pan.,1533. 4°

323. PELLETIER,Gerard. Reginae palatium eloquentiae,primo quidem in Gallia exstructum...Moguntiae,s.a.(1669). 4°

324. SILHON,I.de.: Esclaircissement de quelques difficulter touvhant l'administration du card.Mazarin.Rouen,1651. 4°

325. REUSNER,N. Rerum memorabilium in Pannonia sub Turcarum imperatoribus.Francofurti,1603. 4°

326. TESAURO,Emanuel comes. Elogia omnia.Venetiis,1654. 4°

327. OVIDIUS,Naso P,Le metamorfosi.Ridotte da G. A.dell Auguillara.Venetia,1580.

328. SVEGLIARINO che nostra alla christiania essere gionta l'hora opportuna di noversi controla potenza Ottomana. A Lucerna d'Helvetia,1646. 8°

329. COLLENUZIO,P.Roseo Mambrin e Costo Tomaso. Compendio dell istoria del regno di Napoli,Venetia,1591. 8°
3 partii.1-3 (1 bez)

330. SANSOVINO, F. Venetia citta. Venetia,1581. 4°

331. VALERIUS,Max.: Los nueve libros de los exenplos y vitudes morales.Madrid,1647. 8°

Opaska.

332. ASSARINO,L. Le rivolutioni di Catalogna. In Bologna,1648. 4 libri. 4°

333. ANDREAE,I.V.(psued.)Valerius de Valeriis). Aureum sane opus.Augustae;Vind. 1589. 4°

334. STRADA,Faminianus.De bello Belgico...Bononiae,1646. 8°

335. LANG,Josephus.Anthologia...Argentorati, 1655. 8°

336. CALANIS,Prosper.Paraphrasis in librum Galeni de inacquali intemperie... Lugduni,1538. 8°

337. VIALART dit de Saint-Paul Charles,Illustres cardinales Armandis d.de Richelieu et Mazarinus regum Franciae Ludd.XIII.et XIV.condiliarii intimii...Francofurti ad M.1652. 8°

338. JUSTINUS. In historias Trogi Pompeii epitome...Argentorati,1631. 8°

339. PORTA Joannes. Baptista. Magiae naturalis libri viginti...Francofurti,1597. 8°

340. MATHIEU,Pierre.Historia d'Elio Seiano.Venetia,1641. 8°

341. HOMERUS,Ilias. Argentorati,1572. 8°
Graece et latine.

342. TARABOTTI,Arcangela.Lettere familiari e di complimento.Venetia,1650. 12°

343. PUTEANUS E. Democritus.Lovan 1612.

344. LIVIUS,Titus.Les decadas.De la tradution de P.D. Ryer.A Amsterdam,1695 - 1696. 12°
Tom.3-5.8.

P.700.

345. XENOPHON. Della vita di Ciro re de Parsi.Tradotto per Lodovico Dominichi.Venegia,1548. 8°

346. MEXIA,Pedro.Ragionamenti,ne i quali,per maraviglioso modo,trattandosi di diverse materie..Venetia,2565. 8°

346.adl. SARAVA,Suan.S quatro libri della filosofia naturale...Venegia,1565. 8°

347. XENOPHON,: I fatti de i Greci...Venegia, 1558. 8°

348. ISSELT,Michael von (pseud.D.M.Sansonius). Mercurius Gallobelgius...Coloniae Agrippinae,1595. Tom.2. 8°

349. CICERO,Marcus Tullius.Orationes.Venetiis, 1519. Vol.1. 8°

350. SUAREZ,Cyprianus.Praecepta rhetorices... Viennae,Austriae,1672. 8°

350.ad.1. SUAREZ,Cyprianus.Tabulae rhetoricae...Vienae Austriae,s.a. 8°

350.ad.2. GRETSER,Jacobus.Institutiones linguae grecae.Editio nova.Viennae Austriae,1675.Liber 3. 8°

350.adl.3. CANIS,Petrus.Catechismus graeco-latinus.. Viennae,Austriae,1678. 8°

351. CHURELICHZ,Lorenze de.Breve e succinto racconto del viaggio solenne entrate et ossequiosi vasallagi, essibiti alla Maestá dell'imperatore Leopodo...Vienna,1661. 8

352. CALPRENEDE,de Coste de la. Faramondy ou l'istoire de France,dedié e au roy...Amsterdam,1664. 8°
Part 1.2.(egyle)

353 COSTO,Tommaso.Le otto giornate del Fuggiloziok...Venetia,1620. 8°

P.700.

354. ALVAREZ, Emmanuel. Institutiones grammaticae. Tyrnaviae, 1659. 8°
3 lib. in 1 vol.

355. OTTO, Daniel: Dissertatio juridico-politica de jure publico imperii. Romani. Jenae, 1626. 8°

356. TARDUCCI da Corinaldo della Marca Anconitana, Achille. Il Turco vincibile in Ugaria, con mediocri aiuti Germania... In Ferrara, 1597. 8°

Add. 356. CHIERICI, Alfonso. Relatione della gran citta di Constantinopoli et in particolare del seraglio del gran Turco... Bracciano, 1621. 8°

357. PFLAUMERN, Joannes Henricus a Mercurius Italicus.. Lugduni, 1628. 12°

358. CALPRENEDE de Coste seigneur de la Gautier. La Cleopatra, portata dal Francese dal conte Maislino Bisaccioni. Venetia, 1653. 12°
3 vol.

359. LIVIUS, Titus. Les decades. Avec les supplemens de I. Freinshemius...
A Lyon, 1664. 12°
Tom. 1-4., 6-10., 12-14. (nX)

360. AMELOT de la Houssaye, Abraham. Nicolas Suplement a l'histoire di gouvernement de „enise. A Paris, 1677. 8°

361. CARDANUS, Hieronamus. De rerum varitate 11. XVII. Basileae, 1557. 8°

362. HOMERUS, Odyssea. Metaphraste Raphaele Volaterrano excusa. Coloniae, 1523. 8°

P.700.

363. BRACHELIUS, Joannes Adolphus. Historia sui temporis rerum bello et pace per Europam et imperium Romanum gestarum ab anno 1618. usque 1652. in duas partes divisa ... Coloniae, (1652). 8°
2 par. in 1 vol.

364. MOCENIGO, Andrea. La guerra di Cambrai... Ventia, 1560. 8°

365. ENS, Caspar ab. Indiae occidentalis historia... Coloniae, 1612. 8°

366. BANCHIERI, Adriano (pseud. Scaliggeri della Tratta, Camillo). Trastulli della villa.. Venetia, 1627. 8°

367. CASTRO, Ezechiel de: Ignis lambens, historia medica prolusio physica, rerum pulchrescentis naturae specimen. Veronae, 1642. 8°

368. ROGATO de Rogatis, Bartolomeo. Historia del regnodi Goti nella Spagno.. In Napoli, 1653. 12°

369. BUSSIÈRES, Jean de). Flosculi historici delibati... Coloniae Agrippinae, 1656. (1657). 8°

370. JUSTINUS. In Trogi Pompei historias epitome S.l. et a. 8°

371. HESIODUS Ascraeus. Quae exstant. Cum notis. Accessit Lamberti Barlaei in ejusdem. Theogoniam comentarius. Opera et studio Cornelii Schrevelii. Amsterlodami, 1657-1658. 8°
2 partes in 1 Vol.

372. TETELMANN, Franciscus. Dialecticae considerationis libri sex. Lugduni, 1575. 8°

P.700.

373. CURTIUS,RUfus,Quintus.De fatti d'Alessandro.
Magno..Venetia,1665. 12°

374. BLONDUS,Flavius: La seconda parte de le historie.Ridotte in compendio per
Lucio Fauno...Venetia,1550. 8°

375. HISTORIA del Georgio Castrioto,detto Scanderbego,principe de gli Albani.
Bal latino in lingua italiana per
Pietro Rocha novamente tradotta.
Venetia,1568. 8°

376. ~~BAITHE~~PATHAI,Istvan: Az sacramentomokrol
in genere,es kivaldkeppen azur Vachoriarol valo könivechke melben
kerdezkerdeseknekes es feleletekenek formaiaban,az kerezstyeni tökelletes es igaz vallas,az ur Chri
stusnak teste et elenek es vere
italanak igaz ertelmeröl,be foglaltatik: es minden rendbeli tevelgesek ellen szent izasnak igaz
magyrazatall vallo heleivel megh
erössittetik.S.l.1593. 8°

377. GUAZZO,Stefano : La Civil conversatione,
divisa in quarto libri,Nusvamente dall'autore correta et ampliata.Venetia,1596. 8°

378. BARTOLI,Danielo: Dell'humo di lettere difeso et emendato parti due.venetia
1648. 8°

379. MARINI,Gio Ambrosio cav.Il Calloandro fedele...Roma,1653. 12°

380. BAUTSCHNER,Marcellinus.Florilegium...Viennae Austriae,s.a. 8°

381. PERSICO,Panfilo: Del segretario libri quatro.Con una giunta,posta in quest'
ultima impressione.Roma,1655. 12

P.700.

382. VALERIANO de Ongria: Historia,nella quale si trattano le alte impresi di cavalleria,fatte da Palmerindo, re d'Ongaria,per amor dell'alta principessa Alberitia,et che d'ombidui nacque il farado cavalliero Valeriano.Tradotta di Lingua spanugnuola nella italiana (da Pietro Lauro).Venetia,1558. Libro 2. 8°

383. GENUTIO,Andrea: Il re Diosino.In Venetia, 1650.4 libri in 1 Vol. 12°

384. EXAMEN eorum qui adiuntur ante ritum publicae ordinationis,qua commendatur eis ministerium evangelii. Traditum Witerbergae,1554. 8°

385. CIECA de Leone P.La prima parte dell istorie del Peru.Venetia,1556. 8°

386. MONTMORENCY,Franciscus de: Cantica.Vienae Austriae,1632. 8°

387. CARPORALI,Casare: Rime...Venetia,1662.12°

388. BIBLIA gallice,Pseumes de David...Rouen, 1595. 12°

Adl.1. 388. DESPORTES abbé de Thiron,Philippe: Prieres et autres oeuvres christiennes.A Rouen,1595. 12°

388.adl.2. DESPORTES abbé de Thiron,Philippe: Quelques prieres et meditations chrestiennes.A Rouen,1595. 12°

389. MACHIAVELLI,Nicilo : Commentariorum de regno aut quovis principatu recte et tranquille administrando libri tres..Srgentorati,1611.12°

44

Opaska.

P.700.

— 390. SCUDERY, Magdeleine de : Della Clelia historia Romana. Portata dal Francese (dal conte Maiolino Bisaccioni). Venetia, 1655-1656. 12°
Libro 2-3. et parte: 3. (lib. 1.2). 2 Stück

391. SORANZO, Lazar : L'Ottomanno... Ferrara, 1599. 8°

392. TALENTI, Crosostomo. Il coro d'Elicona. Diviso in nove parti. In Bergamo, 1609. 12°

393. MURTOLA, Gapsra : Rime. Cioe gli occhi d'Argo. Le lacrime. I Pallori. Inei. Ibaci. Le Veneri. Gl'amori. In Venetia, 1603. 12°

394. nLOREDANO, Gio. Francesco. Opere di Giov. Francesco Loredano. (Degli scherzi geniali. Bologna), 1648. 12°
2 parti in 1 vol.

394. adl.1. LOREDANO, Gio. Francesco: Vita d'Alessandro terzo pontefice massimo. In Venetia, 1649. 12°

394. adl.2. LOREDANO, Gio. Francesco. Sei dubbi amorosi... Venetia, 1649. 12°

395. PETRARCA, Francesco: Il Petrarca nuovamente ridotto alla vera lettione.. Venetia, 1619. 12°

396. CORNELIUS, Nepos: Hires nevezetes hadi fejedelmeknek eletekrül és cselekedetekrül irt könyve. Soppon-
ban, 1700. 8°

397. MALVEZZI, Virgilio marchese: Davide persegnitato. Venetia, 1637. 12°

Adl.1. 398. MALVEZZI, Virgilio marchese. Il Romulo. Venetia, 1633. 12°

400.

400.

400.a

400.ad

40

402

403.

!!

Opaska.

P.700.

397.adl.2. MALVEZZI,Virgilio marchese.Il Tarquinio Superbo.Terza editione di Venetia.
Venetia,1636. 12°

398. TRUGONI,Francesco Fulvio.La vergine Parigina. Venetia,1661. 12°

399. ALLE,Girolamo.La vedova Suecese..Bologna, 1648. 12°

400. CICOGNINI,Giacinto Andrea.La Mariene...
Venetia,1659. 12°

400.adl.1. BARTOLAIA dalla Mirandola,Lodovico: La Circe maga favola tragicomica.Venetia,1640. 12°

400.adl.2. SERENI de Luco,Francesco Maria : Il Fausto overo il sogno di dom Pasquale.Tragicomedia.Venetia,1661. 12°

400.adl.3. GNAVIO di Samo,Caio.Generosita d'amore comedia nova et piacevale.In Venetia,1629. 12°

400.adl.4. PORTA,Gio : Battista dalla: La Cintia-Comedia.Nuovamente ristampata.Venetia, 1628. 12°

401. AGOSTON,Peter: Szivek kincse,"vagy Christus urunk,"zenvevedesin és halálán fohászkodo könyvecske.N.Szombatban, 1670. 12°

402. LUCARINI,Rinaldo: Detti sentenzioni che si leggono nell'istoria dell concilio di.Trento,scritta dall'cardinale Sforza Pallavicimo.Raccolti da...
Roma,1662. 12°

403. MARINO,Giambattista cav.: La Sampogna Divisa in idilli favolosi e pastorali...
Venetia,1637. 12°
2 partes in 1 Vol.

Opaska.

P.700.

404. BARCLAY,John : Argenius.Editio novissima.Venetiis,1657. 12°

405. NEBRISSENSIS,Aelius,Antonius: De institutione grammatica libri quinque.Nunc denuo recogniti.Medridi,1618. 8°

~~405. AELIUS,Antonius. 12°~~

406. MANUTIUS,Aldus: Thesaurus elegantiarum... Coloniae Agrippinae 1651. 12°

406 adl.1. BUCHLER de Gladbach,Joannes.Catalogus vocum singularum et phraseunquae vel minus eleganter...Coloniae Agrippinae,1651. 12°

406 adl.2. MANUTIUS,Aldus: Thesaurus elegantiarum... Coloniae,1646. 12°

407. HISTORIA d'Ibrahim Bassa.Tradotta dal Francese da Carlo Vasalli,Roma,1660. Parte 4. 12°

408. EARLE,John.Imago regis Caroli.In illis suis aerummis et solitudine.Hagae,Comitis,1649. 12°

409. SENECA,Lucius.Aeneus et Marcus Annaeus Tragoediae.Cum notis Th.Parnabi.Amsterdami,s.a. 12°

410. BONINI,Filippo Maria.Il Ciro politico.Venetia,1648. 12°

411. MARINO,Gio.Battista cav.Epitalami all'Marescial d'Ancre.Venetia,1636.12°

412. CHAPPUZEAU,Samuel: Armetzar,ou les amis ennemis.Tragi-comedie.A Leide, 1658. 12°

413. CONCILIUM Tridentinum,Leodii,s.a.(1577). 8°

414. MARINO,Gio Battista Cav.La galeria,distinta in pitture e sculture.Impressione quarta.Venetia,1635. 12°
2 parti in 1 VOL.

Opaska.

P.700.

415. REUSNER,Nicolaus : Aenigmatographia...Francofurti,1602. 12°

adl. 415. LAUTERBACH,Joannes.Aenigmata.Additis simul Nicolai Reusner aenigmatis.s.l. (Francofurti),1601. 12°

416. HORATIUS,Flacuus Quintus.Horatius Flaccus emendatus..Antverpiae,1577. 8°

417. SAAVEDRA,Taxardo,Duego: Idea principis christiano-politici symbolis CI.expressa. Ab innumeris priorum editionum mendis expurgata.Parisiis,1660. 12°

418. CURTIUS,Quintus: De rebus gestis Alexandri Magni Macedonom regis historia,aucta nunc ac locupletata.Lugduni,1573. 16°

419. SILIUS,Italicus: De bello Punico secundo libri septemdeci...Lugduni,1578. 16°

420. SENECA,Lucius Annaeus tragicus.Tragoedia X... Venetiis,1619. 16°

420.adl. LIPSIUS,Justus: Doctrissimae animadversiones in decem tragiedias,quae L.Anneo Senecae Cordubensi tribuntur..Venetiia, 1619. 16°

421. BODIN,Joannes.Methodus ad facilem historiarum cognitionem.Accutare denuo recusa. Argentorati,1607. 16°

422. JULINUS,Franciscus: Inscripti nomina divum flores.Viennae,Austriae,1650. 12°

422.adl.1.MANSFELD,Franciscus Maximiliasnus comes a, Manfeldt Henricus Franciscus comes a, Losenstein Franciscus Antonius comes a. Mara theologica.Viennae Austriae, 1648. 12°

422.adl.2.JULINUS,Carolus.:Laetita parvulorum.Viennae Austriae,1650. 12°

Opaska.

P.700.

— 423. LOREDANO, Giov. Francesco. Opere. Venetia, 1653.
~~16.~~ Vol. 2, et 5. 16°

— 424. PETRARCA, Francesco. Le rime con nuove e brevi dichiarationi. In Lyone, 1551. 16°

424.adl. PETRARCA, Francesco. Tavola di tutte le rime de i sonetti e canzoni del... Ridotte coi versi interi sotto le cinque lettere vocali. In Lyone, 1551. 16°

425. TASSO, Toquato. Il Gloffredo, overo Gierusalemme liberata. Poema heroica... Amsterdam, 1652. 16°

426. JUSTINIANUS. Institutionum juris civilis lib. IV... Opera et industria P. ab Area Baudoza Cestii (Genevae) 1614. 16°

~~427. MARCHI, Francesco de: Della architettura militare libri tre. Brescia, 1599. fol°~~

+ 427. La Guerra d'Italia flagello di Dio. In Venezia, 15[illegible] 8°

+ 428. Cicero. De offic. Apud D. Janssen 1656. 16°

+ 429 Du. Vallius Jo. Bapt. De libris XXIII. Commentarius. Parisiis, 1619 4°

+ 430. De Marchi Francesco Bononiensis. Il Ritratto del capitano Francesco de Marchi. 2°

S. Victor

D. Hönnambégy

J e g y z ő k ö n y v

A M.tud. Akadémia által rendezett Zrinyi kiállitás 1920. okt. havában feloszlattatván a zágrábi egyetemi könyvtár ~~~ kézira - tai és könyvei 3 csomagba és 7 ládába csomagoltattak be, még pedig

1. Catalogus	eredeti jk.	I.1.sz.------R.3579.
2. Elegia		I.2."--------R. 4082.
3. Az köétkeknek:...		I.4."--------R.3496.
4. Historia....		I.6."--------R.3495.
5. Tractatus..		I.7."--------R. 3494.
6. Miscellanea		I.9."---- ---R.3585.
7. Pietra di...		I.10.----R.3582.
8. Al fine..		I.11."-------R.3587.
9. Miscellanea		I.12."---- --R.3584.
10. Adriai tenger syr.		I.14."-------R.4090.
11. Regcla...		II. 5."------R.3583.
12. Malvezzi....		-----P.700. No.234.
13. Assarino..		-----P.700. " 332.
14. Costo..		-----P. 700 " 353.

az I.s z á m u c s o m a g b a;

15. Forgách..	eredeti jk.	I.3.sz.----R.3580.
16. Az nagh hires..		I.5."------R.3578.
17. Miscellanea.		I.8."------R.3581.
18. "		I.13."-----R.3586.
19. Fortificatio..		II.1."-----R. 3573.
20. Missale		II.2."-----R. 3575.
21. Seneca..		II.4."-----R. 3577.
22. Zrinyi Ádám		II.8. "-----R.3492.
23. Wlassim..		II.9."-----R.3493.

a II.s z á m u c s o m a g b a;

24. Zwölffer.. eredeti jk. II.3.sz.-------R.3576.

25. Arisztoteles 3 kötet II.6." -------R.3490.

26. Sermones .. II.7." -------R.3491.

a III. s z á m u c s o m a g b a ;

a P.700.No.1-233, 235-331, 333-352, 354-430 sz.könyvek 7 faládába.

A három csomag az egyetemi könyvtár igazgatójánál, a hét láda a M.tud. Akadémia helyiségében helyeztetett el.

Budapest, 1920. november 4.



Dr. Ferenczi Zoltán

PROTOKOLL

der Uebergabe und Uebernahme der Bibliotecae Zrinyanae.

Uebergabe und Uebernahme stattgefunden am 4.u.5. Juli 1918.

Schriftführer des Protokolls Dr.Marcel Vidačić.

Unterschrift der Anwesenden.

Auf Grund des Erlasses der kgl.Landesregierung,

Abteilung für Kultus und Unterricht,vom 25. Mai 1918.N:13.267

wird folgendes Uebergabe-und Uebernahme-Protokoll verfasst:

1.)Die kgl. Universitäts-Bibliothek zu Zagreb entlehnt der kgl.ung. Akademie der Wissenschaften zu Budapest die Handschriften und Bücher der Bibliothek Zrinyanae.

Das genaue und detaillierte Verzeichnis befindet sich in den Beilagen des Uebergabe-und Uebernahme-Protokolls u& zwar:

A.) Handschriften.

B.) Bücher.

Alle Bücher und Handschriften sind verglichen nach dem Verzeichnis durch Dr. V.Homan und Dr. V.Novak.

2.) Der Direktor der Universitätsbibliothek zu Budapest Dr. Zoltan Ferenczi übernimmt als Vertreter und Gesandte der kgl. ung. Akademie der Wissenschaften zu Budapest die Bibliothek Zrinyana, wie sie in den Beilagen A)u. B)verzeichnet ist.

Abgeschlossen und unterschrieben.

Zagreb,den 5. Juli 1918

Dr. Ferenczi Zoltán
Dir. der Univ.-Bibl.
zu Budapest

Dr. Vidačić
d. Univ. Bibl.
Budapest

ZAPISNIK

o primo predaji bibliotecae Zrinyanae .

Primopredaja obavljena dne 4. i 5.srpnja 1918.

Zapisnik bilježi dr. Marcel Vidačić.

Prisutni potpisani.

Na temelju otpisa kr. zemaljske vlade,odjela za bogoštovlje i nastavu od 25.svibnja 1918. br.13.267.sastavlja se slijedeći primopredajni zapisnik :

1.) Kr.sveučilišne knjižnica u Zagrebu posudjuje kr. ug.akademiji znanosti u Budimpešti rukopise i knjige Bibliothecae Zrinyanae.-

Tačan i detaljni popis nalazi se kao prilog ovog primopredajnog zapisnika i to prilog A) rukopisi

" B) knjige.

Sve knjige i rukopisi sravnjeni su sa tim popisima po činovnicima dr. Homanu V. i dr.Novaku V.

2.) Ravnatelj sveučilišne knjižnice u Budimpešti dr. Zoltan Ferenczy kao zastupnik i izaslanik preuzima biblioteku Zrinyanu kako je u prilogu A) i B) navedena.

Zaključeno i potpisano.

U Zagrebu,dne 5.srpnja 1918.



Dr. Ferenczi, Zoltán
Dir. der Univ.-Bibl.
zu Budapest.

Custos d. Univ.-Bibl.
zu Budapest

Vidačić
kao zapisničar

589.
1918.

Abschrift.

Entlehnung der Bücher aus der Zrinski - Bibliothek.

An die Direktion

der köngl.ung.Akademie der Wissenschaften

Budapest

Die köngl.Landesregierung,Abteilung für Kultus u.Unterricht gestattet, dass die Direktion der köngl.Universitätsbibliothek zu Zagreb unter den unten angeführten Bedingungen dem Ansuchen der köngl.ung.Akademie der Wissenschaften willfährt und die nötigen Schritte tut, dass bei der Ausstellung, welche die erwähnte Akademie im Oktober d.J. zur dreihundertjährigen Gedenkfeier der Geburt des Dichters Nikolaus Grafen Zrinski veranstaltet wird, auch diejenigen Bücher und Handschriften aus der Bibliothek Nikolaus Zrinski,s ausgestellt werden, die im Besitze der köngl. Universitäts-Bibliothek in Zagreb sind.-

Die für die Ausstellung bestimmten Bücher und Handschriften übernimmt persönlich der Direktor der kgl. Universitäts - Bibliothek u. ordentliches Mitglied der kgl.ung.Akademie der Wissenschaften Dr.Zoltán Ferenczi, welchen die Akademie laut der Zuschrift vom 1.Mai 1918. N.475. nach Zagreb senden wird. Bei der Übergabe der Bücher muss ein vorschriftsmässiges Übergabe- und Übernahme-Protokoll verfasst werden, welches ausser den Übergeber und den Übernehmer noch zwei Zeugen unterschreiben müssen.

Die Verpackung und der Versand der Bücher nach Budapest wird vom Direktor der Budapester Universitäts-Bibliothek u. ordentlichem Mitglied der kgl.ung.Akademie der Wissenschaften Dr.Zoltán Ferenczi persönlich geleitet.

Die kgl.ung.Akademie der Wissenschaften ist verpflichtet die entlehnten Bücher und Handschriften auf derselben Weise und

auf eigene Verantwortung nach Zagreb zurück befördern zu lassen.

Alle Auslagen, die mit dem Versandt und der Rücksendung verbunden sind, trägt die kgl.ung.Akademie der Wissenschaften.

Vom Tage der Ankunft der Bücher u.Handschriften in Budapest, welche im Monat Juli d.J. stattfinden wird, bis zur Zeit der Ausstellung müssen dieselben in der kgl.Universitäts-Bibliothek in Budapest aufbewahrt werden.

Bei der Ausstellung muss es deutlich und sichtlich verzeichnet werden, dass die obgenannten Bücher Besitztum der kgl. Universitäts-Bibliothek in Zagreb sind.

Vor der Eröffnung und zur Eröffnung der Ausstellung muss der Direktor der kgl.Universitäts-Bibliothek zu Zagreb bei derselben anwesend sein und dafür Sorge tragen, dass die Bücher mit dem obgenannten Verzeichnis versehen sind und dass ihnen der ihren Wert nach zukommende Platz angewiesen wird.

Die ausgestellten Gegenstände müssen ebenfalls nach der Schliessung der Ausstellung auf der oberwähnten Weise zurückgesendet werden.

Bei dieser Übergabe muss desgleichen ein Übergabe u. Übernahme-Protokoll vorschriftsmässig verfasst werden.

Die kgl.ung.Akademie der Wissenschaften wird ersucht, die genannten Bedingungen zur Kenntnis zu nehmen. Ausserdem ersucht die unterzeichnete Bibliothek, dass ihr die Direktion der Akademie die Zeit der Übernahme der Bücher angebe, damit die unterzeichnete Universitätsbibliothek ihre Veranstaltungen zu einer glatten u.schnellen Übergabe und Versandt treffen kann.

Die Direktion.

Szives tudomásvétel és további szükséges intézkedés végett
Klaniczay Ferencz Zoltán v. bölcs. tanársegéd.
Budapest 1921. június 21.

Flemmich
főigazgató.

KR. SVEUČILIŠNA BIBLIOTEKA U ZAGREBU.

Broj 554.

ZAGREB, 27. Juni. *191* 8.

Predmet:

Löbliche Direktion

der kgl. Universitäts-Bibliothek

Budapest.

Der unterzeichnete Direktor der Universitäts-Bibliothek zu Zagreb bestätigt hiemit der löblichen Direktion den Empfang ihrer Zuschrift vom 24. Juni 1918. N.1038. und teilt derselben mit, dass die unterzeichnete Bibliothek bereit sein wird, am 3. Juli mit der Uebergabe der Zrinski- Bibliothek beginnen zu können.

Der unterzeichnete Direktor wird an demselben Tage Herrn Dr.Zoltàn Ferenczi im Gebäude der Universitäts-Bibliothek,Mažuranić-Platz 9. von 3-5 erwarten.

Velimir Deželić

M. kir. tud.-egyetem könyvtara.
1093 sz.
1915
1915 évi Február hó 2-n.

Másolat.

Z. 246. Zagreb, den 5. VII. 1921.

An die hochlöbliche Ung. Akad. der Wissenschaften in Budapest

Auf die werte Zuschrift vom 21. Juni 1921, Z. 691. beehrt sich die unterfertigte Universitätsbibliothek mitzuteilen, dass die Einreisebewilligung seitens der hiesigen zuständigen Behörden für die Herren Dr. Zoltán Ferenczi und Dr. Bálint Hóman der Gesandtschaft des Königreiches der Serben, Kroaten und Slovenen in Bpest bereits übermittelt wurde. Somit können die Reisedokumente für die genannten Herren bei der Gesandtschaft anstandlos vidiert werden.

Da die Reisedokumente für den hiesigen Direktor auch schon ausgestellt sind, und da die kgl. Landesregierung anlässlich der Vorsprechung zwecks der Verschiebung des Termines der Überführung der Bibliotheca Zriniana nach September im Sinne der dortigen Zuschrift dieselbe nicht genehmigt und den Unterfertigten den Auftrag gegeben hat, die Überführung noch in diesem Monate zu bewerkstelligen, wird höflichst gebeten die notwendigen Massnahmen treffen zu wollen, damit die Überführung der Bill. Zr. noch im Monate Juli l. J. stattfinden könne.

Zu dem Zwecke tritt der unterfertigte Direktor die Reise nach Budapest am 15. d. M. an.

Mit den Ausdrücken der Hochachtung

Der Direktor der Universitätsbibliothek

Pecsét. Alairás.

Másolat.

Z. 246. Zagreb, den 5. VII. 1921.

An die hochlöbliche Ung. Akad. der Wissenschaften in
Budapest

Auf die werte Zuschrift vom 21. Juni 1921, Z. 691. beehrt sich die
unterfertigte Universitätsbibliothek mitzuteilen, dass die Einreisebewilli-
gung seitens der hiesigen zuständigen Behörden für die Herren D-
r Zoltán Ferenczi und D-r Bálint Hóman der Gesandtschaft des König-
reiches der Serben, Kroaten und Slovenen in Bpest bereits übermittelt
wurde. Somit können die Reisedokumente für die genannten Herren
bei der Gesandtschaft anstandlos vidiert werden.

Da die Reisedokumente für den hiesigen Direktor auch schon
ausgestellt sind, und da die kgl. Landesregierung anlässlich
der Vorsprechung zwecks der Verschiebung des Termines der Über-
führung der Bibliotheca Zriniana nach September im Sinne
der dortigen Zuschrift, dieselbe nicht genehmigt und dem
Unterfertigten den Auftrag erteilt hat die Überführung noch in
diesem Monate zu bewerkstelligen, wird höflichst gebeten
die notwendigen Massnahmen treffen zu wollen, damit die
Überführung der Bibl. Zr. noch im Monate Juli l. J. stattfinden
könne.

Zu dem Zwecke tritt der gefertigte Direktor die Reise
nach Budapest am 15. d. M. an.

Mit den Ausdrücken der Hochachtung

Der Direktor der Universitätsbibliothek

Pecsár. Másolás.

1596
1921

1921

1

A Magyar Tudományos Akadémia III. Osztálya kéthavi őrizetében levő akadémiai kéziratok

Értekezések. 1913. évből: 1, Csorba György: Az egész számok többszörös pontjairól. (Megjelent: Math. és Term. Értesítő 1913. II. 17. 1-46 folios lap. XXVII. kötet. 565-601. 1914.)

1917. évből: 2 Fröhlich Szidor: Electromágnességi energia-áramlás a tér-elméletben. 1917. II. 3. 1-17. irott folio 1.-2. ábra.

1918. évről: 3 Csorba György: A linear algebrai alak kovariánsainak irreducibilis rendszere. 1918. III. 18. 1-130 folios, irott kézirat.

Ny. Értekezések. Sz. +0 4 Preisz Lajos: A bacterium-sejtek csirázásáról. 1918. V. 21. 1-22 folios irott kéz. irat + 1. táblán 48 kisebb rajzzal (Gustav Fischernél Jénában)

2 Értekezések. 5. Jótz Imre: Concentrált áldatok hígításakor és két folyadék keverésekor beálló térfogatváltozásokról 1918. VI. 10. 1-13 gépirásos folios kézirat

6 Fenyi Gyula: A protuberantiák periodusa. 1918. V. 21. 1-25 negyedrét gépiratos lap, több számtáblával és 26 grafikonnal, két rajzzal.

1919. évről: Ny. +0 Pleiser Ignácz és Mauthner Vándor: A methan chlorozása: 1919. III. 17. 1-6. folios irott lap.

Ny. +0 Mauthner Vándor: A metadimethoxybenzaldehyd synthesise 1919. III. 17. 1-11. folios irott lap.

Ny. +0 Wendl Mihály: Adatok az amphibolitok osztályozásához 1919. III. 17. 1-6 folios irott lap

Ny. +0 10. Hamminger Rezső: A boromtichalcos bacillusának variatiójáról. 1919. III. 17. 1-10. irott folios lap.

Értekezések. Ny. +0 11 Kerékjártó Béla: A Jordan-tételének bizonyítása 1919. I. 20.- 1-5 folios irott lap, három geometriai ábrával.

12 Kürschák József: Irreducibilis formák. 1919. I. 20.- 1-32 irott folios lap.

Ny. +0 Popáry Béla: Nehány folyós folyadékos ellenállásának a nyomástól való függéséről. 1919. XII. 9.- 1-13 irott folios lap, két grafikonnal.

Ny. +0 Győrffy István: Tőkorsicklevelesek jegenyelonyóesemények. 1919. III. 17. 1-23 gép. irásos folios lap; egy ötvegközötti rajzzal, és 8 táblán levő ábrákkal.

Értekezések. Sz. +0 15. Rybár István: A folyadékok felszínéről a párolgás közbe eső visszaverődött fény vizsgálata. 1919. III. 17.- 1-30 negyedrét irott lap, hat kisebbítendő rajzzal.

Rövidítés céljából vissza!

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA.

Az akadémiai könyvraktár felügyelőjének.

Sziveskedjék a .....

nyomdától átvenni a következő akadémiai kiadvány egész példánykészletét:

..... _____ kötet _____ szám

_____ példány.

E példányokból szolgáltasson át:

..... példányt a főtitkári hivatalnak,
..... „ a hírlapoknak,
..... „ a szerzőnek (szerkesztőnek),
..... „ az akad. könyvraktárba,
..... „ a könyvkiadó-hivatal vezetőjének, ki ezeket a Főtörzskönyv _____ rovata és az e könyv végén felsorolt czímek alatt tegye postára.

Budapest, 18.....

.....
.....
.....
.....
} _____ példányt átvettem.

18.....

.....
irodaigazgató.

A könyvkiadó hivatal számára:

.....
.....
.....
.....
} _____ példányt átvettem.

18.....

A főtitkári hivatal számára:

.....

1917 évről (folytatólagosan) Dr. Ruzicska Béla. A természetes festőanyagok absorptió-spectrumos vizsgálata és kimutatása. 1919. I. 22-iki nagygyűlésen nyert pályamű. 1-28 gépírásos Lukács-Krizsténa-féle pályadíj két féle pályamunkái. írott lap, 31. ív szöveges táblázatok és I-XVI. diagrammos tábla.

17 Mautner Nándor: A glukosidok előállítása synthetice. 1919. III. ív. – 1-41. gépírásos írott lap.

1920. évről

0 Bauer Mihály: Az elektroszámítást díjszerűsítő. 1920. I. 19. – 1-6 írott gépírásos lap.

Ny. + 0 Bauer Mihály: Relativ-polaris-féle számítások összetétele 1-6 gépírásos írott lap

Ny. + 19 0 20 Doer-Tomka Mór: A művelt nemzetek mechanikai munkaszükségelete. 1920. I. 19. 1-33 írott gépír. 1. ábra és két térkép. (Rövidített végső szerkesztésének (1921. április-hóban)

21 Nemenyi Pál: A hajlítás és Saint-Venant-féle probléma megoldása az erő irányához képest szimmetrikus, egyébként azonban tetszőleges keresztmetszetre. 1920. III. 15. 1-4 gépírásos írott lap

Ny. + 0

22 Rados Zsuzsa: Függvények egymástól való függésének új kritériuma és annak kapcsolata a regressióval. 1920. II. 19. – 1-8. gépírásos írott lap.

Ny. + 0

23 Kogány Béla: Újabb vizsgálatok a nem ferromágneses fémek Faraday-effektusára vonatkozólag. 1920. II. 19. – 1-14 gépírásos gépírásos lap, tíz grafikon-rajzzal. Rövidített végső szerkesztésben.

St. + megrövidítve megjelent.

24 Fényi Gyula: A légnyomás tíz évi észleléseinek eredményei Kalocsán 1906-1915-ig. 1920. II. 19. – 1-12 írásos gépírásos lap, két nagy szöveges táblával.

25 Szegő Jákob és Riesz Frigyes: Analytikus függvény kerületi értékeiről. 1920. II. 19. –

Ny. 0 1-12 és I-II gépírásos gépírásos lap.

26 Mehely Lajos: A Planariák klimat-féle mirigyeiről. 1920. I. 17. – 1-9 írásos gépírásos lap szöveg közötti négy ("kiegészítendő") ábrával színes. (Rövidített végső szerkesztésben.)

Ny. + 2

27 Gelei József: Megtermékenyítik-e az Édesvízi Planariák önmagukat? 1920. I. 17. – 1-7 írásos, gépírásos lap.

Ny. + 7

28 Schilberszky Károly: A szilvafák rozsdabetegségeit okozó gombák biologiájáról. 1920. I. 17. – Kivonatos: 1-4 gépírásos gépírásos lap – Egész szövege 1-36 írott gépírásos lap, öt ábrával ("Mindkettő" megvan.)

Ny. + 4

(Filarszky Nándor: A sejtmag osztódás elmélete és szerepe l. a. Kör. lapot.)

Értekezések.

1920. évről (folytatólagosan).

Előterjesztések

29. Szőke Kálmos: Kovács Mihály dr. az első rendszeres magyar chémia írója. 1920. VI. 17.
Sz. 10 Nyj. + 1-18 felhasábos, irásos, félives lap

30. Manninger Rezső: A vérsavók complementumellenes hatásának mechanismusáról. (Vizsgálatok az egypatások vérsavójának complementum-gátló hatásáról).
1920. VI. 7. – 1-18 félives irásos lap.

31. Mihelj Lajos: Opisthodiscus nigrivesis n. sp. A magyar fauna egy új szivoférge. (Rövidítés végett vissza!) V. Hátl.
Ny + 2 1920. VI. 7. – 1-8 félives irásos lap és két táblán tizenegy rajz. Szines! 12000 Kor

32. Rados Jusztin: Többváltozós függvények egymástólvaló lineáris függésének feltétele.
Ny. 10 + 1920. VI. 7. – 1-8 irásos, félives lap.

33. Szőke Kálmos: Kovács Mihály dr. az első rendszeres magyar chémia írója. 1920. VI. 17.
Ny. 8 + 10 1-18 felhasábos, irásos, félives lap

34. Vasor-Tempis Mórics: Az elektromos müvek terhelési diagrammjai és az energia-gazdálkodás javitása. 1920. VI. 7. – 1-30 irásos félives lap, hat diagrammos táblával. –

35. Schaffer Károly: Az "örökloés" idegtejek általános korszövettani jellemzése. 1920 X. 11. –
1-23 negyedrét, irásos lap.

Ny. 10 + 38. Richter Hugo: A tebes histogenesise. 1920. XI. 8. – 1-10 irásos, negyedrét lap.

36. Schwarcz Elemér: A lencsék geometriai optikájának egyszerü, uj tétele 1920. X. 11.
Ny. 0 + a szöveg közötti négy ábrával. Közlendő! / Revideáltam a kéziratot: [1921. III. 31.]

37. Merek József: A rachitis (angolbetegség) összehasonlító kórtana. 1920. X. 11.
Ny. 7 + Kivonata 1-19 gépirásos félives lap.

Értekezések

39. Bodócs István: Néhány egyszerü tétel az optikai lencsékről és a gömbi tükrökről. 1920. XI. 8. – 1-6 irásos félives lap és szöveg közé teendő ~~6~~ 4
Ny. 6 + geometriai ábrával. Közlendő! megtörtént

40. Ehlich Izidor: Paláros, párhuzamos fénysugárnyaláb átalakitása köralapú sugárkúppá. 1920. XII. 6. – 1-6. irásos, félives lap, három szöveg közötti ábrával.
Ny. 4 +

41. Vendl Aladár és Vendl Miklós: Amphibolitok a Déli Kárpátokból 1920. XII. 6. –
Ny. 8 + 1-8 félives, irásos lap. –

1921. évről. Sz. 1.

Értekezések

42. Steiner Lajos: „A földmágnességi háborgások egy különös alakjáról".
1921. I. ív. — Legkisebb kivonata 1–5 írásos félíves lap. — Közepes kivonata: Ny. 0 1–13 félíves, írásos lap. — Teljes kézirata: 1–41 írásos, félíves lap; egy nagyobb graphikon és hét kisebb graphikonos táblákkal. —

43. Győrffy István: „A Malpighi-edények fejei tagolódása és rokonsága összehasonlító anatomiai fejlődéstani vizsgálatok alapján." 1921. I. ív. — 1–6. gépírásos félíves lap; egy kisebbítendő sématikus ábrával. —

44. Kármán Pál: „A torsio-probléma Prandtl-Runge-féle megoldásának általános alkalmazása többszörösen összefüggő keresztmetszetekre. 1921. I. ív. — 1–4 írásos, félíves lap; szövegközötti egy ábrával.

45. Vendl Aladár és Vendl Miklós: A betűk a plagioklasok meghatározásához. Ny. 0 1921. I. ív. — 1–7 félíves írásos lap; két táblán nyolc geometriai ábrával és egy diagramm-rajzzal. —

(1926 nál. P. Pinzger Ferenc Vendl Miklós Életét és Munkáit II. és III. ik közirati össze (nem volna most közölni!)

28 drb. értekezést anyagunkba lektorait adni! 1921. III 24-én!

1921. II. 14. — Pekár Dezső: (verdéj) „Földalatti vetődések kimutatása a torziós ingával" (Gépírás) 1–20. részben írott, részben gépírásos lap, némi mathematikai formulákkal, hozzá 1–8 félíves számtáblázat és 8. nagyméretű, de kisebbíthető rajz!

1921. III 14. — Hor. Tompis Mór: (t.t.) A művelt nemzetek mechanikai munka-szükségletének második közlemény. 1–16 kézirásos lap, három graphikonnal.

1921. III 17. Degen Árpád: A hereszemtől származó aranyról 1–5 lap.

A Magyar Tudományos Akadémia III. oszt. folyó tisztségénél ekként kéziratok fajtatroma

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA.

1921-ik évi február hó 14-én.

Az akadémiai könyvraktár felügyelőjének.

Sziveskedjék a Pekár D. Mihály nyomdától átvenni a következő akadémiai kiadvány egész példánykészletét:

Pekár Dániel összes munkái kötet 1. szám

_____ példány.

Pekár Imre 16. füzet

E példányokból szolgáltasson át:

..... példányt a főtitkári hivatalnak,

..... „ a hírlapoknak,

..... „ a szerzőnek (szerkesztőnek),

..... „ az akad. könyvraktárba,

..... „ a könyvkiadó-hivatal vezetőjének, ki ezeket a Főlörzskönyv _____ rovata és az e könyv végén felsorolt czímek alatt tegye postára.

Budapest, 18.....

irodaigazgató.

..... } _____ példányt átvettem.

18.....

A könyvkiadó hivatal számára:

..... } _____ példányt átvettem.

18.....

A főtitkári hivatal számára:

M. Tud. Akadémia III Osztályának határnapi kötött ügyei.

		Határnap
1)	1920 évi zárószámadásai és 1921. évi munkaprogrammja bejelentése	1921. I. 31.
2)	Kimutatás: (a) az Osztály nyomdai tartozásáról; (b) az 1921. évben kiadandó művekről és folyóiratokról szóló, ezek költségvetési összeg	1921. II. 25.
3)	Az Osztály 1920. évi működéséről szóló rendes évi jelentés	1921. III. 14.
4)	Pályázatok bírálati jelentései;	1921. IV. 1.

Meghívó.

A Magyar Tudományos Akadémia III. osztálya 1919. évi **január hó 20-án, hétfőn,** d. u. **5 (öt)** órakor szénhiány miatt előadó ülést **nem** tarthat ugyan, de az Akadémia első emeleti bizottsági termében **zárt ülést tart,** melynek tárgyai:

az Osztály 1918. évi **záró számadása** és 1919. évi **költségelőirányzata;** a physikai és a chemiai tudományok körére eső **Nagyjutalom** és **Marczibányi-mellékjutalom** tárgyában bizottság kiküldése; végre folyó ügyek.

KÁROLYI GYÖRGY, BUDAPEST

101
1921

A M.Tud.Akadémia T.Osztályait és Bizottsá-
gait szerencsém van tisztelettel felkérni, hogy 1920
évi zárszámadásaikat és munkaprogrammjukat lehetőleg
f.évi január 31-ig elkésziteni és a Főtitkári Hivatal -
nak beküldeni méltóztassanak.

Budapest, 1921 január 15.

Balogh
főtitkár

Bizottságnak

Lemond 31/ejt

A M.Tud.Akadémia T.Osztályait és Bizottsá-
gait esetenkénti tanácskozásra összehívott,hogy 1950
évi március-április és munkaprogramjukat jóváhagyja
1.évi január 31-ig előterjesztést és a Történeti Bizott-
ság jelentését megtészessük.

Budapest,1951 január 15.

Történeti Bizottság

Hivatkozással az elnök urnak a f.évi jan 31-én tartott összes ülésén előterjesztett óhajára, tisztelettel felkérem az Osztályokat és Bizottságokat: szíveskedjenek, lehetőleg f.hó 25-ig kimutatást küldeni a főtitkári hivatalba:

1/.a nyomdai tartozásokról,

2/.azokról a müvekről, illetőleg folyóiratokról, a melyeknek a közel jövőben való kiadását javasolják.

Ebbe a kimutatásba a javasolt müveket fontosságuk és sürgősségük szerinti sorrendben kérem összeállitani és azám szerint megjelölni kérem a hozzávetőleg szükséges költségvetési összeget is.

Budapest, 1921 február 5.

Balogh
főtitkár

A III. osztálynak

Hivatkozással az elnök urnak a f.évi jan 31-én tartott összes ülésén előterjesztett éhajára, tisztelettel felkérem az Osztályokat és Bizottságokat: szíveskedjenek,lehetőleg f.hó 25-ig kimutatást küldeni a főtitkári hivatalba

1/.a nyomdai tartozásokról,

2/. azokról a müvekről,illetőleg folyóiratokról,a melyeknek a közel jövőben való kiadását javaselják.

Ebbe a kimutatásba a javasolt müveket fontosságuk és sürgősségük szerinti sorrendben kérem összeállitani és szám szerint megjelölni kérem a hozzávetőleg szükséges költségvetési összeget is.

Budapest,1921 február 5.

Balogh

főtitkár

102/1921

Márczius hó

A M.Tud. Akadémia t.osztályait és bizottságait szerencsém van tisztelettel fölkérni, hogy az 1920 évi müködésükről szóló jelentéseket f.évi márczius 14-ig méltóztassanak beküldeni a Főtitkári Hivatalhoz.

Budapest, 1921 január 14.

Balogh
főtitkár

103
1921

Április 6/1.

A M.Tud.Akadémia t.osztályait szerencsém van tisztelettel fölkérni,hogy a beérkezett pályázatok bírálati jelentéseit f.évi április 1-ig méltóztassanak beküldeni a Főtitkári Hivatalnak.

Budapest,1921 január 14.

Balogh
főtitkár

M e g h i v ó

az Igazgató-Tanácsnak 1921, január 31-én, hétfőn d.u. 4 /négy/ órakor tartandó ülésére.

Tárgyai:

1. Adományok bejelentése. } 1,986,600.
2. Budapesti Szemle ügye. 30000 valamelé.
3. Tisztviselők és szolgák fizetési pótléka.
4. Athenaeum irod. és nyomdai r.t. beadványa több elfogyott akadémiai kiadvány kiadói jogának megváltása tárgyában.
5. Tájékoztatás az osztályok és bizottságok kérelmeiről.

Tartozó 370,000 közös. Nyomdai tartozás.

Január hó 31. én

A III. Osztálynak határnapok

hoz kötött ügyei.

a) papír

b) papír

Mahlem. Természettud. Bizottság.
8/1921 sz.

Méltóságos Osztálytitkár Úr,

most leptem Kelen végre sürgetések után az Athenaeum Költségén-
lalál, mely szerint a Bizottság rendelkezésére levő" Kézirati mun-
kák sorend szerint az alábbi
áraton volnának kinyomtat-
hatók

1) A Gelei József féle „A chro-
mosomák hozzáadási párosodása"

c. munka bejezés" része 7 1/2 iv á 4755 K.
a b) papirral, borítékkal füzérel ük
800 pd.-ban 38,004·50K

A Gelei fele munka 1. részéhez hasp.
sálthoz hasonló vastagsáju ei pecsét" pa-
pirral a nyomda alig rendelkezik ezért
a b.) rendszáju papirt ajánlja.

2) Hegyfalvy Kabós „A virágzás idejének
ingadozásáról c. munka az a) papi-
ron a 4628 K. 9 iv, 800 pd. 41,652K
borítékkal stb. -vel összesen 52,440K

3) Veress Elemér „Az ózonnak meleg-
gel elérhető" mennyiségéről" 800 pd.
az a) papirral 5 1/2 iv 25,454 K
borítékkal stb. - vel összesen 27668·40K
a grafikonok nélkül!

1) 3
2) 5
3) A
4)

4) Degen és Gayer „A Detrekő"-
Csütörtöki lap ötb. floriája "7/2 iv
800 pd. a) papirra à 4628 34710 K
boritók 46.-vel összesen 36755 60K

A papirra nézve bizonyos nehézségek vannak mert a rendes papír
nem kapható faggyúkán van.
Kérjük kiszabadítani kiviteli
vel illetőleg
Mélt. Ságodnak
alázatos szolgája
Budapesten 1921 VII/26. Ifj. Straub Gyula

1) 38,004.K 50 f
2) 52440 K —
3) 27,668. 40
4) 36,755. 60 K
154,858 50 K

Valószínű költségelőirányzat:

III. Osztály: Euler: 5,000 K.

Richter: 40,000 K.

M. és Termtt. Értesítő } 52,000 K.

Math. u. Naturw. Ber. előkészítése: } Kb. 50,000 K.

Kb. 150,000 K.

Áll. Math. és Termtt.

Bizottság: Gelei: 38,004 K. 50 f.

Virágzás Hegyfoky K. 52,440 K. —

Izom-va Veress .. 27,668 K. —

Flora Degen és Geyer. 36,755 K.

154,858 K. 50 f.

Másolat.

A M.Kir.Tudományos Akadémiának

Budapest.

Mellékelt 10.000 azaz tizezer koronát van szerencsém az Akadémia céljaira fölajánlani ,azzal a kéréssel,hogy hogy a pénz ne irodalmi,nyelvészeti vagy philológiai, hanem természettudományi célokra fordittassék. -

Kiváló tisztelettel - 1921 II /2. Geist Gáspár s.k. -

Berlin N.W.Reichstagufer 3. -

Érk. 1921. február 9.

166

1921,

Zeist Gaspár 10000 K. és
adománya a III. osztály
részére

Kiadatik a III. osztálynak.

Budapest, 1921. febr. 9.

Balogh
főkönyvtáros

Átvettem, 1921. II. 10.
Fröhlich

A M. Tud. Akadémia I. ik.
III. osztályának.

Szerencsém van a I. Osztály tisztes tudomására hozni, hogy a II. osztály

a) a Wahrmann-jutalom vegyes bizottságába a maga részéről Földes Béla és György Endre r. tagokat,

b) a Pollák-jutalomra érkezett pályamű bíráló bizottságába Thirring Gusztáv l. tagot,

c) a Pollák-jutalomból az 1921. évi nagyjutalmon kihirdetendő pályatételt bizottságába Kovács Alajos lev. tagot küldte ki.

Budapesten 1921. febr. 10.

Fejérpataky
osztálytitkár

Horn-Tempis-Horn
Fejér Sándor

1921. II. 21. dl.

Biz. ülés f. 5-ön

1921.

Wehrmann-bokadó

tagjai

Dr. LAMM DEZSŐ
MAGÁNMÉRNÖKI IRODÁJA

TELEFON 178—00.

Cheque-számla a Magyar Általános Hitelbanknál.

V., Alkotmány-utca 4.
Akadémia u 13

Budapest, 1921 Febr 2.-

Méltóságos Uram!

A mai napon a Földhitelintézet pincéjénél 1000 arer egyezer Koronát fizettem le az Akadémia folyó pénzügyi évi számára, és erre kérem, méltóztassék ezen nevezett összeget, melynek Ön által ugyancsak jelenleg módomban nincsen, mint az Akadémia III. ik osztályának tudományos czéljaira folyósítani rendelni ~~szándékom~~ tudomásul venni.

Mivel a mai napokból úgy látom, hogy az Akadémia ez czélra adakozók nevét közzéteszi, igen kérem, hogy nevemnek külön közzétételét mellőzni méltóztassék.

Az Akadémia méltóságának
kiváló tisztelője

(Dr. Lamm Dezső)

Méltóságos

Dr. Frölich Izidor egyetemi tanár úrnak
a Magyar Tudományos Akadémia
III. ik osztályának titkára.

Budapest

Dr. Lamm Dezső 1000 korona

adománya a III. Károly részére.

Érkezett: 1921 II. 3.

Elnökség- és Igazgató'ta-

nács elé'

Dr. LAMM DEZSŐ
MAGÁNMÉRNÖKI IRODÁJA
BUDAPEST,
V., ~~ALKOTMÁNY-UTCA~~ 4.
Akademiya 13.

Méltóságos

Dr. Fröhlich Izidor egy. professor

Akademiai amt. titkár úrnak

Budapest

Reichszentrale
für naturwissenschaftliche
Berichterstattung
Berlin NW 7, Universitätsstr. 8.

Berlin, d. 5. 2. 1921

An die III. Klasse
der Ungarischen Akademie der Wissenschaften,
Budapest.

Wir bestätigen den Empfang der freundlichen Zusendung Ihres mathematischen und naturwissenschaftlichen Anzeigers, Ihrer Mathematischen und Naturwissenschaftlichen Mitteilungen, Ihrer Mathematischen und Naturwissenschaftlichen Berichte aus Ungarn, sowie der Sonderausgaben aus den Jahren 1913 - 1920 und gestatten uns der Ungarischen Akademie der Wissenschaften für die wertvolle

Unterstützung unseren verbindlich-
sten Dank aussprechen.

Der Leiter
der Reichszentrale für
naturwissenschaftliche Berichterstattung

érk. 1921. február 10.

179

1921

Zentralstelle für Naturwissenschaftliche Berichterstattung Kőszörete és elismerése

Átvettem: 1921. II. 10. Fröhlich

Kiadatik a III. osztály=nak.

Budapest, 1921. febr. 10.

Balogh
főtitkár

1.	III.	3	Szőlő Ágost	tork	400 K. 4 f. v
2.	IV.	8	Br. Eötvös Roland	ivói.	740 K. 4 f. v
3	IV.	8	Rich Frigyes.	ivói	80 K 4 f. v
4.	"	"	Maurits D.	"	70 K 4 f. v
5.	"	"	Zimányi	"	30 K. 4 f. v
6.	"	"	Fangl K.	"	113 K. 4 f. v
7.	VIII	13	Athenaeum Irl. Bécsi Lap.		3702 K. 20 f. v
8.	"	"	Gunther Fischer Lena Prima Lelki		5 K 11 f. 10 f.
9.	"	"	Franklin Társ. XII XVII. hétre	650	243 K. 45 f.
10.	"	"	" " Külön lapon.		3070 K. — f. v.
11.	VIII	1.	" Lelkészképző		870 K. — f. v
12	X.	15.	Saal Lina Bécsi 16.		1962 K. — f. v
13	X.	25.	Gusztáv Fischer Lina, pótlék		2 K 90 f. v
14.	XII	27.	Hegedüs József ajándéka		19 K. 40 f. v
15.	XII	27	Trokán Lina	"	40 K. v

1919. ben összes kiadás:

35878 K. 43 f.

38223 K. 20 f.
+ 57. Márka

MAGYAR
TUDOMÁNYOS
AKADÉMIA.

MEGHIVÓ

a **hétfőn,** 1921. január hó 31-én, délután $^1/_2$**6 (fél hat)** órakor
a M. Tudományos Akadémia palotájában tartandó

összes ülésre.

TÁRGYAI:

1. VOINOVICH GÉZA levelező tag: Jelentés a Vojnits-jutalomról.
2. Folyó ügyek.

KERTÉSZ JÓZSEF BUDAPEST 84235

Magyar
Természettudományi Társulat
Budapest
VIII., Eszterházy-u. 16.

Érkezett: 1921. I. 24. Fröhlich

$\int \varepsilon \frac{\partial V}{\partial n} df = 4\pi Q_i$ | $\frac{\partial V}{\partial n} = -P_{\text{ún},n} = -\varepsilon P_{d,n}$

$-\int \varepsilon P_{d,n} df = 4\pi Q_i$

$-\int P_{d,n} df = Q_i$

$-\varepsilon \frac{1}{4\pi} \int P_{d,n} df = \Theta = \frac{\varepsilon}{4\pi}$

$= -\int \Theta \cdot P_{d,n} df = -\int \Theta \cdot P_{d,n} df$

Méltóságos

Dr. F R Ö H L I C H I Z I D O R,

egyetemi ny. r. tanár, a Magyar Tudományos-Akadémia osztálytitkára stb. Urnak

H E L Y B E N.

Mélyen tisztelt Méltóságos Professzor Úr!

Hivatkozással tegnapi beszélgetésünkre, mély tisztelettel bátorkodom jelenteni, hogy a „viztartó szövet" helyes német mesterszava: „Wassergewebe." Dr. RICHTER ALADÁR munkájának német czime tehát a következő: „Das Wassergewebe und einige Fälle der physiologischen Heterophyllie."

Egyuttal bátorkodom mély tiszteletem kifejezése mellett munkám egy példányát, mellékelten, Méltóságodnak, szives felhasználás czéljából, megküldeni.

BUDAPEST, 1921. január hó 13.-án.

Kitünő tisztelettel

M É L T O S Á G O D N A K

mindig készséges és hálás szolgája:

Florka Sándor

II. Jud. Járás ir. II. Oszlás 1920 évi Január
hónapra

[1919-ben kiszabott van 35 870 K. 49 f.]

1920-ban kiszabott volt

(a) Malh. és Szerk. Sörtés 1. Sz. 40 K ✓
2. B. 100 K 140 K
3. Rác Sz. 40 K ✓
4. Ismét B. 70 K ✓
5. Szerb 30 K ✓
6. Tanítók 113. K ✓
7. Franklin 13010. K. — ✓
10. " " 870 K ✓

57 Nyilv. 8. és 13. Jegyzői Fizetés. 262. K. 85 f.

(b) Emlékbeszéd 2. Ideigl. Bizott. 372 K. 20 f.
12. Jegyzői 1 Tört. — f.

(c) Külön Kiadások 1. Franklin . . 1923. 1. — f.

(d) Árvaházak 14. 15 Segély Árvája . 40 K
40 K

Összes: 1920-ra

Malh. és Szerk. Emlék 1495 K 85 f. ✓
Emlékbeszéd 380 f K. 20 f. ✓
Külön Kiadások 1923 K. — f
Árvaházak 80 K.

Összes → 3848 K 05 f
- 262 K 85 f.
Helyes: 3848 K 05 — 3822 3K. 20 f

az 1920-ra szóló összes kiadás.

Ad: Aerotechnikai pályakérdés kiírásének

lehetősége:

(a) Nagy jutalom és korcsikányi-féle mellék-
jutalom: 1927-ben mathematikai és technikai
műveltre 1918-26-ig.

(b) Bársán József-alapból K.r. 91.§: szerint
Ex lehet sign 1926-ban többek között, physikai és ezekkel
rokon tudományokból 2400 K. } 1917-ben volt
rajta a sorban 11.

(c) Edl-Holczer-féle ösztöndíjak egyike mint
Nem lehetséges. kb. 2400 K.) 1924-ben esedékes K.r. 99.§.

(d) Pesti hazai első takarék Faj alapítvány 1922-
Kivételesen lehet ben. 6000 K. A tárgykört a Tanács egyesület
végső határozza meg. U.r. 1038.§ {Lehetséges!}.

(e) Lukács-Krisztina-alapítvány 1922-ben termt
kb. 2000 K. U.r. 121.§-a. } 1922-ben termtud.
1923 ben math

(f) Polák Henrik-alapítvány U.r. 128.§-a.
III. ker. 1924-ben. 1500 K. 1 orvos-természettud.

(g) Rózsay József alapítvány. U.r. 129.§-a.
Kitűzés ideje 1920, 1924. természettud. 1000 K. Vissza-
a III. ker. fele is találmány- és felfedezés jutalmazása.

(h) Vitéz alapítvány 1920, 1928 (negyven arany)
U.r. 1928: Természettud

(i) Mehrmann-alapítvány 1921, 24, 25-ipar, kereskedelem, ipar, ...2000 K. U.r. 144

1921.I.29.

Jelzi Fejér 10000 K.

adományát!

Lanin Lajos 1000 K.-os adományát.

184

1921

Kiírt czikk

a M. Tud. Akadémia 1921 évi január 31- iki

összes ülésének

jegyzőkönyvéből.

Főtitkár mély megilletődéssel bejelenti

Waldeyer Vilmos k. t.

halálát.

A III osztály fölkéretik, hogy emlékbeszéd tartása iránt határozni szíveskedjék.

Balogh

főtitkár.

A III. rutalynak.

KÁROLYI GYÖRGY, BUDAPEST

Waldeyer Bilmes Kulsa Leg

†

1. tu 1921. I. 1ſ. Mezőkövesd jegyzőkönyve kiküldése.

2. Sátoraljaújhelyről

(a) Zsidó ünnepek a munkaszünetről 1921. I. 24.

(b) Nyomdai tarifadíjak és kereseti viszonyok tárgyában a pályamunkák beérkezési határideje II. 25.

(c) Kárpótlási ügyek iránti kérelmek beérkezési határideje III. 15.

(d) Választói névjegyzékek közzétételének határideje IV. 1.

Pálóczi-Horváth bizottsági tagnak a választói névjegyzékek közzétételére

3. Szombathelyről Miniszter kitüntetése ügyében. Pályadíj ügyében

4. Fr. Lenin Irás" előmegyzése III. 12. részére 1000 K

5. Soltszolnok 1922. évi költségvetésének I. hó végéig történő beérkezése

6. Radics Központi Választmányi Választmányi

7. Költségvetés-e új malmi pályázatról?

8. Tervezet 1920. évről

9. Nyomdai tarifadíjak 1922. évről

10. Munkabérszerződés 1921. évről. Beérkezési határidő a bérviszonyokról (45. hó) közlése végett

11. A Malmi és Termény Bizottság ülései?

Beérkezett kérvények közül intézkedés

Összefoglaló értekezlet a tagsági kérdésben összehívása.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS
AKADÉMIA.

A Magyar Tudományos Akadémia
III. Osztálya 1921. II. 14-én
tartandó zárt ülésének
tárgysorozata.

A Magyar Tudományos Akadémia III. Osztálya 1921. évi január hó 17-én tartandó zárt ülésének tárgysorozata.

1.) Elnök megnyitva az ülést, a tagtársakat üdvözli s a titkárt az ügyek előterjesztésére felkéri.

2.) A múlt 1920. évi decemberhó 6-án tartott zárt Osztályülési jegyzőkönyvének hitelesítése

3.) Főtitkár felhívása pályázati ügyekben: Részletezés!

(a) a Wehrmann-díj: Ügyrend 144. §-a: 1915-ben ipari érdemek (Borbély), 1918-ban kereskedelmi érdemek; 1921-ben ipari érdemek / kitűzendő. Elnök Horváth Géza r. t. szak bírálók Kelten: {Bálint, Lőw-Immánuel, Rejtő, ~~Zemplén~~}

(b) Bolyai-díj (10,000 K.): Ügyrend 93. §-a. – Az 1920-ban esedékes pályázatot a díjat az Osztály 1920 elhalasztotta kedvezőbb időkre.

(c) Edl. Hölzer-ösztöndíjak, 2400 K.-val, az összegek elégtelen voltánál fogva ugyanekkor elhalasztotta. III. Oszt. zárt ülési jegyzőkönyve: 1919. X. 21.

(d) Pollák Henrik. Ügyrend 128. §-a: a III. Osztályra nézve csak 1924-ben esedékes, ezentúl ez csak 1922-ben hirdetendő ki. ~ A beérkezett egy pályaműre a III. Osztály bíró Horkányi Béla-

(e) Rózsay alapítványból: Természettudományi kérdés. Ügyrend 129. §-a. / Utóiratban: Bérczeller ny. rostud. tanár hagyatéka (1000 K.) kitűzendő-e? Rybár, Pogány, Selényi.

(f) Tomory-alapítvány (2000 K.) math. Ügyrend 138. §. Riesz-e még függőben van és meghosszabbítás!

(g) Vályi-alapítvány: Ügyrend 140/a §-a. 1200 K.– Pályakérdés vagy math. munka kiadása

4.) Hernig János (Siszaigar) Kiteg és Melg problémája körül 2½ oldalra terjedő "kézdezo" irat. Feladatom az irat vétele van. ~ 1920. XII. 20-án

5) Stefan v. Leinrich-Omorovitza (Schloss Kammer am Attersee) 1920. VIII. 31. "Neues Verfahren zur Hervorbringung einer billigen Kraft"; négy oldalas közlemény, kisérő "kéblapos le-vellel. Egy mechanikai "perpetuum mobile" tervezete. Tárgyalhatatlenség.

6) Kőrös László két mathematikai kérdése (Budapest, VII. Thökely-út 61. szám. egy oldalas irat. Feltörés nélkül! Tájé. d. elvitte / tr. Stoian és Fodor

7) Az Euler-bizottság közlése. [Bizottság: Petrovits, Filarszky, Jánossy és Szarka.]

8) Richter Aladár: Peperomia pereskiaefolia üggének jelenlegi állása; költségei: Szerző.

9) Az Osztály részéről kiadatni óhajtott kiadványok: Javaslom a Math. és Termtt. Értesítő XXXVIII. kötete kiadását kb. 10 ívben, legfeljebb felírás terjedő" dolgozatokkal

10) A Math. und Naturw. Berichte felolvasása / Bizottság: Osztályelnök M. a. T. Biz. elnöke, Osztálytitkár, Kürschák, Schafarzik, kiegészítése: a Math. és Phys. Tás. és a Termtt. Tás. titkárával. –

A Magyar Tudományos Akadémia

III. Osztálya 1921. évi január

hó 17-én tartandó zárt ülésének

tárgysorozata.

A Magyar Tud. Akademia

összes ülése

1916. október 30-dikán.

Tárgyai:

I. Karácsonyi János rt.: Bunyitay Vincze ll. emlékezete.
II. A Keleti-Bizottság ügyrendje.
III. Folyó ügyek:
1. Galyóczy Károly t.-t. halála.
2. Az osztályok jelentései.
3. A Balkán-Bizottság jelentései.
4. A Szótári-Bizottság jelentése.
5. A bécsi Akadémia átirata.
6. Meghivók.
7. Tagnyilvánitás hitelesitése.

A Magyar Tudományos Akadémia III. osztálya 1921. évi január hó 17-én tartott

zárt ülésének tárgysorozata.

1. Megnyitás. A tagokat elnök üdvözli. —

2. A múlt 1920. XII. 6. iki zárt osztályülés jegyzőkönyvének felolvasása.

3. A Wahrmann-féle pályázati ügyről (Ügyrend 144. §. c). A bizottsági elnöke a III. osztály elnökét, Kőt tagot az osztály választ, kettőt a II. osztály. Ipar a gyűjtemények tárgya.

4. Hering Jonas (Fiúméger.) tiszteletbeli tagnak „meteorologiai, klimatologiai, kosmographiai jellegű Hideg és meleg problémája körül" Zelebet. Bírmely gobbfejtés kéziratban.

5. Stefan Heinrich v. Óméroviczra: „Neues Verfahren zur Hervorbringung einer billigen Kraft."
(Mentse fölöslegesenmiből).

5a). Euler „Theoria" felolvasása.

6. Richter Aladár: „Peperomia pereskiaefolia" értekezésének jelenlegi stadiuma.

7. Az 1921.-ben az Osztály részéről kiadandó ólejtett munkálatokról javaslat:
A Math. és Termtt. Értesítő - körülbelől 10 iv terjedelemben jelenjék meg; az egyes dolgozatok 1/2 nyomtatott ívnél nagyobbak ne lehessenek; Math. u. Naturw. Berichte.

Kőrös László mathematikai kéziratai.

Pályázati ügyek az 1921. iki nagygyűlésre vonatkozólag.

A másik ívben van az ujabbi tárgysorozat.

II.

Amai ülésen beérkezett beadványok tárgyában intézkedés.

2

1921

A Magyar Tudományos Akadémia

III. Osztálya 1921. évi január hó

17-én tartandó zárt ülésének

Tárgysorozata

és

Aktái.

1921

A Magyar Tudományos Akadémia III. Osztálya 1921. évi február hó 14-én tartandó zárt ülésének

tárgysorozata.

1. Megnyitás. – Az 1921. I. ij. évi zárt osztályülése jegyzőkönyvének hitelesítése.

2. Váldegyr Vilmos „külső" tagtalálá. Emlékbeszéd tartására az Osztály felkéri Lenhossék Mihály rendes tagot.

3. Főtitkár átirata az 1920. évi zárószámadás és az 1921. évi munkaprogramm tárgyában. Bejelentési határideje 1921. évi január hó 31-ike (az irat elkészült az I. ij. évi ülés után érkezett)

4. Főtitkár átirata: (a) az Osztály 1920. ről maradt nyomdai tartozásának kimutatása;

(b) az Osztály által az 1921. évben kiadandó munkái és folyóiratai kimutatása, sürgősségük sorrendjében, a hozzávetőleges költségvetési hozzávetőleges összegük megnevezésével, bejelentése határideje 1921. évi február hó 25-én.

5. Főtitkár átirata, az Osztály 1920. évi működéséről szóló rendes évi jelentés be-küldése 1921. évi március hó 14-éig.

6. Főtitkár átirata: a pályázatok bírálati jelentéseinek bekűldése 1921. évi április hó 1-jéig. (Wahrmann-pályázat; Pollák Henrik pályázat.

7. Bizottsági tag kiküldése a következő Pollák Henrik-féle pályázati kérdés fogalmazása végett (kinek a III. osztály elnöke, egyik tagja a III., másik tagja a II. osztályból való-lesztendő; jelenleg orvos- vagy természettudományokon van a sor. (Ügyrend 128§ a)

8. Kitüzendő-e a Tomory-alapból pályázat (mathematikai)? 1921-ben? ? L. Lóczy Halasztás

9. Dr. Lamm Dezső 1000 K-ás adománya a III. Osztály tevékenysége előmozdítására.

10. Geist Gaspár 10.000 K-ás adománya " " " "

11. A Zentralstelle für Naturwissenschaftliche Berichterstattung köszönete.

12. A Kereskedelemügyi minister két átirata. aero-ügyekben. Pályázat kitüzése?

13. Az Osztály 1920. évi zárószámadása Vélemények Bánki Donát l.t. Kerenda fel.

14. Az Osztály nyomdai és könyvraktári tartozása (Richter czikkének állásfoglalása Frank

14a) Euler körül 3. kötete 500 K.-ig 10 példányban, 15.000 K. lőn nyomdában és majdnem kész táblái a bécsi Bamwerth-nél kb. 40000 K.

15. Az 1921 évi munka-tervezet; a tudományágak sorozott 46 drb. kézirat bemutatása.

(A Math. és Termtt. Értesítő folytatása. A Math. u. Naturw. Berichte ügyre élesztése.

16. Az állandó Math.-és Termtt. Bizottság jelentése. (Nincs kívánják-) Az irodalmi jog biztosítása, egyéb tárgyak (vagy tárgy nélkül)

17. Intézkedés az előadó ülésen beérkezett kéziratok tárgyában. 100 §.

Ülés után: Bizalmas értekezlet a tagajánlások ügyében.

Fröhlich 1921. II. 13.

A Magyar Tudományos Akadémia

III. Osztálya 1921. évi február hó

14. ikén tartandó zárt ülésének

Közelebbi tárgysorozata.

és

Aktái.

2

1921

Richter Aladár levelei stb.

Méltóságos | Visszaváró lag

Profd. Fröhlich Izidor

M. T. Akad. II. Osztbhár Úrnak

Mellékelve
Szép Csomag

MAGYAR
TUDOMÁNYOS
AKADÉMIA

Bőny, 1924 julius 24.

Méltóságos Osztálytitkár Úr!

Melegen köszönöm a f. hó 20-án kelt kimerítő, becses leveleben közlötteket. Mindig az apostol tanácsa szerint szólva, ha élek és leket, a b. leveleben foglaltakat az Ig. Tanács elé fogom terjeszteni.

Tekintettel a m. Korona zuhanására, kérném kellő nyomdai papir beszerzését, [amely esetleg más kiadvány céljára a t. III. osztály rendelkezésére fog állni] és 2) a Richter l. t. nr füzetéhez tervezett grafikon kéziratának mellőzését.

A többi költségvetés kentése nem áll hatalmamban

Hálás vagyok a Nóra cég-
hez írt b.-levélért és szíves fárado-
zásáért a Bergson-hoz írt válasz
lemásolása körül.

Régi, igaz nagyrabecsülés-
sel
tisztelő tagtársad
Balogh Jenő"

Méltóságos Uram!

F. hó 10-n d. u. 2 óra 20 perckor olvastam
Szüngörnek jelzett Mogos levelét arról
hogy alábiróttam a Szegszüngöselben
jutlacsam vizsga Peregrinus-del-
gozatom tárgyu mu-ében rideges
Kezü dagnevezett Kanektarait.
Mogos irásut érzett tintabetüi
ész nem d. u. 2 óra 25 perckor vali-
ban vált is adtam az egész
postamultát, - ámu arral a tipt-
lettel való megjegyzéssel, hogy
Öltsja kifejezett kivánságára
kezébe juttatott utolsó delgo-
zatom vagy, ahogy nem, az
Acta delgozata ei újabb
pine nu de nu" példánya-
"tának nem az én Adlamtól

j.

Secundánok. Ez Aïbbei ezután
nem Kerecségtek.

Mozgó eleïtt Mindei
Aïpletekkel

Bp. 923. VII. 10. d.u. 2. 23'-a.

Richter Aladárnak

U.-o.

Jul. 12.-n elutazom
Gyergyóba. Ich bin neïl
Allein sehr gewordene!

Bp. 1923. jul.-hó 4-n,

VIII. Nép Színház-u. 32. III/1.

Kéném Excellenciádat, mélt6ztatástek (talán 250+50 példányban) való) kinyomatását elrendelni; — arra, hogy a szövegben foglalt kéréseknek minél a főkáptalani hivatalba szállíttassanak el.

Szívesen a nyomait Fiúkleánykánál elhagyom; amannyiban Excéd oly kegyes volna póstafordultával visszaküldeni; + egyszersmind arról is, hogy az ívek — amíg más a műmelléklakat valamelyik Városházától Bécsből — megérkednek további visszaküldésig váltóvan. Ehó 12-n ugyanis Győrbe utazom (Cím: V. Revica: Kapca Gazdasszony:), és lehet, hogy hosszabb időre. Kegyetlenül várnám.

Excéd előtt mély tisztelettel

R. A. l.t.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS
AKADÉMIA.

Bőny; Győr m. 1923 jún 5.

Méltóságos Osztálytitkár Úr!

Richter l. t. úr most kapott korrektúráját át-
néztem és külön keresztkötés alatt küldöm.
Az Gy. Tanács határozata értelmé-
ben úgy emlékezem máj 11-iki ülés, esetleg
a juniusi osztály által tartott dolgozatot 250 példányban
ki kell nyomatni és azután a szedést szét-
lobatni, h. állló szedésért ne fizessünk.
Megbeszélésünk szerint kérem
Méltóságodat: szíveskedjék a korrektú-
rát szintén átnézni és ha azt megfele-
lőnek (és az osztály szövegével egyezőnek) találni, nevem elé
(amelyet abban a feltevésben írtam
rá, hogy a dolog rendben lesz) sajtó

becses nevét és az Imprimatur-t aztán pedig az 1–117 lapok korrekturáját a nyomdába juttatni. Ha a bécsi táblák ügye még mindig nincs rendben, nézetem szerint a borítók és a füzés elhalasztható lenne; de hozzájárulok ahhoz is, hogy Méltóságod ez tárgyban másként méltóztassék intézkedni.

Ha a bécsi tabellák számlája nem haladja meg az Egy száz ezer magyar K.-t, az Ig. Minisztérium határozata szerint azt is ki kell utalni.

A szöveg számlájának utalványozásáról már elutazásom előtt intézkedtem.

Igaz nagyrabecsüléssel
tisztelő tagtársa
Balogh Jenő

1921 márciusi hó 1. beadott jelentésemben részletesen is reflő indokolással nyilvánítottam véleményemet Dr Richter A. nak „Peperomia etc" cz. dolgozatáról.

A Richter úrtól birálgatott jelentésemet és a dolgozatának utolsó, ujabb korrekturáját átolvasva, a dolgozatról akkoriban itt véleményemnek minden egyes pontjáért most is helyt állok, mindent komolyan megfontolva nézetemet nem változtathatom tőt most még inkább ajánlom a Tek. Akademiának, hogy a más részedett dolgozatot csak abban az esetben nyomassa ki, ha a szerző a „nevezéstani és a botanikai mikrotechnikára való észrevételekkel" a czimből kitörli, ennek megfelelően a dolgozatnak minden jegyzeteit a melyeket a korrektura-íveken már is töröltem, valamint a dolgozatnak utolsó fejezetét kihagyva és a dolgozatban keresztül, mindenképen kifogásolható, furahangzású, rossz műszavakat és műkifejezéseket, melyek a Magy. Tud. Akademia kiadványaiban nem találhatnak nyugvóhelyet, vége-végig megfelelően átkorrigálja; vagy de a szerző mind abba bele nem egyezik, és sajátságos felfogásaitól előkényösen tovább is ragaszkodik, az évek óta álló szabályszerűségek, a Tek. Akademia a dolgozat kinyomatását el nem rendelje, mert nem tudom elképzelni, hogy Magyarország első tud. intézményének a czimere alatt olyan dolgozat kerüljön napfényre, a melyben a szerző a tud. intézményeinket és szakférfiainkat folytonosan lebecsüli, tud. működésüket ferde világításba helyezi, ezekkel szemben a külföldieket indokolás nélkül magasztalja és ennek tetejében mindenkor csak a saját ízlését szem elől téveszti előtérbe állítja. Egyébről nem is szólok, sok rosszmája állításaira nem térek ki, csak még annyit:

Ha R. A. úr már olyannyira a reformator szerepére vágyik, állítsa össze az általam törölt jegyzeteit, önnön nevezéstani bogarait, foglalja össze mind azt, a mi nagy hazafias lelkét nyomja külön czikkben és keresse magának arra más kiadót de nem a M. Tud. Akademiát.

Ajjból utalva az első jelentésemben elmondottakra röviden még elősorolom azokat a jegyzeteket, a melyeket akkoriban és most az utolsó átolvasásomnál is töröltem.

A 2. és 3. oldalon levő 1. jegyzetben a „Hortus Cliffortianus"-t kiegészíti annak a tekintén hogy Peperomiá-t nem talált benne, elmondja továbbá hogy Linnéus Carl, magasztalja a holland botanikusok érdekeltségét,

munkálkodásait és kiemeli a Berlin-dahlemi „Kaiser Wilhelm-Institut"-ot és természetbuvárainak e gárdáját. Mint a dolgozat tárgyával semmiféle összefüggésben lévő részletet egészen töröltem.

A 4. oldalon lévő 1. fejezetben a magyar tud. növ. törekvésekből kiragad valamit szerkelt, mindenképen megvetendő modorában. Végig töröltem.

A 6. oldalon az 1. jegyzetben írja, hogy a kolozsvári növénytani intézet mikrotechnikai felszerelését tette mintaszerűvé, hogy egyéb tanítványiért mennyit tett, de tőlest nem ért el. Egészen töröltem.

A 8. oldalon levő 1. jegyzetben Fitting német prof. megszólításával reprezentálom a mi agrárius országunkban a mezőgazdasági egyetem hiányát sopánkodik. A jegyzetnek eben részét, mint felesleges kifakadását töröltem.

A 10. oldalon a 2. jegyzetben tisztán növényrendszeri fejtegetésekkel foglalkozik; támadja a szerkesztőt, az irodalomunkban használt művelvadet „széjjelszakítás" okát mondja, ezek ő ít helyesen.' Végig töröltem. Ugyancsak töltem a 10. oldalon levő hasonlót tartalmazó 2. jegyzettel is.

A 12. oldalon levő 1. jegyzetnek első részét mint idézetet megjegyzem, ugyszintén a Haberlandt prof.-ról szóló megszólalását de már a második részét, a mely csak a szerzőnek végtelen önkritikájáról tesz tanúságot, töröltem. (talán helyesebb volna ez egészet törölni)

A 13. oldalon az 1. jegyzetben foglalt szinmagyarázást (fiókrejt és lénymejtről van szó) mint megnem győződő, erőltetett értelmezést, a mely e helyen különben sincs összefüggésben a dolgozat tárgyával, töröltem.

A 84. oldalon az 1. jegyzetet (palisade helyesírása) egészen feleslegesnek tartom; töröltem.

A 95. oldalon az 1. jegyzetben a „budapesti nevezettan"-t bírálgatja, ilyen nincs de tájna van Kolozsvári és az talhajtott bogarat, rosszat. Töröltem.

A 103. oldalon található megjegyzést (cellulose helyesírása) mint feleslegest töröltem.

A 116. 117. és 118 oldalra terjedő jegyzetben a bot. tudós- és rajztudós-ról is az oktat; e helyen ez igazán felesleges és szükségtelen. Egészen töröltem.

A 17 oldalon levő 3. jegyzet, a 18 oldalon a 2. jegyzet, a 24. oldalon az 1. jegyzet, az 51. oldalon az 1. jegyzet, a 77. oldalon az 1. jegyzet, a 94. oldalon az 1. jegyzet, a 107. oldalon az 1. jegyzet és a 128. oldalon az 1. jegyzet sorban utalások, sőrben vonatkozatások a dolgozat „C. Nevezéstani példa megjegyzések" czimü fejezetére. Ezt az egész fejezetet, melyet most nem is korrigáltam már az

első jelentésemben egészben hibásnak ajánlottam, most föltétlenül óhajtanám törlését, mert hogy R. t. úr felfogása téves, okvetlenre elhibázott, érvelései kemisek nem is nekem kell hangoztatnom, attól már lekésten, néhány példát mégis felhozok:

A xerophytonok, epiphytonok, mesophytonok, protozoonok etc. Kolozsvári „onok"-ra szerintem mondhatja, hogy megyarosabb hangzásúak és helyesebben lépcselt másaik mint az irodalmunkban már régen elfogadott, használt (nem tőlem származó) xerophyták, epiphyták etc. ezeknek a magyar tárgyalásra xerophyta, epiphyta, etc. és nem xerophyton, epiphyton etc. R. t. úr dolgozatának utolsó reflexiómatában ezeket a korrigálásaimat „absurdum"-nak tartotta meg, az első jelentésemben pedig azt a megjegyzést tette az epiphyta-ra: „Isten + ember előtt = plastice, Ft. nem tud görögül." Erre a bókra csak ezt kockatom fel: nagy bot. mesterembe tisztán a pluralisban a singularisban is magyarul gondolok és nem úgy mint R. t. úr, ki cikkeiben a singularisban nagy görögista és csak a pluralisban csap fel — félmagyarnak.

A „hydathoda" másik R. urat annyira felbőszítette, hogy első jelentésemben a „megjegyzésben ezt „őrültség"-nek minősítette, a reflexiómaiban pedig „non sens"-nek bélyegzi. Haberlandt-nál a „Hydathode"-jét (ὕδωρ = vizes, vizkóros etc.) még boldogult bot. mesterem a magyaros hangzása „a" raggal magyarosította, R. úr pedig a Kolozsvári helyesírás elve szerint most a magyarosítást a magyar nyelvbe változatlanul átvett „methodus" mintájára az „us" raggal fejezte végre — vagyis talajdonképen latinizált.

Richter úr különben is az „us" ragot nagyon szereti, ha az idegen irodalomben használt eredeti latin vagy latinizált másik történetesen nem végződik „us"-ra, hamarosan a szótőhöz hozzáragasztja az „us" ragot és még van a Kolozsvári új másik, mint a dolgozatában található absolutus, quantitativus, qualitativus, activus, positivus, isomorphus, dimorphus, homogeneus, heteromorphus, compactus, primitivus etc. — R. úr számtalan idegennyelvű, másalhangzóval végződő főnevet, mint pl. safranin, paraffin, ptellogen, mesophyll etc. műkifejezéseket, melyekkel változatlan alakban különösen a bot. irodalomunkban olyatán találkozunk, a latin „a" és „um" vagy „ium" raggal vili magyarosítani

a magyaros hangzású „a" ragnak az alkalmazását ezen esetben helyesnek tartja a valójában pedig ilyen módon ugyancsak latinizál, tündöklik a dolgozatában a safranina, paraffina, haematoxylina, piperina, anthocyana, glycerina etc. továbbá a mikroszkopium, xylolum, phellogenium, mesophyllum, chlorophyllum etc. Én a dolgozatában mind ezeket a kifejezéseket, műneveket most is újból átkorrigáltam, illetőleg más a szerkesztői korrigálásokat helyben hagytam, mert ha magyarul írunk nem szabad latinizálnunk, a más általános használatban levő idegen műszavakat, műkifejezéseket változatlanul meg kell tartanunk, a németet úgy mint a franciát. R. úr ez utóbbiakkal ezúttal kivételt is tesz, nevezetesen változatlanul használja a „palissade" szót, azonban több helyen, pl. a jj. 85. 86. gt. oldalon véleményem szerint ezzel is van baj, a mennyiben „palissade-dal" ír a szerintem helyesebb írásmód: „palissade-val" helyett, a mi a helyes olvasást nem érinti; ezt nem korrigáltam.

Végül nem korrigáltam most a táblák magyarázatát, miután nagyon a táblák nem állottak rendelkezésemre és erős a gyanum, hogy ez ezen levő rajzok nagy részéhez hasonló, tehát feleslegesen vagy talán ezenkívül rajzok a szövegközti rajzok között is szerepelnek, úgy hogy a dolgozat megjelentetése esetén még döntésre is vár, vajjon ezek a táblák jóváhagyásul szükségesek-e a dolgozathoz és ha nem, még a szövegben levő utalások is törülendők, ha táblák nélkül adatnak ki R. úr dolgozata.

Budapest 1923 jul. 30.

Dr. Filarszky Nándor

Az áthúzott jegyzetek kihagyását azért javaslom, mert a dolgozat tárgyával semmiféle összefüggésben nincsenek, egyrészt a mikrotom-technikának a külföldön való alkalmazását, hazai intézeteinkben pedig elhanyagolását ecsetelik, bár e tekintetben szerzőnek nincs igaza mindenben, másrészt növénytani fejtegetéseket tartalmaznak, melyek miatin esetleg tévedés nélkül így (téves) feltevésen alapulnak (ppenséggel nem arra valók, hogy a dolgozat értékét emeljék. 2.

Javaslom nemcsak ezen jegyzeteknek, hanem a dolgozat utolsó fejezetének kihagyását is indítványozom, mert ez tisztán puszta növénytani fejtegetéseket tartalmaz, melyek a dolgozat tárgyára semmiképen sem vonatkoztathatók. 1

Mindezekből kifolyólag szerintem a dolgozat címe sem maradhat meg úgy amint van, hanem az is módosítandó, oly módon rövidítendő, a mint eredetileg az akad. felolvasások sorozatába fel volt véve (Akadémiai Értesítő 1917 p. 604), sőt elhagyandónak vélném a címben foglalt „a botanikai mikrotom-technikára való észrevételekkel"-t is (bár ez az „Akad. Értesítő 1917 p. 709"-ben szerepel) mert szerzőnek a mikrotom-technikára vonatkozó észrevételei a szövegben sem tudományos természetűek, hanem csak a mikrotom használatának előnyét emelik ki általánosságban meg pedig longum est latum abban merülnek ki, hogy külföldi intézetekben mikor és hogyan használtak tört, a mikrotom-technikának a botanika szélesebb körein való alkalmazására a minek igazán semmi köze a dolgozat tárgyához. 2.1

Erről meg a növénytanról külön-külön lehetne értekezni; az előbbi thema megfelelő módon, el-elkalandozások nélkül kidolgozva talán hasznos is volna, az utóbbi thema azonban alig volna találatos.

Áttérve a részletekre következőket kell kiemelnem:

A „mikroskopium" szót én is „mikroskop"-ra átkorrigáltam (szerző is, talán nem akarva „makroskopice" és „makroskopicus" szókat használ!). Hasonlólag kellene még átkorrigálni „mesophyllum"-ot „chlorophyllum"-ot is „mesophyll"-re, „chlorophyll"-ra; „phellogenium"-ot átkorrigáltam „phellogen"-re, mert ezt már igazán nagyon furcsa nagyításának tartom. A „xylolum" szót „xylol"-ra javítottam (szerző használ nagyon helyesen „chlorcinkjod, jod, hämalaun" névszókat, miért nem akkor itt a „chlorophyllum" mintájára „chlorcinkjodum-, jodum-, hämalaunum"-ot?!)

Az „anthocyane" szót átkorrigáltam „anthocyan"-ra, különben szerző maga is többször „anthocyan"-t ír; „glycerina-, paraffina-, safranina-, hämatoxylina-,

x) Tévesnek mondaná felfogásomat Fil. L. tagtársaim is, ha még az akadémiai előadó adatai mellett ki is állanának felolvasásom. R. K

piperina" s hasonló neveket ugyancsak átkorrigáltam „glycerin-, paraffin-, saprenin-, hämatoxylin-, piperin-" -ra és éppen így a „cellulosa" szót „cellulose"-ra mert ezek az utóbbi elnevezések használatosak a magyarban éppen úgy, mint más idegen nyelvben is, de ilyen fura hangzású átalakítások különben sem magyarosabb hangzásúak.

Neiche

A „heteromorphus, isomorphus, dimorphus, homogeneus, quantitativus, qualitativus, positivus" szintén átkorrigáltam „heteromorph-, isomorph-, dimorph-; homogen-; quantitativ-; qualitativ-" ra, mert ez latinizálás és nem magyarosítás. A „hydathodus" és „hydathodusok" -rókat átkorrigáltam „hydathoda" és „hydathodák"-ra (ὑδατώδης ὁ és ἡ plurális pedig ὑδατώδαι αἱ), mert itt sem az „us", hanem az „a"-végzetet tartom helyesebbnek, különösen magyarosabb is.

Az „epiphytonok, xerophytonok"-rókat átkorrigáltam „epiphytákra, xerophytákra" ra, (φύτον τὸ, φύτα τὰ) mert a görög on, mely a latin um-nak felel meg, a magyarban éppen oly idegen képzés, mint az um végzetű ezirányú szók; ha a magyarban „epiphyta"*) ról beszélünk, csak egy növényt (singuláris) értünk alatta és nem gondolhatunk a görög vagy latin pluráliskra, vagyis sok növényre; ezt a magyar többes szám ragja a k jelzi: „epiphytákat."

„Oculárisok" helyett feltétlenül „ocularok" teendő, mert a névszó „ocular" és nem „ocularis"; míg „cuticularis" képzés helyes, mert a névszó „cuticula", „chloroplastisok" szót „chloroplastok"-ra korrigáltam (πλαστός, ἡ, όν - πλάσσω vagy πλάττω-tól) éppen úgy „plastis" „plast"-ra, mert ezek az egyik, ezek a másik esetben az is vagy ais rag teszi a szót magyarossá.

A „palisade"-szót a szerző - talán mert franciás szó - változatlanul megtartja; úgy a „hyalin"szót is és ez helyes! de éppen úgy a „plast" az „ocular", a „cellulose"-t és a többi felsorolt és kifogásolt szót sem kellett volna átváltoztatnia vagyis rosszul magyarosítania. xx

Ezek a dolgozatnak legfeltűnőbb alaki hibái, de feltűnik ezek mellett a szk helyesírási következetlenség is. szerző ír: radialis és radiális, ovalis és ovális, tangentalis és tangentális, specialis és specziélis, ezután meggyes kiejtésünk ellenére: initialis, peripherialis, epitthialis, localis, cambialis, maximalis, cuticularis, epidermalis, hypodermalis, ellenben: totális, horizontális, vertikális stb.; további funkcziói, funkcionáló és

*) Ktben + ember elöl = pluralis.
fil. vers tud görögül.

functio; Rutin, Rutinuláris, Rutinizált, Rutinizálódtak és cuticulátis, cutinizált, cutinizálódtak; tendenczia is tendentia; végül reduplicatio, reductio, desorgenisatio és variaczió, assimilácziós, differenczialódik, vikariaczio etc. mindezeket nem korrigáltam.

Ha már nem hagyhattam korrigálatlanul az egészen más értelmü „bélyeg“ szót, melyet „jelleg“re korrigáltam, a „tényleg“ szót, a német „thatsächlich“-nek legközelebb álló szót kerülendő fordítását, melyet „valóban“-val helyettesítettem és a „leányszál“-szót, a német „Tochterzelle“, melyet magyarosabban „fiókszál“-ra fordítanak.

Csak mellesleg említem még, hogy szerző szinte előszeretettel használja a sok idegen szót oly helyen is, a hol megfelelő magyar kifejezést is állana rendelkezésére; csak néhányat sorolok elő: dimensio, massivum, eminenter, dominans, lumenü, ecletans, decompositio, kondukdálódnak, konstatáltam, megkonstruált, divergentia, amylum etc. etc. – Sokan e sok idegen szóval a dolgozatuknak tudományosabb színezetet akarnak kölcsönözni; szerönek a dolgozata erre nem szorul.

A dolgozat értelmi részére is volna néhány észrevételem, de ez már nem feladata rövid jelentésemnek.

Budapest 1921 márcz. 1

Dr Filarszky Sándor

* fiók = Schublade! Rl6

Ekerül a „vosa = vósa = vorse!? Rl6

(b)

Ad: Richter Aladár:

„ Peperomia pereskiaefolia "

Kiszedett czikke

Filarszky Nándor l. tag részletes

jelentése!

Beadta: 1921. III. 14-én!

3

1921

A Magyar Tudományos Akadémia III. osztálya 1921. évi március hó 14-én tartott felolvasó ülésén felvett jegyzőkönyv.

Jelen voltak Horváth Jenő rendes tag, osztályelnök elnöklete alatt az osztály tagjai közül: id. Szily Kálmán l. tag; Farkas Gyula, Klasovy Lajos Magyary-Dietz Sándor, Mehelyi Lajos, Rados Gusztáv rendes tagok; — Rochlitz Gusztáv, Budai Kálmán Degen Árpád Filarszky Nándor, 6. Horkányi Béla, Loew-Tempis Mór, Körösy Kálmán, Pálffy Mór, Preisz Hugo, ~~Rado~~ Rácz Frigyes, Tímaváry Károly levelező tagok.

Mint vendégek: Balogh Jenő, r. tag pályáról, Magyary Jenő r. tag, Mihály Artúr l. tag. Távolmaradását kimentette: Banki Donát l. tag.

Jegyző: Fröhlich Izidor, r. tag, osztálytitkár.

1. Loew-Tempis Mór levelező tag: A művelt nemzetek mechanikai munka-szükséglete. Második közlemény.

2. Degen Árpád levelező tag: A hereséreinket kórosító aranykarél.

Több tárgy nem lévén, elnök úr a jegyzőkönyv hitelesítésére Loew-Tempis Mór és Degen Árpád levelező tagokat kéri fel és az ülést bezárja.

A Magyar Tudományos Akadémia

III. Osztálya 1921. évi március

hó 14-én tartott felolvasó ülésén

felolvasás történt.

M e g h i v ó

A M.Tud.Akadémia III osztálya által - külföldi nyelvü magyar tudományos folyóirat alapitása tárgyában javaslattételre- kiküldött bizottságnak folyó hó 26 án, szombaton, d.e. 11 / tizenegy/ órakor az osztálytitkár hivatalos tanári szobájában / bölcsészetkeri főépület, VIII.Müzeum -körut 6-8 sz., I.emelet 7.ajtószám/ tartandó ülésére.

Tárgy: Fesztelen eszmecsere ily folyóirat czélja és létesitése ügyében.

Budapesten, 1921 február 23.

Cserébe mindent elfogadnak
özv. Tom
Külföldiek munkái
c

Az osztályelnök megbizásából
az osztálytitkár.

Trifurcatio
nyelv

Szülföldi nyelven

szerkesztendő

folyóirat ügye

1921. II. 26. iki

bizottsági ülés

eredménye

4) Latinczima. – 5) 1921. II. 26. Eredmény:

a [illegible] nyelve: ~~magyar kultúrnyelvek~~ latin nyelv

b) [illegible] ~~Budapesten~~ ~~tartottak~~ ~~ülésszakok~~ ~~gyűlés~~ ~~ülés~~ ~~gyűlés~~ ~~ülés~~

Honan: Lgs Académie Comptes rendus.

1) Cooperatio; 2) Comptes-Rendus. 3-4 kp. 3) Csak ön-álló, elősorolt dolgozatok.-

Mi az oldigoingrellnőjuk az első szerkesztő?

Kürschák: A több mérnök szerk. Körlevelünk nem alkalmas; mert Kovács. Minden mutatóba tolja kerülni és mellőzték.

Oslenlay 1 – 1½ oldalas Francia Comptes Rendus Blau-é-Rosa Szállítása a Rumunieusok az akadémiai tudományokat.

Schaferik: a III. Osztály első kiadású Darabok Kolozsvár:

(Math-Phys és Természettud. A.) és B) elnevezés.

Fejér: Comptes Rendus (de l'Academie des Sciences).

Ha az oldalon a tartalmi egyenlő az egész III. Osztály Közleménye Nemzetjeink k.; Kiállítás a tudományos megjegyzésekkel

Loránd: Angol első mintegy 2 Akadémia corporatiója

Több idevágó társulat is adatott be Külföldi nyelvű rovat-ba egyesítés. – Cserék csak akadályozó bejelentési [két folyóirat a) Akadémiai és tud. Társaságoknál állók az Comptes Rendus 3-4 oldal terjedelmi: két csoport math-phys; és biológiai tud. Cooperativ Kiadás

A Compter Rendes Két Osztálya Működése a Tabló

Működést és Belső Életet

Terjesztése: Teubner-nél Leipzigban. Megjelent Külföldiek Számára

Egyen a Kiadás és a terjesztés

Körében az eredeti értekezéseket teljes terjedelmükben két főosztály

hanjelenhessék meg; de az értekezések Kalózai is helyére kiadási

és terjesztési,

Cooperatio ÍA, jelenjék meg füzetes

most csak Compter-Szerű kiadásu sorba a

III. Osz. függelmül adhat ki, akár I és II Osztály

is adhat. }K

De az magyar. a III. Osz. terén Kiloresporta értéke-

sítik egyelőre kiadhatók

Tovább: Mennyi pénz? Főtőkéi?

Slossey Mikyen nyelven? Milyen alakra

Tovább Cooperatio. Deneki fenntartaszik, pénzügyi

szempontból? A magyar Kultur-bemutatása?

Fejer: A felgőzmotor mi az anyaga? minta Bryg. P. vagy

a mely mindent a mi itt terén ismertette? Csak az első be-

rendezés. Kiválasztás Bemutatási Lapjai!

Lorka: Nyelv: Latin akar. Kiválasztás megjelent Compter rend-

Fordítás bizottság szerint, addig Nem nyilvánosságra

Kell.

A Magyar Tudományos Akadémia III. Osztálya 1921. évi március hó 14-én tartott

zárt ülésének tárgysorozata:

1. Megnyitás. (= 1921. II. 14-iki zárt osztályülés jegyzőkönyvének hitelesítése.)

2. A new-yorki Encke-ünnepen való megjelenés. (Elnök és tag levele.)

3. A Königsbergben f. é. III. 10-re kitűzendő Bessel-ünnepen való részvétel. (Banki Donath l. tag levele.)

4. A költségek mai folyóárt ügyében rövid vélemény-jelentés. (Comparatio, Ómagyar Mária-siralom, Rendes a III. osztály részére. (még a Vésőr-betűszedési közlemények szerkesztése, Mérők-ügyben.)

5. A Comenius-alapból új pályázat a mathematikai tudományok körében? (Kürschák, Rép. Kürschák.)

6. Rövidjelentés a kolozsvári ügyének az Osztályban az 1917. évben történt tárgyalásáról. (1917. X. 24-én 854. sz. alatt a Kolozsvári Egyetem Orvosi Karának a Pótkórházzal kapcsolatos ideiglenes elhelyezéséről.)

7. Az 1921-iki költségvetés correctura-lapjainak javításáról.

8. A III. osztály tagjai által bejelentett tárgyalások.

A Magyar Tudományos Akadémia

III. Osztálya 1921-ik március

hó 14-én tartandó ezen ülésének

Tárgysorozata.

4

1921

Magyar Tudományos Akadémia.

A vallás-és közoktatásügyi miniszter ur közölte velem, hogy kilogrammonként 20 K-ás árban nagyobb mennyiségü papirt tud rendelkezésre bocsátani.

Felkérem a t. osztályokat és bizottságokat, szíveskedjenek velem közölni, hogy mily mennyiségü papirost óhajtanak átvenni.

Budapest, 1921 április 25.

Kiváló tisztelettel

Balogh

főtitkár

KOLOZSVÁRI M. KIR. FERENC JÓZSEF TUDOMÁNYEGYETEM.
MATHEMATIKAI ~~TERMÉSZETTUDOMÁNYI KAR.~~ SZEMINÁRIUMA

—19 /. m. tt. k. sz.

Budapest
1921 év márc. hó 14-én.

Tekintetes Akadémia!

A székhelyéről számüzött kolozsvári egyetem mathematikai szemináriumának gazdag könyvtára az ellenség kezén maradt. Az ujjáépités nehéz munkájához a magam és Haar Alfréd és Ortvay Rudolf ny. r. tanárok, igazgatótársaim nevében a tekintetes Akadémia anyagi és erkölcsi támogatását kérem.

Részletes kérésünk a következő:

1/ Méltóztassék mathematikai és elméleti fizikai tárgyu kiadványainak egy- egy példányát szemináriumunknak ajándékozni, egyszersmind azoknál a külföldi akadémiáknál és tudományos társaságoknál, melyekre ezt a tekintetes Akadémia helyesnek véli, hasonló intézkedés, esetleg kiadványaiknak mérsékelt áron való átengedése céljából a kezdeményező lépéseket megtenni.

2/ Méltóztassék Euler összes müveinek még rendelkezésre álló példányaiból egyet szemináriumunknak átengedni.

3/ Méltóztassék az Akadémia könyvtárának esetleg nélkülözhető, megfelelő tárgyu duplumait szemináriumunknak ajándékozni.

Mély tisztelettel vagyok a tekintetes Akadémiának

alázatos szolgája:

levelező tag, a kolozsvári egyetem mathematikai szemináriumának ügyvezető igazgatója

Kolozsvári egyetem mathematikai seminariumának könyv-adományok

Lőrgyákan

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA.

Az akadémiai könyvraktár felügyelőjének.

Sziveskedjék a ..... nyomdától átvenni a következő akadémiai kiadvány egész példánykészletét:

..... _____ kötet _____ szám

_____ példány.

E példányokból szolgáltasson át:

..... példányt a főtitkári hivatalnak,
..... „ a hírlapoknak,
..... „ a szerzőnek (szerkesztőnek),
..... „ az akad. könyvraktárba,
..... „ a könyvkiadó-hivatal vezetőjének, ki ezeket a Főtörzskönyv _____ rovata és az e könyv végén felsorolt czímek alatt tegye postára.

Budapest, 18.....

.....
irodaigazgató.

.....
.....
.....
..... } _____ példányt átvettem.

18.....

A könyvkiadó hivatal számára:

.....
.....
..... } _____ példányt átvettem.

18.....

A főtitkári hivatal számára:

.....

A Magyar Tudományos Akadémia III. Osztálya

1921. évi április hó 18. án tartandó zárt ülésén

felolvasandó tárgysorozat.

Gr. Szécsenyi Béla feletti

emlékbeszéd.

Ecsy. Trócsányi.

Földrajzi tárgyak

MAGYAR AERO SZÖVETSÉG
BUDAPEST, IX., LÓNYAY-UTCA 36.
TELEFON: JÓZSEF 49—52.

M E G H I V Ó

A Magyar Aero Szövetség

folyó évi március, április és május hónapokban vetitett és mozgó fényképek kiséretében

sorozatos aviatikai előadásokat

rendez Budapesten, melyre t. Cimet, b. családját és ismerőseit tisztelettel meghivjuk.

hó 13-án vasárnap d. e. 11 órakor az **Uránia** tudományos zinházban *Hauser László* v. tiszti pilóta (aviatika I. rész) **Szárnypróbálgatások** cim alatt.

hó 20-án vasárnap d. e. 11 órakor (aviatika II. rész) **Szelek szárnyán** cim alatt.

hó 27-én vasárnap d. e. 11 órakor (aviatika III. rész) **Viharok szárnyán** cim alatt.

ius hó 30-án szerdán d u. 6 órakor **a M. kir. Tudományegyetem élettani intézet** előadó termében (VIII. Eszterházy-u. 5.) *dr. Focher László* idegorvos, **A repülés hatása az emberi szervezetre** cim alatt.

1921. március hó 31-én csütörtökön d. u. 6 órakor **a budapesti kereskedelmi és iparkamara** helyiségében (V. Szemere-utca 6.) *Vizkelety Imre* légiforgalmi felügyelő, **A légi közlekedés közgazdasági fontossága** cim alatt.

1921. április hó 19-én kedden d. u. fél **4** órakor az **Uránia** tudományos szinházban *Poppe Kornél* léghajó vezető „Mefort" főfelügyelő **Léghajózás I. rész** cim alatt.

1921. április hó 26-án kedden d. u. fél 4 órakor **Léghajózás II. rész** cim alatt.

1921. május hó 3-án kedden d. u. fél 4 órakor az **Uránia** tudományos szinházban *Büki Aurél* meteorlogiai adjunktus, **Aerometeorlogia** cim alatt.

1921. május hó 6-án pénteken d. u. fél 4 órakor az **Uránia** tudományos szinházban *Gerő László* mérnök: **Az aerofotografia a térképezés szolgálatában** cim alatt.

Jegyek a helyszinen válthatók 2-től 14 koronáig

Budapest, 1921. március hó.

Feleky Miklós
főtitkár.

dr. Gerenday György
elnök.

Rosner, Koronaherceg-u. 17.

Magyar Orvosok Közlönye.

Fröhlich és társa NYOMTATVÁNY.

Méltóságos
Nagyságos

Herczeg Sur. Academia
III osztály 1

Budapest V.
Akadémia u. 2 sz.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

56. szám
1921

KÖRLEVÉL

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA T. TAGJAIHOZ.

Hivatkozva a M. Tud. Akadémia ügyrendjének 11. §-ára, emlékeztetem a M. Tud. Akadémia t. tagjait, hogy az 1921-ik évi választásra *a tagajánlások* 1921 február 28-ig küldendők be a főtitkári hivatalhoz.

Tájékozásul megjegyzem, hogy az alapszabályok 22. §-a és az Ügyrend 1. §-a értelmében választható

az I. osztályban: tiszteleti tag 1

A) nyelvtudományi alosztályban: 3 levelező tag;
B) széptudományi alosztályban: 3 levelező tag;

a II. osztályban: tiszteleti tag —

A) bölcs. és társad. alosztályban: 4 levelező tag;
B) a történettudományi alosztályban: 1 levelező tag;

a III. osztályban: tiszteleti tag 2

A) math. és phys. alosztályban: 4 rendes és 4 levelező tag;
B) természetrajzi alosztályban: 4 rendes és 2 levelező tag.

Megjegyzem, hogy a folyó évi február 28-ig esetleg még megüresedő helyek is betölthetők, ha megfelelő ajánlottak vannak.

BUDAPEST, 1921 január 12.

BALOGH JENŐ
FŐTITKÁR

Hornyánszky V., Budapest.

Ures tagsági helyek.

A Magyar Tudományos Akadémia III. Osztályának az 1920 évről szóló záró számadása.

Az 1919. évben az Osztálynak nem volt költségvetése; ellenben összes kiadásai voltak az 1919. évben

35878 K. 43 f.

Az 1920 évben az Osztálynak szintén nem volt költségvetése; de azért ebben az évben az Osztály összes kiadásai voltak: 38223 K. 20 f. még 57 fillérrel emelkedő, azaz, összesen 38486 K. 05 f.

Ez utóbbi kiadások a következő tételek szerint oszlottak meg:

(a) Mathematikai és Természettudományi Értesítő"

Utalványszám. 1920. évben:

1920. III. 3: 1. sz. Székely Ágoston segédszerkesztőnek, évi tiszteletdíjának első fele . . . . . 400. K.–f.

1920. IV. 6: 2. sz. báró Eötvös örököseinek hátrahagyott czikke tiszteletdíja . . . 140 „–f.

„ „ „: 3. sz. Riesz Frigyes l. tagnak, czikke tiszteletdíja . . . . . 80 „–f.

„ „ „: 4. sz. Maurits Béla l. tagnak, „ „ . . . . . 70 „–f.

„ „ „: 5. sz. Limányi Károly l. tagnak „ „ . . . . . 30 „–f.

„ „ „: 6. sz. Fangl Károly l. tagnak „ „ . . . . . 113 „–f.

1920. VII. 5: 9. sz. Franklin társulatnak az Értesítő" XXXVII. kötete szállításáért . . . . . 1301 K.–f.

„ „ „: 10. sz. Franklin-társulatnak különlenyomatokért . . . . . 870 K.–f.

1920. VIII. 5: 8. sz. Gusztáv Fischer, Jena, lithographia táblák szállítása, órt 54 márka 10 pf; melynek ára volt . . . . . 243 K. 45 f.

1920. X. 25: 13. sz. Gusztáv Fischernek, postaköltség 2 márka 90 pf. . . . . 19 K. 40 f. 1499 K. 85 f.

(b) Emlékbeszédek

1920. VII. 5.: 7. Athenaeum nyomdának Bozóky Pál felett tartott emlékbeszéd szállításáért . . . 370 K. 20 f.

1920. X. 15.: 12. Gaal Jenő r. tagnak, emlékbeszéd után illető tiszteletdíj . . . . . 100 K. 20 f. 380 K. 20 f.

(c) Különkiadvány: Hellebrikta emlékezete szállításáért a Franklin-társulatnak 11. sz. alatt . . . . . 1962 K.–f. 1962 K.–f.

(d) 1920. VIII. 27.: 14. sz. és 15. sz.; Hegedüs József és Trokán János ujjait ajándéka 10 K. ával . . . . . 40. K.–f. 401 K.–f. 80 K.–f.

Összeg . . . . . 38486 K. 05 f.

1921. I. 10.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA.

Az akadémiai könyvraktár felügyelőjének.

Sziveskedjék a ..... nyomdától átvenni a következő akadémiai kiadvány egész példánykészletét:

..... _____ kötet _____ szám

_____ példány.

E példányokból szolgáltasson át:

..... példányt a főtitkári hivatalnak,
..... „ a hírlapoknak,
..... „ a szerzőnek (szerkesztőnek),
..... „ az akad. könyvraktárba,
..... „ a könyvkiadó-hivatal vezetőjének, ki ezeket a Főtörzskönyv _____ rovata és az e könyv végén felsorolt czímek alatt tegye postára.

Budapest, 18 .....

..... irodaigazgató.

..... _____ példányt átvettem.

18 .....

A könyvkiadó hivatal számára:

..... _____ példányt átvettem.

18 .....

A főtitkári hivatal számára:

Kelt Budapesten, a Magyar Tudományos Akadémia III. em. [illegible] 1920. évi [illegible] hó [illegible]-án.

MEGHIVÓ

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

III. osztályának 1921. április hó 18-án **(hétfőn)** délután 5 **(öt)** órakor az Akadémia heti üléstermében tartandó ülésére.

TÁRGYAI:

1. KERTÉSZ KÁLMÁN levelező tag: A Magyar Birodalom legyeinek prodromusa. I. Lauxaniidae.
2. FRÖHLICH PÁL vendég: A fénytörés geometriai törvénye érvényességi határáról. Előterjeszti FRÖHLICH IZIDOR r. tag.

Utána **zárt** ülésben folyó ügyek.

KERTÉSZ JÓZSEF BUDAPEST. 84940

Rechnung 10.

TG #415.

Fol. 96. Basel (Schweiz), 18 FEB 1921 19

Math. Naturwiss. Klasse der Ungar. Akademie der Wissenschaften, Budapest

erhält von der **Euler-Kommission**

der Schweizerischen Naturforschenden Gesellschaft in Basel:

		Franken	Cts.
10	**Leonhardi Euleri opera omnia.** Sub auspiciis Societatis scientiarum naturalium Helveticae. Edenda curaverunt F. Rudio, A. Krazer et P. Staeckel.		
	Subskriptionspreis Fr. 25.— per Band		
	Serie I Band 17, Theoria integralium I,	Kr 5000.—	
	Verpackung ~~Porto~~	428	60
		Kr 5428	60

Zahlung

per Check auf Budapest

erbeten.

...egralis III,
...ae I,
II

Sup. Abgabe ..... %
Zoll „ 0 %
Geprüft

Ed. His-Schlumberger, 15 Aeschenvorstadt, Basel (Schweiz), zu richten. Sollten besondere Wünsche bestehen, so wolle man sich gefl. mit diesem in Verbindung setzen.

TG #415.

Rechnung 10.

Fol. 96. Basel (Schweiz), 18 FEB 1921 19

Math. Naturwiss. Klasse der Ungar. Akademie der Wissenschaften, Budapest

erhält von der **Euler-Kommission**

der Schweizerischen Naturforschenden Gesellschaft in Basel:

	Franken	Cts.
10 **Leonhardi Euleri opera omnia.** Sub auspiciis Societatis scientiarum naturalium Helveticae. Edenda curaverunt F. Rudio, A. Krazer et P. Staeckel.		
Subskriptionspreis Fr. 25.— per Band		
Serie I Band 17, Theoria integralium I,	Kr 5000.—	
Verpackung ~~Porto~~	428	60
	Kr 5428	60

gratis
I 18, Theoria integralium II,
I 13, Institutiones calculi integralis III,
I 2, Commentationes arithmeticae I,
I 3, do II

Sep. Abgabe ..... %
Fall „ 0 %
Gesetz

...hlungen sind direkt an den Schatzmeister der Euler-Kommission, **Herrn Ed. His-Schlumberger, 15 Aeschenvorstadt, Basel** (Schweiz), zu richten. Sollten besondere Wünsche bestehen, so wolle man sich gefl. mit diesem in Verbindung setzen.

Érk. 1921. aprilis 13.

465
1921

Kiadom a T. III. osztálynak.

Budapest, 1921. apr. 13.

Balogh
főtitkár

428 K. 60 f.

[illegible]

Méltóságos Osztálytitkár Úr!

Idecsatolva szíveskedjen bemutatni a Kir. József Műegyetem mathematikai pályakérdés pályázati hirdetéseinek szíves tudomásvételre megküldeni. Minthogy nem tudjuk, hogy a Tomory-alapítványból-e vagy másból hirdetendő-e a pályázat, tisztelettel kérjük Méltóságodat méltóztatnék a pályázati alap megnevezését a szövegbe beírni.

Mély tisztelettel

Budapest 1921 március 23

Rados Gusztáv
r. t.

Magyar Tudományos Akadémia III. osztálya. Az 1921. évi nagygyűlésen hirdetendő zárt pályázat.

Kivántatik egy önálló vizsgálatot tartalmazó értekezés a valós vagy a komplex vál-
tozós függvények elméletéből.
Jutalma a Tomori Anasztáz-alap kamatjövedelméből kétezer (2000) koro-
na. A meg nem osztható jutalmat csak önálló becsű munka nyerheti el.
A pályamunkának az Akadémia főtitkári hivatalában leendő benyujtása ha-
tárnapja 1921. évi deczember hó 31. ike.
A jutalmazott munka szerzője köteles azt egy esztendő alatt kiadni; ha ezt nem
teszi, a tulajdonjog az Akadémiára száll.

A III. osztályból.

Az

Mathematikai pálya-

tétel a Sonnay-alapból.

Marun Jugel

Nyíregyházán

Kivántatik egy önálló vizsgálatot tartalmazó értekezés a valós vagy a Komplex változós függvények elméletéből.

Jutalma a Tomori Anesztéz-alapítvány kamatjövedelméből Kettőezer (2000) Korona.

A pályamunkának az Akadémia főtitkári hivatalában leendő benyujtása határnapja 1922 december 31.

A jutalom csak önálló becsü munkának ítélhető oda.

A jutalmazott munkát a szerzője egy esztendő alatt nem adja ki, a tulajdonjog az Akadémiára száll.

Kürschák József

Radós Gyula

Magyar Tudományos Akadémia III. Osztálya. Az 1921 évi nagygyülésen hirdetendő

zárt pályázat:

Kivántatik egy önálló vizsgálatot tartalmazó értekezés a valós vagy a komplex változós függvények elméletéből.

Jutalma a Tomori Anesztéz-alap kamatjövedelméből 2000 (Kettőezer) Korona.

A meg nem osztható jutalmat csak önálló becsü munka nyerheti el.

A jutalmazott munka szerzője köteles azt egy esztendő alatt kiadni; ha ezt nem teszi, a tulajdonjog az Akadémiára száll.

A pályamunkának az Akadémia főtitkári hivatalában leendő benyujtása határnapja 1922 évi december hó 31-ike.

Magyar Tudományos Akadémia

III. Osztálya

Dr. Pápayt a

Somari-alsóvárosból!

Beérkezett 1921. III. 25-én.

Fröhlich
m. titkár

Magyar Tudományos Akadémia III. Osztálya 1921. évi április hó 18. án tartott ülésének

Ügyrendje.

1. Megnyitás; tagok üdvözlése.

2. A múlt, 1921. III. 14. iki ülésjegyzőkönyvének hitelesítése.

3. Mathematikai pályatétel a Fenyvy-alapból.

4. Pollák Henrik alapból (Horváth Géza, b. Harkányi Béla, Kövesligethy Rajos) új pályatétel.

5. Hanyga Lovro R. adománya.

6. Euler op. omnia I. 18, 13, 2, 3, gratis, I. 17. jegyzése megerősítetett.

7. Magyar Nyelvtudós megbízása.

8. Főtitkár értesítése a beszerezhető papirus tárgyában.

9. Főtitkár beszéde gróf Széchenyi Béla felett tartandó emlékbeszédnek Lóczy Lajos-féle kéziratot hallgatás tárgyában. Stein | Kéziratot Heinrichnek Grácban.

10. Kolozsvári tud. egyetem Kúriai Kónyo-adományok tárgyában.

11. A nyomdába adott 29 rövid értekezés –

12. Méhely két czikke.

Esetleges indítványok.

A mai előadó ülésen beérkezett Kéziratok sorsa.

Horváth. Stein. Klemm Fenyő, Rados, Istvánffy, Tangl, Méhely.
Richter, Nyilas, Preis., Kertész, Wlassics, Bogyay, Hanny, Lányi
Kolozsy, Mocsáry. Lumniczer. Kiss.

Balogh Jenő.

Kl. Sol. Klemm - Kertész

A Magyar Tudományos Akadémia
III. Osztálya 1921. évi április hó
18. án tartott zárt üléseinek

tárgysorozata.

5
1921

A Magyar tud. Akademia
tek. II. osztályához

Lh.

Nemrég osztály ünnepén 12 éves levelező tagjaként elmondhatom, hogy igen nehéz viszonyok között fejtették ki tudományos mérsékleti irodalmi működésemet a Mathematikai és Természettud. Érkesítő tagjaim is.

Szörnyű világégés, hadüzenet a Matematikai idejében egymásután jelentek meg legszebb mérsékleti munkálataim, a tud. Akademia kiegészítő közleményeiből a táblák hosszú sorozatánál s oly gondossággal, mikénél különben - bízvák elismerhetem - s nem produkált a M. T. Akademia.

Tudjuk azonban jól, hogy kizárólagosan magyar nyelven megjelent tudományos munkáinkról a külföld nem vesz tudomást. Ezért arra voltam, hogy rólam szóló mérsékleti munkálataim, a hazai tudományosság ideje alatt, sorra megjelenhessenek a Mathem. Naturwiss. Berichtekben s. E sorozatos mű tudományos a XXV. kötettel megszakadt

j.

és, valóban Kürschák prof. és szerk. úr irja Posonyba s 1920. V. 19.- kelt, hozzám intézett városiházi levelében, hogy Marcinkadolgozatának kiadására felesége nincs. A kiadó Teubner-cég élénk sajnálkozásával gyászi emlékül küldötte meg nekem a már kiszedett dolgozat korrekturáit, melyek szerint Kürschák prof. úr a korrekturákat aztán szétdobták.

Tek. Akadémiai III. osztály!

Excellenciája, a M. T. Akadémia i. t. főtitkársága kezében van pontos kimutatása a Math. és Naturwiss. Berichtekbe szánt dolgozatainak pontos kimutatása. A hozzávaló táblák, ábrák, miknek nyilt vonalai költségeket jelentenek!- mind készen vannak, Bécsben és Leipzigban hevernek. Tulnyomó részben ki is vannak fizetve - csupán a szöveg kinyomatása volna feladatuk.

A III. osztálynak csupán ezekbeli tárgyalatát kérem, hogy maga részéről is ajánlani méltóztassék, hogy mint tagjainak - a M. T. Akadémia tek. igazgatói-tanácsa olyatén intézkedése iránt, melyben kéréssel fordulok /.

Akar-e-Közegében-e-tárgyalásra-kerül, vagy
Kérd. Akadémia II. osztályának előadójától kérni
beérkezett-e kiadásra különben is
elfogadott dolgozatairól a Mathem. Naturw.
Berichtekben, a szerkesztőség eredeti
intenciói szerint is – sorra minél
megjelenhessenek,

annyival inkább, mert a táblák,
miket elkészíttek hozzá mind,
kiket vagyunk fizetve – nekünk
mind – is

a legutóbbi, magyarjában most meg-
jelenendő Peremia-dolgozat meg-
rajzolt körüknek költségéről már is
gondoskodva van.

A mennet nyelven publikálandó
Mészárosok költségéről a tek. igazgató-tanács
legközelebb gondoskodni fog.

Kiváló tisztelettel

a II. Osztály aláírása nevében

Bp. 1921. május hó 23-án.

Richter Aladár
l. t.

f.t. Richter Aladár "ad-

ványa néhány értekezésének

német nyelven lendő" kiadása

tárgyában.

6

1921

V 23

MEGHIVÓ

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

III. osztályának 1921. május hó 23-án **(hétfőn)** délután 5 **(öt)** órakor az *Akadémia heti üléstermében* tartandó ülésére.

TÁRGYAI:

1. RADOS GUSZTÁV rendes tag: Összetett modulus quadratikus maradékai. 1–7. félives lap
2. KÖNIG DÉNES vendég: Egy tétel a Geometria Situs köréből. Előterjeszti: *Rados Gusztáv* rendes tag. 1–5 negyedrét lap.
3. KERÉKJÁRTÓ BÉLA vendég: *E. Helly* tételéről. Előterjeszti: *Rados Gusztáv* r. tag. 1–2 félives lap
4. BAUER MIHÁLY vendég: Az algebrai számtest differenséről és discriminansáról. Előterjeszti: *Kürschák József* r. tag. 1–8 félives lap
5. Sz. NAGY GYULA vendég: *a)* Geometriai relatiók valamely rationális egész függvény és logarithmusa deriváltjainak zerus helyei között. F *b)* A poláris egyenletek gyökeinek helyzetéről. Bemutatja: *Kürschák József* r. tag. F 1–27 félív!

1–34 félív

Utána zárt ülésben folyó ügyek.

KERTÉSZ JÓZSEF BUDAPEST. 85291

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

56. szám
1921

Hornyánszky Viktor
könyvkereskedő
1921 JÁN. 15.
BUDAPEST
VI., Andrássy-út 14.

KÖRLEVÉL

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA T. TAGJAIHOZ.

Hivatkozva a M. Tud. Akadémia ügyrendjének 11. §-ára, emlékeztetem a M. Tud. Akadémia t. tagjait, hogy az 1921-ik évi választásra *a tagajánlások* 1921 február 28-ig küldendők be a főtitkári hivatalhoz.

Tájékozásul megjegyzem, hogy az alapszabályok 22. §-a és az Ügyrend 1. §-a értelmében választható

az I. osztályban: tiszteleti tag 1

A) nyelvtudományi alosztályban: 3 levelező tag;
B) széptudományi alosztályban: 3 levelező tag;

a II. osztályban: tiszteleti tag —

A) bölcs. és társad. alosztályban: 4 levelező tag;
B) a történettudományi alosztályban: 1 levelező tag;

a III. osztályban: tiszteleti tag 2 [összes szám 9] Alapszabályi tag 228. 12 r. 30 lev. tag. 12 r. 3 lev. tag.

A) math. és phys. alosztályban: 4 rendes és 4 levelező tag;
B) természetrajzi alosztályban: 4 rendes és 2 levelező tag.

Megjegyzem, hogy a folyó évi február 28-ig esetleg még megüresedő helyek is betölthetők, ha megfelelő ajánlottak vannak.

BUDAPEST, 1921 január 12.

BALOGH JENŐ
FŐTITKÁR

Tagajánlás a III. osztály részéről.
Füredi tagnak, Pekár Imre.

Az A) alosztályba: Rendes tagnak. (Kárpáti Aurél) Lovászy
Levelező tagnak: Mollóka Sándor és Pekár Dezső. Balogh Károly

a B) alosztályba: Rendes tagnak: Entz Géza és Lóczy Lajos
Levelező tagnak: Gorka Sándor, Kniffler István, Vendl Aladár, Jakó István
Lechner K.
Szabó tagnak Haberlandt Gottlieb

1921. V. 23. III. osztály

0 6 4 3
Horváth G. Radek J. Istvánffy Gy. Slos.
4 5 2 3
Vray, Szily K, Kövesdi S. Réthy M. Fenyő K.
2 10
Farkas Gy.
2 11
Rejtő S.
3 7 11 2
Fejér L. Kertész K. Fischer A. Dezső A.
14 9 16
Zelovich K, Pozsár K. Kertész
8 5 1
Manitz B. Karácsonyi Bugarszky Isto.
4 12 23
Filarszky K. Rybár Isto. Zigmond Elek.

Más osztályokból
Madálfejevarról
Radek és Kövesdi

Balog Zoltán r. h. tiszthelyettes.
Berzsenyi Albert d. h.
Fejérpataky László
Jegyző Fröhlich Sándor r. h. osztálytitkár.

Üres tagsági helyek!

A Magyar Tudományos Akadémia III. Osztálya 1921. évi május hó 23. napján tartott zárt ülésén tárgyalt ügyek (tárgy-) sorozata.

1. Megnyitás. Esetleg új tagok üdvözlése.

2. Az 1921. II. 18-iki zárt osztályülés és az 1921. V. 3-iki nagygyűlési zárt osztályülés jegyzőkönyvének hitelesítése.

3. Jelentés a Könyv-nyomdában levő "kéziratok kiszedetéséről"

4. Jelentés Méhely Lajos kétévtartózásának ideiglenes visszavételéről (Plasmodiak Mitot-félemiregyeiről)

5. Szentgyörgyi József (Fátilkát útjáról) mérnök malomjavai szótára. (Opisthodiscus nigrivasis)

6. Jelentés "Euleri opera omnia" megérkezéséről öt kötete, tízszer, és ezek szétküldéséről (nyolcadik helyre)

7. Jelentés Leonhardi Euleri opera omnia" két visszatartott két teljes példányáról (nem találják a raktárban, sem a Könyvtárban.

8. Az 1921-iki Közös Értesítő" 29. lapján "Jegyző" könyvi kivonatok a M.T. Akadémia III. Osztályának felolvasó üléseiből" (Ismertetés; a címe helytelen, helyesebben: "Kivonatok a M.T. Akadémia III. osztályos felolvasó üléseiről betegjegyzetek előadásokból"

9) Az igazgató-tanács határozata. A kolozsvári és a pozsonyi egyetemeknek, intézeteiknek és szemináriumainak csak akkor küldendők könyvadományok, ha az egyetemek új székhelyükön berendezve lesznek (1921. V. 6-iki Igazgató Tanács ülésén)

9. Az Akadémia (III. Osztálya) írói honorariumainak a kérdését az Elnökök és Titkárok egy ülésén fogja tárgyalni (csak bejelentés)

10. A III. osztály bírálati munkát végzett tagjainak díjazása. (Egyelőre mint a II. osztálynál: retrospektiv munkával jár-bíráló(elnök) 200 K.-t, egyszerű bírálatért 100 K. díjat kapjanak. mint a többi osztály 200, 100.) egy formán honoráltassék minden osztály bírálója egyenlő elbánásban

11) Bejelentettem 20,000 ív nyomdai papírost (kgrm-ja 20 kor); nem tudni a kilogrammankénti árszámot.

12.) A helyesírás tárgyában még nem kaptunk elnöki (főtitkári) értesítést. Az őszi első ülésen, a

13. Richter Aladár t.t. felszólalása a Math. u. Naturw. Berichte aus Ungarn részére készített táblák tárgyában.

14.) A beérkezett kéziratok kiadásának sorsa.

A Magyar Tudományos Akadémia III. Osz.
Osztálya 1921. évi május hó 23-án tartandó ülésének tárgysorozata.

7
1921

Magyar Tudományos Akadémia.

A tisztelt III. osztálynak.

Az összes ülés határozatából van szerencsém a tisztelt osztályt felkérni,hogy a Néprajzi Bizottság létesitése tárgyában véleményadás végett kiküldendő vegyes bizottságba tagokat kijelölni szi-veskedjék.

Van szerencsém megjegyezni,hogy a II.osztály e bizottságba Csánki Dezső osztályelnököt ,Kornis Gyula és Kovács Alajos l.tagokat jelölte és meghivta a Néprajzi Bizottság létesitése érdekében inditványt tett Sebestyény Gyula l.tagot,hogy a bizottság munkálataiban vegyen részt.

Kiváló tisztelettel

Budapest,1921 junius 13.

Balogh

főtitkár

8

Érkezett. 1921. VI. 13.

Felszólítás:

Tagok kiküldése a Néprajzi Bi-
zottság létesítése tárgyában vélemény-adás végett alakítandó vegyes
Bizottság-ba.

Díjak Sarasfel. Gulkla 100 (500), Eskisztomi Vörösh. Gyula 4,40 K.

Ertek ive 500 – 200 és Nagy 800 Kungskiadó: Ertek 500

Birálatok: ? }}. Meghivó fond 200

a M.Tud.Akadémia Igazgató-Tanácsának pénteken

Birálatok díjazás: 1.évi junius 10-én d.u. 4 órakor /négy/ tartandó

(2000) ülésére. Vörösh Gyula

Tárgyak: 1.Kulturnyomda ügye.

2.Folyó ügyek. { Referens vyomtatásban

Birálatok más kulturszerint

Az osztálytitkár és a bizottsági előadó uraknak.

Több tagtársunk közlése szerint az utóbbi időben egyes nyomdai r.t.-ok,a melyektől a bizottsági előadó urak ajánlatot kértek,- a tárgyalás folyamán hajlandók voltak a tulmagas árajánlatot módositani és a szóban forgó nyomtatványt ivenként több ezer K-val olcsóbban állitották elő.

A különböző nyomdák árajánlatai közt is igen jelentékeny különbségek mutatkoznak.Egyik vidéki nyomda ivenként papirral együtt 3000 /Három ezer /K-ért volt hajlandó a köszönségas /specialis szedést nem kivánó/ nyomtatvány kiállitására.

Szükségesnek tartottam ezeket a tényeket az osztálytitkár és a bizottsági előadó urakkal szives tudomás végett - azzal közölni,hogy jövőre a nyomdai megrendeléseknél célszerünek mutatkoznék a kiszemelt nyomdától előlegesen irásbeli árajánlatot kivánni,azt a főtitkári hivatalban rendelkezésre álló több árajánlattal összehasonlitani és ha a beérkezett ajánlat tulmagasnak mutatkoznék,kivánatos lenne az ajánlatot tevő nyomdával alkudozásba bocsátkozni.

Budapest,1921 julius 8.

MAGYAR KERESKEDŐK KAPCSOLAT

Főtitkár

A vallás-és közoktatásügyi miniszteriumból szerzett értesülés szerint a t.cz.által kivánt kedvezményes áru papir kiutaltatott s átvétele és elszállitása tárgyában a Futura r.t. papirosztályával / V.Dorotty-utcza 2./ kell érintkezésbe lépni.

Van szerencsém tisztelettel 48 óra alatt szives értesitést kérni arról,hogy a t.cz. által megrendelt papirt mily nyomdába kivánja szállittatni,esetleg azt a Futura r.t.-nál méltóztatik-e hagyni,vagy arra nézve valamely más intézkedést méltóztatik-e kivánni.

Szives értsitést kérek arra vonatkozólag is,hogy a papir ára fejében egy összegben átutalandó kg-ként 15 K vételárat hogyan volna legczélszerübb a papirmennyiséget megrendelt bizottságok és szerkesztőségek között megosztani.

Kiváló tisztelettel

Budapest,1921 junius 17.

Balogh

főtitkár

Irás, birálati dijakról

77-79 ss.

Írói tiszteletdíjak:

Revíziók, Fordítások

a

1921

M e g h i v ó

a M.Tud.Akadémia Igazgató-Tanácsának 1921 szeptember 10-én, szombaton d.u. 5 órakor tartandó ülésére.

Tárgyai:

1.Lekerle Sándor ig.és t.t. elhunyta.

2.Adományok bejelentése.

3.Az Igazgató-Tanács 1921 jun.20-án tartott ülésének határozatából elintézett ügyek bejelentése.

4.A tisztviselők és szolgák kórvénye/ a 3800 /M.E sz.rendelettel az állami alkalmazottaknak engedélyezett lakbérpénzpótlékkülönbözet ügyében.

5.Az eltiltetek ruházata megrendelésére érkezett ajánlatok bemutatása.

6.Dr Trócsányi Zoltán nyug.segédtitkár kegyelmányos ellátás-kárpótlási kérvénye.

7.A Szemző-féle birtok ügye.

8.Főtitkár jelentése a Gróf Tisza István Összes munkái kiadásának előkészítéséről.

9.Olasz Orsz bérlő pénzsértelelkitése.

10.Az akadémiai küldetésében eljárt tagtársak készkiadásainak megtérítése.

11.Könyvadományozási kérelmek.

12.Berzé Jenő: Leonikos Chalkondyles összes művének kiadása.

13.Az Akadémiai Értesítő költségvetési előirányzatának módosítása.

14.Folyó ügyek.

10

1921

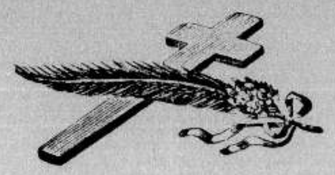

Der Altmeister der Meteorologie und Klimatologie, der Ehrenpräsident der österreichischen Gesellschaft für Meteorologie und ehemalige Direktor der Zentralanstalt für Meteorologie und Geodynamik

Julius von Hann

Ph. Dr., Hofrat, em. Prof. d. kosm. Physik; Buys-Ballot-Med. d. k. Ak. d. Wiss. Amsterdam. Cothenius-Med. d. Leop.-Karol. Ak., Hann-Med. d. öst. met. Ges., Symons-Med. d. R. Met. Soc. London, Hauer-Med. d. Geogr. Ges. Wien; wirkl. Mitgl. d. Ak. d. Wiss. Berlin, München St. Petersburg, d. Ac. of Sc. St. Louis (Missouri), Ehrenmitgl. d. Acad. Romana Bukarest, ord. Mitgl. d. k. Ges. d. Wiss. Upsala u. d. Leop.-Karol. Ak. d. Naturf., ausw. Mitgl. d. Ak. d. Wiss. Christiania, d. schwed. Ak. d. Wiss. Stockholm, Ehr.-Mitgl. d. Univ. Dorpat, d. R. Acc. di Scienze, lettere ed arti Modena, d. R. Soc. of Edingburgh, d. R. Met. Soc. London, d. New-York Acad. of Sciences, d. American Acad. of Arts and Science, Boston, d. k. naturw. Ges. f. Niederl.-Indien Batavia, d. Acad. de ciencias Cordoba (Argentina), d. Soc. cientifica »Antonio Alzate« Mexiko, d. Ges. d. Wiss. Gothenburg, d. deutsch. u. d. ital. met. Ges., sowie v. Mauritius, d. Ges. f. Erdkunde Berlin, Leipzig, Budapest, Belgrad, Bern, Petersburg u. Amsterdam, d. ital. geogr. Ges. Rom, d. geogr. Ges. Lima, d. allg. schweiz. naturf. Ges. d. Schweiz, Alpen-Klub, d. Appalachian Mountain-Club Boston, d. Soc. Oural. des Sc. natur. Katharinen-burg, d. physik. Ver. Frankfurt a. M., d. naturw. Ges., Emden, d. naturw. Ver. Hermannstadt, des naturw. Ver. f. Steiermark u. d. naturhist. Landes-Museums Klagenfurt; Besitzer des Ehrenzeichens für Kunst und Wissenschaft, des Ordens Pour le Mérite usw.

ist heute im 83. Lebensjahre nach längerem Leiden in seiner Wohnung, Wien, XIX., Dollinergasse 10, sanft verschieden.

Das Begräbnis findet Dienstag, den 4. Oktober um 4 Uhr nachmittags auf dem Heiligenstädter Friedhofe (Leichenkapelle) statt.

Ein Leben ununterbrochener Geistesarbeit und reinster Forschung im Dienste der Wissenschaft ist abgeschlossen. Aber ungezählte Fäden führen von Hann's Werken in alle Länder der Erde und wirken in seinem Sinne fort.

Wien, XIX., Hohe Warte 38
am 1. Oktober 1921.

Die Zentralanstalt für
Meteorologie und Geodynamik.

Die österreichische Gesellschaft
für Meteorologie.

SCHÖLERS BUCHDRUCKEREI Wien-Döbling

11/1921

Zentralanstalt für Meteorologie und Geodynamik in Wien.

An die
ungar. Akademie der Wissenschaften
Budapest

Julius von Hann

1921

X 1

MAGYAR
TUDOMÁNYOS
AKADÉMIA.

Ad 462/1921

Ad

Nagyméltóságú Főtitkár Úr!

Van szerencsém mély tisztelettel jelenteni, hogy Kegyelmességed aláírásával ellátott azt a felszólítást vettem kézhez, a melyben az Akadémia Igazgató Tanácsa kéri, hogy az (amely) a pótlólagos kiadásokról szóló [illegible], melyeket a gondnok nyugdíjaztatása óta Dr. Fricsányi Ádám segédtitkár könyvelt el.

(Heinrich Jusztin volt főtitkár utasítása szerint

Megfelelve e megtiszteltetésnek, (kéri) jelentem, hogy e számadásokat egyenként felülvizsgáltam és ezek mind-egyikében (tollhibáknak talált, jelentéktelen) tévedésekkel, melyek csak igen kevés, - négy Koronát sem meghaladó összeget tesznek, rendben levőknek találtam.

Az eredmény az, hogy az 1920 évi összes ily bevétel kitett .... 5358 K. - f. - t

az 1920 évi összes ily Kiadás kitett ..... 5527 K. 55. - t,

E szerint a túlkiadás kitett. . . . . 169 K. 55. -

Ez a 169 K. 55 f. (összeg) az 1921. évi ily Kiadások első tétele (e sorokkal együtt) lesz átírandó. - A csatolmányokat visszaszármaztatom

Fogadja Kegyelmességed kiváló tiszteletem (nyilvánítását) kifejezését.

Budapesten, 1921. évi június hó 1. napján

Fröhlich Izidor r. tag,
osztálytitkár.

Nagyméltóságú Balogh Jenő úrnak, a M. T. Akadémia főtitkárának Budapesten.

M. Tud. Akadémia III. Osztálya

Akták az 1921. I. 30-iki

Zárt-üléshez.

A Magyar Tudományos Akadémia III. Osztálya 1921. évi október hó 3. napján tartott zárt ülésének tárgy-sorozata.

1. Elnök üdvözli az Osztály megjelent tagjait és felkéri az osztálytitkárt az ügyek előterjesztésére.
2. Osztálytitkár (~~helyettes~~) felolvassa a múlt 1921-i május-i 22-iki zárt osztályülés jegyzőkönyvét
3. Osztálytitkár megállapodásról jelenti hogy a szünet alatt Augusztus 31-i. én Enkey Béla f. taptárs Szombathelyen megholt ~~Temetésén~~ ~~képviselte az Akadémiát~~ } Fekete zászló kétrokonának részvétlevelek. az Osztály (még nem!) taptársat küldi fel az emlékbeszéd megtartására.
4. Kruspér István tetemei díszsírba helyezéséhez: Benczúr de Vecchio kér 1000 K. hozzájárulást id. Szily Kálmán t. tag indítványára. Elnöki hatáskör.
5. Főtitkár felszólítása: Néprajzi Bizottságba (bizonytalan számú 2-3 tag) kiküldése.
6. Főtitkár felszólítása a Helyesírási ügy tárgyában. Vissza az Osztály bírálatára hozzá-tartozó iratokkal.
7. Az „Ikerv" folyóirat egy füzete
8. H. Boargeois beadványa a Nap (Bruxelles, VIII/21 21. 58. Rue Wayenberg.) zodiakus és a napok sorrendje tárgyában. Nem foglalunk
9. Koller Károly (Győrött) Frangepán utcza 46sz.) beadványa a légköri elektromosság felhasználása tárgyában. Nem alkalmas visszafolytatás
10. Schnitzlein: Fermat tételéhez. nyomdahiba-igazítás. Nem foglalt
11. Fürth Mihály (Zicky-ujfalu): „Az algebrai előjel megtartásának szabálya a hatványozás- és együtkvonásnál." (Karlsruhe, Rintheimerstrasse 18.) Nincs, visszaküldve, nem foglalt
12. Hans Meyer beadványa, kéri bizonyítani (igazolni), hogy ezzé Eugen Meyer, Diplomingenieur, 1912-vagy 1913 ben az „Album hervorragender technischer Zeitgenössischer Schriftsteller"-ben már felvolt véve, akkor a München melletti Herrschingen-ben élt. Nem foglalkozunk ezzel a dologgal
13. Sebestyén Pál beadványa a Krim-i geologiai expedicio tárgyában. Nem foglalt
14. Spira Antal főhadnagy levele a Fermat-féle tétel tárgyában. Felszólítjuk, hogy fejtse ki bővebben
15. Richter Aladár beadványának az Egyetemtanácsnak való közlése.
16. Kér. M. Fermat-Társulat kérelme Könyvkiadó-vállalatának bőségesebb segélyezése tárgyában. Legalább 1000 korona 50000? A pótlással parlamentálunk.
17. Akadémiai tisztviselőinek rendezése. Folyamatban van

—

A Magyar Tudományos Akadémia II. Oszt.
tálya 1921. évi október hó 3. napján tartott
zárt ülésére felvett tárgysorozat.

12

1921. ok.

Ikt. 59.

632
1921

A t. III.osztálynak

A helyesirási bizottságnak ujabb javaslata tárgyában a II. osztály által adott véleményt a korábbi előmunkálatokkal együtt van szerencsém a t.Osztálynak vélemény-nyilvánitás végett visszakérőleg tisztelettel megküldeni.

Kiváló nagyrabecsüléssel

Budapest,1921 május 29.

Balogh

főtitkár

Helyesbítés ügye.

A III. Osztály 1921. X.

3. ikt. zárt ülésére.

Kiírt czikk

a M. Tud. Akadémia 1921. évi október 3-iki
összes ülésének

jegyzőkönyvéből.

Főtitkár mély megilletődéssel bejelenti

Inkey Béla l.t.

halálát.

A III. osztály fölkéretik, hogy emlékbeszéd tartása iránt határozni szíveskedjék.



Balogh
főtitkár.

KÁROLYI GYÖRGY, BUDAPEST

Inkey Béla 1. tag halála.

Magyar Tudományos Akadémia.

1165/1921.17

Igen tisztelt Osztály !

Az Igazgató- Tanács egyik utóbbi ülésében megbizott, hogy a rendkivül magas nyomdai és papirárakra való tekintettel kérjem fel azon igen tisztelt tagtársakat, a kik értekezést mutattak be vagy előadást tartottak, hogy a tartalmi kivonatot lehetőleg tömör szövegezésben legyenek szivesek az Ak. Értesítő számára beküldeni.

A megbízásnak eleget téve felhasználom ezt az alkalmat is mély tiszteletem kifejezésére.

Budapest, 1921. október 20.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

Balogh

főtitkár

Értekezések Kivonatai

Magyar Tudományos Akadémia.

1167/1921

Az osztálytitkár és bizottsági előadó uraknak.

A vallás-és közoktatásügyi miniszterium szives közvetitésével vásárolt könyvnyomópapirból a Hornyánszky-czég raktárában /VI.Arady-utcza 14./ 385.750 iv / mérete 62/95 cm./ áll akadémiai kiadványaink czéljaira rendelkezésre.

Az összes ülés és az Igazgató-Tanács megbizásából van szerencsém Méltóságodat tisztelettel felkérni,sziveskedjék :

I./ a tisztelt osztály,illetőleg bizottság határozata folytán megjelenő müvek nyomdai kiállitásához szükséges papirmennyiség kiszolgáltatása iránt esetről-esetre közvetlenül a Hornyánszky-czéghez fordulni,

II./ s végből,hogy a papir árát kgr-ként 15 ~~kor~~ K-t,a mü megjelenése után egy utalvány-lap felhasználásával az osztály,illetőleg bizottság dotaczió jának rovatáról az Akadémia folyószámlájára lehessen átutalni,az utalványt kiállitani és azt további intézkedés végett a főtitkári hivatalba juttatni.

Kiváló tisztelettel

Budapest,1921.október 20.

Balogh
főtitkár

Nyomdai papirra visszaírt.

Magyar Tudományos Akadémia.

1166/1921. sz.

A tisztelt III.osztálynak.

A szedési és nyomási költségek emelkedése folytán nem áll módomban az Akad.Értesitő részére a f.évi költségvetésben megállapitott összeg keretein belül a mélyen tisztelt osztályok üléseiről valamint az összes ülésekről és az Igazgató-Tanács üléseiről felvett jegyzőkönyveket teljes szövegükben közzétenni.Az Ig.Tan.egyik ülésén kénytelen voltam ennél fogva bejelenteni,hogy a jegyzőkönyvek teljes szövegének kinyomatását mindaddig mellőznöm kell,mig a viszonyok kedvezőbbre nem fordulnak,esetleg mig e czélra az Ig.Tan. külön költségvetési fedezetet még nem szavaz.

Az Ig.Tanácsnak fenti előterjesztésemre hozott határozatából van szerencsém a mélyen tisztelt osztály nagybecsü véleményét kérni:

I.Vajjon a jövőben a jegyzőkönyvek teljes szövegben / a jelenvoltak névsoraival,az összes adminisztrativ és kisebb jelentőségü ügyek feltüntetésével/ tétessenek-e közzé,vagy csak kivonatban nyomattassanak-e ki,és pedig

a/ az Ak.Értesitő hasábjain,vagy

b/ külön összegyüjtve,mint az előtt éveken át szokásban volt?

II.Teljes szövegben nyomassa-e ki a főtitkár a jövő évi febr.és márczius havában a tagajánlásokat,a melyeknek 250 példányban való előállitása az idén mintegy 18.000 K-val terhelte meg Akadémiánk költségvetését vagy lehetne tán tömörebb szövegezést,röviditett közlést megállapitani ?

Fogadja a tisztelt osztály kiváló nagyrabecsülésem kifejezését.

Budapest,1921.október 21.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

Balogh

főtitkár

Szegrőkönyvek és Tagsági lapok

Vizsgálatára?

Magyar Tudományos Akadémia.

1173/1921.

Az osztálytitkár és bizottsági előadó uraknak.

Tisztelettel kérem, méltóztassék az 1922.évi költségvetés tervezetét előkészíteni és lehetőleg tömör szövegü indokolás kiséretében f.évi november 15-ig hozzám juttatni.

Kiváló tisztelettel

Busapest, 1921 .október 21.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

Balogh
főtitkár

1922. kiköltségvetési november

hó 15.-éig.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS
AKADÉMIA.

MEGHIVÓ

a **hétfőn,** 1921. junius hó **20**-án, délután **6 (hat)** órakor
a M. Tudományos Akadémia palotájában tartandó

összes ülésre.

TÁRGYAI:

1. Adományok bejelentése.
2. Folyó ügyek.

Utána zárt ülésben: az UNGHVÁRY LÁSZLÓ-féle alapitvány ügye.

KERTÉSZ JÓZSEF BUDAPEST 85457

Ebédi Társ. Zártülés

1921. X. 24

1. Felolvasó ülés jegyzőkönyve nem lévén rendelkezésemre.

2. Barkóczy Béla † (Balassa I. ?)

3. Barkóczy Ferenc †. Pásztor Lajos

4. Az Acre - 1921. VIII. 5. szám Körlevél nem lévén a jegyzőkönyvhöz.

5. Erdélyrészek Kirendelése / pótlás /

6. Nyomdai papírszükséglet.

7. Jegyzőkönyvek Tagjaimhoz Kiirányításáról

8. Az 1921. évi Költség-előirányzat, Mell. 21. sz. a.

9. Gyóni Béla Kérvénye 4000 dollar Kölcsönére Notional Research Council Washington D.C.

10. Richter Aladár és 107. Massachusetts Avenue.
az Igazgatóságról!

Felolvasó ülés:

(Ebéd Stiky R.)

Horváth Imre, Ifkovics L. Rados J. Körösfői, Magyary Dénes S. Schaferek F.

1 3 5 2 9

Barkóczy, Harkányi, Kertész Kálmán, Sillerné N. Vinkler Lajos,

7 4 11 6 10 8

Pálffy Károly, Horn Ferenc, Zimányi K. Nemes B. Zelovich Kornél, Jeszenszky

Máv osztályvezető. Darvássy Albert, Fejérpataky, Ódry Imre, Mihalecz

Antal

Jegyzőkönyvhitelesítők: Körösfői K.

dr. Földes

Kertész K.

A Magyar Tudományos Akadémia

III. Osztálya 1921. évi október 24-én

tartandó ülése elé terjesztendő

aktái.

13

1921

Richter ügye: Német kiadást így magyarok

közlegelve a mai körülményeket, az Ig. Tanács

Addig a míg a magyar értekezések

oly szűk terjedelemben nyomhatók: külföldi

kiadásokat nem támogatna, amnyival kevésbé

mert jó értekezést a német folyóiratokban

is felvesznek. — ~ Sövény adatok.

A Morgenviatocek kiadás.

Egyes kiadványoknak idegen nyelven való

megjelenése, míg a szándékos folyóirat nem kell

Stein- u. Musikaliendruckerei, Litho-Kartografische Kunstanstalt

»NORA«

(VORMALS: TH. BANNWARTH)

Steindruck - Notenstich - Lithografie - Notendruck - Autografie - Buchbinderei
und Kartografische Anstalt

VIII. Bezirk, Alserstrasse 55 **WIEN** Filiale: IX. Schlagergasse 7

Telefon Nr. 37.325 Postsparkassen-Konto Nr. .....

WIEN, am 20. Oktober 1921.

Tit.

Sekretariat der ung. Akademie
der Wissenschaften
in Budapest.

Laut mündlicher Besprechungen mit
Herrn Prof. Dr. A. Richter erfolgte die
Versendung der Tafeln I - IV. über
„Maregravianer" Abbildungen
am heutigen Tage an die hiesige
ung. Gesandtschaft.

Hochachtend

Stein- und Musikaliendruckerei
Litho Karthographische Kunstanstalt
„NORA"
(vormals Th. Bannwarth)
WIEN
VIII. Alserstrasse 55. Filiale: IX. Schlagergasse 7.

Stein- u. Musikaliendruckerei, Litho-Kartografische Kunstanstalt

»NORA«

(VORMALS: TH. BANNWARTH)

Steindruck - Notenstich - Lithografie - Notendruck - Autografie - Buchbinderei
und Kartografische Anstalt

VIII. Bezirk, Alserstrasse 55 **WIEN** Filiale: IX. Schlagergasse 7

Telefon Nr. 37.325 Postsparkassen-Konto Nr. .....

WIEN, am 26./10. 1921

Lit.

Generalsekretariat der ungarischen
Akademie der Wissenschaften
in
Budapest

Nach mündlicher Vereinbarung mit Herrn Prof. Dr. A. Richter liefern wir Tafel I - VIII in Chromo über, Peronia peronella Lindefolia 1 kg, " Druck, Papier (lt. Muster) etc. in 750 Exemplaren für ungarische Auflage do. K 53.100.—

Laut unseren Besprechungen werden in drei Farben die Probedrucke vorgelegt.

Nach erfolgter Imprimatur wird die Drucklegung in ca 1 Jahr durchgeführt und erfolgt der Transport in Kisten unter 100 kg an die hiesige ungarische Gesandtschaft Portofrei.—,

Die Bezahlung erbitten wir nach Ablieferung der Ware in die Bank, welche

Sie an eine beliebige Fr. Leute zu
meinem Konzert einzuladen.

Johann Strauß Sohn

Stein- und Musikalien-Druckerei
Litho Karthographische Kunstanstalt
„NORA"
(vormals Th. Bannwarth)
WIEN
VII. Alserstrasse 55. Filiale: IX. Schlagergasse 7.

Adolf Rosenbaum

2,

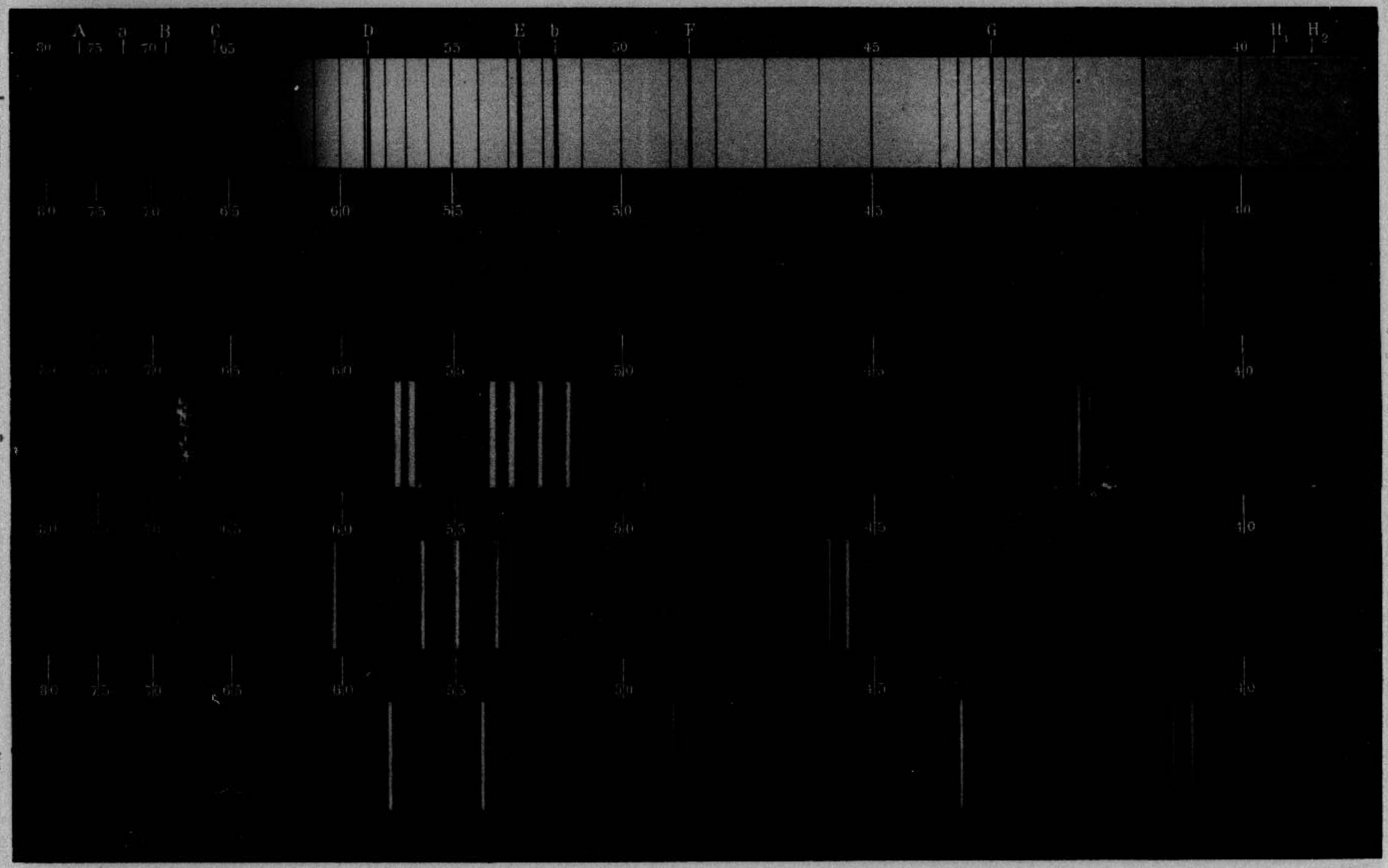

Verlag von Franz Deuticke Wien u. Leipzig.

Druck u. lithogr. Anstalt „Nora" Wien

Stein- und Musikaliendruckerei
Litho Karthographische Kunstanstalt
„NORA"
(vormals Th. Bannwarth)
WIEN
VIII. Alserstrasse 55, Filiale: IX. Schlagergasse 7.

Papiermuster für
Papierausstellung.

Magyar Tudományos Akadémia.

1250/1921.9.

Méltóságos

dr Fröhlich Izidor

osztálytitkár Úrnak

Van szerencsém Méltóságodat tisztelettel értesíteni,hogy Richter Aladár l.tag úr ma írásban a következőket közölte velem:

" 1.A Bécsben eladdig a forradalmi zavarok miatt elhevert Marcgraviacea-táblák teljes és sértetlen tömegükben,a Tud.Akadémia minden pótlólagos megterhelése nélkül,a bécsi Magyar Követség Bank-Gassei palotájában nyertek elhelyezést,olyanforma elcsomagolásban, hogy azokat a Magyar Követség futárja magával hozhassa Budapestre. Ennek megtörténtéről,valamint az általam átadott három kisebb csomag hasonló módon való megérkezéséről a tekintetes Főtitkári Hivatalt a Magyar Külügyminiszterium illetékes osztálya hivatalosan,esetleg telefonon értesíteni fogja.Ennek érdekében a Külügyminiszteriumban személyesen eljártam.A lit. czég ide vágó levelét ./. alatt csatolom.

2.Excellentiád tudással bír arról,hogy a M.T.Akadémia III. osztályának régebbi költségvetésében egy 40.000 K-ás tétel szerepel Peperomia pereskiaefolia -ról való nagyobb tanulmányom kiadására, amelynek műmellékleteit szintén a bécsi Bannwarth-czég készíti .E czimen az a veszedelem fenyegetett,hogy az időközben eszét vesztett czégvezető miatt a már berajzolt litografiai kövek is elpusztultak.

Sikerült ezen a czimen is legteljesebb sikerrel eljárnom. A " Nora" litografiai-czég eredetben csatolt levele szerint,miután a czégvezető hibájából elpusztult négy darab követ dijtalanul pótolni fogja,mind a nyolcz kettős és részben szinezett táblát négy héten belül a Mathematikai és Termtud.Ért.részére szükséges példányszámban a bécsi Magyar Követség palotájába fogja beszállitani,miután az imprimált korrekturákat lege artis tőlünk a czég megkapta.

Az ezért a szállitmányért kifizetendő összeg 53.100 osztr.koronát tesz ki,amely a M.Földhitelintézettől nyert értesülésem szerint 9000 -9400 magyar K-nak felel meg.Schöller úr felvilágositása szerint helyes volna,hogy a M.T.Akadémia főtitkársága hivatalból szólítaná

föl a Földhitelintézetet arra, hogy a M.Tud.Akadémia nevezett költségvetési czimlete terhére 53.100 osztr. korona bécsi kifizetést szerezzen be, abból a czélból, hogy, amint a litografiai czég a szállitást végrehajtotta, a főtitkárság ujabb értesitésére ez az osztrák összeg a bécsi "Hermes Ungarische Allgemeine Wechselstuben Actien Gesellschaft " --- Wien.I.Stock im Eisenplatz No. 3. --- utján a Nora-czég rendelkezésére álljon. Erről az illető czég az Akadémia részéről is értesitendő volna.

A Földhitelintézetben nyert impressióim szerint ugy látom, hogy az osztrák korona ránk nézve alacsony cursusát jó volna már most kihasználni.

A czégtől megállapitott összeg valóban minimalis, előzékenysége meglepő volt; Akadémiánkkal való kapcsolatát a jövőre is fenntartani kivánja.

Ugyane táblák u.n. "német kiadását", mely a Math.Naturw.Berichte részéről már is ki van fizetve,- elismervén ezt : dijtalanul fogja szállitani. "

Szerencsém van a Nora czégnek Richter A. l.t. urhoz intézett két levelét és az általa küldött papirmintát, szives tudomás szerezhetése végett, visszakérőleg./. alatt mellékelni.

Kiváló nagyrabecsüléssel

Budapest, 1921.november 5.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

Balogh

főtitkár

Ad: Richter Aladár.

Peperomia pereskiaefolia,

és

Marcgraviaceae-táblák.

Nem kellene összefoglalni?

14/1921

XI 5

Méltóságos

Fröhlich Izidor tanak
a Magy. tud. Akadémia r. tagjá,
osztály titkár úr.

Budapesten.

Mélyen meghatva és igaz örömmel vettem Méltóságod fhó tén kelt nb. eln. értesítését, hogy a mt. Magy. tud. Akadémia III. osztálya, a folyó évi okt. hó 3-án tartott zárt ülésén, szeretve tisztelt úd. tkitek Lálmán titkt. tag úr Emlékkönyvének nyomdai költségeire: egyhangúlag elhatározta, hogy 1000 K-val hozzájárul nehai szerető kegyes Istvan kamatainak dijtételbe áthelyezése Költségeinek fedezéséhez.

A midőn ezért a nemes határozatért hálás köszönetet mondanék

vagyok,

tisztelettel

esedezem, méltoztassék Méltóságodnak
hálám nyilvánitását őszinten fogadni é's
kegyeskedjék nagy szeretete tiszteli v'd.
Uhily hálámban tov. Méltóságának,
mint a ntb. Tnds ovatélynek hálás kö-
szönetemet nyilvánitani.

Ez alkalomnal még mély tisz-
telettel megemlitem, hogy miután a
diszkörbe áthelyezés költségeit jóvel
federmünk oltsemüet engedtessék meg kérem,
hogy a nyujtékból fennmaradó összeg
egy szerény sirkő felállitására és egy
Koszpéi Odon alap létesitésére a
Magy. Mérn. és Épitész Egylet-
nálnoki legyen.

Mély tisztelettel megemlitve,
hogy ezen ügyre a jövő év folyamán
visszatérni szándékom és a midőn mély
tisztelettel jelzem, hogy a gyüjtés
lezárásával a Magy. Mérn. és Épitész Egylet

nevében v.

utján megjelentem, hiem Méltóságodat, engedje meg, hogy a kegyes ünnep alkalmából a legjobb kívánságaimat tehessem.

Maradok mély tisztelettel

és nagyra becsülésem nyilvánítása mellett

Méltóságos Uramnak

Budapest, 1921 nov. 7.

alázatos szolgája

Pavecsits Jenő
a Kruspér-Király-ut
elnöke

[SPECIMEN.]

THE

ZOOLOGICAL RECORD

VOLUME THE FIFTY-SIXTH

BEING

RECORDS OF ZOOLOGICAL LITERATURE

RELATING CHIEFLY TO THE YEAR

1919

COMPILED FOR THE ZOOLOGICAL SOCIETY OF LONDON WITH ASSISTANCE FROM THE REGIONAL BUREAUS OF THE INTERNATIONAL CATALOGUE. BY

D. SHARP, H. M. WOODCOCK, A. K. TOTTON, F. W. EDWARDS, H. B. PRESTON,
W. T. CALMAN, C. T. REGAN, W. L. SCLATER, AND M. HINTON

SUPERINTENDED BY

DAVID SHARP, M.A., F.R.S., F.Z.S., &c.

Explorate solum: sic fit via certior ultrà,

LONDON:
PRINTED FOR THE SOCIETY;
SOLD AT THEIR HOUSE IN REGENT'S PARK
MDCCCCXXI.

I.—TITLES.

440.—Loomis, L. M. The reality of bird species. Auk Cambridge Mass. **36** 1919 pp. 235–237.

441.—Loomis, L. M. Variation in the Galapagos Albatross. Auk Cambridge Mass. **36** 1919 pp. 370–372 3 pls.

442.—Loomis, L. M. Dichromatism in the Wedge-tailed Shearwater. Auk Cambridge Mass. **36** 1919 pp. 487–489 1 pl.

443.—Lord, C. E. A trip to the National Park of Tasmania at Mount Field. Emu Melbourne **19** 1919 pp. 98–106 3 photos.

444.—Lucanus, F. *von.* Der Zug der Waldschnepfe (*Scolopax rusticola* L.). SitzBer. Ges. naturf. Freunde Berlin **1918** pp. 55–60 map.

445.—Lucanus, F. *von.* Der Zug der Vögel Europas nach den Ergebnissen des Ringversuchs. SitzBer. Ges. naturf. Freunde Berlin **1919** pp. 167–185 3 maps.

446.—Lucanus, F. *von.* Zug und Wanderung der Vögel Europas nach den Ergebnissen des Ringversuchs. J. Ornith. Leipzig **67** 1919 pp. 1–78 297–298 map.

447.—Ludwig, E. Zur Entwicklungsgeschichte der Leber, des Pancreas und des Vorderdarms bei der Ente und beim Maulwurf. Anat. Hefte Wiesbaden **56** 1819 pp. 515–593 45 text-figs.

448.—Luederwaldt, H. Os manguesaes de Santos. Rev. Mus. Paulista San Paulo **11** 1919 pp. 309–408 Aves 343–355.

449.—Lynes, H. New racial forms of *Sitta* and *Erithacus* from Morocco. Bull. Brit. Orn. Cl. London **40** 1919 pp. 32.

450.—McAtee, W. L. Further notes on the fishy flavour of birds. Auk Cambridge Mass. **36** 1919 pp. 100–101.

451.—McAtee, W. L. Observations on the shifting range, migration and economic value of the Bobolink [*Dolichonyx oryzivorus*]. Auk Cambridge Mass. **36** 1919 pp. 430–431.

452.—McCarrison, R. The pathogenesis of deficiency disease. No. V. Histo-pathology [in Pigeons]. Indian Journ. Med. Res. Calcutta **7** 1919 pp. 269–278 8 pls.

453.—Maccaughey, V. The Hawaiian Elepaio (*Chasiempis*). Auk Cambridge Mass. **36** 1919 pp. 22–35.

454.—M'Conachie, W. Bird notes from Landerdale. Scot. Nat. Edinburgh **1919** p. 29.

455.—M'Gilp, J. N. Notes on nest and eggs of Desert Bush-Chat (*Ashbyia lovensis*). Emu Melbourne **19** 1919 pp. 56–57.

456.—McGilp, J. N. Notes from the Lake Frome district. S. Austr. Orn. Adelaide **4** 1919 pp. 70–74.

457.—Macintyre, D. The care of orphaned birds. Brit. Birds London **12** 1919 pp. 206–207.

458.—Mackenzie, J. M. D. Nidification of the Smaller Streaked Spiderhunter (*Arachnothera aurata*). J. Nat. Hist. Soc. Bombay **26** 1919 pp. 669–671.

Mackworth-Praed, C. *vide* Sclater.

459.—McWilliam, J. M. The Yellow Wagtail in the Seine-inferieure. Brit. Birds London **13** 1919 pp. 76–77.

460.—Mail, W. P. Haunts of the Black-headed Gull. Vasculum Hexham **5** 1919 pp. 97–101 2 photos.

461.—Mailliard, J. Notes from the Feather river country and Sierra valley, California. Condor Hollywood Cal. **21** 1919 pp. 74–77.

462.—Mailliard, J. Notes on the avifauna of the Inner Crest Range of California. San Francisco Proc. Cal. Acad. Sci. (4) **9** 1919 pp. 273–296.

463.—Mairlot, M. Remarques sur la biologie du Coucou (*Cuculus canorus canorus* L.). Gerfaut Bruxelles **1919** pp. 32–35.

464.—Mairlot, M. Le Bruant jaune (*Emberiza citrinella citrinella* L.). Gerfaut Bruxelles **1919** pp. 68–74.

II.—SUBJECT INDEX.

N.B.—For full Reference vide Titles.

STRUCTURE.

Plumage and Epithelial Structures.

Boring & Morgan, **88**; Boubier, **90**; Ingram, **370**; Steiner, **710**; Wetmore, **796.**

Nervous System and Sense Organs.

Dennler, **194**; Heringa, **329**; Wood, **828.**

Osteology.

Chubb, **151**; Danforth, **190**; Greschik, **280**; Shufeldt, **689** p. 111, **691**; Virchow, **774, 775, 776.**

Myology and Tendons.

Adams, **2**; Miller, **496.**

Digestive System.

Greschik, **279.**

Circulatory System.

Plate, **592.**

Urino-genital System.

Goodale, **274**; Kollman, **400.**

Anatomy of Special Forms.

STRUTHIO, Duerden, **211**; MEGAPODIAE, Shufeldt, **689**, p. 111; PORPHYRIO, TACHYBAPTUS, HYDROPHASIANUS, PITHECOPHAGA, Shufeldt, **691**; DIDUS, Chubb, **151**; ANSERANAS, Miller, **500**; IYNX, Dennler, **194**; REGULUS, Greschik, **279**; PASSER, Greschik, **280.**

PHYSIOLOGY.

Nervous System and Sense Organs.

Martin & Rich, **469**; Riddle & La Mer, **617**; Rochon-Duvigneaud, **637.**

Circulation.

Congdon, **167**; Mangold, **465.**

Reproduction.

Riddle & Anderson, **615.**

Limb movement.

Houssay, **359**; Virchow, **774, 775, 776.**

Chemical Physiology.

Allen, **13**; Behre & Riddle, **67**; Koch & Riddle, **398**; Riddle & La Mer, **617**; Palmer, **574.**

Miscellaneous.

Buckner, **105**; Klatt, **394**; Pohlman, **596.**

EMBRYOLOGY.

Alsop, **14**; Atwell & Sitler, **24**; Congdon, **167**; Ludwig, **447**; Tannreuther, **742**; Tayler, **751.**

ETHOLOGY.

General and Miscellaneous.

Baldwin, **49**; Bent, **72**; Bolam, 84, Buytendyk, **116**; Finn, **241**; Gibson, **263**; Gladstone, **272**; Haviland & Pitt, **316**; Morgan, **507**; Poulton, **598**; Routledge, **641**; Teschauer, **752.**

VARIATION AND AETIOLOGY.

Variation.

Baker, **47**; Buchner, **104**; Duerden, **208**; Grinnell, **283**; Loomis, **441, 442.**

Teratology.

Cole & Lippincott, **163**; Danforth, **190**; Shufeldt, **688**; Tannreuther, **742**; Tayler, **751.**

Hybrids.

Duerden, **209, 210**; Lincoln, **429**; Lönnberg, **432, 435, 437**; Nichols, **517.**

Heredity and Evolution.

EVOLUTION: Alverdes, **15**; Butler, **114**; Haviland & Pitt, **316**; Stresemann, **720;**

GENETICS: Boring & Morgan, **88**; Cole & Lippincott, **163**; Cunningham, **182**; Duerden, **208, 209, 210**; Hadley, **297**; Palmer & Kempster, **575**; Riddle & Harris, **616.**

GEOGRAPHY.

General.

Boubier, **91**; Hall & Grinnell, **300.**

PALAEARTIC REGION.

British Islands.

GENERAL AND POPULAR WORKS: Coward, **178**; Hudson, **363**; Mullens, **512**; Thorburn, **756**; Witherby, **817, 821.**

III.—SYSTEMATIC.

The arrangement of Sharpe's "Hand-list of Birds" is here used; where generic names differ, the name in the Hand-list is prefixed in square brackets.

Full references are given only in the case of new genera and species. In other cases the numeral in Clarendon refers to the List of Titles, where the full reference will be found.

ORDER COLYMBIFORMES.

Life-histories of N. American Loons and Divers, BENT **72.**

[*Colymbus*] *Gavia artica* on variation and the subspecies, BENT **71.**—*G. pacifica* in New Hampshire, BROOKS **99**

ORDER SPHENISCIFORMES.

Distribution of Penguins and its geophysical significance, BOUBIER, **91.**

Aptenodytes patachonica breeding in captivity, GILLESPIE **269.**

Eudyptila minor destruction at Phillip I., Victoria, GABRIEL **253.**

Spheniscus humboldti habits on the Peruvian guano islands, COKER **161** p. 455 pl. 53.

ORDER PROCELLARIIFORMES.

Oceanodroma tristrami nesting habits on Laysan I., Hawaiian group, WILLETT **807.**

Fregata measurements and descriptions of the races of Trinidad I., off Brazil, RIBEIRO **611** p. 186.

Puffinus chlororhynchus dichromatism, LOOMIS **442.**—*P. brevicaudatus* destruction at Phillip I., Victoria, GABRIEL **253.**—*P. heinrothi* **sp. n.** Baltic, REICHENOW J. Ornith. **67** p. 225.—*Reinholdia reinholdi* figured with description, etc., etc., MATHEWS **471** p. 421 pl. 367.

Æstrelata hasitata in mid-Atlantic, BANNERMAN **56** p. 10.—*Pterodoma haesitata P. diabolica* are identical with description of original types, BANGS & PENARD **53** p. 21.—*Pterodroma hypoleuca* nesting habits on Laysan I., Hawaiian group, WILLETT **807.**—*Æ. trinitatis and Æ. arminjoniana* measurements and description from Trinidad I., RIBEIRO **611.**—*Pterodoma inexpectata* figured with description, etc., etc., MATHEWS **471** p. 425 pl. 368.

Fulmarus glacialis breeding range in Ireland and elsewhere, LINDNER **431.**

Prion forsteri a list of the sub-species and note on nomenclature, OBERHOLSER **554.**

Pelecanoides garnoti habits and economics on the Peruvian coasts, COKER **161** p. 462.

Diomedea chionoptera figured with description, etc., etc., MATHEWS **471** p. 427 pl. 369.—*D. irrorata* variation and dichromatism, LOOMIS **441.**

[*Thalessogeron*] *Diomeda chrysostoma* recorded from W. Australia, ALEXANDER **7.**

ORDER ALCIFORMES.

The Auks, etc., etc., of North and Middle America monographed, RIDGWAY **618.**

Life histories of N. American Auks, BENT **72.**

Uria l. lomvia wrongly recorded from Belgium, DUPOND **212.**

Fratericula arctica wrongly recorded as breeding in Rion I., Gulf of Lyons, HERMITTE **330.**

ORDER LARIFORMES.

The Gulls, etc., etc., of North and Middle America monographed, RIDGWAY **618.**

The Scissorbills and Skuas of Argentina, DARBENE **186.**

[*Hydroprogne*] *Sterna caspia* nesting in Manitoba, O'DONOGHUE & GOWANLOCK **566**; nesting on Lake Huron, SAUNDERS **665.**

Sterna fluviatilis a biometrical study of the eggs, ROWAN and others **642.**—*S. longipennis* in Java, BARTELS **59.**—*S. elegans* status and occurrence in California, GRINNELL **285.**—*Thalasseus bergii rectitrostris* (Peale) in the Paumatu Is. a distinct form, TOWNSEND & WETMORE **764** p. 186.—*S. bergii, S. melanauchen, S. anaestheta* nesting notes in Siam, WILLIAMSON **815.**—*Onychoprion fuscatus* nesting notes on the Tortugas, BARTSCH **60.**—*Sterna* sp. bird-cult of Easter Island, ROUTLEDGE **641.**

Zoological Society of London,

REGENT'S PARK,

London, N.W. 8.

SECRETARY,

P. CHALMERS MITCHELL, M.A., D.Sc., LL.D., F.R.S.

ALL COMMUNICATIONS SHOULD
BE ADDRESSED TO "THE SECRETARY."

TELEGRAPHIC ADDRESS,
"ZOOLOGICAL-PHONE-LONDON."

TELEPHONE NO.
HAMPSTEAD 6014.

September, 1921.

DEAR SIR,

THE ZOOLOGICAL RECORD.

The Annual Volumes of the *Zoological Record* from 1864 to 1920 (from 1906 to 1914 inclusive, identical with the annual volumes, N. Zoology, of the International Catalogue of Scientific Literature), have provided a complete annual bibliography of the separate works, and memoirs in periodicals, published in regard to Zoology during the year to which each volume relates.

The matter is arranged in Divisions, dealing with the main sections of Zoology, and also contains a general list of all the new generic and specific names recorded. Each Division consists of a list of titles arranged under the names of authors, and of a comprehensive Subject and Systematic index to the contents of the works and memoirs. Specimen pages and a brief historical account of the Record are enclosed.

The Royal Society of London found itself unable to proceed with the volumes of the International Catalogue subsequent to those relating to 1914. The Zoological Society of London undertook to prepare and issue the Zoology volumes for the years 1915-20 inclusive at its sole financial risk, pending the possible resumption of the Catalogue. Efforts to proceed with the International Catalogue have been unsuccessful, and the Zoological Society of London, with the formally expressed goodwill and approval of the Royal Society, hope to continue the issue of the Zoological Record from 1921 onwards as a separate undertaking.

The Zoological Society believes that the continuance of the Record would be invaluable to workers in every branch of Zoology, the more so as it is the sole work of the kind. But the cost of preparation and publication is now so great that it cannot undertake the responsibility unless a sufficient number of Zoologists and Libraries show that they share this opinion by subscribing for copies.

I earnestly beg you to give this matter your early attention. The British Museum (Natural History) has undertaken to subscribe for six copies annually.

Subscription Forms are attached.

The Zoological Society is now able to supply volumes for the years 1915 to 1918 inclusive; the volume for 1919 is in the press and that for 1920 is in preparation. Particulars are attached.

Yours faithfully,

P. CHALMERS MITCHELL,

Secretary.

H & S Ltd.

ZOOLOGICAL RECORD.

PRICES FROM 1921 ONWARDS.

Vol. LVIII. Published at £3 (*Subscription Price,* £2 10*s.*)

SEPARATE DIVISIONS.

	s.	*d.*
General Zoology	3	0
Protozoa	3	0
Porifera or Spongida	2	6
Cœlenterata	2	6
Echinoderma	4	0
Vermes	3	6
Brachiopoda and Bryozoa	2	6
Mollusca	5	0
Crustacea	3	0
Trilobita, Arachnida, Myriopoda	4	0
Insecta	15	0
Prochordata	2	0
Pisces	3	6
Reptilia and Batrachia	3	0
Aves	7	6
Mammalia	3	0
List of abbreviations and Journals	2	6
List of New Genera	2	6

FORM OF SUBSCRIPTION (For Whole Volume).

To the Secretary,
Zoological Society of London,
Regent's Park, London, N.W. 8.

Please supply the Annual Volumes of the *Zoological Record*, beginning with that for 1921.

A draft for £2 10*s.* for Volume LVIII. (1921) will be sent to you on or before October 15th, 1922, and at the same date in subsequent years.

Name.....

Address.....

.....

Date.....

FORM OF SUBSCRIPTION (For Separate Parts).

To the Secretary,
Zoological Society of London,
Regent's Park, London, N.W. 8.

Please supply the following Divisions of the *Zoological Record*, beginning with those for 1921:—

A draft for their cost according to the Divisions and numbers taken will be sent to you on or before October 15th, 1922, and at the same date in subsequent years.

Name.....

Address.....

.....

Date.....

H & S Ltd.

ZOOLOGICAL RECORD.

Volumes for 1915, 1916, 1917, 1918, 1919, 1920 (Vols. 52 to 57), corresponding with what would have been the 15th to 20th issues (N. Zoology) of the *International Catalogue*.

The Zoological Society is now able to supply these volumes, bound in paper covers at the net cash price of £12 for the six volumes. Volumes 1915, 1916, 1917, 1918 can be delivered at once; Volume 1919 is in the Press and Volume 1920 is in preparation.

FORM OF ORDER.

To the Secretary,

ZOOLOGICAL SOCIETY OF LONDON,

REGENT'S PARK,

LONDON, N.W. 8.

Please supply the four Volumes, 1915 to 1918 inclusive, of the *Zoological Record*, and Volumes 1919 and 1920 as soon as published.

A draft for £12 is enclosed.

Name.....

Address.....

.....

Date.....

H & S Ltd.

Előfizetési felhí-

vás!

Tisztelettel közlöm

a t. III. osztállyal,

Budapest 1921 okt. 24.

Balogh

MEGHIVÓ

A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA

II. osztályának 1921. november 16-án **(szerdán)** délután 5 **(öt)** órakor a heti ülésteremben tartandó ülésére.

TÁRGYA:

BERZEVICZY ALBERT tiszt. tag bemutatja: „Az absolutismus kora Magyarországon" című műve most megjelenő I. kötetének bevezetését.

Utána zárt ülésben folyóügyek (köztük: a jövő évi költségvetés).

KERTÉSZ JÓZSEF BUDAPEST 86807

Tarsulati nyomda.

4,133,000 k.

M.Tud.Akadémia.

„Karay László" - könyvnyomda-szövetkezet)

M E G H I V Ó

a M.Tud.Akadémia Igazgató-Tanácsának 1921.évi november hó 11-én /pénteken/ d.u. 5 /öt/ órakor tartandó ülésére.

Tárgyai:

1. A Társulatközi Bizottság kérelme az iránt, hogy a Társulatközi Nyomda gépeinek megvételéhez az Akadémia félmillió korona értékü részvényt jegyezzen.
2. A Kőrösi Csoma -Társaság és mások kérvénye tudományos segély engedélyezése iránt.
3. Folyó ügyek.

Beskeházy Beske Vátrlán Sz. fővárosi főmérnök

1088/1921.

M. Tud. Akadémia.

Tisztelt Barátom!

Elnök úr ő Nagyméltósága az elnöktök és titkárok egyik értekezletén azt a kívánságát fejezte ki, hogy Akadémiánk megfelelő adatokat szolgáltasson Gesztesi Gyula úr részére, aki a magyar Külügyminisztérium szolgálatában van, megbízható író és ajánlkozott arra, hogy a párisi sajtóban el tudja helyezni a magyar irodalmi életre vonatkozó közlemányeket.

Nagyon kívánatos, hogy a külföld tudományos közönsége is értesülést szerezzen szellemi életünkről.

Elnök úr óhajának tesszük eleget, amikor kérlek, légy szíves az Osztály körében felmerült nevezetesebb irodalmi jelenségekről rövid ismertetést szerkeszteni és azt lehetőleg néhány héten belül az elnök úr ő nagyméltóságához juttatni.

Régi igaz nagyrabecsülésünk jeléül

Budapest, 1921. október 6-án

Tisztelő tagtársad

K. Balogh s. k.

(Osztálytitkár urak).

Sólyi Kár

Jeszlesi - részére:

Nevezetesebb irodalmi termé-

kek összeállítása.

44/1921 sz.

Másolat .

A Mathem.és Természettud. Bizottság Költségvetése 1922-re.

1.Veress Elemér " Az izmok meleggel elérhető merevedéséről		
	800 péld.	32,933 K 05
2.Hegyfoky Kabos " A virágzás idejének ingadozásáról		
	800 péld.	64,306 K 65
3.Hazslinszky Frigyes"A honi Myxogasterek"	800 pd.	17,491 "
4.Dēgen-Gáyer " A Detrekő-csütörtöki láp flórája.	800pd.	43,417 " 50
Négy szerző tiszteletdija		8,000 "
Klisék Veress E. munkájához		.3,480 "
Előadó tiszteletdija		800 "
	összesen	170,428 " 20

Kiadás volt 1921-ben.

Gelei József " A chromosomák hosszanti párosodásáról "	
2.és befejező rész nyomdai kiállitása	42016 K
" " fenti munkájának tiszteletdija	2000 "
Előadó tiszteletdija	800 "
összesen	44816 K

Az 1921-re előirányzott	160,000 K-ból
levonva az 1921-iki kiadást	44,816 "
maradék	115,184 K mint átvitel 1922-re.

A Bizottság az 1922-ben rendelkezésre adott összeget a következő tételekre kivánja forditani : a/ Veress Elemér ; Az izomnak meleggel elérhető merevedéséről. b/ Hegyfoky Kabos : A virágzás idejének ingadozásáról a nagy Alföldön. c/. Hazslinszky Frigyes : A honi Myxogasterek. d/.Dēgen és Gáyer ; A Detrekő-csütörtöki láp és Pozsonymegye morvamezei részének flórája, cz.munkák kiadására.

Budapest,1921.deczember 23.

Istvánffy Gyula dr. s.k.

előadó

A Magyar Tudományos Akadémia

III. Osztálya Mathematikai és Termd.

Szettudományi Bizottsága 1921.

évi I. iskolai jelentése és 1922. évre

szóló költség előirányzata

44/1921 sz.

Vázolat

A Mathem. Természettud. Bizottság Költségvetése 1922-re

1. Veress Elemér „Az izmok melegnek elérhető mérvedéséről" 800 példd.	32,933 K 05
2. Hegyfoky Kabos „A virágzás idejének ingadozásáról. 800 példd.	64.306 K 65
3. Harzlinszky Frigyes „A honi Myxogasterek" 800 pd.	17,491 K -
4. Degen-Gáyer „A Detrekő-csütörtöki láp flórája. 800 példd.	43,417 K 50
Négy szerző" tiszteletdíja	8 000 K.
Klisics Veress E. munkájához	3480 K
Előadó tiszteletdíja	800 K.
összesen	170428 K 20

Kiadás volt 1921-ben.

Gelei József „A chromosomák hosszanti pasvodásá-	
vel" 2. és befejező rész nyomdai kiállítása	420 16 K.
" " fenti munkájának tiszteletdíja	2000 K.
Előadó tiszteletdíja	800 K.
összesen	44816 K.

Az 1921-re előirányzott 160,000 K.-ból levonva az 1921. ki ki- 44,816 ki-adást, maradék 115,184 K. mint átvitel 1922-re.

A Bizottság az 1922-ben rendelkezésre adott összeget a következő tételekre kívánja fordítani: a) Veress Elemér: Az izomnak melegnek elérhető merevedéséről. b) Hegyfoky Kabós: A virágzás idejének ingadozásáról a nagy Alföldön. c) Harzlinszky Frigyes: A honi Myxogasterek. d) Degen és Gáyer: A Detrekő-csütörtöki láp és Pozsonymegye morvamezei részének flórája, c. munkák kiadására.

Budapesten 1921. XI. 23.

Zemplén Gyula dr
előadó

A Magyar Tudományos Akadémia
III. Osztálya Mathematikai és Ter-
mészettudományi Bizottságának
az 1921. évről szóló jelentése és
az 1922-re szóló költség-elő-
irányzata.

Igen tisztelt osztálytitkár Ur!

Méltóságos Uram!

Még 1897 év ~~őszén~~án a mellékelt irat értelmében megbizott a tekintetes Akademia III. osztálya a néhai Hazslinszky Frigyes r. tag hagyatékában talált kézirat átnézésével illetőleg sajtó alá rendezésével.

Rajtam kivül álló okokból csak most van módomban megbizatásomnak megfelelni. Minthogy pedig a közlés helyét és módját is rám bizta a tekintetes osztály - a néhai Hazslinszky Frigyes hátrahagyott iratainak közlése során ezt is a K. Magy. Természettudományi Társulat növénytani szakosztályában mutattam be és a többiek módjára ennek folyóiratában szándékoztam közre adni. Amde a mostani vizsonyok között a szakosztálynak nincs módjában ilyen nagyobb terjedelmü dolgozatot közre adni. Ezért tisztelettel nyujtom be Méltóságodnoz, hogy kegyeskedjék a dolgozatot Akademiánk által közöltetni. Ha pedig ez nem volna lehetséges, ugy esetleg valaminemü anyagi hozzájárulással lehetővé tenni, hogy a kéziratot a szakosztály kinyomathassa.

A dolgozat minden fogyatékossága mellett mindenestre érdemes a közlésre, mert csonkitatlan hazánk területe növényzetének megismeréséhez értékes adatokkal járul hozzá.

Az ügyet Méltóságod hathatós pártfogásába ajánlva maradok

kiváló tisztelettel

Méltóságodnak

Budapest 1921 november 19

készséges hive

H Magocsy Dietz Sándor

egyet.ny.r.tanár
r.tag.

A Math. és Term. Bizottság 1921. XI. 21.-i ülésén annak a „Hazánk mykogasterei" kéziratnak a saját kiadványai közötti kiadását határozta el; körülbelül 2½ nyomtatott ívet fog kitenni és körülbelül 15-20,000 korona költséget fog igénybe venni. Budapesten, 1921. XI. 21.

Fröhlich.

kd: † Laszlinszky Frigyes r. t.

hátrahagyott iratai (II. közlemény)

„ Lazai anyagasterek "

. Kiadásának ügyei.

A Magyar Tudományos Akadémia III. Osztálya 1921. évi november hó 21-i zárt ülése

Tárgysorozata.

1. Megnyitás.
2. Az 1921. évi október hó 3. és 24-i zárt osztályülések jegyzőkönyvei hitelesítése
3. Fegtős kiküldése a Kolozsi Frigyes-bőséttségba Brcibe
4. Jegyzési részére irodalmi termékek összeállítása (párisi sajtóban leendő elhelyezésre).
5. Zoological Record: Előfizetési felhívás.
6. Lechner Károly l. tag véleményes jelentése Dobó Istvánnak. Távolhatásról (telepathia) czímű czikkéről. Pap M. Tan
7. Jelentés a helyesírási ügy jelenlegi állásáról.
8. Dékány Imre műszaki főtanácsos Értesítés testvérének: Dékány László: Polgármester, Kecskeméten) I. em. 4. gitósz.
9. Konsp. - Darvas (mai)

Jelen felolvasó ülésben beérkezett kéziratok iránt való intézkedés.

Költségvetési tervezet az 1922. évre.

1. Math. és Term. Értesítő: Osztálytitkári jelentése 300,000?
2. Harslinszky .... hátrahagyott irattainak átdolgozott része (előterjeszti Mágócsy-Dietz Sándor.

Math. és Term. Lapok.

Term. Osztályok.

Richter.

A Magyar Tudományos Akadémia III.
osztálya 1921. évi november hó 21-én tartott
ülésének Tárgysorozata és
Iktatói.

15

1921

A Magyar Tudományos Akadémia III. Osztálya 1921. évi decemberhó

19. én tartandó zárt ülésére

tárgysorozata.

1. Megnyitó.

2. A 1921. XI. 21. iki zárt osztály-ülés jegyzőkönyve hitelesítése.

3. Schulhof Lipót halála; emlékbeszéd.

4. A Magyarhoni Földtani Társulat Barlangkutató Osztálya körébne.
Nagyobb segélyt kér az 1921. iki előkészített kötetére. / 1920. iki kötet 18.000
K-ba Került. (S.A.S Bácska)

5. Franz Plasch: Palánka 1921. VIII. 12-én

6. Magyar Helikon: Kortársak lexikonja

7. Keleti Bizottság ülése

8. Rob. Büchler Aachen: Weltall (Brief an Einstein).

9. Jegyzőkönyvek közlése.

10. Meth. és Termtt. Értesítő számai állapota.
Bpest II, Tanya-utca 11. (29. sz.) nov. 10.

11. Vornyik Endre beadványa élelmiszerek tárgyában, élelmiszerek elbírálása
Benyújtott Rezerált.

Grosch Z. Szily. Klein, Rados J. Tangl K. Linnaya
Winkler Lilienfeld N. Richter, Löb-Mór. Löb.
Hartányi Bernard Kiss Pál, Pap Imre Benjámin Mauk
Borcsics N. Herczy F. Balogh S. Nemlaha Jen
Szigetvári Alföldy A.
Ippolitov
Schaferik
Kalousek Fejér
Filarszky

16

1921

A Magyar Tudomá-
nyos Akadémia III.
Osztálya 1921.
XII. 19-iki ülésén
hoz.
Következő határ-
ozat
ült.

Gróf Vigyázó Ferenc urnak 1921. május 6-án kelt végrendelete.

Ügyszám 792/1921. Öt koronás bélyeg átirva. Jegyzőkönyv felvette Dr. Hedry Aladár budapesti kir. közjegyző.

Mely alkalommal megjelent előttem az általam személyesen ismert gróf Vigyázó Ferencz ur, nagybirtokos budapesti lakós (VII., Károly-körut 1.) és megőrzés végett személyesen átad nekem egy boritékba elhelyezett okiratot azon élőszóval személyesen tett kijelentéssel, hogy abban az ő végrendelete foglaltatik.

Figyelmeztettem a letevő felet arra, hogy végrendelete csak azon esetben érvényes, ha az az 1876. évi XVI. törvénycikk 23. §-ában körülirt s neki ez alkalommal megmagyarázott alaki kellékekkel van ellátva, mire ő kijelentette, hogy végrendeletét sajátkezüleg irta és saját kezüleg aláirta.

Miután meggyőződtem arról, hogy a letevő fél a magyar nyelvet, — melyen végrendeletét irta, — tökéletesen birja, a nekem átadott végrendeletet boritékba zártam s a boritékot két helyen hivatalos pecsétemmel és helyen a fél pecsétjével akként pecsételtem be, hogy a boritékot a pecsétek megsértése nélkül felbontani ne lehessen; azután azt, a végrendeleten és boritékon keresztülhuzott zsinórral ezen jegyzőkönyvhöz hozzáfűztem, a fűző fonál egyik végét a jegyzőkönyvhöz, másik végét pedig a végrendelet boritékához hivatalos pecsétemmel hozzápecsételtem s a végrendeletet hivatalos őrizetembe vettem.

Miről ezen jegyzőkönyvet felvettem, végrendelkező fél előtt felolvastam, mire ő azt akaratával mindenben megegyezőnek élőszóval kijelentette, jóváhagyta és előttem sajátkezüleg aláirta azzal, hogy az 1876. XVI. törvénycikk 23. és 24. §§-ainak határozatai mindenekben megtartattak.

Budapesten (1921) Ezerkilencszázhuszonegy évi május hó (9) kilenczedik napján azzal, hogy az előző sorban „tizen" szótagot töröltem.

Kelt mint fent.

Vigyázó Ferencz s. k.
Dr. Hedry Aladár s. k.
kir. közjegyző. (P. H.)

A végrendelet kihirdettetett a bp. kp. jbgon 928. aug. 3-án.
928. aug. 3. *Tarlós Béla* s. k. alelnök. (P. H.)

Végrendelet.

Elhalálozásom esetében a rákoskereszturi, uj, családi sirboltba való eltemetésemet kérem, Édes Atyám koporsója mellett.

Egész életemet szeretett, jó Szüleim mellett töltöttem, a Gondviselés részéről ez volt kárpótlásom nehéz életem sok küzködései és szenvedéseiért. Kivételesen nemes és példás tulajdonokkal megáldott szüleim meg nem hálálható jóságának átérzésével jelen utolsó akaratnyilvánitásommal az Ő szent emlékükben kivánok cselekedni és életben levő szeretett Édes Anyámnak érdekében eljárni. Biztositsa ez az utolsó munka szegény Édes Anyámnak még hátralévő életét és biztositsa intézményszerüen azt a becsületes és hazafias munkát, amelyet bennem az utolsó bojári Vigyázó család annyi emberöltőn át végzett.

Szüleim, családom emlékének és szeretett Édes Anyám érdekeinek ezen biztositásán kivül hálás érzelmekkel kivánok megemlékezni azokról, akik különös megértéssel, jóindulattal támogattak.

A fentiek által vezéreltetve halálom esetére rendelem:

1.) az Édes Atyámtól ajándékozás utján nyert ingatlanaimat, valamint a Magyar Földhitelintézetnél, Budapesten őrzött értékeimet (ide nem értve a Magyar Földhitelintézetnél levő letétemben levő jegyzékek szerint Dr. Bezák Tibor, budapesti ügyvédnél, Dr. Halász József és Steidl Jenő, Földhitelintézeti tisztviselőknél őrzött értéktárgyaimat, valamint a Földhitelintézetnél őrzött diszmagyar ékszeremet, amelyeket kivétel nélkül szeretett Édes Anyámra hagyok) „gróf Vigyázó Sándor és neje, született báró Podmaniczky Zsuzsanna örökalapitvány" czimén a Magyar Tudományos Akadémiára hagyom, mégis a következő szigoru feltételekkel:

17
1921

a) a Magyar Tudományos Akadémia mindezeket eredeti elhelyezésükben, alakjukban fenntartani köteles, elidegenitési jog tehát meg nem illeti;

b) az Akadémia mindezeket mai rendeltetésüknek megfelelően, mai kezelésük szellemében tartozik állandóan tovább kezelni, igy különösen az abonyi kastély, melléképületei, kert berendezésekkel együtt, mint bojári Vigyázó Sándor gróf kastélya, épületei és kertje tartandó fennt, a legjobb karban, ottlakók kizárásával. A birtokok épületei, fásitásai állandóan a legjobb karban tartandók, elpusztulásuk esetén pótolandók, állományuk a lehetőség és czélszerüség korlátain belül állandóan öregbitendő. A birtokok kezelése magyar és keresztény szellemben folytatandó.

c) Szeretett Édes Anyám haláláig mindezek az Akadémia által kezelendők ugyan, de a tiszta jövedelem félévenkinti utólagos részletekben kizárólag szeretett Édes Anyámat illetendi, akinek utólag félévenkint számadás teendő.

d) Édes Anyám kivánságára az Akadémia köteles az Ő kivánságára, támogatására egy teljesen megbizható férfiut saját költségére (az Akadémia költségére) élete fogytáig kirendelni.

e) A fent hagyományozott vagyon terhére készpénzben kifizetendő Báró Radvánszky Albert, kedves rokonom részére 600.000 (hatszázezer) korona, pongyelóki Róth Loránd, kedves, megértő barátom, illetőleg elhalálozása esetére, az ő fia részére 600.000 (hatszázezer) korona, Osztroluczky Miklós, kedves barátom, illetőleg elhalálozása esetén öccse, Osztroluczky Pál részére 600.000 (hatszázezer) korona, gróf Benyovszky Móric, kedves barátom, illetőleg elhalálozása esetére gróf Benyovszky Rudolf, kedves barátom részére 600.000 (hatszázezer) korona, Dr. Halász József, Steidl Jenő, földhitelintézeti tisztviselők részére, ugyanigy Gödölle Géza, kisberkii erdész, valamint Pokorny Frigyes, abonyi főkertész részére egyenkint 100.000 (egyszázezer) korona, Horváth Károly, váczrátóthi hajdu részére 30.000, azaz harminczezer korona, mindösszesen tehát 2,830.000, azaz kettőmilliónyolczszázharminczezer korona.

2.) az Édes Anyámtól ajándékozás utján nyert ingatlanaimat, valamint összes, bárhol található ingóságaimat, eltekintve a Magyar Földhitelintézeti, fent már hagyományozott vagyontól, szeretett Édes Anyámra hagyom, teljesen szabad tulajdonként, mégis könyv- és képgyüjteményeim (Budapesten és Váczrátóthon) utóörökösének ugyancsak a Magyar Tudományos Akadémiát nevezem meg, ugy azonban, hogy e czimen sem nem leltározhat, sem utóöröklési jogát semmiképen sem biztosithatja.

3) Az Édes Atyám hagyatékából megillető részt illetőleg megerősitem 1919. évi február 15.-én aláirt fiókvégrendeletét, 1912. julius 1. kelt alap és 1913. augusztus 21. végintézkedéseit, azokat egymást kiegészitően értelmezve, mégis azon megszoritással, hogy az ingóságok leltározása és biztositása csakis Édes Anyám elhalálozása után foghat helyet. Rendelem továbbá, hogy az ezen pontban foglaltak állagukban sértetlen fentartandók, öregbitendők, el nem idegenithetők, különösen a váczrátóthi kastély és kert őregbitendő mai állagában, mint bojári gróf Vigyázó Sándor kastély és kert, melléképületeivel és kertjeivel együtt. A jövedelmek félévi utólagos részletekben Édes Anyám haláláig őt illetik a kikötött 24.000 kor. évi járulék helyett.

4.) Végrendeleti végrehajtóul a mindenkori kalocsai érseket nevezem ki, az Akadémiát illető mindenkori évi jövedelemek 10 (tiz) százalékának tiszteletdijul való átengedése mellett.

Budapest, 1921. május 6. Vigyázó Ferencz s. k.

Alulirott végrendeleti tanuk ezennel bizonyitjuk, hogy az általunk személyesen ismert gróf Vigyázó Ferencz ur a mi együttes jelenlétünkben és általunk értett magyar nyelven kijelentette, hogy ezen egész terjedelmében saját kezüleg irt okirat az ő végrendeletét tartalmazza, minek megtörténte után azt előttünk saját kezüleg aláirta. — Budapest, 1921. május hó 6.-án. Dr. Nyáry Béla s. k. kalocsai ügyvéd, Dr. Halász József s. k., Budapest, I. Bercsényi u. 6 sz.

Kihirdettetett a bp. közp. jbiróságnál 928. aug. 3-án, Bp. aug. 3. *Dr. Tarlós Béla* s. k. alelnök. P. H.

1921

Dunántúl Egyetemi Nyomdája, Pécsett

V 6.

FINIS

VEGE

MTA KÖNYVTÁRA
BUDAPEST
KÉZIRATTÁR

AKADÉMIAI LEVÉLTÁR

1921

FINIS

VÆGE